

CHIP 2 Yaşında

1996'nın Şubat ayında başlayan yolculuğumuz ikinci yılını doldurdu. Geriye dönüp baktığımızda ilklere ve büyük başarılarla imza atmanın haklı gururunu ve sevincini yaşıyoruz. CHIP, macerasına başlarken "Bilgisayar Kültürü" sloganını benimsemişti. 2 yıl gibi kısa bir sürede okurlarımıza temel bir bilgisayar kültürü vermeyi başardık. Hepsinden önemlisi Türk bilgisayar kullanıcılarının da dergi, bilgisayar dergisi okuyacağını ispatladık. CHIP bugün Türkiye'nin en çok satan ve beğenilen bilgisayar dergisi olmasının yanısıra içerik olarak da dünyadaki diğer tüm

bilgisayar dergileriyle yarışabilecek çok üst bir seviyede.

CHIP, tüm bu başarılarla "bağımsız" bir dergi olarak ulaşmayı başarmıştır, çıkar sağlamak uğruna hiçbir firmanın borazancılığını yapmamıştır ve yapmamaya devam edecektir. Yayıncılığı çatal-bıçak takımı, deterjan, şirket takvimi vermek gibi görenlerin karşısında CHIP her zaman sadece bilgi, gerçek bilgi vermeyi başarabilmiştir. Türkiye'de gerçekten de yayıncılık adına yazılı ve görsel basında yapılan komiklikleri ve kepezelikleri görünce insanın isyan edesi geliyor. Bu yanlış zihniyet yüzünden bugün Türkiye'de okuma oranı çok çok düşük. Bugün Türkiye'de yüzbinlerle ifade edilen Internet kullanıcısı varken tüm bilgisayar dergilerinin toplam satışı 100.000'i bulmuyor bile...

Aptallığın, yalancılığın, sahtekarlığın, şiddetin ve yozlaşmanın başta edildiği bir dünyada insanlarımızı geleceğe, daha iyi, daha güzel ve daha yaşanabilir bir geleceğe hazırlamaya çalışıyoruz. Aydınlanma çağını bile aşamamış bir ülkede kimileri bilgi çağından bahsederken, büyük bir çoğunluk ise he-

nüz ipe sapa gelmez tartışmalarla meşgul. Bilgi çağından bahsedenler de bilgiyi Internet'te geyik muhabbeti, sanal seks olarak görüyorlar. Hangi bilgi çağı? Bugün Türk bilgisayar sektörünün içler acısı hali ortada. Birkaç çeviri ürün dışında ortada evrensel ölçüde hiçbir şey yok. Bilginin tartışılıp değerlendirilmediği, yaratılmadığı ve paylaşılmadığı bir ortamda iyi şeyler beklemek de doğrusu biraz hayalcilik olur. Her eve bir bilgisayar veya her okula bir bilgisayar ile bilgi çağına geçilemez. Önemli olan bilgiyi işleyecek genç, yaratıcı düşünen ve bilgiyi nasıl kullanacağını bilen beyinler yetiştirebilmektir. Aksi halde bilgi çağının bilgi çuvalı altında ezilen köleleri olmaktan kurtulamayacağız.

CHIP 2 yaşında...

Bizi yolculuğumuzda yalnız bırakmayan tüm okurlarımıza teşekkürlerimizle...

Ufuk Yamankılıçoğlu

Driver CD'si

Bu ay sizler için en çok kullanılan grafik ve ses kartlarının, yazıcıların, modemlerin ve CD-ROM'ların en yeni Driver'larını toplayıp CD'ye koyduk. Varolan aygıt sürücülerinizle problemler yaşıyorsanız veya daha hızlı, güvenli ve daha fazla desteği olan sürücülere ihtiyaç duyuyorsanız bu sürücülerini yüklemenizi tavsiye ederiz. CD'de Windows 95 sürücülerini yanında Windows NT 4.0 ve Windows 3.x ve DOS sürücülerine de yer vermeye çalıştık. Bu sürücülerin kurulumu için CD tanıtım sayfamızı okuyabilirsiniz.

Şubat

Arık, her ay bir ana başlığa sahip olacak olan CHIP CD'de bu ayki konumuz donanım sürücüleridir. Sisteminizde bulunan CD-ROM, modem, grafik kartı, ses kartı, yazıcı gibi donanımlardan daha çok performans alabilmeniz için yenilemeniz gereken sürücüleriniz için Şubat CD'sinde topladık. Eski donanımlardan daha fazla yararlanmak, yerine göre daha çok özelliğe sahip olmak isteyenler bedava güncelleme için sürücüler bölümüne bakabilirler. Bunun yanında CD'de yine her zamanki Internet, Araçlar, Oyunlar, CHIP TV ve Demolar bölümlerimiz de yerlerini alıyor. Internet bölümümüzde bu ay en dikkat çekici program IE'nin en son 4.01 İngilizce sürümü. Türkçe Windows kullananların programı kurmadan önce Türkçe sürümünün yeni sürümünü beklemelerini tavsiye ederiz. Bunun dışında dosyaları kaldığınız yerden almaya devam etmenize yarayacak Getright ile Net'te Chat etmeye yönelik olan ICQ 98 ile MIRC'in son sürümünün de Web gez-

ginlerinin ilgisini çekeceğine eminiz. Araçlar bölümümüz ise Office 97 kullananların oldukça ilgilendirecek olan Patch'ler içeriyor. Office 97 ile sorun yaşayanlar için hem İngilizce hem de Türkçe sürümüne göre hataları düzelter servis paketlerinin yanında Norton Utilities benzeri çok fonksiyonlu bir program olan Nuts & Bolts'da bu bölümde bulunuyor. Şubat ayında ayın Shareware'i olarak da belirlediğimiz Nuts & Bolts sistem kilidlenmelerinden program çökmelerine kadar bir çok soruna çözüm olabiliyor. Benchmark ve disk araçları da oldukça güçlü olan bu program sisteminiz için tam bir ihtiyaç. Oyunlar bölümünde Sonic 3D ile Fifa 98 gibi en yeni ve güzel bir çok oyun yer alıyor. Bu oyunlardan bazıları oynayabilmeniz için Microsoft'un DirectX sürücülerine ihtiyacınız olacaktır. Eğer yüklü değilse DirectX'in son sürümü olan 5.0'ı araçlar menüsünde bulabilirsiniz. CHIP TV bölümündeki en yeni ve en son vizyona girecek olan filmlerin fragmanları ise her zamanki gibi yine

<http://www.sinema.net> işbirliği ile özenle seçilip hazırlandı. Bu bölümümüz ile daha Türkiye'de vizyona girmemiş filmlerin fragmanlarını izleme şansına sahip olacak ve hangi filme gideceğinize önceden karar verebileceksiniz.

Sürücülerini Nasıl Yüklerim:

CD'nin ana temasını oluşturan Sürücüler bölümümüzde yer alan 100'ün üzerinde değişik model sürücülerini yüklemek için öncelikle kullanmış olduğunuz donanımın tam olarak markasını ve modelini bilmeniz gerekiyor. Aksi takdirde yanlış bir model için sürücü yüklemeniz donanımsal bir problem yaratmamasına rağmen, donanımınızın doğru çalışmamasına yol açabilir. Tam olarak marka ve model seçimini yaptıktan sonra ilgili sürücü klasörüne girin; burada eğer yer alıyorsa SETUP.EXE yada INSTALL.EXE dosyalarını çalıştırarak ürün ile ilgili sürücülerin ve programların sisteminize yüklenmesini sağlayabilirsiniz. Eğer bu dosyalar yoksa sürücünün INF dosyasına (üzerinde sarı çark resmi olan bir notepad ikonu) sağ tuşla bastıktan sonra açılan menüden yükle seçeneğini seçin. Bu işlem de sisteminize gerekli sürücülerini yükleyecektir. Tabi ki yükleme tamamlandığı zaman makinenin yeni baştan başlatılması gerekiyor. Eğer yüklemede herhangi bir sorunla karşılaşmadı ve yanlış model seçimi yapılmadıysa, ilk açılıştan itibaren yeni donanım sürücülerini kullanmaya geçebilirsiniz. Yeni sürücülerinizin kurulup kurulmadığını kontrol etmek istiyorsanız Başlat-Ayarlar-Denetim Masası'ndan Sistem seçeneğini seçerek buradaki aygıt yöneticisi kartından hangi donanım için sürücü yükledi-

seniz onu seçmeniz gerekiyor. Seçiminizi yaptıktan sonra özellikler seçeneğine oradan da sürücü kartına bakmanız yetecektir. Eğer yeni sürücüyü orada göremediyseniz, yine bu menüde altta yer alan Sürücü Güncelleştir tuşu ile sürücülerini yükleyebilirsiniz. Burada yapmanız gereken tek şey CD üzerindeki doğru klasörü belirtmek. Yeni sürücüler, eski donanımlarınızın güncel uygulamalarla oluşturduğu uyum problemlerine çözüm olabiliyorlar. Gelişen yeni teknolojilerle kartınızın desteklemesine rağmen zamanında ihtiyaç duyulmadığı için kullanımında olmayan birçok yeni özellik ise bu yeni sürücüler sayesinde sisteminize eklenebiliyor. Bu sürücüler, para harcamadan bir nebze de olsun gelişmelere ayak uydurabilmeniz için tek yol. Biz bu yüzden sürücü güncelleme işini yabana atmayın deriz.

CD'nin Kullanımına Gelince: Bilin-

diği gibi CHIP CD-ROM Türkiye'nin müziği ve grafikleri her ay yeni bir arabirimle hazırlanan tek uygulaması. İçerisinin CHIP yazı işleri tarafından özenle seçilerek hazırlandığı CD ROM'un arabirimi ise her ay olduğu gibi bu ay da Young Multimedia tarafından hazırlandı. Kullanım kolaylığı ön planda tutularak hazırlanan arabirimde herhangi bir bölüme girdiğiniz zaman ekrandaki 4 tuş yardımı ile tüm kontrolleri yapabiliyorsunuz. Bir programı seçtikten sonra ekranda yer alan disket simgesi ile o programı sabit diskinize kurabiliyorsunuz. Kurulum sırasında CHIP-CD arabirimi Windows'u en az meşgul edeceği "uyku" moduna geçiyor ve kendini küçültüp görev çubuğuna gizliyor. Bu sistem hem arabirimden çıkmadan hem de sistem kaynaklarını tüketmeden çalışmayı mümkün kılıyor. Kullanıcının çalıştığı uygulama ile işi

bittigi zaman görev çubuğundaki CHIP Şubat CD düğmesine tıklayarak buradan ister arabirime geri dönülebiliyor istenirse de arabirimden çıkılabiliyor. Windows 3.1 kullanıcıları ise görev çubuğu yerine ekranda görecekları "CHIP CD ROM" simgesine tıklayarak aynı kolaylıktan faydalanabiliyorlar. Arabirimdeki çarpı simgesi bir önceki menüye dönmenizi sağlıyor. Ana bölümdaki çarpı simgesi ile ise CD arabiriminden çıkabiliyorsunuz. Yukarı ve aşağı ok tuşları ise kutuya sığmayan diğer programlar arasında dolaşmanızı sağlıyor. Diğerlerinden farklı olarak Sürücüler menüsünde kurulumlar arabirimden gerçekleşmiyor. Herhangi bir sürücüye tıkladığınız zaman o sürücünün CD üzerinde bulunduğu klasörün penceresi açılıyor. Kurulumu, buradan istenilen alt klasöre girerek yukarıda anlatıldığı gibi yapabilirsiniz.

CUN 1

TARGUS
A TRADITION OF EXCELLENCE

SUNGELIT

ASC-682

BOYUT

BOYUT SATIŞ HİZ. LTD.

Tel: 270 45 72 - 73

CN 02/05/07

GEÇ KALMADAN...

ASC-623

T-937

BOYUT SATIŞ BAYİLERİ

SPECTRUM ADANA Tel: 0 (312) 361 16 15 - 36 APA BİLGİSAYAR Tel: 0 (312) 469 21 25 DATANET BİLGİSAYAR Tel: 0 (312) 467 24 17 - 18 SPECTRUM ANKARA Tel: 0 (312) 425 11 10 MATRIX BİLGİSAYAR Tel: 0 (312) 220 49 45 PROKOM BİLGİSAYAR Tel: 0 (312) 220 39 38
SPECTRUM BURSA Tel: 0 (224) 257 3018 SPECTRUM BURSA Tel: 0 (224) 250 05 22 SPECTRUM İSKİŞİHİR Tel: 0 (222) 221 35 45 SPECTRUM GAZİANTEP Tel: 0 (342) 231 90 09 BECOM BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 285 47 00 ERNCE BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 275 25 20
SPECTRUM İSTANBUL Tel: 0 (212) 285 30 20 - 21 SPECTRUM İZMİR Tel: 0 (212) 515 07 74 - 681 97 42 SPECTRUM FENİÇİ Tel: 0 (216) 300 88 92 DATA BÜRO MAZİMELEKİ Tel: 0 (212) 231 20 04 - 230 34 93 OĞAN BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 242 22 32 - 251 79 41
DİMEX BİLGİ İŞLEM Tel: 0 (216) 422 04 543 İTİM LTD. Tel: 0 (212) 225 09 18 KAN BİLGİSAYAR Tel: 0 (216) 347 80 82 ACTORED ELEKTRONİK Tel: 0 (212) 275 35 39 DİMEXS CARRÉFOUR Tel: 0 (216) 448 00 15 - 14 PERİSİS BİLGİSAYAR Tel: 0 (216) 360 38 70
YATAN BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 500 76 713 İTİM PAFTEC BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 254 48 08 KEN BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 232 32 48 ATACOM BİLİŞİM SİSTEMLERİ Tel: 0 (212) 206 13 32 EKİP ELEKTRONİK LTD. ŞTİ. Tel: 0 (212) 272 31 85 ASDANİŞMANLIK BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 274 50 00
BÜRO DONANIM BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 268 58 38 DATA MARKET BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 232 32 48 ATACOM BİLİŞİM SİSTEMLERİ Tel: 0 (212) 206 13 32 EKİP ELEKTRONİK LTD. ŞTİ. Tel: 0 (212) 272 31 85 ASDANİŞMANLIK BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 274 50 00
BÜROKONUM LTD. ŞTİ. Tel: 0 (212) 275 25 65 TOSHIBA NOTEBOOK COMPUTER Tel: 0 (212) 282 18 96 OUSKA COMPUTER WORK SHIP Tel: 0 (212) 252 25 51 55 FASTCOM BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 247 42 15 - 26 NUBİT BİLGİ İŞLEM A.Ş. Tel: 0 (212) 389 30 78
TOM & K OFFICE SUPERSTORE Tel: 0 (212) 222 36 27 TOM & K OFFICE SUPERSTORE Tel: 0 (212) 222 36 27 SPECTRUM İZMİR Tel: 0 (212) 481 90 25 BİLGİ MARKET LTD. ŞTİ. Tel: 0 (212) 232 32 48 CEZAYİRLİ ELEKTRONİK Tel: 0 (212) 486 43 08
SPECTRUM MERSİN Tel: 0 (324) 227 34 36 TOM & K OFFICE SUPERSTORE Tel: 0 (212) 222 36 27

Digital Video Editing with

Q-EditBAY

The superior solution for professional Quality digital video editing on your desktop PC

Non-Linear video montaj, digital kayıt, maksimum görüntü kalitesi
İster sesli, ister sessiz olarak hareketli görüntülerin 25 kare/sn. smooth video capture imkânı, 4:2:2 YUV still store, tek kare görüntü yakalama 24 Bit, 32 Bit PCI with Burst DMA&Bus mastering, 3:1 varan sıkıştırma oranı, 768x576 PAL Video

999\$

Şirket ve her türlü ürün tanıtımlarında, tatil anılarınız ve özel günlerinizde, bilgisayar tasarımları, animasyon ve 3D grafiklerinizi video'ya kayıt işinde

BROADWAY

realtime Mpeg encoder

Video görüntülerini gerçek zamanlı AVI veya Mpeg formatında capture ve kayıt imkânı.

Harddisk üzerine video kayıt, montaj Mpeg film ve Video CD hazırlama Internet Web video streaming desteği.

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON

Digital Video & Multimedia

www.megavizyon.com

İstanbul'da Multimedia Heyecanı!

5-8 Şubat arası İstanbul'da Multimedya'nın rengarenk dünyasında seyahat edecekler. Rönesans Fuarı'nda düzenlenen "Compex Multimedia 3. Bilgisayarda Multimedia Uygulamaları Fuarı", Tepebaşı İstanbul Sergi Sarayı'nda. Yerli ve yabancı 400'e yakın firma ve markanın temsil edileceği Fuarın amacı, bilgisayar ve kullanımı konusundaki belirsizlikleri gidermek ve bilgisayar potansiyellerinin toplumumuzda yakından tanınmasını sağlamak. Compex Multimedia'da, bilgisayarda ve Multimedia'da en son teknoloji ve yenilikler

sergilenecek. Ayrıca 7-8 Şubat günü yani Cumartesi ve Pazar günleri, ilgili konularda ücretsiz seminerler düzenlenerek izleyicilere yenilikler anlatılacak. Fuarın ziyaret süresi akşam saat 20.00'ye kadar sürüyor. Kendi başına bir şenlik olan Compex Multimedia'nın Şubat tatiline rastlaması, öğrenciler için çok sevindirici. Compex Multimedia'nın bir de web sayfası var. Fuarla ilgili daha fazla bilgi almak isteyenler için adres: www.compex.com.tr

COMPEX
MULTIMEDIAHerkül'le
Daha Güçlü

Lexmark ve Disney arasında yeni bir işbirliği başladı. Bundan böyle Lexmark 1000 Renkli mürekkep püskürtmeli yazıcılar çizgi roman kahramanı Herkül CD'si ile birlikte

satışa sunulacak.

600x600 dpi çözünürlüğe sahip Lexmark 1000, dakikada 3 sayfa siyah beyaz, 1 sayfa renkli çıkış verebiliyor. Disney'e işbirliğinden sonra, çocuklar kadar büyüklerin de ilgisini çekecek bu yazılımla takvimler, zarflar, kutlama kartları ve canınız başka nasıl bir doküman istiyorsa onu Herkül'un rengarenk figürleri ile alabileceksiniz.

HP'den
Resim Sergisi

Hewlett Packard çok ilginç bir etkinlik gerçekleştirdi. Sanatçı Canan Şenol'un HP DesignJet serisi yazıcılar ile hazırlanan ve sayısal fotoğraflardan oluşan resim sergisi Rahmi M. Koç Müzesi'nde açıldı. Sergi, Canan Şenol'un kendi yüzünü kullanarak gerçekleştirdiği performansların, videolardan alınmış, müdahale edilmiş video stillerinin HP DesignJet serisi yazıcılar ile üretilmiş sayısal fotoğraflarından oluştu. "Düşler, Yüzler, Çiziciler" adlı sergide, Şenol'un eserleri geniş formatlı baskı uygulamalarından Patates Baskı tarafından HP DesignJet 2500CP ve 2000CP yazıcılar kullanılarak yapıldı.

Dreams Have no Limits

DHL Worldwide Express, müşterileri için "Dreams Have no Limits" adlı bir CD-ROM hazırladı. Bu CD'de DHL'in dünya çapındaki operasyon ağından transit süreleri ve fiyat tarifesine, hava yoluyla taşınması yasak malzemelerden proforma fatura ve konşimentonun nasıl doldurulması gerektiğine kadar birçok konuda, hareketli görüntü ve grafiklerle desteklenmiş bilgilere kolayca ulaşılabilir. Pazar araştırmalarının da yer aldığı CD'de, bir paketin çıkış yerinden varış yerine kadar izlediği yollar, geçirdiği işlemler görülebilir. CD'ye ismini veren ise, CD'de yer alan bir oyun;

DHL'in taşımacılık bağlantıları üzerine kurulu coğrafi bir oyun. Oyunda, bilgisayarın size verdiği başlangıç ve varış yerlerine göre, bir gönderenin izlediği yolları dünya haritası üzerinde bulmaya çalışırsınız. İngilizce ve Türkçe olarak hazırlanan CD-ROM'ların satış ekibine tahsis edilen notebook bilgisayarları sayesinde etkin ve yaygın şekilde kullanımı sağlanıyor. Bunun için tüm satış elemanları bu konuda özel eğitime tabi tutuluyor. "Dreams Have no Limits" CD'si, DHL'in müşterilerine de posta yoluyla ulaştırılacak.

Kartlar Dünyasında Türkçe Web Siteleri

MasterCard ve Maestro'nun Avrupa yönetimini üstlenen Europay International, Türkiye'de ve Türkçede ilk olan bir hizmet sunuyor. Kartlı ödeme sistemleri sektörüne yönelik Internet'te iki Türkçe web sayfası hazırlandı. Sayfaların web adresleri; "www.europay.com.tr" ve "www.mastercard.com.tr". MasterCard Türkçe web sitesi, Internet'ten kredi kartı başvurusuna olanak veriyor. Europay sitesi bankacılara, MasterCard sitesi ise tüketicilere yönelik. Europay Türkçe web sitesinde, kartlı ödeme sistemleri dünyasıyla ilgili tüm bilgilere ulaşmak mümkün. Yine bu siteden, Europay International Haberler Dergisi'ne, Europay International ve bankacılara yönelik aktivite ve eğitimler ile ilgili kapsamlı bilgiye ve sektöre ilişkin rakamsal göstergelere ulaşılabilir. Tüketicilere yönelik Master-

Card sayfasından ise, dünyada MasterCard'ın gerçekleştirdiği etkinlikler, Türkiye'de MasterCard ve Maestro veren bankalar ve, MasterCard/Maestro ile ilgili detaylı bilgi alınabiliyor. Bunun yanı sıra, Europay tarafından hizmete sunulan MasterCard Türkçe web sitesini ziyaret eden tüm Internet kullanıcıları, on-line olarak diledikleri bankaya, MasterCard kredi kartı ve Maestro banka kartı başvurusunda bulunabiliyorlar.

AUDIO

triple**DAT**

A Tapeless Dream Digital Audio Workstation

- Realtime Multitrack recording
- Audio editing, mixing, mastering
- DAT yedekleme, CD recording
- Cubase datalarını kullanım imkanı
- 32 kanal stereo, simultane 256 kanal
- Ultra fast 64 Bit DSP, realtime effects
- Highspeed performance, Midi support

Today's best news in digital audio

Video Klipler ve Reklam Filmleri için Mükemmel Ses Kalitesi

Müzyisyenler, ses prodüktörleri ve Ton teknikerleri için ideal kullanım

creamw@re

DİJİTAL RADYO OTOMASYON

Ses kalitesi düşen kasetleri, atlayan çizilen CD'leri artık kullanmaya paydos!

Yayın odasından, prodüksiyon odasına müzik arşivinden, reklam, haber ve canlı yayınlara kadar tam hakimiyet.

Seri ve Güvenilir Dijital Yayın İmkânı

Broadcast Audio Network sistem İster tek kullanıcı, ister çoklu ortam

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON
Digital Video & Multimedia

MULTIMEDIA

İTERAKTİF MULTIMEDIA TASARIM

Çok yönlü ve çok amaçlı görsel sunum
İnteraktif prezentasyon hazırlama
Video üzerine yazı ve grafik aktarımı
Animasyon ve çizgi film hazırlama
Eğitim ve tanıtım programları hazırlama
Yapılabilecek işler saymakla bitmez;
tamamıyla sizin hayal gücünüze kalmış
En iyisi siz bir scala alın....

YARATICILIĞINIZA SINIR TANIMAYIN!

SCALA ile

Şirketinizin ürün tanıtımını veya bayi eğitimini
İnteraktif bir CD üzerinden en pratik ve etkili
şekilde yapabilirsiniz.

**Üniversite ve
Eğitim kuruluşlarına
özel indirim!**

GENLOCK

Video prezentasyonlar için ideal!
Bilgisayarda hazırlanan prezentasyonları
kayıpsız olarak projektor veya TV-Video
ortamına en mükemmel şekilde aktarabilir.
3D grafik ve Animasyonları gerçek video
görüntüsü üzerine miks ederek kaydeder.

SCALA TV
TV-Video stüdyosuna
Karakter ve grafik jeneratörü

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON
Digital Video & Multimedia

Gündemdekiler

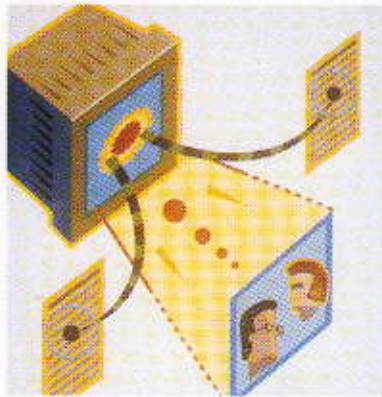
HABERLER

İleri Ticaret Enstitüsü Kuruluyor

IBM, üniversiteler ve önde gelen kuruluşlardan yönetici, akademisyen ve araştırma görevlilerinin yönetimi altında bir İleri Ticaret Enstitüsü kurdu. İleri ticaret projeleri kapsamında ileride farklı projelerin de ekleneceği duyuruldu. Karmaşık elektronik uygulamaları için ileri çözüm ve teknolojiler üzerinde yoğunlaşan projeler ile 50'nin üzerinde IBM araştırma görevlisinin ilgileneceği açıklandı. Enstitü'nün Direktörü Dr. Stuart Feldman, "...Enstitü'nün ileri araştırma, tartışma ortamı ve yaratıcı deneyler

sürecinde akademi ve endüstriyi birleştireceğini ve sonuçta üretilecek araştırma tezleri, konferanslar, ürünler ve hizmetlerden akademisyenler ve iş çevrelerinin aynı oranda yararlanmasının hedeflendiğini" belirtti. Elektronik ticaretin gelişme dönemi henüz yeni girdiğini belirten IBM İnternet Birimi Müdürü Irving Wladawsky-Berger, "...bu değişiklikleri önceden tahmin edebilmek, ticaret ortamı üzerindeki potansiyel etkisini anlamak ve bu bilgi üzerine yatırım yapmak istiyoruz..." dedi.

Gelecek Neslin Televizyonu Geliyor!

Sun Microsystems ile Open TV, "gelecek neslin" interaktif televizyon işletme ortamını yaratmak için bir araya geldiler. Varolan interaktif televizyon kavramının çapını genişletmeyi amaçlayan iki kuruluş, Open TV'nin

interaktif TV işletme ortamı ve Sun'ın microSPARC ve JavaChip işlemcileri üzerine kurulu STB (set top box) denilen ileri bir referans tasarımı geliştirecekler. Bu tasarımla, televizyon kişiye özel bir hizmet aracı haline geliyor. Yayın kuruluşları bu sayede interaktif program rehberleri, ev bankacılığı, evden alışveriş, abone hizmetleri, reklamcılık, eğitim programları, oyunlar ve yardım hizmetleri gibi işlevleri verme imkanına sahip olacaklar. Ortaklık, aynı zamanda dijital hizmetlerin talep ettiği çok değişik düzeylerdeki etkinlikleri desteklerken aynı zamanda uydu, kablo ve HDTV için çok referanslı bir tasarım da geliştirecek.

Konya'dan Merhaba!

Konya'nın ilk ve tek İnternet Servis Sağlayıcısı HayNet İnternet Sistemleri yayın hayatına başladı. İnternet'e 128 Kbit erişimi olan HayNet, 56K dial-up erişimini destekliyor. Konya'nın ve bölgenin tek servis sağlayıcısı olan HayNet dial-up erişimi

min yanında işletmelerin leased-line erişimleri, alan ismi tescili, web tasarımı,

web bulundurma, İnternet reklamcılığı, İnternet bilgi hizmetleri gibi alanlarda faaliyet gösterecek. Bölge ve Konya'yla ilgili bilgiler için HayNet'in web adresi: www.hay.net.tr

Türkçe İçerikli Kaynak İçin Ajans.Net!

Ajans Net, Internet ortamında Türkçe kaynak ve destek ihtiyaçlarına çözüm arayan Internet kullanıcılarının ziyaret edip, yararlanabilecekleri bir adres. Özellikle Internet ortam sağlayıcı (kişi veya kurumlara Internet'te Web, e-posta, veri tabanı ve benzer amaçlı kullanım yerleri sağlayan) bu hizmet kuruluşu, Internet'te Türkçe içerikli kaynaklar sunmasıyla dikkat çekiyor. Bu konuda sıkıntı çekenlere, ücretsiz bilgi ve destek, kuruluşun sayfaları içinde bulunuyor. Ajans Net kaynakları arasındaki Kütüphane'de,

Internet'i çok az bilenlerin ya da daha çok öğrenmek isteyenlerin erişebileceği pratik bilgiler ve Internet'te merak edilen, sıkça sorulan soruların cevapları mevcut. Windows 3.1, Windows 95 ve Mac işletim sistemlerinde, büyük bir çoğunluğun kullandığı Netscape ya da MS Internet Explorer'ın program ayarlarındaki hassas noktalar da, kullanıcılara gösteriliyor. Daha fazla bilgi için, (212) 223 17 78 no'lu telefona ya da <http://www.ajans.net> sitesine başvurabilirsiniz.

"Katılımcı Yayıncılık"

Superonline'dan yeni bir hizmet: Superonline World. Çok çeşitli içerik ve bilgi kaynaklarını bir araya getiren bu ortam, bilgi birikimini Internet'e açmak ya da Internet'teki tartışma ortamlarında aktif rol almak isteyen herkese, projeye katılma imkanı sunuyor. Superonline World'un içeriği oldukça kapsamlı. Süper Haber İndeksi'nden, gün boyunca anı anına Türkiye ve dünya gündemini takip edebiliyorsunuz. İlanlar İndeksi bölümü ise tamamen interaktif. Astroloji, Spor ve Magazin İndeksi sürekli güncelleniyor. Super Meydan ise sohbet, forum, anket vb. tüm interaktif etkinliklerin indeksine ulaşabileceğiniz bir buluşma noktası. Bu ortamda yer almak isteyenler için web adresi: <http://www.superonline.com>

İstanbul Devlet Tiyatrosu da Internet'te

Artık evinizden de istediğiniz oyun için yer ayırtabilir, oyun hakkında bilgi alabilirsiniz. İstanbul Devlet Tiyatrosu'nun sitesi size bütün bu hizmetleri sunuyor. Görsel açıdan son derece zevklice hazırlanmış sitede, istenilen bilgilere erişim de çok kolay. Siteden aylık oyun programını, oyunlarla ilgili ayrıntılı bilgileri, online oyun rezervasyonunu, yine aylık bültenleri, oyunlardan kısa video görüntülerini izleyebilirsiniz. Öneri, dilek ve şikayetleriniz için de Direkt Hat köşesi açılmışlar ve bu köşeye çok önem veriyorlar. Tiyatroseverler için vazgeçilmez olacağına inandığımız sitenin adresi: <http://www.istdt.gov.tr>

Çağrı 24

■ Altaylar 2000, işletmelerin 365 gün, 24 saat bilgilendirmeye, siparişe, doğrudan satışa, yardım ve acil servis hizmetine açılması için bir servis oluşturdu. Bu hizmetle işletmeler, müşterileriyle aralarındaki telefon iletişimini üçüncü bir kişiye devrederek, düşük maliyetle pek çok ek hizmet alabiliyor. Çağrı 24 ile uç temel hizmetten yararlanılıyor. Birincisi, sipariş alımı ve siparişin işlenmesi, ikincisi, basılı materyallerin ya da katalogların hedef kitleye dağıtılması, üçüncü hizmet ise, yardım ve servis masası. Daha fazla bilgi için (216) 467 38 25 numaralı telefona başvurabilirsiniz.

Microsoft Palmistry

■ Microsoft, Windows CE işletim sisteminde çalışacak Palm PC olarak adlandırılan yeni ürün kategorisi için standartları geliştirdi. Bu özelliklere dayanan avuç içi bilgisayarlar ise Phillips, Casio, LG Electronics ve Uniden tarafından üretilecek. Palm PC'ler 32 bitlik işlemci, PC ile iletişim kurulabilmesi için bağlantı ve minik bir modem içerecekler. Şu an kullanılan Windows CE aletlerinden farklı olarak veri girişi için klavye yerine bir kalem kullanılacak olması.

Elveda WINTEL, Merhaba SOLTEL

■ Intel ve Sun belki de NT katili olabilecek yeni bir ürün üzerinde çalışıyorlar. Uzun ve yorucu çalışmaların hepsi SUN'ın Solaris OS'ünü Intel'in yeni jenerasyon 64 bitlik teknolojisine adapte edebilmek için. Artık Gates'in üzülecek daha çok şeyi olacak.

Compaq-AMD Intel'e Karşı

■ Intel 1998 yılına elinde satamadığı 3 milyon işlemci ile girerken rakibi AMD düşük fiyatlı işlemcileri ile Compaq'la anlaşmış düşük fiyatlı PC'ler üretecek. Acaba eski chip imparatorluğu geri mi geliyor?

Internet'te Otomatik Çeviri

Digital, Internet'te dil engelini ortadan kaldırıyor. Digital'ın Alta Vista Arama Servisi'nde uygulamaya giren otomatik çeviri hizmetiyle web kullanıcıları, dokümanlarını İngilizceden, Almanca, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca ve Portekizceye ve bu dillerden de İngilizceye çevirebilecekler. Ücretsiz olarak sunulan bu hizmetle, Internet kullanıcıları şu özelliklere erişim sağlayabiliyorlar: Internet üzerinde İspanyolca, Fransızca, Almanca, İtalyanca ve Portekizce dillerinde yer alan gazete makalelerinin tam otoma-

tik çevirisi; dünya çapında turistlere yönelik bilgi ve eğlence, dünyanın her yerindeki tren tarifelerinin ve yerel olayların çevirisi; akademik, pazarlama ve sağlık konuları da dahil olmak üzere her türlü araştırma çevirisi; farklı ülkelerde faaliyet gösteren çokuluslu şirketlerin bölümlerinden gelen bilgiler. Çeviri servisinin kullanımı da çok kolay; Sadece mouse'ı tıklayarak bir web sayfasının veya kopya edeceğiniz bir metnin çevirisini yapıyorsunuz. Ayrıca orijinal metin ile çeviri metni karşılaştırabiliyor ya da sunucuya kendi sorularınızı gönderebiliyorsunuz. Alta Vista Web Çeviri Servisi'nin test versiyonuna Digital Alta Vista Arama Sitesi'nden ulaşabiliyorsunuz. Adres: <http://altavista.digital.com>

“Microsoft’tan Önce... Microsoft’tan Sonra”

Microsoft çok ilginç bir yarışma düzenledi. Son katılım tarihi 12 Nisan olarak belirlenen yarışmanın konusu, bilgisayar kullanıcılarının Microsoft yazılımları ve teknolojilerinin dersleri, kariyerleri, yaşamları ya da iş başarılarına kazandırdığı verim ve kolaylık. Bunu en iyi şekilde ifade eden çeşitli kategorilerdeki yarışmacılar çeşitli ödüller kazanacaklar. Yarışma; Öğrenciler, Ev Bilgisayarı Kullanıcısı ve Küçük/Orta Ölçekli İşletmeler olarak saptanan üç farklı kategoriye kapsıyor. Öğrenci kategorisine ilkökul, ortaokul, lise ve üniversite öğrencileri katılabilecek. Ev Bilgisayarı Kullanıcısı kategorisi ise, ev hanımlarından evini ofis şeklinde kullanan serbest meslek sahiplerine ka-

dar tüm bilgisayar kullanıcılarını kapsıyor. Küçük/Orta Ölçekli İşletmeler kategorisinin muhatabları ise, 2 ila 25 adet bilgisayar kullanıcısına sahip bütün işyerleri. Yarışmaya katılacak öykülerin 250 kelimedenden az olmaması ve yaşanmış öyküler olması gerekiyor. Yarışmada, farklı kişi ve firmaların yaşadığı deneyimler de aktarılabilir ve her katılımcının, yalnızca bir öykü gönderme hakkı var. Bu çok bol ödüllü yarışmanın katılım formunu, Internet'te <http://www.microsoft.com/turkey/mo-ms/> adresinden ya da Vakkorama ve Quiksilver mağazaları, Internet kafeler, Pandora ve Robinson Crusoe kitabevleri ile Escort Land'lerden temin edebilirsiniz.

**Microsoft'tan önce nasıldınız,
şimdi nasılsınız?..**

Anlatanlara

Microsoft

Ödül var!

Adres Değişikliği

■ İhlas.Net Taşındı. Bundan böyle; Hürriyet Mah. Cemil Bengü Cad. Hak-İş Merkezi No: 2/2 80340 Çağlayan-İstanbul
Tel: (212) 225 90 00
Internet adresi: www.ihlas.net.tr
E-mail adresi: ihlasnet@ihlas.net.tr

Prokom Yeni Yerinde

Yeni adres: Esat Cad. Büyükelçi Sokak, No: 1/3 Küçükesat /Ankara
Tel: (312) 447 69 30
Faks: (312) 447 62 99

Ünlü Bilgisayar Firmaları Fiyat Kırıyor

■ Teknoloji firması HP, rakipleri tarafından yaratılan düşük fiyatlı bilgisayar marketine dahil olabilmek için yeni bir ürün serisi sunuyor. Yeni bilgisayarlar Intel'in güçlü işlemcilerini kullanmalarına rağmen 800 \$'ın altında bir fiyata satılması ile firma tarihinde ilk olacaklar. 799 \$'lık 200 Mhz Pentium MMX işlemcili bilgisayarların fiyatlarına bir de monitör fiyat eklemek gerekecek, çünkü verilen fiyatlara onlar dahil değil.

■ Compaq Presario serisini 699 \$'a sunuyor. 1000 \$'ın altındaki PC pazarının % 40'ını elinde tuttuğunu gören Compaq firması 166 Mhz MMX Presario'ların fiyatlarını 699 \$'a düşürdü.

Microsoft NT'yi Geliştirebilmek İçin SGI'ya Döndü

■ MS ve SGI OpenGL ve Scene Graph ile DirectX teknolojilerini bir araya getirmek için çalışıyorlar. Ortaya çıkacak yeni Windows grafik yapısına Fahrenheit adı verilmesi planlanıyor.

Cebinizdeki bir PC mi yoksa Cüzdan mı?

■ Microsoft, Gryphon isimli yeni avuçiçi CE cihazını Las Vegas'da bir şov ile tanıttı. Gates ve firması bu gelişen marketten umutlular, ama Gryphon, acaba 3COM'un şampiyon PalmPilot'u ile yarışabilecek mi?

Sevgililer Günü'nde Siz de Sevgilerinize Bir E-mail Atın!

Mavi Jeans, Sevgiler Günü için "kişiyi özel bir mesaj servisi" oluşturdu. İki ayrı türde mesajlarınıza sevgilerinize ulaştırabileceksiniz. Birinci yol, 7-13 Şubat tarihlerinde Mavi Jeans mağazalarına uğrayarak, özel tasarlanan kartlar aracılığı ile, ikincisi ise Sevgililer Günü için oluşturulan bir e-mail adresi ile bu etkinliğe katılmak. Mavi Jeans'in hazırladığı hediye paketlerini de bu mesajlarla birlikte

sevgilerinize ulaştırabileceksiniz. Bu hizmet sadece Akmerkez, Beyoğlu, Galleria, Yenibosna, Osmanbey ve Beyazıt Mavi Jeans mağazalarında gerçekleştirilecek. E-mail mesaj göndermek isteyenler için de değişik bir etkinlik düzenlenmiş. Sevgiye en güzel e-mail mesajını gönderen beş kişiye, süpriz hediye var. E-mail adresi: love@mavi Jeans.com.tr

Çocuklara Özel

İhlas.net'ten çocuklara özel cıvı cıvı bir dünya. İçinde çocukların sevdiği çizgi ve çocuk filmleri, yap-boz oyunları ve bilgisayar oyunlarının, masal kahramanlarının olduğu bir site. Çocuklar bu sitede pasif bir izleyici ko-

numuna düşmeyip, doğumgünü, yılbaşı ve bayram gibi özel günlerde sevdiklerine gönderebilecekleri renge renk kartpostallarla aktif bir şekilde siteyi kullanabiliyorlar da. Ebeveynlerin kullanımına yönelik bölümler de oluşturulmuş sitede. Onlar da çocuklarının ihtiyaçlarını, sokak sokak dolaşmadan girip gezebilecekleri oyuncak dükkanları, kreşler, çocuk kıyafetleri ve kitaplar arasından seçip karşılayabilirler. Çocuk Dünyası'nın Internet adresi: www.ihlas.net.tr

Unitex'den Çevre Bilinci

Bilgisayar sarf malzemeleri alanında faaliyet gösteren Unitex Bilgisayar, yeni bir etkinlik başlattı: Unitex tarafından yenilenen her lazer toner yazıcı kartuşu için kullanıcı adına Tema'nın ağaçlandırdığı Gebze Şekerpınar alanına bir fidan dikilecek. Toplantılara ve kullanıcılara tek bir kaynaktan çözümler sunan Unitex ayrıca atıkların azalması konusunda da duyarlı. Inkjet yazıcılarda son teknoloji ürünü makinelerle kartuşların doldurulması ve Dia-Nielsen'in "Click" sistemi ile yenilenmesi sayesinde yazıcı kartuşlarını tekrar kullanılabilir hale getirerek, dogaya

daha az kartuş atığı karışmasını sağlıyor. Dia-Nielsen'in Click sistemini uyguladığı kartuşlar, baskı sistemi ve mürekkep tankı olarak iki ana parçaya bölünüyor. Mürekkep bittikten sonra kartuş atılmıyor ve adaptöre yeni bir Click takılıp tekrar kullanılıyor.

Daha Hızlı Notebook'lar Yolda

Eğer 233 Mhz Pentium MMX Notebook'ların hızlı olduğunu düşünüyorsanız sıkı durun: IBM ve Dijital taşınabilir hız limitini 266 MHz'e yükseltiyor. Daha ne olabilir. 300 Mhz'lik Notebook ufukta gözüküyor gibi.

Internet Oyun Ligi

Profesyonel Oyuncular Ligi, kış aylarının başında 1000 kadar PC oyun fanatığının de bu ilk profesyonel On-Line Internet oyuncuları organizasyonuna kaydolmasıyla başladı. Komisyonlar, hakemler, play-off, büyük isimli sponsorlar ve ünlü oyuncuların yer aldığı turnuvada Action dalında Quake, strateji dalında da C&C olmak üzere iki bölüm yer alıyor. Elemeler iki ay sürdü ve artık oyunlar Internet üzerinden canlı olarak da izlenebilecek. Yarışma sonunda ise nakit para ödülü bulunuyor.

Unisys PC İşinden Çekiliyor

Unisys yaptığı bir duyuru ile zaten pek bir pay sahibi olmadığı kişisel bilgisayar sektöründen çekildiğini belirtti. Firma artık daha çok sunucu bilgisayarlar ile sistem ve program çözümleri satışı üzerine konsantre olacak.

Netscape: "Tuşa Basın İ.E. 4.0'ı Uçurun"

Netscape'in başkanı Jim Barksdale'in yeni duyurduğu habere göre yakında 30.000 Web sitesinde yer alacak olan "Explorer Düğmesi" tuşu ile bütün MS'in Internet Explorer'ları çok kolay bir şekilde Netscape'e dönüştürülecek. Eğer bu da olmazsa Navigator'u bedava dağıtacaklar.

Telesekreterler de E-Mail Alacak

Casio PhoneMate, kullanıcının normal sesli mesajların yanında aynı zamanda elektronik postalarını da kontrol edip alabileceği bir dijital telesekreter üzerinde çalışıyor. IT-380 elektronik mesaj bağlantısı POP3 standardını destekleyecek ve sonbahara doğru satışa sunulacak.

Yaratıcı Stüdyo

Digital Equipment Türkiye, özellikle masaüstü yayıncılık, grafik tasarım, animasyon ve video editing alanları-

na yönelik tasarlanan Creation Studio Windows NT Kişisel İş İstasyonu Ailesi'ni tanıttı. Creation Studio Ailesi aynı zamanda QuarkXPress, NewTekLightWave, Softimage, Kinetix 3D Studio Max, Corel, Dragon Systems gibi yazılımlarda yüksek performans gösteriyor. Fiyat avantajına da sahip Creation Studio iş istasyonları ile birlikte Microsoft Internet Explorer 4.0, CorelDraw, Mo-

toCreations Fractal Painter ve Dragon Systems yazılımları ücretsiz olarak veriliyor. Aile aynı zamanda, Permedia P2, Matrox Millennium II, Digital PowerStorm, AccelGraphics gibi birçok grafik kartı senegî de sunuyor.

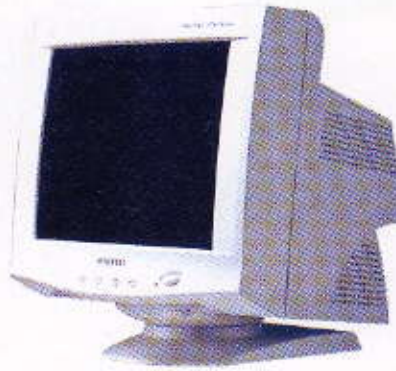
Bilgi için: Digital

Tel: (216) 391 84 30

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Tabancalı Monitör

Empa, daha az yer kaplayıp daha iyi görüntü sağlayan yeni bir monitörü piyasaya sundu. Hyundai DeluxScan 7870 Dream'de, geliştirilmiş elektron tabancası teknolojisi kullanılarak bilgisayar kullanıcılarının masaüstünden daha verimli yararlanmaları sağlanıyor. Bu tabanca teknolojisi, daha kısa elektron demeti uzaklığında ve daha küçük demet boyutuyla, gözün görüntüyü daha iyi algılamasını sağlıyor. Dinamik odaklama devresi ile daha iyi odaklanma ve daha az bozunuma oluşurken, görüntü keskinliği ve eşit dağılımlı odaklanma ile de özellikle ekran köşelerinde çok daha iyi sonuç alınıyor. Ayrıca ADOC (Gelişmiş Sayısal On-Screen Kontrolü) 5 dilde seçeneğinde, monitörün

tüm gelişmiş ayarlarını kontrol edebiliyor. Hyundai DeluxScan 7870 Dream'in teknik özellikleri ise şöyle: 0.27 Dot Pitch yansımaz, anti-statik, ergonomik mikroilemcili kontrol; MPR II; VESA DDC 1/2B.

Bilgi için: Empa

Tel: (212) 599 30 50

Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

Daha Güçlü Asteo

Vestel, yeni ve çok güçlü bir Asteo'yu daha piyasaya sundu. Asteo Power Pro 300 MM'de, Intel'in son kuşak iş-

lemcisi Pentium II 300 Mhz işlemci, PC DVD, 64 MB SDRAM, AGP ekran kartı, 56 Kbps fax/modem ve TV kartı mevcut. Yüksek performans ve hız sağlayan Asteo Power Pro 300 MM, AGP ekran kartı sayesinde grafik uygulamalarında da üstün başarı sergiliyor. Asteo'nun bu yeni güçlü bilgisayarı yanında 1 aylık sınırsız Internet paketi hediye ediliyor.

Bilgi için: Vestel Bilişim Teknolojileri

Tel: (212) 690 76 00

Fiyatı: 907.000.350 TL.

Fakstaki Zerafet

Vestel faks ailesinin çok sık ve aynı zamanda çok fonksiyonlu Vestel SFX-210 Faksları piyasada. SFX-210'ların dahili bir telesektörü var. Bu sayede mesajlarınız kasete ihtiyaç duyulmaksızın dijital hafızada saklanıyor. Termal yazma metodu da SFX-210'un ayrıcalıklarından. Bu yazma metoduyla 8 pels/mm çözünürlükte ve Vestel özel sıkıştırma metodu ile 9600bps hızında iletişim kurulabiliyor. Otomatik kağıt kesme, 10 sayfalık otomatik doküman beslemesi, Polling (alım-gönderim) özelliği de SFX-210'larda mevcut. Polling teknolojisi ile istenilen saatte karşı tarafın faksında bulunan dokümanları alabiliyor veya karşı tarafa faks gönderebiliyorsunuz. 8 adet tek tuşla arama ve 20 adet hızlı arama hafızasının yanı sıra en çok kullanılan 20 adet telefon numarasını da arama bankasında tutarak hızlı aramayı sağlıyor.

Bilgi için: Vestel Bilişim

Teknolojileri

Tel: (212) 690 76 00

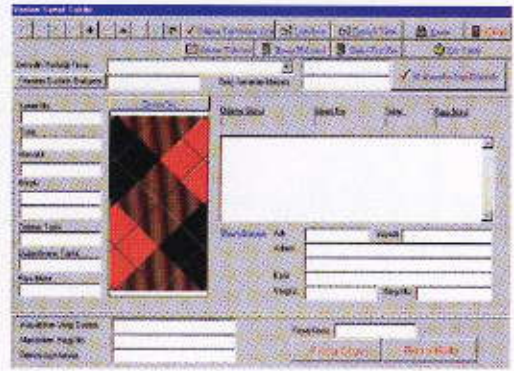
Fiyatı: 98.000.900 TL.

2000 Yılı İçin Farklı Bir Çözüm

Melsoft Yazılım, 2000 Yılı Kabusu için çok farklı bir çözüm üretti. Windows 95 ve Windows NT için yazılmış ticari entegre programı Otomasyon Küçük Set, 24 ay sonra yaşanacak 2000 kabusuna karşı şimdiden önlem almaya çalışan firmalar için üretildi. Entegre muhasebe programı olan Otomasyon Küçük Set, işletmelerin temel muhasebe işlemlerinin tamamını karşılıyor. Melsoft bu program için ayrıca bir de kampanya başlattı. Mart 1998'e kadar sürecektir olan kampanya süresince KDV dahil 100 dolara satılacak programın kullanımı çok kolay. Türkçe yardım destekli ve mouse klavuzlu olarak hemen kullanıma müsait yapıda. Bütün ekranlar entegre çalışıyor, dolayısıyla ek ola-

rak işlem yapmaya gerek yok. Resmi olarak istenen bütün mali tabloları bünyesinde bulunduruyor. Program Windows NT güvenliğinin haricinde hem kullanıcı hem de kayıt düzeyli güvenlik desteğiyle kullanılacak. Uzaktan erişim desteği de olan Otomasyon'da kullanıcı sayısına göre fiyat artımı olmuyor. Kampanya dahilindeki Küçük Set'in modülleri ise şöyle: Muhasebe fişleri; devir yapılmış eski fişler; stok bilgileri; ürün satış ve alışı; çek alımı ve verimi; senet alım ve verimi; firma bilgileri; yazı tahtası; Windows 95 kelime işlem; hesap planı dokümü; detaylı mizan; kasa defteri dokümü;

yardımcı defter dokümü; gelir gider tablosu; bilanço tablosu; firma genel hareket raporu; yıl sonu otomatik devir; detaylı güvenlik.

Bilgi için: Melsoft Yazılım

Tel: (212) 216 03 45

Fiyatı: 100 \$

Düşük Enerjili Monitör

Vestel, dünya standartlarına uygun on screen display özelliğine sahip bir monitör olan M 1502L'yi üretti.

EPA, Energy Star, düşük radyasyon standartlarına uygun M 1502L'nin çok önemli bir özelliği, düşük enerji tüketimi. Stand by ve suspend modunda 15 Watt'tan ve off modunda 8 Watt'tan az, maksimum çalışma koşullarında 100 Watt enerji kullanıyor. Renk kalitesi yüksek: 30-69 KHz yatay, 50-120 Hz düşey tarama frekansına, VESA DMP5 uyumlu güç yönetimine sahip. Monitörün 270x200 mm. olan düşey görüntü boyutu ise maksimum 280x210 mm.'ye ulaşabiliyor. Maksimum çözünürlük ise 1280x1024 piksel.

Bilgi için: Vestel Bilişim

Teknolojileri

Tel: (212) 690 76 00

Fiyatı: Henüz belli değil

Her İhtiyaca Uygun Tarayıcı

Ekspa Bilgisayar Pazarlama, Avison tarayıcılarını piyasaya sundu. Avison AV800, AV360, AVA3 ve AV100 serisi tarayıcılar, kullanıcıların her ihtiyacına uygun tarama çözümleri sunuyor. A3/A4 kağıt boyutu, tek ge-

çişli tarama özelliği, 30 bitlik 1 milyardan fazla renk tanıma özelliği, 1 dakikada 10 sayfa miktarında yüksek tarama hızı,

50 sayfa kapasiteli kağıt besleyicisi gibi avantajlara sahip olan Avison tarayıcılar ile birlikte gelen e-mail ve faks çözümleri, kolay arama-indexleme yapabilen OCR destekli yazılım kullanıcılara tek pakette birçok çözüm sunuyor.

Bilgi için: Ekspa Bilgisayar

Tel: (212) 233 10 25

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Soyo'dan Yeni Kartlar

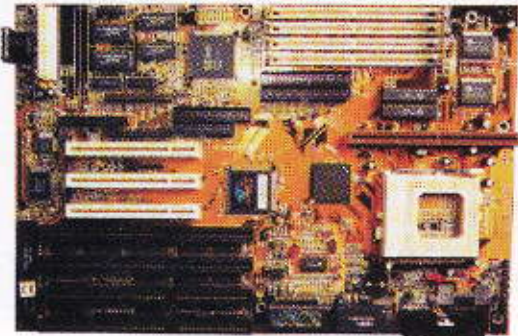
Anakart üretici firmalardan Soyo'nun yeni modelleri piyasada.

SY-6KB 82440LX ATX PCI, SY-5XA-E5 82430TX ATX PCI ve SY-5XA5 82430TX ATX PCI Mainboard modelleri yeni teknoloji ile üretildi. Oluşturduğu yüksek bir performansa sahip bu yeni kartlarda BIOS'tan sistemin çalışma durumunu izleyebilme özelliği var. Ayrıca LDCM yazılımı ile CPU ve sistemin sıcaklığı, voltaj durumu, fan durumunu izleyebiliyorsunuz.

Bilgi için: Ufotek

Tel: (212) 274 56 60

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Intranet Starter Pack Çözümü

IBM ve Lotus Development Corporation işbirliğinde, bir günlük eğitimin yeterli olabileceği yeni bir Internet ve Intranet çözümü üretildi. Lotus Intranet Starter Pack, Internet ve Intranet'in sağladığı olanaklardan yararlanmak isteyen küçük ve orta ölçekli işletmeler ile şirket içi departmanlar için tasarlanmış bir çözüm. Lotus'un Intranet paketi, 5 hazır Intranet uygulaması, site bakımı için teknik kadro gerektirmemesi ve dinamik sayfalar yaratma özelliğine sahip. Intranet

Starter Pack, özellikle altta yatan teknolojileri öğrenmek ve uygulamak için büyük eğitim ve teknik kadro yatırımları yapamayacak kuruluşlar için ideal bir çözüm. Hazır sunulan 5 Intranet uygulaması ise; e-posta/ajanda, rehber, tartışma veritabanı, belge veritabanı ve form veritabanını kapsıyor.

Bilgi için: IBM Türk Doğrudan Pazarlama Bölümü
Tel: (212) 283 11 66
Fiyatı: Henüz belli değil.

Geleceğin Çizgileriyle LuckyGoldstar

Ufotek, Lucky Goldstar monitörlerinin yeni modeli olan Studioworks 5D'yi satışa sundu. LG Electronics Monitörlerinin bu yeni üyesi multimedia kullanımı için özel olarak ta-

sarlanmış. Alışılmış monitör kalıplarının dışında modern ve estetik bir görünüme sahip 5D, 110 Hz ekran yenileme hızına kadar çıkabiliyor. 1280x1024 maksimum çözünürlük sunan 5D modelinde dahili mikروفon ve stereo hoparlör mevcut. On screen digital microprocessor kontrol özelliği ile kullanım kolaylığı sağlıyor. DOS, Windows 3x, Windows 95, işletim sistemleri ile Plug and Play ve MPR II, EPA Energy Star ve VESA DPMS uyumlu.

Bilgi için: Ufotek
Tel: (212) 274 56 60
Fiyatı: 246 \$ + KDV

UPS Riello'dan Personal Dialog

UPS Riello'nun ürün portföyüne yeni bir ürün daha eklendi. Interactive teknolojiye sahip Personal Dialog serisi 300, 450 ve 650 VA güçlerinde 3 ayrı modelden oluşuyor. Personal Dialog serisi ergonomik yapısı ile her mekanda çok rahat kullanılabilir şekilde dizayn edilmiş ve kullanıcılara kesintisiz güç kaynaklarını seçerken;

beyaz, sarı, siyah ve mavi renklerinden dilediklerini seçme imkanı sunuyor. Personal Dialog serisi KGK'lar CPU kontrollü, özel yazılımlı, çağdaş tasarımlı, küçük boyutlarda ve hafif. Ev ve küçük ofis pazarına yönelik üretilen bu seri, Cold start özelliğine ve Interactive teknolojinin sun-

Windows Ticari Uygulama Paketi

ETA Bilgisayar, Windows için özel olarak tasarlanmış, geniş kapsamlı entegre ticari uygulama paketini piyasaya sürdü. Windows 95 ile tam uyumlu ETA for Windows, kayıtların scan edilmiş görüntülerle birlikte saklanıp, izlenebilmesi; çok amaçlı, modül ve konu bazında çalışan detaylı şifreleme sistemi; modüller arası doğrudan entegrasyon ve çift yönlü veri transferi, aynı anda birden fazla modülle ve her modül içinde farklı bölümlerde çalışabilme; hızlı kayıt, raporlama ve güvenli indeksleme ve geliştirilmiş yazıcı kontrol kodları ve yardım sistemi gibi imkanlar sunuyor. Bu yeni sisteme geçerken ETA Versiyon 7 kullanıcıları verilerini hiçbir işleme tabi tutmadan Windows'a aktarırken, ETA Versiyon 6 kullanıcıları ise basit bir transfer işleminden sonra tüm verilerini kullanabiliyorlar.

Bilgi için: ETA Bilgisayar
Tel: (212) 232 51 00
Fiyatı:

duğu tüm avantajlara sahip. Personal Dialog serisinden PD 45'te, RS 232 arabirim, seri kablo, güç paylaşımı, programlanabilirlik özelliği mevcut. Personal Dialog'da UPSMON yazılımı kullanılıyor. Besleme süresi 5 dakika. Ağırlığı 4.8 kg.

Bilgi için: ATP Elektronik San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: (212) 213 53 80
Fiyatı: PD 30, 149 \$
PD 65, 299 \$

Internet'te Paylaşım

NetOne Internet Hizmetleri, küçük ve orta boy işletmelerde herkesin Internet'ten yararlanabilmesi için Static IP adı altında, pratik ve ekonomik bir hizmet geliştirdi. Static IP, bir server ve bir modem aracılığıyla işletmelerdeki tüm bilgisayarların tek bağlantı üzerinden ve aynı anda yararlanmasını sağlıyor. Kurulumu ve kullanımı çok kolay; özel bir donanım ve bilgi işlemci desteğine gerek kalmıyor. Sınırsız sayıda e-mail hesabı açma imkanı var, burada server bir aracı işlevi görüyor. Gelen e-mail'ler mail server'da toplanıp ilgili bilgisayarlara paylaşıyor. Sınırsız sayıda e-mail hesabı açmaya olanak sağlayan, kuruluşlara özel domain name kaydını, fir-

malar tercihlerine göre ".com" veya ".com.tr" olarak yaptırabiliyorlar.

NetOne'in web adresi:

www.netone.com.tr

Bilgi için: NetOne Internet Hizmetleri

Tel: (212) 227 47 94

Fiyatı: Aylık olarak 100 \$'dan başlıyor.

Network Station Ailesine Yeni Katılım

IBM Türk, IBM Network Station ailesinin yeni üyesi 1000 serisini tanıttı. Ürün finans, devlet, sağlık, eğitim, dağıtım, sigortacılık ve üretim başta olmak üzere çok çeşitli sektöre hitap ediyor. 1000 serisi java uygulamalarını da çalıştırabiliyor.

IBM Network Station, kişisel bilgisayar kullanan uç kullanıcılar için gereken eğitim, destek, sürekli virüs problemleri, veri yedeklenmesi, veri güvenliği gibi sorunlardan kurtulmak veya terminal kullanıp yeni uygulamalara, Intranetlere ulaşmak isteyen kurumlar için bir çözüm oluşturuyor.

Network Station, kurumlarda uç kullanıcılara sağlanan masaüstü sistemlerde, geleneksel uygulamaların kullanılması, hızla devreye giren Intranet/Etranet ve Internet'e erişim, kullanılan Windows uygulamaları ve LotusNotes gibi uygulamaların da yeni yapıda kullanılabilmesi, yeni geliştirilen java uygulamalarının çalıştırılabilmesi, browser ile uygulamalara erişim ve yeni teknolojilere açıklık gibi birçok kriter gözönüne alınarak tasarlandı.

Bilgi için: IBM

Tel: (212) 280 09 00

Fiyatı: Henüz belli değil.

Uygun Fiyatlı Ultra Bilgisayarlar

Bilgi Elektronik, ithalatıyla başladığı Ultra Computer'lerin tescilini de alarak üretimine başladı. Ultra Computer PC ürün yelpazesinde Low-End bilgisayarlarda işlemci aralığı 166MMX ile 233MMX arasında değişirken daha üstün olan P II serisi için 233 Mhz ve 266 Mhz'lik işlemciler kullanılıyor. Sadece 233MMX'de TX chipset varken diğer Pentium serisi bilgisayar-

larda VX chipset bulunuyor. ATX yapısındaki P II serisi ise Atlanta anakart ve 64 MB Sdram içeriyor. Multimedya özellikler P II serisinde standartken diğerlerinde bilgisayarlar seçimsel olarak sunuluyor. Tüm bilgisayarda Windows 95 işletim sistemi fiyata dahil.

Bilgi için: Bilgi Elektronik

Tel: (212) 2113 34 18

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Plasmon'dan Yeni Nesil Optik Disk Sürücü

Plasmon firmasının, internal ve external olarak iki ayrı modeldeki yeni nesil optik disk sürücü ve Jukebox'ları piyasada. Bu ürünler doküman ve görüntü arşivleme, CAD/CAM ve HSM uygulamaları için ideal çözümler sunuyor. 16 msn. gibi bir sürede arama yapabilen bu diskler LIMDOW teknolojisi ile tek geçişte yazabilme yeteneğine sahip. 83 Gb ve 32 adet optik disk kapasitesine sahip yeni Juke-

box'lar arşivleme, depolama ve diğer kurumsal uygulamalar için ideal. Plasmon DW260 Optik Disk 2.6 Gb rewritable kapasiteli.

Bilgi için: Ekspa

Bilgisayar Pazarlama

Tel: (212) 233 10 25

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Elektronik Yıllık

Sakarya Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği son sınıf öğrencileri tarafından hazırlanan 97 yıllık amatör bir çalışma olmasına rağmen profesyonellerini aratmayacak bir kaliteye sahip. Kapak tasarımından, grafik düzenleme ve programlamaya kadar kendi bünyelerinde gerçekleştirilen CD, bir yılğın içermesi gereken her şeyi hatta elektronik medyanın nimetlerinden faydalanarak daha da fazlasını içeriyor. Her son sınıf öğrencisine ayrılan sayfalarda resimleri ve kendi el yazıları ile yazılmış kısa yazının yanında yine kendi seslerinden kısa parçalar da yer alıyor. Rektörlerden dekanlara, hocalardan asistanlara kadar öğretim görevlilerinin öğrencilere sesli mesajları ve okulun çeşitli fakültelerinin

Sade bir arabirime sahip olan elektronik yıllık içerik olarak normal bir yıldan daha da fazlasını içeriyor.

den görüntülerin yanında Sakarya ili ile ilgili çeşitli görüntülere de CD'de yer verilmiş.

Bo konuda CD hazırlamak isteyenler için bir örnek olabilecek bu CD ile ilgili olarak aşağıdaki numaralar-

dan bilgi alınabilir.

Bilgi için: Tahsin C. Ayaz,

Ali Göksu, İsmail Özbek,

Mehmet Recep Bozkurt

Tel: (0264) 273 0156, (0264) 271

5563, (0212) 585 4722

Dil Ustası Sihirli Diskler

Heinemann Guided Readers Series kitapları ile Collins Cobuild Student's Dictionary'sinin günümüzün gelişmiş Multimedia teknolojisiyle yoğrulmasından ortaya çıkan LANGMaster serisi ülkemizde Bilden tarafından satışa sunuldu. Özellikle ağırlıklı olarak İngilizce'yi zengin bir kelime dağarcığı ile konuşma, dili doğru telaffuz edebilme ve günlük konuşulan dili daha iyi anlamaya yönelik olan eğitim serisi 3 ayrı bilgi düzeyindeki öğrencilere de hitap edecek şekilde hazırlanmış. Bu doğrultuda her düzeyde 4 farklı okuma kitabı yer alıyor. İstenirse her kitap ve sözlüğünü tek bir CD üzerinde temin edebiliyorsunuz. Aynı seviyedeki 4 kitabı bir paket olarak ya da 4 kitap artı bir de Collins COBUILD öğrenci sözlüğünü bir kit olarak almanız da mümkün. Toplam 50 saatlik konuşma ve 283000 kaydedilmiş kelimenin yer aldığı

sözlükte 40000 referans ve 30000 örnek yer alıyor. Her CD'de yeni bir hikayenin yer aldığı kısırlarda böylece İngilizce'de sık kullanılan güncel kelimelerin öğrenilmesi mümkün oluyor. Hikayeler gramatik açıdan ele alınırken, ses kaydedilip, dinleyerek telaffuzun değerlendirilmesi de mümkün oluyor. Etkileşimli alıştırmalar ve 20 çeşit eğitsel etkinliğin yer aldığı CD'lerde hikayeler oldukça iyi renkli illüstrasyonlarla zenginleştirilmiş.

Kullanıcı dili olarak içinde Türkçe'nin de yer aldığı 20'ye yakın dil seçilebiliyor. Kelime öğreniminde kullanılan RE-WISE yöntemi ile sadece sorun çıkan noktalar tekrar edilerek oldukça fazla zaman kazanılabiliyor. Bunların yanında doğru telaffuz için ses tamma özelliği diğer ön plana çıkan özellikler arasında. Windows 3.1 ve üzeri bir işletim sisteminde çalışan 486 işlemcili 8 MB hafızaya sahip bir bilgisayarın yeterli olduğu eğitim serisinin kurulumu için 15 MB'lık sabit disk alanı yeterli oluyor. Multimedya özelliklerinden yararlanmak için ise 2 hızlı bir CD-ROM sürücü ile 8 bit ses kartı gerekiyor.

Bilgi için: Bilden

Tel: (0212) 230 5182

Faks: (0212) 240 5623

E-mail: bilden@bilden.com.tr

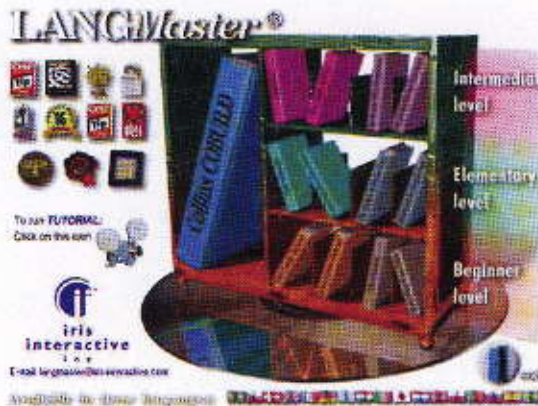
Web: http://www.

bildensoft.com

Fiyat: Tek CD: 20 \$ +KDV

Paket (4 CD): 60 \$ +KDV

Kit (5 CD): 100 \$ +KDV

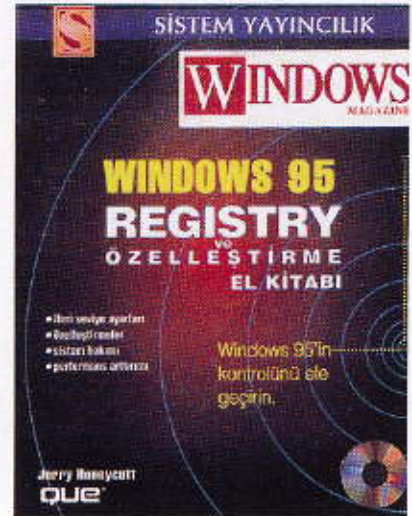

Çok Özel Bir Windows

Sistem Yayıncılık tarafından piyasaya sürülen Windows 95 için Registry ve Özelleştirme el kitabı, kullandığı işletim sisteminden daha da fazlasını bekleyen uzman kullanıcılar için hazırlanmış. Windows 95'i bir araç olmaktan kurtarıp ondan daha çok verim almak için gereken ileri seviye ayarlar, sistemin kullanıcıya göre özelleştirilmesi, hiç yapılmısa da aslında belirli aralıklarla yapılması gereken sistem bakımının nasıl yapılacağından bahseden kitap, Jerry Honey tarafından yazılmış ve Türkçe'ye de Sedef Orhan ve Zeynep Ötenoğlu tarafından çevrilmiş. Windows 95'i 3.1'den ayıran en büyük özelliklerden biri olan Registry, Windows 95'e Plug&Play de dahil olmak üzere birçok özellik ve kolaylık katıyor. Yalnız eski 3.1'de yer alan INI dosyalarının içeriği kadar basit olmayan Registry dosyasını düzeltmek ve düzenlemek de bir o kadar zor. Hemen her yüklenen yazılımla ilgili bilgilerin tutulduğu Registry dosyasını düzenlemek için gerçekten işi bilmek gerekiyor ve bir hata dönülmesi zor

sonuçlara yol açabiliyor. Bu doğrultuda kitap baştan sona Registry ile ilgili bilinmesi gereken her şeyi 4 ana bölüm altında topluyor. Kitabın yapısı dolayısı ile içindekiler dışında istenirse Registry Çapraz referans eki ile sorun yaşadığınız bir bölüme direkt ulaşarak kitabı bir referans kitabı olarak kullanmanız da mümkün.

Bu etkin dışında yine kitabın sonunda yer alan Windows 95 için Internet Kaynakları eki ile de 95 ile ilgili çeşitli kaynakların Internet adreslerine ulaşabiliyorsunuz. Registry'nin nasıl düzenlendiği ve anlaşılmasından, Registry editörün nasıl kullanılacağına, zarar görmüş Registry'nin onarılmasından yapılan her değişikliğin yol açabileceği zararlardan bahsederek başlayan birinci bölümden sonra kitapta yer alan diğer 3 bölümde Windows 95'in kullanıcıya göre düzenlenmesi, Registry referansları ve 95'e performans katmak için yapılması gerekenler yer alıyor. Akıcı bir dille sahip olan kitapta yeri geldikçe çeşitli dipnotlara ve ipucu ku-

tucuklarına da yer verilmiş. Kitapla birlikte verilen CD içerisinde ise kitabın konusu ile direkt ilgisi olmasa da Windows 95'de kullanımı kolaylaştırarak birkaç Shareware ve Freeware yazılıma da yer verilmiş.

Bilgi İçin: Sistem Yayıncılık

Tel: (0212) 293 8372

Faks: (0212) 245 6513

Web: <http://www.sistem.com.tr>

Fiyat: 2.750.000 TL

C++ Builder İle Bir Program İnşa Etmek

Görsel diller kervanına katılarak, Bu-ilder lakabını alan Borland'ın C++ dili üzerine hazırlanmış bu kitap Memik Yılmaz tarafından yazılmış. Borland'ın Dos altında çalışan standart C dili hakkında bir ön giriş yaparak başlayan kitapta C++ Builder'a geçiş en başından bilgisayara kuruluşundan başlayarak yapılıyor. Sadece metin tabanlı C dilinden yapı olarak oldukça farklı olan görsel tabanlı Builder'ın can damarları olan kontroller, nesneler ve formlar ile kitap devam ediyor. Formların özellikleri, birden fazla form kullanmak, formlara uy-

gularan olaylar ve metotların anlatıldığı bölümlerin yanında, tüm Windows kontrollerinin kullanımı ile veri tabanı form sihirbazı ile form hazırlama, Query kontrolü ve SQL dili üzerinde de duruluyor. Pek fazla örnek kod yer almayan kitapta ağırlıklı olarak daha çok programın kullanımı üzerinde durulmuş. Borland C++ Builder'ın kullanımı ile ilgili her şeyi bulabileceğiniz bir kitap. □

Bilgi İçin: BETA Basım Yayın

Tel.: (0212) 511 5432

Faks: (0212) 513 8705

Fiyat: 2.000.000 TL

Office Adasında Define Avı

Çoğu kullanıcı Word ve Excel'den çok kısıtlı bir biçimde faydalanyor, çok az kişi Microsoft'un Office programlarının daha hızlı ve etkin bir çalışma için sunduğu sayısız fonksiyonları kullanıyor. CHIP her iki programın menülerini sonuna kadar kazdı ve ince bir elekle en değerli altın tanelerini eledi.

Gerçek hazineler zor bulunur. Aynı şey Word ve Excel kullananlar için de geçerlidir; her iki programın da en parlak özellikleri çoğunlukla menülerin derinliklerinde gizlenmiştir. Bazıları da yanlış yerleri boş yere kazıyıp dururlar. CHIP bu yüzden her iki programı da en küçük ayrıntısına kadar inceledi ve bazı gerçek altın damarlarını ortaya çıkardı; ister Winword'de bir kısayol tuşu ile en son çalışılan yere atlamak olsun, ister fonetik arama için Bul-Değiştir fonksiyonu, ister bir düğmeye tıklayarak Excel tablosu tarayabilmek olsun.

Office 97 henüz bazılarını cezbedemediği ve çoğu kullanıcı halen Office 95 kullandığı için, her chipucuna ilgili sürüm numarasını da verdik. Bu ayki CD'de ise Office 97 hatalarını düzelter ve Office paketine yeni birtakım özellikler ekleyen In-

gilizce ve Türkçe Office 97'ler için Servis Release 1 bulunuyor. Office 97 ile problemleri olanlar bu yama-yı yükleyebilir ve Office problemlerinden kurtulabilir. Altın çuvallarınız hazır mı? Office adasında define avı başlıyor... ►

İçerik

Winword 95 ve 97

Dokümanlarla Çalışmak	Sayfa 38
Hızlı Biçimleme	42
Arama, Değiştirme ve Düzeltme	42
Tablolar	48
Layout ve Tasarım	48

Excel 95 ve 97

Doğru Başlamak İçin Yarisidir	52
Excel'i Otomatikleştirmek	56
Dosyaları Korumak	60
Excel Formülleriyle	
Doğru Çalışmak	60
Excel ile Yazdırmak	62

Internet bizim işimiz

- WEB hosting
(1 MB-10 GB arası)
- Domain name registration
(.com veya .com.tr)
- Sonsuz e-mail forwarding
- CGI, JAVA, ASP desteği
- WEB sayfa tasarımı
- Market (ürün) Kataloğu
- Firmalar Kataloğu
- OEM Katalog
- Sektörel Haberler
- Shareware-Freeware
- Internet dersaneciliği (dersane.com)
- Internet'te oyun (oyun.net)
- Internet'te 2. EL
- Internet'te Sanal Market
- Internet'te Mesaj Merkezi

www.bilgisayar.net

e-mail: bilgi@bilgisayar.net
(0212)259 88 87

Word Dağlarında Altın Damarları

Winword menülerinin sadece aşına patikalarında gezinenler asla bu programın gerçek hazinelerini keşfedemezler. Zira dikkati çekmeyen düğmelerin ardında çoğunlukla ilginç özellikler ve fonksiyonlarla dolu, gerçek altın madenleri saklıdır.

Tarihi güncellemek, alıcının adresini mektupta görünecek şekilde kağıda yerleştirmek, sayfa kenarları ve kıvrımlar tanımlamak, yazım hatalarını ve karakter değiştiricisini düzeltmek: Çoğu Word kullanıcısı için mektup yazmak bile tüm bir akşamı bilgisayar başında geçirmek demektir.

Kaybedecek zamanı olmayanlar da metinler oluştururken, tablolar yaratırken ve grafikleri yerleştirirken uzun, sinir bozucu dolambaçlı yollardan giderler.

Ancak tüm bunların böyle olması gerekmiyor: Winword günlük çalışma için sayısız fonksiyon ve kısayol sunuyor, bu da bu programla çalışmayı oldukça hızlandırıyor ve kolaylaştırıyor.

İşinizi kolaylaştırmak için her chipucunun başında, ilgili chipucunun hangi Word sürümünde (95/97) geçerli olduğunu ifade eden singeler bulunuyor.

Dokümanlarla Çalışmak

İmleci Otomatik Olarak Son Çalışılan Yere Yerleştirmek

Dokümanları bir defada yazıp bitirmeyen veya sıkça değişiklikler yapan biri dokümanı açtıktan sonra her

seferinde üzerinde en son çalışılan pasajları aramak istemez. Doküman açıldıktan sonra [Shift]+[F5] tuş kombinasyonuna basarsanız, Winword 97 imleci otomatik olarak kaydedilmeden önceki en son değişikliğin yapıldığı yere yerleştirir. Bu tuş kombinasyonuyla arka arkaya en son üç değişikliğe doğrudan atlayabilirsiniz. Dördüncü seferde ise ilk çıkış noktasına tekrar ulaşırsınız.

Aynı Anda Birçok Doküman Açmak

Aynı anda birden fazla doküman açmak için şunları yapın: Dosya menüsünden Aç komutunu seçtiğinizde ve açılan penceredeki ilk ve son dokümana [Shift] tuşuna basılı tutarak tıkladığınızda arada kalan bütün dokümanlar da işaretlenir ve Aç düğmesiyle açılabilir. [Ctrl] tuşuna basılı tutarak da tek tek dosyaları seçebilir ve açabilirsiniz.

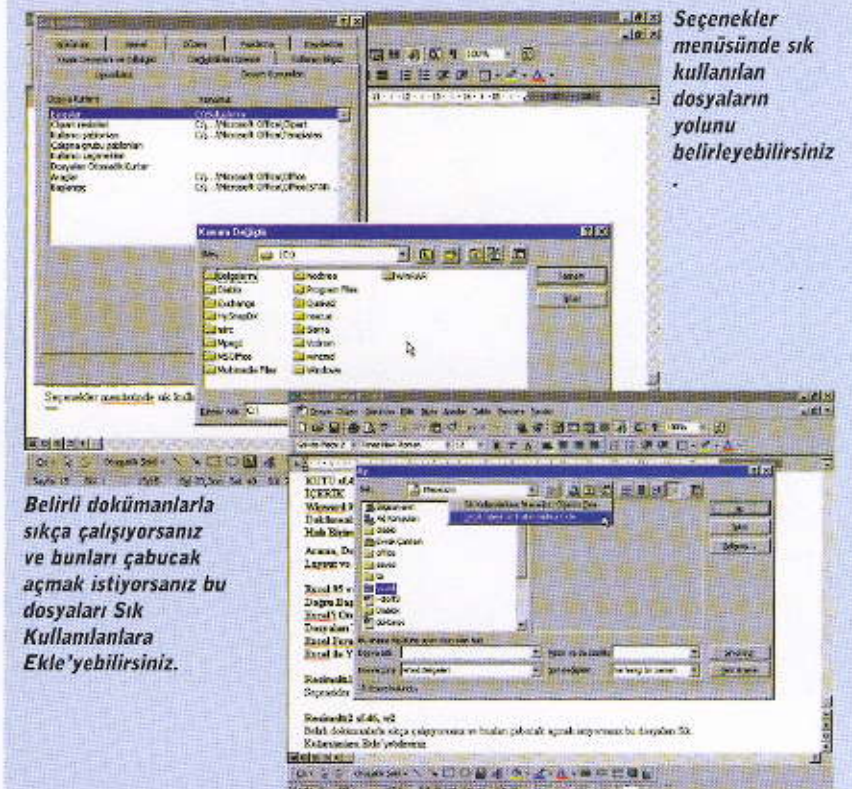
Her Şeyi Kapatmak

Bir defada tüm dokümanları kapatmak için [Shift] tuşuna basılı tutarak Dosya menüsüne tıklayın. Şimdi menü seçenekleri arasında Kapat komutu yerine "Tümünü Kapat" ve "Tümünü Kaydet" seçenekleri bulunacaktır.

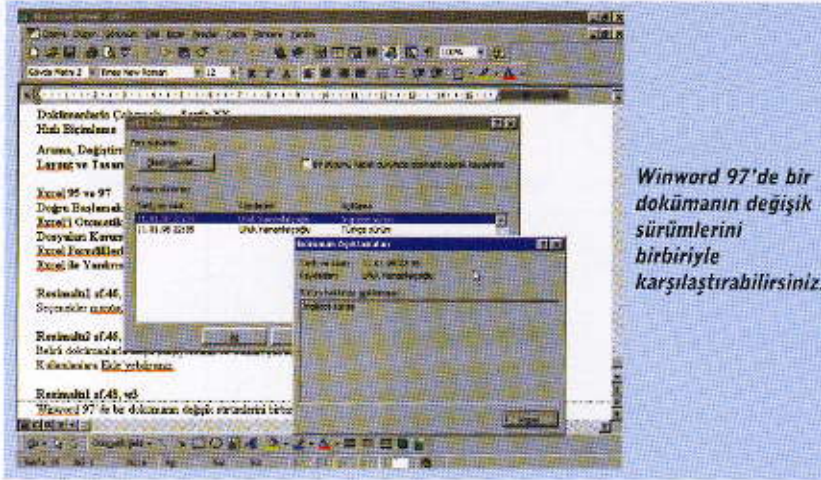
Winword Dokümanlarına Hızlı Erişim

Sık kullandığınız dokümanları bir

Seçenekler menüsünde sık kullanılan dosyaların yolunu belirleyebilirsiniz

Belirli dokümanlarla sıkça çalışıyorsanız ve bunları çabucak açmak istiyorsanız bu dosyaları Sık Kullanılanlara Ekle'yebilirsiniz.

Winword 97'de bir dokümanın değişik sürümlerini birbiriyle karşılaştırabilirsiniz.

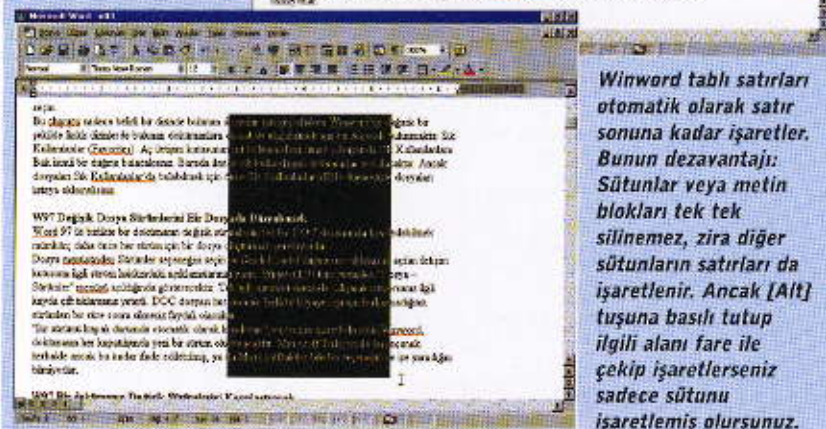
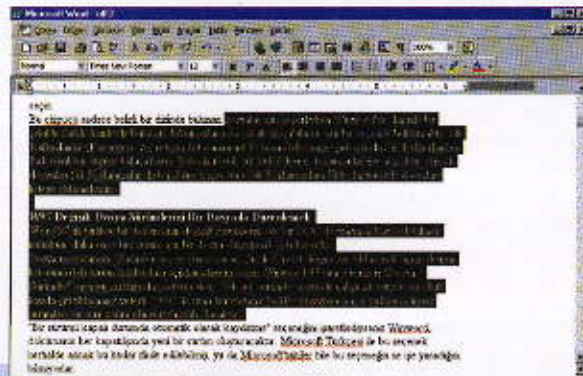
klasörde topladıysanız Winword'ün, Aç iletişim kutusunda her zaman bu klasörün içeriğini göstermesini sağlayabilirsiniz. Araçlar menüsünden Seçenekler - Dosya Konumları simgelerine tıklayın. Belgeler satırına çift tıklayın ve açılan pencerede istediğiniz dizini seçin.

Bu chipucu sadece belirli bir dizinde bulunan dosyalar için geçerliken Winword'de dağınık bir şekilde farklı dizinlerde bulunan dokümanlara da çabuk ulaşabilmek için bir seçenek bulunmaktadır: Sık Kullanılanlar (Favorites). Aç iletişim kutusunun üst bölümündeki simge çubuğunda Sık Kullanılanlara Bak isimli bir düğme bulacaksınız. Burada ileride sık kullandığınız dokümanlar yer alacaktır.

Ancak dosyaları Sık Kullanılanlar'da bulabilmek için önce Sık Kullanılanlara Ekle düğmesiyle dosyaları listeye eklemelisiniz.

Değişik Dosya Sürümlerini Bir Dosyada Toplamak

Word 97 ile birlikte bir dokümanın değişik sürümlerini tek bir DOC dosyasında kaydedebilmek mümkün; daha önce her sürüm için bir dosya oluşturmak gerekiyordu.

Winword tablı satırları otomatik olarak satır sonuna kadar işaretler. Bunun dezavantajı: Sütunlar veya metin blokları tek tek silinemez, zira diğer sütunların satırları da işaretlenir. Ancak [Alt] tuşuna basılı tutup ilgili alanı fare ile çekip işaretlerseniz sadece sütunu işaretlemiş olursunuz.

Dosya menüsünden Sürümler seçeneğini seçin ve şimdi Kaydet düğmesine tıklayarak açılan iletişim kutusuna ilgili sürüm hakkındaki açıklamalarınızı yazın. Winword 97 tüm sürümleri "Dosya - Sürümler" menüsü açıldığında gösterecektir. Tek tek sürümler üzerinde çalışmak istiyorsanız ilgili kayda çift tıklamanız yeterli. DOC dosyası her sürümle birlikte büyüyeceği için kullanmadığınız sürümleri bir süre sonra silmeniz faydalı olacaktır.

"Bir sürümü kapalı durumda otomatik olarak kaydetme" seçeneğini işaretlediyseniz Winword, dokümanın her kapatılışında yeni bir sürüm oluşturacaktır. Microsoft Türkçesi ile bu seçenek herhalde ancak bu kadar ifade edilebilmiş, ya da Microsoft'ta kiler bile bu seçeneğin ne işe yaradığını bilmiyorlar.

Metin Blokları / Sütunları İşaretlemek

Çok satırlı metinleri tablarla tek tek bloklara veya sütunlara ayırmak isteyenler şu problemi iyi bilirler: Tek bir blok veya sütunu tek başına silmek mümkün değildir, çünkü Winword diğer blokların/sütunların satırlarını da işaretler. Bu problemin çözümü ise oldukça basit: [Alt] tuşuna basılı tutun ve fare ile istediğiniz alanı işaretleyin. Bu fare/tuş kombinasyonu bir paragraf içerisinde de kullanılabilir.

Bir Dokümanın Değişik Sürümlerini Karşılaştırmak

Bir doküman iki dosyada ve iki değişik sürümde önünüzde bulunuyor ve aradaki farkları görmek istiyorsunuz. Bunu nasıl yaparsınız?

Dokümanlardan birini yükleyin; Word 97 bunu Master olarak kabul edecektir. Araçlar - Değişiklikleri İzle - Belgeleri Karşılaştır ile açılan pencerede ikinci dosyayı seçip açın. Word 97 şimdi karşılaştırma işlemine başlayacak ve Master dokümanda

tüm değişiklikleri renkli olarak gösterecektir. Değişikliklerin nasıl gösterileceğini Araçlar - Seçenekler'deki Değişiklikleri İzleme kayıt kartıyla belirleyebilirsiniz. Ayrıca Araçlar - Değişiklikleri İzle - Değişiklikleri Vurgula ile iki doküman arasındaki farkların monitörde ve/veya yazdırılmış belgede mi vurgulanacağını da belirleyebilirsiniz.

"Genişletilmiş Kip"le Kolay İşaretleme

Bir metni imlecin bulunduğu pozisyonundan belirli bir yere kadar işaretlemek için imleci işaretlenecek metnin başına yerleştirirsiniz ve [F8] tuşu ile "Genişletilmiş Kip"e geçebilirsiniz. Bu moda geçildiğinde durum çubuğunda SEÇ simgesi belirir. Şimdi mesela istediğiniz bir karakteri girin, mesela bir harf, Winword böylece imleçle girilen karakter arasındaki alanı işaretleyecektir. İstedığınız alan işaretlenene kadar harf girmeye devam edebilirsiniz. Ancak bir karakter girerken büyük/küçük harflere dikkat edin.

[F8] fonksiyon tuşuna bir defa basarsanız bir kelime işaretlersiniz, iki defa basarsanız bir cümle, üç defada tüm bir paragraf işaretlenir. [Shift]+[F8] ile her bir adımı geri alabilirsiniz, [Esc] tuşu ile de genişletilmiş kipten çıkabilirsiniz.

Klavye ile Paragrafları Kolayca Değiştirmek

Bir paragrafı taşımak için imleci ilgili paragrafın başına yerleştirin ve [Alt]+[Shift]+[↑] veya [Alt]+[Shift]+[↓] tuş kombinasyonuna basın. [Alt]+[Shift] tuşlarına basılı tutarak bir paragrafı tüm metnin içerisinde hareket ettirebilirsiniz. Aynı şey bir tablo içerisindeki birçok satırı birden taşımak için de uygulanabilir. Satırları işaretleyin ve yukarıdaki tuş kombinasyonları ile satırları yeni pozisyonlarına taşıyın.

Dokümanları Bir Alan Üzerinden Ekleme

Winword'de dokümanlar Include-Text alan fonksiyonu ile de başka dosyalara eklenebilir. Ekle menüsünden "Alan..." simgesine tıklayın ve Kategoriler listesinden "Bağlantılar ve Başvurular" ile Alan Adları'ndan "IncludeText" komutunu seçin. Daha sonra Alan Kodları bölümündeki IncludeText kaydının arkasına eklenecek kaynak dosyanın yolunu (sürücü ve dizin adı) girin, mesela: {IncludeText "c:\\art97\\raporlar\\rapor4.doc"}

Bunun avantajı şudur: Kaynak dosyada değişiklikler yaptığınızda hedef dokümanda da değişiklikler yapmak zorunda değilsiniz. Bunun için hedef dokümanda ilgili alana geçin ve güncelleme için [F9] tuşuna basın.

Bu yöntemle metinlerin (Word belgelerinin) belirli bölümlerini (pasajlarını) de ekleyebilirsiniz. Ancak bunun bir önkoşulu var: İlgili pasajlar önceden yer imi (Ekle menüsünden Yer İmi seçeneğiyle) olarak tanımlanmalıdır. Mesela Yer İmi'nizin kaynak dosyasındaki adı "bölüm1" olsun, bu durumda şunları yazmanız gerekiyor:

```
{ IncludeText "c:\\art97\\raporlar\\rapor4.doc" bölüm1 }
```

[F9] ile Yer İmi'ni güncelleştirebilir ve [Shift]+[F9] ile de alan fonksiyonuna geri dönebilirsiniz.

Hızlı Biçimleme

Otomatik Biçim ile Hızlı Biçimleme

Winword bir metni sonradan otomatik olarak biçimlemenize olanak tanır. Bunun için Biçim menüsünden Otomatik Biçim komutunu seçmeniz yeterli. Daha iyi bir sonuç elde etmek için Otomatik Biçim iletişim kutusunda yazının içeriğinde uygun bir belge türü seçebilirsiniz. Ancak seçiminiz Genel Belge, Mektup veya Elektronik posta ile sınırlı. Tamam

düğmesine tıklayarak biçimlendirmeyi başlatabilirsiniz.

İstenmeyen bir sonuç elde etmek için yapılan değişiklikleri görebilmenizi sağlayan bir seçenek var: Word 7.0'da bu seçenek "Değişiklikleri Gözden Geçir" ve Word 97'de ise "Otomatik Biçimlendir ve her değişikliği gözden geçir". Böylece otomatik biçimlemeden sonra tüm biçim değişikliklerini kabul veya reddedebilirsiniz veya her bir değişikliği tek tek kontrol edebilir ve "Biçim Galerisi" ile değişiklikleri kendi istekleriniz doğrultusunda uyarlayabilirsiniz.

Hızlı Biçimleme

Belirli kelimeleri veya metin pasajlarını kalın veya italik fontla biçimlemek istiyorsanız "Otomatik Düzelt" fonksiyonundan faydalanabilirsiniz: Biçimlendirilecek alanı yıldızlarla "Metin" parantez içerisine alırsanız Winword bu alanı kalın fontla yazacaktır.

Metin bu şekilde altı çizgilerle sınırlandırılırsa bu sefer de italik yazılacaktır. Ancak bunun için Araçlar - Otomatik Düzelt - Yazarken Otomatik Biçimlendir menüsündeki "Kalın" ve _italikleri_ gerçek biçimlendirme ile" seçeneğinin işaretli olması gerekir.

Ayrıca: Yaptığımız her biçimlemeyi [Ctrl]+[Space] tuş kombinasyonu ile hemen geri alabilirsiniz.

Arama, Değiştirme ve Düzeltme

Joker Karakterlerle Arama ve Değiştirme

Bir metinde aynı hatayı 20 defa kendisi düzeltiyorsa, o kişi bir hata yapıyor demektir. Zira Winword arama ve değiştirme için çok başarılı bir rutin sunuyor, bu sayede sadece karakterler ve kelimeler değil biçimler de aratılabilir ve gerektiğinde hatalar düzeltilebilir. Bu fonksiyona (Bul ve Değiştir) [F5] tuşu veya Düzen - Değiştir menü seçeneğiyle ula-

şabilirsiniz.

Neleri aratabileceğinizi Tüm Seçenekler ve sonra da Biçim veya Özel düğmelerine tıklayarak öğrenebilirsiniz. Arama için en önemli özel karakterler:

^# Herhangi Bir Sayı

Örnek: 11^# ile arama yaptırırsanız 110'dan 119'a kadar olan kayıtlar bulunur.

^\$ Herhangi Bir Harf

Örnek: Ba^\$k ifadesi ile arama sonucunda Balık, Başak gibi kelimeler bulunur.

^? Herhangi Bir Karakter

Örnek: Word9^? araması sonucunda Word97, Word95 veya Word9x gibi ifadeler bulunacaktır.

Bulunan pasajları düzeltmek için ilgili değişiklikleri Değiştir sekmesindeki Yeni Değer: alanına girmeli ve sonra da Değiştir veya Tümünü Değiştir düğmelerinden birine tıklamalısınız. Bulunan ifadeleri nelerle değiştirebileceğinizi de yine Tüm Seçenekler - Biçim veya Özel düğmeleriyile öğrenebilirsiniz.

Aşağıdaki örnek Winword'un Bul ve Değiştir fonksiyonunun başarımı için iyi bir örnektir:

Metninizde Ercan, Erkan, Ertan gibi değişik isimler geçiyor ve siz tüm bunların başlarına Sayın kelimesini eklemek istiyorsunuz. Bunun için şunları yapmanız gerekiyor:

Bul ve Değiştir penceresini açın ve Aranan alanına Er^?an ifadesini girin. Winword bu durumda Ercan, Erkan, Ertan gibi kayıtları bulacaktır. Yeni Değer alanına da Sayın ^&r ifadesini girin. ^&r anahtarı Winword'un Sayın ifadesinin yanına arama kriterini eklemesine yarar, yani bu durumda Ercan, Erkan, Ertan gibi.

Değiştirirken Aynı Anda Kelimeleri Değiştirmek

Winword arama ve değiştirme esnasında bir Num operatörü kullanıma sunuyor. Böylece bulunan ifadelerin metinlerini belirli bir sırada değiştirebilirsiniz. Örnek: Dokümanını-

zın içerisinde birçok yerde "zehirli kuşlar ve öten yılanlar" ifadeleri geçiyor ve bu metni "zehirli yılanlar ve öten kuşlar" olarak değiştirmek istiyorsunuz.

Bul ve Değiştir penceresini açın ve Aranan alanına parantezler içerisinde şu ifadeleri girin: (zehirli) (kuşlar) (ve) (öten) (yılanlar).

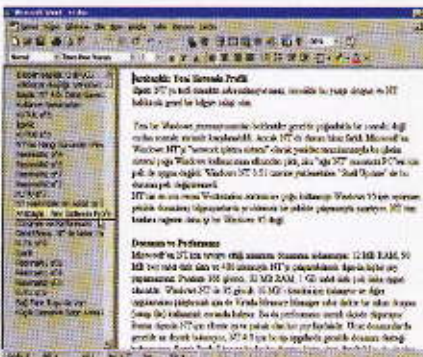
Yeni Değer alanına şunları girin: \1 \3 \3 \4 \2. Böylece metni doğru kelime sırasına getirmiş olursunuz. Ancak bunun için de Bul ve Değiştir penceresinde "Joker karakter kullan" seçeneğinin işaretli olması gerekiyor.

Otomatik Düzelt'i Geliştirmek

Word'deki en faydalı fonksiyonlardan biri de Otomatik Düzelt'tir. Bu fonksiyon çok geniş bir veri tabanı ile birlikte gelir, ancak bu veri tabanına yeni kayıtlar girerek veri tabanını genişletebilir ve kendi isteklerinize göre ayarlayabilirsiniz.

Sık yaptığınız hataların otomatik olarak düzeltilmesi için ilgili kayıtların otomatik düzeltme veri tabanına eklenmesinin en basit yolu Yazım Denetimi'dir: [F7] tuşu ile bu fonksiyonu çağırın ve metnizi kontrol ettirin. Fonksiyon bir hata bulduğunda bu hatayı düzeltin ve Otomatik Düzelt düğmesine tıklayın. Winword bu durumda bu hatayı düzeltilmiş yazım şekliyle birlikte otomatik olarak veri tabanına ekler.

Otomatik düzeltme veri tabanının

Görünüm, Bağlantılı Görünüm ile metninizin içinde daha rahat dolaşabilirsiniz.

yeni hatalar ve düzeltmelerle genişletilmesinin ikinci bir imkanı da sağ fare tuşunu kullanmaktır. Bunun da önkoşulu şu: Araçlar - Seçenekler - Yazım Denetimi ve Dilbilgisi bölümünde "Yazarken yazımı denetle" seçeneğinin işaretli olması gerekiyor. Winword böylece hatalı kelimeleri işaretler, hatalı kelime üzerine sağ tuşla tıkladığınızda menüde Otomatik Düzelt adında bir seçenek belirir ve istediğiniz yazım önerilerinden (varsa) birini seçip doğru yazım şeklini veri tabanına ekleyebilirsiniz.

Fare ile İşaretlemek

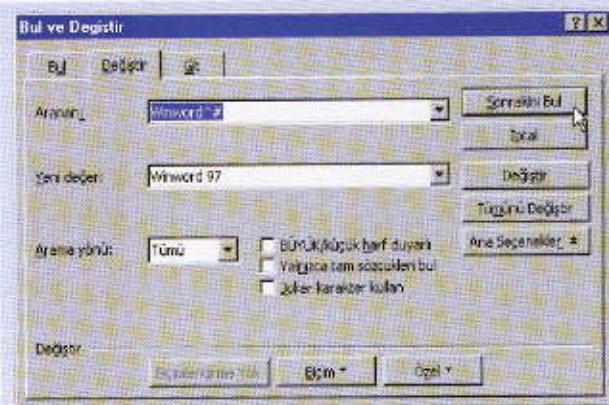
İşaretleme yaparken fareden vazgeçmek istemeyenler için en hızlı yollar:

Bir kelimeye çift tıklarsanız tüm kelime işaretlenir, [Ctrl] tuşuna basılı tutup cümlemin içerisinde herhangi bir yere tıklarsanız tüm cümle işaretlenir. Satırın başındaki işaretleme düğmesine tıklarsanız tüm bir satır işaretlenmiş olur. Bu esnada [Shift] tuşuna basılı tutarsanız metni satır satır işaretleyebilirsiniz.

Tüm bir paragrafı işaretlemek için üç defa paragrafa veya iki defa işaretleme başlığına tıklayın. Tüm metni işaretlemek istiyorsanız [Ctrl] tuşuna basılı tutun ve işaretleme başlığına tıklayın. Belirli metin pasajlarını, fareyi başlangıç noktasına yerleştirip [Shift] tuşuna basılı tutarak metin pasajının sonuna tıklayarak işaretleyebilirsiniz.

Metin İçerisinde Hızlı Sörf

Winword 97 kapsamlı, karmaşık yapıli metinlerde faydalı bir yardım sunan bir Navigator'a sahiptir. Görünüm menüsünden Bağlantılı Görünüm simgesine tıklayın. Winword şimdi sol pencerede tüm başlıkları listeleyecektir. Bunlardan birine tıklarsanız, imleç metinde ilgili alana atlayacaktır.

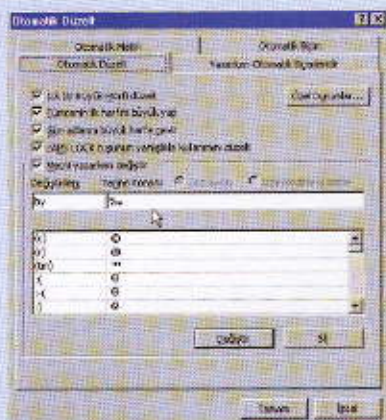
Bul ve Değiştir fonksiyonu #, \$ gibi özel karakterleri de girebilmenize olanak tanır. Böylece sayıları, istediğiniz karakterleri veya harfleri aratabilir ve bunları hemen yeni metinle değiştirebilirsiniz.

W97 Otomatik Düzelt Fonksiyonu ile Özel Karakterler Girmek

Otomatik Düzeltme fonksiyonu hataların otomatik olarak düzeltilmesi yanında küçük bir ön çalışma ile özel karakterleri çabucak metne eklemek için de kullanılabilir. Bunun için Ekle - Simge - Özel Karakterler ile listeden özel bir karakter seçin ve Otomatik Düzelt düğmesine tıklayın. Yerine Konan alanında seçtiğiniz özel karakter zaten girilmiş olacaktır. Değiştirilen alanına ise ilgili özel karakterin ekrana yazılması için herhangi bir tuş dizisi girin.

W97 Cümlelerin İlk Harfi ve İlk İki Büyük Harf

Otomatik düzeltme bir cümle için her zaman büyük harfle başlamasını

Özel karakterleri Ekle - Simge ile eklemek oldukça zahmetlidir. Küçük bir ön çalışma ile Otomatik Düzelt fonksiyonu sayesinde özel karakterleri hemen girebilirsiniz.

da sağlayabilir. Önkoşul: "Tüm cümlelerin ilk harfini büyük yap" seçeneği işaretli olmalıdır. Ancak burada şu problem söz konusudur: Winword nokta işaretlerini her zaman cümle sonu olarak yorumladığı için, vb. gibi kısaltmalardan sonraki ilk harf otomatik olarak büyük harfle yazılır. Bunu Otomatik Düzelt'teki Özel Durumlar - Başlangıç Harflerinde en çok kullandığınız kısaltmaları Düzeltilmeyecek Olanlar alanına girip ekleyebilirsiniz.

Kelime başındaki ilk iki büyük harf Otomatik Düzelt penceresindeki ilk iki büyük harfi düzelt seçeneğiyle düzeltililebilir. Ancak bu düzeltme her zaman istenmeyebilir mesela PCs kelimesinde olduğu gibi. Burada da özel durumlar tanımlayabilirsiniz. En hızlı yolu istenmeyen bir otomatik düzeltmeden sonra [Ctrl]+[Z] tuş kombinasyonuna basmaktır. Böylece düzeltme geri alınır ve değişiklik Özel Durumlar listesine aktarılır.

W97 Word Sizin İçin Yazıyor

Otomatik Metin fonksiyonu ile çabucak tekrarlanan adresleri, klşe sözleri veya tüm bir paragrafı bir kısayol tuşu ile dokümana ekleyebilirsiniz. Bu fonksiyon eski Word sürümlerinde de vardı. Ancak Word 97'deki yenilik giriş sırasında [Enter] tuşu ile kabul edebileceğiniz bir kelime veya tüm bir metin önermesi.

Yeni Otomatik Metin kayıtlarını şu şekilde alabilirsiniz: İleride Otomatik Metin olarak eklemek istediğiniz

metni işaretleyin ve Ekle menüsünden Otomatik Metin - Otomatik Metin ve Listeye Ekle simgelerine tıklayın. Daha sonra "Otomatik Metin ve tarihler için Otomatik Tamamlama ipucunu göster" seçeneğini işaretleyin ve Tamam düğmesine tıklayın.

W97 Kısayol Tuşuyla Büyük/Küçük Harf Yazma

Belirli terimler veya kısaltmalar çoğunlukla büyük harflerle yazılır. Bir kelimenin tüm harflerini büyük harflere çevirmek için imleci kelimenin içerisine yerleştirin ve [Shift]+[F3] tuş kombinasyonuna basın. Word bu durumda önce kelimeyi büyük harflerle yazdır, bu tuş kombinasyonuna tekrar basarsanız küçük harflerle yazılır üçüncü seferde ise tekrar normal, karışık yazıma döner.

W97 Dokümanlardaki Değişiklikleri İzleme

Bir dokümanı yazdırırsınız, müdürün önüne koyarsanız, müdür size neleri değiştirmeniz gerektiğini söyler - Winword 97'nin Değişiklikleri İzleme Modu (DIM) ile bu iş oldukça kolaydır. Düzeltmek istediğiniz metni yükleyin, Araçlar - Değişiklikleri İzle - Değişiklikleri Vurgula ile düzeltme fonksiyonunu çalıştırın. "Düzenleme sırasındaki değişiklikleri izle" ve "Ekandaki değişiklikleri vurgula" seçeneklerini işaretleyin. Değişikliklerin ekranda nasıl görüneceğini Seçenekler düğmesine tıklayarak ayarlayabilirsiniz.

Pencereleri Tamam düğmesi ile kapatın. Durum çubuğundaki DIM alanıyla düzeltme fonksiyonunun aktif olduğunu görebilirsiniz. Şimdi bir iş arkadaşınıza metni okuttuğunuzda, o kişinin yaptığı tüm değişiklikler otomatik olarak seçilen formatta biçimlenecektir; orijinal metin bu arada hiçbir değişikliğe uğramaz.

İş arkadaşınız tarafından yeniden düzenlenen belgeyi açın ve tüm metni işaretledikten sonra Araçlar - Değişik-

likleri İzle - Değişiklikleri Onayla veya Geri Çevir simgelerine tıklayın.

Şimdi birçok imkanınız var: Benimse düğmesine tıklarsanız iş arkadaşımızın orijinal metinde yaptığı değişikliği kabul etmiş olursunuz: Arkadaşınız pasajları silmişse bunlar kaybolur; yenilerini eklediye bunlar metninizde belirir. Reddet düğmesi ise ile de arkadaşınızın yaptığı işaretli düzeltmeyi kabul etmeyebilirsiniz.

Tablolar

Yeni Tablo Fonksiyonları

Winword 97'nin tablo fonksiyonlarında bazı yenilikler var. Mesela yeni imkanlardan birisi bir tabloyu serbest bir biçimde oluşturabilmektir. Bunun için araç çubuğundaki Kalem simgesine (Tablolar ve Kenarlıklar) tıklayın ve fare ile tablo alanını belirleyin.

Tablo kenarlarını silmek istiyorsanız Silgi simgesini kullanabilirsiniz. Serbest el formunda satırlar ve sütunlar çoğunlukla eşit genişlikte veya yükseklikte olmadığı için Satırları Düzgün Dağıt ve Sütunları Düzgün Dağıt fonksiyonlarını kullanın. Bunun için tabloyu işaretleyin ve Tablolar ve Kenarlıklar araç çubuğundaki aynı adla düğmelere tıklayın.

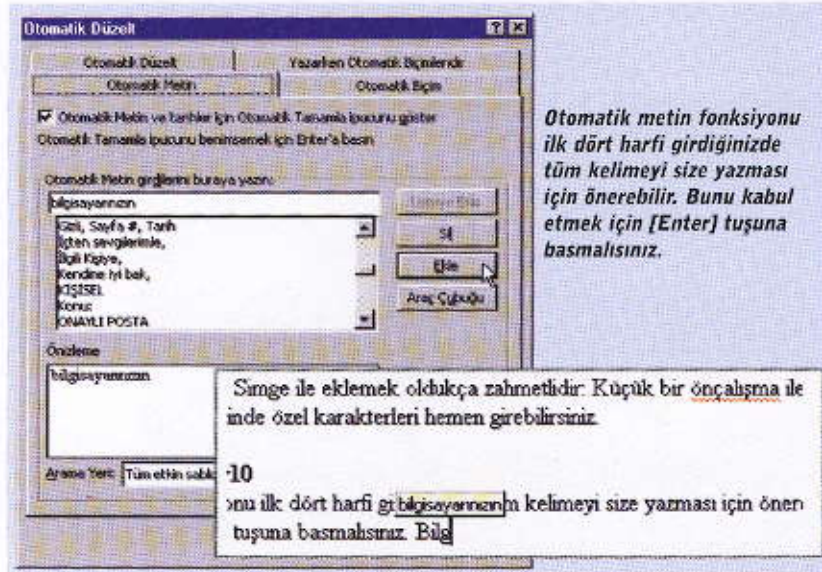
Winword 97'de ayrıca bir tabloyu

dikey olarak da adlandırmak mümkündür. Tablonuzu oluşturun, metni girin ve metnin dikey olarak yerleştirileceği hücreleri işaretleyin. Daha sonra Tablolar ve Kenarlıklar araç çubuğundaki Metin Yönünü Değiştir düğmesine tıklayın.

Metin dikey olarak yerleştirildiğinde hücre içerisindeki dikey yerleşimini de belirleyebilirsiniz. Bunun için Biçim araç çubuğuna geçin ve kendi isteginize bağlı olarak Sola Hizala, Yatay Ortala, Sağa Hizala birini veya ana penceredeki araç çubuğundaki (Tablolar ve Kenarlıklar düğmesinin hemen altındaki 4 düğme) Üste Hizala, Ortala, Alta Hizala, İki Yana Yasla düğmelerinden birine tıklayın.

Sık Kullanılan Tabloları Otomatik Metin Fonksiyonu ile Ekleme

Sık kullandığınız tablolara ihtiyaç duyuyorsanız, bunları belgelere Otomatik Metin fonksiyonu ile ekleyebilirsiniz. Bunun için standart tablonuzu işaretleyin ve Ekle - Otomatik Metin - Yeni ile tablonuzu Otomatik Metin listesine ekleyin. Kısaltma olarak çok şey ifade eden bir isim verin. Daha sonra bu kısaltmayı girin, [F3] tuşuna basın, ve tablonuz belgeye eklenecektir.

Layout ve Tasarım

Otomatik Numaralandırma

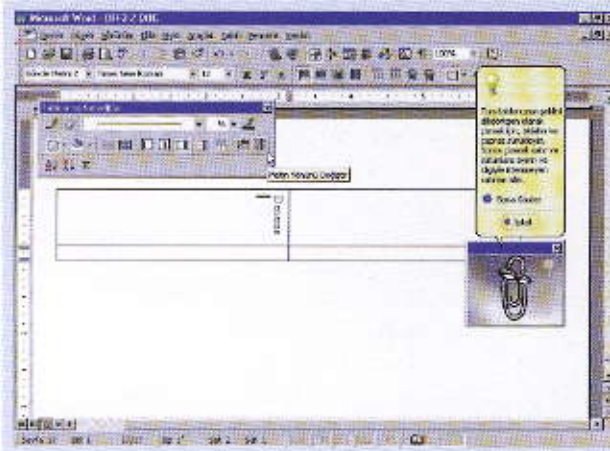
Satırları numaralandırmak istiyorsanız Dosya menüsünden Sayfa Yapısı seçeneğine, daha sonra da Düzen ve Satır Numaraları simgelerine tıklayın ve numaralandırma için uygun parametreleri girin. Satır numaraları sadece sayfa görünümünde veya çıktısında belli olur.

Paragrafların numaralandırılması için de şunları yapmalısınız: İstedığınız paragrafı işaretleyin ve Biçim menüsünden Madde İmleri ve Numaralandırma simgesine tıklayın. Örneklerden birini seçin veya Özelleştir düğmesine tıklayın. Mesela böylece Madde İmli listelerde Madde İmli düğmesi ile özel karakterleri de imleme simgesi olarak seçebilirsiniz. Ayrıca Yazı Tipi düğmesi ile paragraflardaki karakter ve metin biçimlendirmelerini de ayarlayabilirsiniz.

Normalde imleme simgelerinin büyüklüğünü ve biçimini sadece tüm simgeler için aynı anda değiştirebilirsiniz. Mesela bir paragrafta yazı tipi büyüklüğünü değiştirirseniz imleme simgesi değişikliğe uğramaz ve metnin yanında biraz küçük kalır, bu da çirkin görünür. Paragrafın sonundaki paragraf imini (¶) işaretlerseniz simgenin büyüklüğünü yazı tipi büyüklüğüne uygun olarak ayarlayabilirsiniz.

Doküman Elemanlarını Otomatik Adlandırmak

Tablolar, resimler, grafikler, video ve ses dosyaları - bir belgeye eklediğiniz her şey Otomatik Açıklama fonksiyonu ile otomatik olarak açıklanır. Bunun için Ekle menüsünden Açıklama seçeneğine tıklayın. Daha sonra uygun bir kategori belirleyin, mesela Microsoft Excel tablosu. Daha sonra Kapat düğmesine tıklayın. Önce bu seçeneği ayarlayın ve sonra nesneleri ekleyin, aksi halde alt yazılar görünmez. Hemen bir de nesnele-

Word 97 ile birlikte tablolarındaki metinleri dikey olarak yerleştirebilirsiniz. Metni işaretleyin ve Tablolar ve Kenarlıklar'ın araç çubuğundaki Metin Yönünü Değiştir simgesine tıklayın.

rin İçindekiler / Şekiller Tablo'larını yaratmak istiyorsanız Ekle menüsünden Dizinler ve Tablolar simgesine, sonra da İçindekiler / Şekiller Tablosu sekmesine tıklayın.

Metinleri Sıralamak

Word'de metin sıralamalarını kendiniz yapmak zorunda değilsiniz: Listeler, tablolar, paragraflar ve sütunlar - her şey Tablo - Sırala menü komutuyla doğru sırada sıralanabilir.

Her bir paragrafı yeni bir sıraya yerleştirmek istiyorsanız bunları işaretlemelisiniz, aksi halde Word, tüm metni sıralar. Daha sonra Tablo - Sırala ile Sıralama Ölçütü olarak Paragraf ve Tür olarak da Metin, Tarih veya Sayı seçin. Şimdi de sıralama sırasını belirlemeniz gerekiyor: Artan seçeneği A'dan Z'ye Azalan seçeneği de Z'den A'ya sıralar.

Her bir paragrafın başında başlık satırları varsa Listemde alanındaki "Başlık satırı var" seçeneğinin de işa-

retlenmesi gerekir, böylece başlık satırları da sıralanır.

Dikkat: Başlık satırı ve ait olduğu paragraf "yumuşak bir Return" ile - [Shift]+[Enter] birleştirilmelidir, aksi halde Winword bunları iki paragrafı gibi algılar ve birbirlerinden ayrı olarak sıralar.

Çoğunlukla adres bilgilerinin sıralanmasına seri mektuplarda ihtiyaç duyulur. Aşağıdaki örnek verileri çabucak sıraya nasıl koyabileceğinizi gösteriyor. Öncelikle şu adres listesini girin:

Ahmet Örnek; Örnek Sokak 44;
67000 Örnekşehir
Ahmet Örnek; Örnek Sokak 34;
18900 Örnekşehir
Ahmet Örnek; Örnek Sokak 24;
24000 Örnekşehir
Ahmet Örnek; Örnek Sokak 14;
71000 Örnekşehir

Adresler artan posta koduna göre sıralanmalıdır. Bunun için adres listesini işaretleyin, Tablo - Sırala ile Sıralama Ölçütü olarak Alan3'ü seçin, sı-

ralama sırası olarak Artan'ı seçin ve Tamam ile sıralama işlemini başlatın.

Çizim Ustası Word

Winword 97 kuru metinleri kağıda aktarmaktan çok daha fazlasını başarabilir. Görünüm menüsünden - Araç Çubukları - Çizim simgesine tıklayın. Şimdi dokümanınızı çizgiler, oklar, dörtgenler veya metin kutuları gibi grafiksel elementlerle süsleyebilirsiniz. Böylece küçük akış şemaları da çabucak oluşturulabilir ve metne entegre edilebilir.

Word ayrıca birkaç faydalı gizli fonksiyon daha sunuyor: Nesneleri fare tıklamasıyla kolayca işaretleyebilirsiniz. Bir çizgi veya ok çizerken [Shift] tuşuna basılı tutarsanız 15 derece açıyla çizgiyi veya oku döndürebilirsiniz. [Shift] tuşuna basılı tutmadan nesneleri serbestçe döndürebilirsiniz.

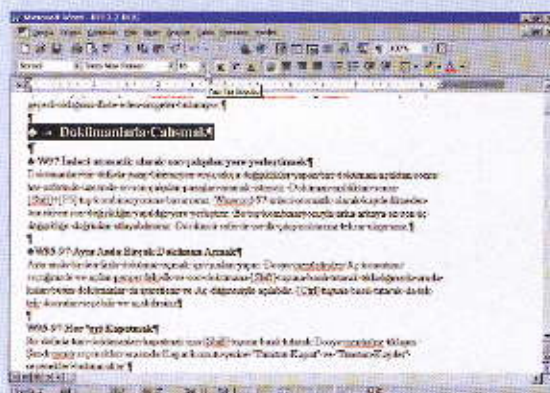
[Shift] tuşuna basılı tutup işaretlenmiş bir çizgi seçerseniz bu çizgiyi, pozisyonunu değiştirmeden uzatıp kısaltabilirsiniz. [Ctrl] tuşuna basılı tutarsanız çizgiyi orta noktası etrafında döndürebilirsiniz.

[Ctrl] tuşuna basılı tutup fare ile nesneye tıklarsanız fare ile bunu kopyalayabilirsiniz. [Ctrl] tuşuna basılı tutmazsanız nesne taşınır.

Grafiklerin Word'e Eklenmesi

Winword 97'de grafiklerin eklenmesi için yeni bir seçenek mevcut: Ekle - Resim - Dosyadan penceresinde Metin üstünde kaydır seçeneği standart olarak işaretlidir. Bu şekilde eklenmiş bir grafik kendi grafik düzeninde belgeye eklenir. Grafiği metin içerisinde dilediğiniz gibi kaydırabilir ve düzenleyebilirsiniz. Dezavantajı: Araçlar - Seçenekler - Görünüm sekmesindeki Resim yer tutucuları seçeneğinin artık bir etkisi yoktur. Bu yüzden büyük grafiklerde ekranın yapılandırılması çok daha uzun sürecektir. Eğer resim yer tutucuları ile çalışmayı düşünüyorsanız ilk seçeneği iptal etmelisiniz.

Küçük bir hileyle paragraf başlarındaki simgelerin büyüklüğü yazının büyüklüğüne uygun olarak ayarlayabilirsiniz: Paragrafın sonundaki paragraf imini işaretleyin ve yazı büyüklüğünü yeniden belirleyin.

Çoğu büyük resim dosyası Word dokümanını boyutunu gereksiz yere şişirirler. Dosya büyüklüğünü düşük tutmak için grafikleri dosya bağlantısı olarak da ekleyebilirsiniz. Bunun için Ekle - Resim - Dosyadan menülerine girin ve Dosyaya bağla seçeneğini işaretleyin. Yine aynı pencerede bulunan Belgeyle kaydet seçeneğini de iptal edin. Winword şimdi tüm dosya yerine sadece dosya bilgilerini kaydedecektir. Ayrıca Resim yer tutucuları seçeneğinin de bu durumda işaretli olması gerekir, aksi halde Winword dokümanın sayfaları arasında geçiş yaptığınız her seferde ilgili yere ulaşana kadar grafikleri tekrar tekrar yükleyecektir.

Metin Kutuları ile Grafik Ekleme

Grafikleri Word 97 dokümanlarına eklemenin başka bir güzel yolu daha vardır: Metin Kutuları ile. Bunun için Ekle menüsünden Metin Kutusu seçeneğine tıklayın ve fare ile metin kutusunun çerçevesini belirleyin. Metin kutusunu istediğiniz yere yerleştirin ve düzenleyin, metin alanına tıklayın ve Ekle - Resim ile grafiği ekleyin. Genelde grafiğin büyüklüğünü metin kutusunun çerçevesinin büyüklüğüne göre ayarlamak zorunda değilsiniz.

Ayrıca eklenen grafiği metin kutusu ile birlikte serbestçe kaydırabilirsiniz. Artık metin kutusunu veya grafiği dilediğiniz gibi düzenleyebilirsiniz. Metin kutusuna tıklayın ve Biçim menüsünden Metin Kutusu seçeneğine tıklayın. Burada mesela Kaydırmak sekmesinde metnin grafiğin üzerine mi taşacağı veya sadece altında veya üstünde mi olacağını belirleyebilirsiniz.

Ayrıca Konum sekmesinde metin alanının bir paragrafta veya metin içerisinde herhangi bir yerde sabit tutulup tutulmayacağını da belirleyebilirsiniz (Tutturucuyu kilitler). Renkler ve Çizgiler sekmesinde de metin alanının arka planını tanımlayabilirsiniz.

Gizli Makrolar

Winword 97'yi komple kurduysanız Windows Gezgin'i'nde Microsoft Office - Office - Macros dizininde birçok makronun bulunduğu iki doküman şablonu ve bir de Convert Wizard (dönüştürme sihirbazı) bulabilirsiniz.

Çift tıklama ile MAKRO8.DOT doküman şablonunu açtığınızda Word'de karşınıza şunları yapabileceğiniz değişik makro örnekleri çıkar: Tablo Hücre Yardımcısı (TABLEINFO) makrosu ile tabloların istatistiklerine bakabilirsiniz, bu makro sütun ve satır sayısı ile güncel imleç pozisyonu hakkında bilgiler verir. AyrıntılıBelgeIstatistikleri makrosu kullanılan biçim şablonları, alanlar, yazı tipleri, tablolar veya Hyperlink'ler hakkında bilgiler verir. AnsiDeğeri makrosu da işaretli her karakteri ait olduğu ANSI koduna dönüştürür.

DESTEK8.DOT doküman şablonunu açtığınızda Word 97'de Registry veri tabanındaki Word ayarlarına doğrudan ulaşabilirsiniz. Bunun için Araçlar menüsünden Makro - Makrolar seçeneklerine tıklayın, KayıtSeçenekleri kaydını işaretleyin ve Çalıştır düğmesine tıklayın. Şimdi Word 8.0 sekmesinde Winword 97'yi kendi istekleriniz doğrultusunda ayarlayabilirsiniz.

Makroları NORMAL.DOT genel belge şablonuna kopyalayabilirsiniz, böylece tüm dokümanlarda bu makroları kullanabilirsiniz. Mesela SUPPORT8.DOT şablonunu açıp Araçlar - Makro - Makrolar - Düzenleyici simgelerine tıklayın. Sol pencerede SUPPORT8.DOT'u sağ pencerede ise NORMAL.DOT'u açın. Makro Proje Öğeleri sekmesindeki "Makro Proje Öğeleri kullanılacağı" yer liste alanındaki ayarları kontrol edin, makroları seçin ve Kopyala düğmesine tıklayın. Tamam ile değişiklikleri onaylayın, artık yeni makroları tüm standart dokümanlarda da kullanabilirsiniz.

- Günlük pompacı vardiya hesabından, personel takibine
- Cari hesaplarınızdan, çek takibine
- Günlük ve aylık satış raporlarınızdan, akaryakıt ve emtia stoklarına kadar

BÜTÜN HESAPLARINIZI

MIRONIST **AKARYAKIT ENTEGRE PAKETİ**

ile tutabilir ayrıca,
İstasyonlarınızın market,
stok ve günlük satışlarını
MARKET modülümüzle
kontrol edebilirsiniz

ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

MIRON
Bilgisayar Limited Şirketi

ANKARA MERKEZ:

Çınarlı Cad. Gelibolu Sokak 3/21
Kat : 2 Çankaya-ANKARA
Tel : 0 (312) 468 02 60 - 468 84 86
Fax : 0 (312) 468 08 36

İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:

Büyükdere Cad. Naci Kasım Sk. Hikmet İş Merkezi
No : 1/7 Mecidiyeköy-İSTANBUL
Tel : 0 (212) 211 62 18 - 212 80 49
Fax : 0 (212) 211 75 24

ANTALYA İRTİBAT BÜROSU:

Ayşe Ünlü : 0 (242) 346 00 48 - 0 (542) 453 42 71

BAYİLER:

Adana	Adana Bilgi İşlem	458 45 42
Diyanbakır	Laser	228 40 77
İzmir	Profesyonel	441 04 92
İskenderun	Onay Bilgisayar	614 51 34
Aydın	Hisar Bilgisayar	213 69 79

BAYİLİKLER VERİLECEKTİR

Excel İrmağında Altın Arayışı

CHIP, 20 chipucunda altın torbalarınızı nasıl gizli, zor bulunan ve çok değerli Excel altınlarıyla doldurabileceğinizi ve sayılar, formüller ve fonksiyonlar karmaşasından nasıl kurtulabileceğinizi gösteriyor.

Office yazımızın bu bölümünde günlük işlerinizi Excel 95 ve 97 ile nasıl daha hızlı, güvenli, kolay ve otomatik bir şekilde yapabileceğinizi açıklıyoruz.

Doğru Başlamak İşin Yarısıdır

Kısayoldan Excel'i Açmak

Windows Gezgin'i'nden Excel simgesini masaüstüne taşırsanız program dosyasını (EXCEL.EXE) da gelecekte kendiniz DESKTOP'ta aramak zorunda kalırsınız. Bu dosyayı masaüstüne taşımak da mantıklı değildir. Bu yüzden bu dosyayı sağ tuşa basılı tutup masaüstüne bırakın ve sağ tuş kısayol menüsünden Burada Kısayol Yarat seçeneğine tıklayın. Ayrıca: Değişik Excel menü çubukları konfigüre ettiyseniz - XLB uzantılı dosyalar - bunların masaüstündeki kısayollarına kendi açıklamalarınızı da verebilirsiniz. Ayrıca XLB uzantılı bir dosya Excel ana uygulamasını da başlatır.

Önizleme Fonksiyonu ile Hızlı Dosya Arama

Benzer dosya adlarının çokluğu yüzünden bir dosyayı arayıp bulmak çok zor olabilir. Dosyaları açarsınız, kontrol edersiniz, kapatırsınız, son-

rakini seçip açarsınız, vesaire. Dizilerin ve dosyaların içeriklerine daha çabuk gözatabilmek için Excel 97'de bir hızlı önizleme fonksiyonu mevcuttur. Bunun için Dosya - Aç simgelerine tıklayın. Açılan pencerede araç çubuğundaki Önizleme düğmesine tıklayın. Excel şimdi normalde sayfanın bir pasajını gösterecektir.

Önizleme penceresinde hiçbir şey görünmüyorsa ilgili seçeneği işaretlemeniz gerekir. Bunun için Dosya menüsünden "Özellikler"e sonra da Özet sekmesine tıklayın. Sol altta "Önizleme resmini kaydet" seçeneğini bulacaksınız, bu seçeneğin bir

dosya kaydedilirken (ileride önizleyebilmek için) işaretli olması gerekir. Ayrıca önizleme fonksiyonu şifre ile korunmuş bir belge veya eski bir çalışma kitabı (Excel 4 Sheet veya daha eski) söz konusu olduğunda çalışmaz.

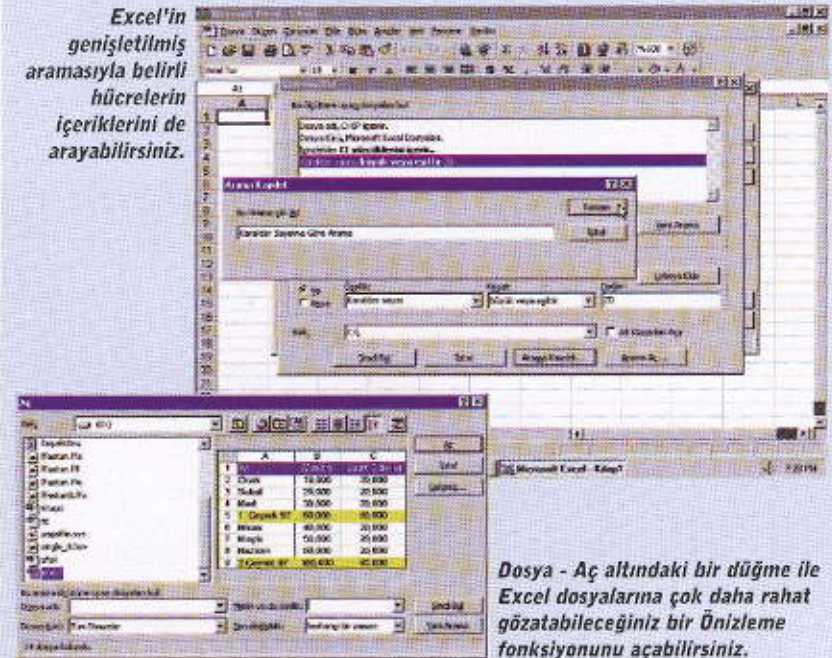

Genişletilmiş Excel İndeksiyle Dosya Arama

Büyük dosya yığınlarında arama yaparken Excel'in önizleme fonksiyonu bile yetersiz kalabilir. Bu durumda Windows 95'in arama fonksiyonunu kullanmalısınız, bu fonksiyon aynı zamanda Excel'in Aç iletişim kutusunda da gizlidir. Gerçi bu arama fonksiyonu iyi saklanmış, ancak konfor olarak bazı özel arama araçlarından çok daha iyidir.

Dosya - Aç - Gelişmiş simgelerine tıklayın. Açılan pencerede komple bir networkte bile indeksli arama yapabilmek için üç alan bulacaksınız. Özellik bölümünde arama kriterlerini belirleyebilirsiniz. Excel burada bir kriter katalogu hazır bulundurur: seçime hazır birçok kriter arasından uygun olanı seçebilirsiniz. Listeye Ekle düğmesiyle kriterleri ekleyebilir ve böylece bulunan öğeleri tekrar sı-

Excel'in genişletilmiş aramasıyla belirli hücrelerin içeriklerini de arayabilirsiniz.

Dosya - Aç altındaki bir düğme ile Excel dosyalarına çok daha rahat gözatabileceğiniz bir Önizleme fonksiyonunu açabilirsiniz.

nırlandırabilirsiniz. Son olarak bu tip detaylı bir arama kaydedilebilir ve ilgili Dropdown listesine eklenebilir.

Bir Dokümanın Başına ve Sonuna Atlamak

Winword'den şunlara alışkınsınız: büyük ihtimalle: Metnin ilk karakterine [Ctrl]+[Home] tuş kombinasyonu ile ulaşabilirsiniz, son karaktere ise [Ctrl]+[End] ile atlayabilirsiniz. Peki ya Excel'de? [Ctrl]+[Home] ile A1 hücresine ulaşsınız. [Ctrl]+[End] kısayolu ile de bazı durumlarda yazılı son hücreye değil, tablo sınırları içerisindeki başka herhangi bir hücreye sıçrayabilirsiniz.

Bunun nedeni şudur: Bu hücrede önceden veriler girilmiştir, ancak bunlar sonra silinmiştir. Bir tabloda ki yazılı son hücreye ulaşmak için [Ctrl]+[Ş] tuş kombinasyonunu kullanabilirsiniz. Ancak dikkat: İmleç otomatik olarak tablodaki boş bir satırın başında durur. Bu esnada [Shift] tuşunu da kullanırsanız aynı anda tüm alanı işaretlemiş olursunuz.

Çok Kullanıcı Çalışma Kitabı

Bir ya da daha fazla iş arkadaşınızla birlikte sıkça aynı çalışma kitabı üzerinde çalışıyorsanız herkesin ken-

di sürümünü düzenlemesi ve sonra da arkadaşlarınınkilerle karşılaştırması çok amaçsız ve gereksizdir. Excel network kullanımı için Araçlar menüsünde bulunan Çalışma Kitabını Paylaşır seçeneğini sunar. Düzenleme sekmesindeki "Aynı anda birden fazla..." seçeneğinin önündeki onay kutucuğunu işaretlerseniz networkteki başka kullanıcıların da bir dosyaya erişmelerine izin vermiş olursunuz.

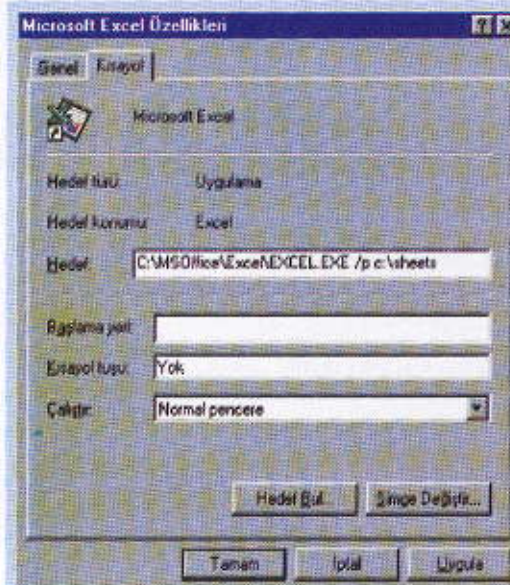
İkinci sekme Gelişmiş'e geçerseniz kaydetme ve erişimle ilgili bir dizi değişik kriter bulabilirsiniz. Burada önemli olan "Kullanıcılar arasında çıkan değişiklikler" seçeneğidir. Burada "Hangi değişikliklerin geçerli olduğunu sor" seçeneği seçilmelidir. Aksi halde iki kullanıcı aynı anda aynı hücrede değişiklikler yapığında çakışmalar ortaya çıkacaktır. Excel kaydetme sırasında kullanıcıyı yalnız başına bırakır ve çakışmanın çözümü için hangi çalışma kitabının kaydedileceğini sorar. Böyle bir durumda hücre içeriklerinden birini tercih etmeli ve diğerini silmeli veya başka bir boş hücreye girmelisiniz.

Takım Çalışması: Kimdi O?

Bir çalışma kitabına diğer çalışanlar tarafından değişiklikler yapılmış-

sa Excel bu değişiklikleri ve bunları kimin yaptığını "tespit edebilir". Araçlar - Değişiklikleri İzle - Değişiklikleri Vurgula simgelerine tıklayın. Excel böylece Değişiklikleri Vurgula penceresini açacaktır. Burada neyin kim tarafından izleneceğini belirleyebilirsiniz. Önce "Düzenlerken değişiklikleri izle..." seçeneğini işaretleyin. Şimdi diğer seçenekleri de seçebilirsiniz. "Ne zaman:" alanında Tüm veya En son kaydettikten sonra seçeneklerinden birini seçin. "Kim:" alanındaki Drop-down listesinde o çalışma kitabına erişmiş kayıtlı tüm ağ komşularını bulabilirsiniz. O ana kadar tablo üzerinde sadece kendiniz çalıştıysanız "Herkes" veya "Benden başka Herkes" seçeneklerinden birini seçin. Koşul alanında değişikliklerin izleneceği gerekli alanı belirleyebilirsiniz. Herhangi bir alan işaretlemesiniz tüm çalışma kitabındaki değişiklikler izlenir. Son olarak da değişikliklerin nerede ve nasıl vurgulanacağını belirleyebilirsiniz. Tamam düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın ve çalışma kitabını kaydedin.

Artık tabloda bir değişiklik yapılmışsa bunu çabucak öğrenebilirsiniz: Yukarıda açıklanan işlemleri tekrarlayın. Excel böylece ilgili tüm hücreleri mavi bir çerçeve ile işaretler ve hücrenin köşesinde bir de küçük çentik gösterir. Fare ile bunun üzerine geldiğinizde bir açıklama kutusu belirir ve kimin hangi değişiklikleri yaptığını böylece öğrenebilirsiniz. Düzeltmeleri kendiniz yapmak istemiyorsanız Excel'den yardım isteyin: Araçlar - Değişiklikleri İzle - Değişiklikleri onayla veya geri çevir simgele-

EXE dosyasının Özellikler'inden Excel'in açılışı için değişik parametreler belirleyebilirsiniz.

İki kullanıcı değişiklikleri aynı hücreye yazdırsa Excel, hangi sürümün doğru olduğunu size sorar.

rine tıklayın. Burada öncelikle eski-yeni karşılaştırması için tekrar kriterler belirlemeli ve Tamam düğmesine tıklamalısınız.

Excel şimdi adım adım ilgili hücreleri tarayacak ve değişiklikleri yapan kullanıcıları ve hücrelerin eski ve yeni içeriklerini size bildirecektir. Hangi değişimlerin kabul edilip edilmeyeceğine (Tümünü) Benimse ve (Tümünü) Reddet düğmeleriyle karar verebilirsiniz.

Excel'i Otomatikleştirmek

Otomatik Doldurma

Belki Excel'in lüks fonksiyonlarından bazılarını hazır biliyorsunuzdur: Otomatik Doldurma. Mesela herhangi bir hücreye Ocak kelimesini girin. Şimdi fare ile hücre çerçevesinin sağ alt köşesindeki "doldurma tutamacını" (+ şeklinde bir işaret) hücrelere üzerine çekebilirsiniz. Excel böylece diğer ay adlarını da işaretli hücrelere kendiliğinden dolduracaktır. Bu prosedür neredeyse tüm mantıksal isim, sayı, zaman serisinde çalışır.

Mesela bir hücreye 8:15 saatini girdiğinizde ve Excel'in seriyi doldurmasını istediğinizde bir saatlik periyotlarla bir seri elde edersiniz. Başka

bir hücreye 8:30 giderseniz ve her iki hücreyi işaretleyip doldurma tutamacını aynı yönde boş hücrelere doğru çekerseniz bu hücreler işaretlenir ve 15'er dakikalık periyotlarla Excel tarafından doldurulur. 1 rakamı ile başlayan ve tamsayı olarak devam eden bir sayı sırası oluşturmak istiyorsanız, doldurma tutamacını çekerken [Ctrl] tuşuna basılı tutun, aksi halde sadece 1 sayısı kopyalanır.

Ayrıca kişisel sıralarınızı da kendiniz tanımlayabilirsiniz, mesela bir üretim biriminin ürün isimlerini, veya matris tablosu için bir futbol liginin listesini. Bunun için isimlerin sırasını dilediğiniz komşu hücrelere girin. Alanı işaretleyin. Sonra da Araçlar - Seçenekler simgelerine ve Özel Listeler sekmesine tıklayın. Yeni sırayı listeye eklemek için Veri Al düğmesine tıklamanız yeterli.

Excel'in burada çok faydalı bir özelliği daha var: Sıraya yeni kayıtlar eklemek için Liste Girişleri'ne kayıtları altalta girin ve Ekle düğmesine tıklayın.

Otomatik Doldurma fonksiyonu ile girişleri de silebilirsiniz. Excel bir sırayı doldurduğunda son hücreyi seçin ve doldurma tutamacını ters yönde silinecek tüm alanlar üzerine çekin. Hücreler bu durumda gri renkle görünecektir. Fare tuşunu bıraktığı-

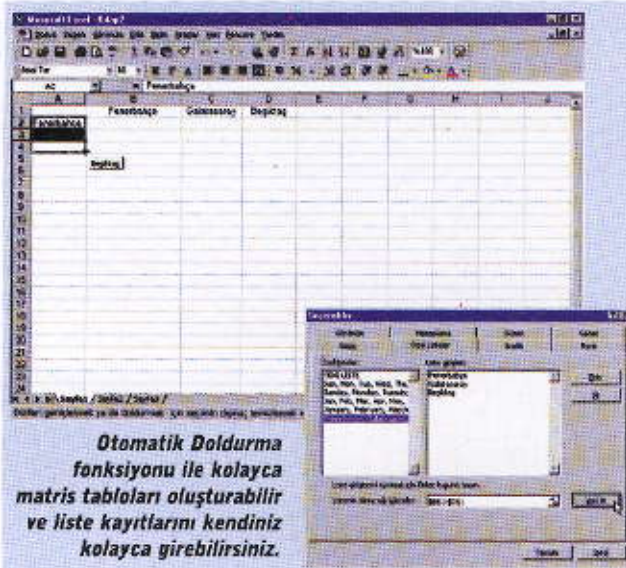
nızda hücre içerikleri silinecektir.

Alan Adlarıyla Tablo Sayfasında Dolaşmak

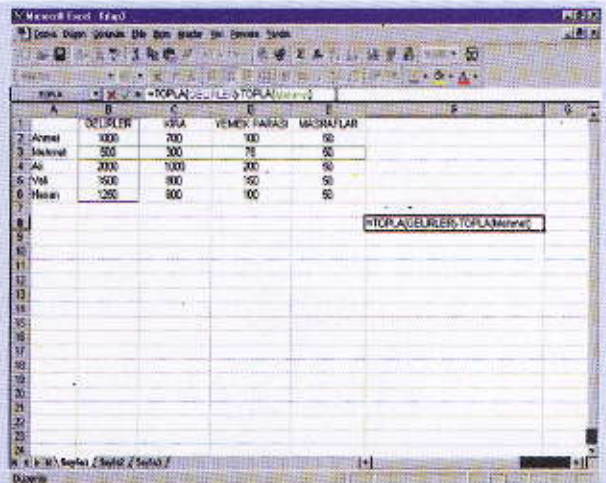
Çoğunlukla kullanıcı tarafından sütun ve satır başlığı verilmemiş sayılar hesaplanır. Tüm bir satırın veya sütunun değerlerini hesaplamalar için kullanmak istiyorsanız normalde hücrelerin içeriğini belirtmeniz gerekir. Ancak bu, kaynak sayılar başka bir tablo sayfasında bulunduğunda hatalara neden olabilir. Excel daha iyi bir önizleme için Alan Adları fonksiyonunu sunar. Böylece istediğiniz sayı değerlerini ilgili başlık altında blok olarak biraraya getirebilirsiniz. Bunun avantajı şudur: Sayı değerlerinin tanımlanmasını tüm formlerde kullanabilirsiniz.

Bunun için şunları yapmanız gerekiyor: Bir tabloda verilerin girili olduğu satır - sütun alanını işaretleyin ve Ekle menüsünden Ad - Tanımla simgelerine tıklayın. Alana açıklayıcı bir ad verin, mesela sütun veya satır başlığını. Çalışma kitaplarınızda diğer önemli sayı dizilerini de bu şekilde bir alan adı altında birleştirin.

Mesela şimdi bir toplama işlemi yapmak istiyorsanız, hücre adreslerinin artık bir rolü yoktur. Şunları girmeniz yeterli:

Otomatik Doldurma fonksiyonu ile kolayca matris tabloları oluşturabilir ve liste kayıtlarını kendiniz kolayca girebilirsiniz.

Alan adlarıyla özellikle büyük tablolarda hesaplamalar kolayca yapılabilir. Ne olduğu belli olmayan sayı dizileri yerine alanın adı verilmesi yeterlidir.

lı bir fonksiyon değildir. Menü çubuğunda İşlev sihirbazını çalıştıran simgenin yanında iki düğme daha bulunur: AZ yukarı ok ve aşağı ok.

Tablonuzu işaretleyip bu düğmelerden birine tıklarsanız Excel size sıralama kriterlerini soracaktır. Excel bunun için sütun başlıklarını dikkate alır. İlgili kriterleri girdikten sonra Tamam düğmesine tıklarsanız yeniden sıralanmış bir tablo elde edersiniz.

Sütunları da kendiniz taşımak istiyorsanız fareyi kullanabilirsiniz: Tüm sütunu sütun harfine tıklayarak işaretleyin. Sonra sütunu çerçeveleyen kenarlığa tıklayın ve [Shift] tuşuna basılı tutup - fare tuşuna da tutmalısınız - sütunu başka bir yere taşıyın ve önce fare tuşunu daha sonra da [Shift] tuşunu bırakın.

Dosyaları Korumak

Çalışma Kitaplarını ve Her Bir Alanı Korumak

Araçlar - Koruma altında sayı verilerinizi manipülasyonlara karşı koruyabilirsiniz: Sayfayı / Çalışma Kitabını koru.

Belirli alanlarda değişiklikler yapılmasına izin vermek istiyorsanız bir ara işleme daha ihtiyacınız var. Değiştirilebilecek hücreleri işaretleyin. Daha sonra Biçim menüsünden Hücreler - Koruma simgelerine tıklayın. Kilitli seçeneğinin önündeki onay işaretini kaldırın. Artık çalışma kitabını koruyabilirsiniz. Böylece işaretlediğiniz alanlarda hiç kimse değişiklikler yapamaz.

Ancak aynı blokta bulunmayan tek tek hücreleri korumak istiyorsanız şunları yapmalısınız: [Ctrl]+[B] ile tüm sayfayı işaretleyin ve Biçim - Hücreler ile hücre korumasını kaldırın. Daha sonra [Ctrl] tuşuna basılı tutarak korumak istediğiniz hücreleri tek tek işaretleyin. Daha sonra da başta anlatıldığı gibi hücreleri / sayfayı / çalışma kitabını koruyun ve bir şifre verin.

Simge ile Hücre Koruma

Excel hücre koruması için özel bir simgeye sahiptir, bunu birkaç tıklama ile menü çubuğuna dahil edebilirsiniz. Bunun için Görünüm menüsünden Araç Çubukları ve Özelleştir simgelerine tıklayın. İkinci sekme olan Komutlar'da kategorilerden Biçim'i seçin ve listenin en altındaki önünde kilit simgesi olan Hücreyi Kilitli kaydını sol fare tuşuna basılı tutarak menü çubuğu üzerinde istediğiniz bir yere sürükleyin ve bırakın.

Şimdi bu simgeye bakarak hücrenin korunmuş olup olmadığını anlayabilirsiniz: Simge içeriye doğru basıksa bu simge içeriğinin değiştirilmesi mümkün değildir (şifre girilmediği sürece).

Excel Formülleriyle Doğru Çalışmak

Fare ile Formülleri Çabucak Tabloya Yerleştirmek

Birçok hesaplamayı birbiriyle combine etmek için arasonuçlarla uğraşmak zorunda değilsiniz. Excel uzmanları bile formül yazımıyla problemler yaşadıkları için fare tıklamaları ile her türlü hata mesajının önüne geçebilirsiniz. Kısmi hesaplamalar da işlev sihirbazı ile birleştirilebilir.

Örnek: Bir toplamın kökünü almak istiyorsunuz. Bunun için öncelikle sonucun yazılacağı hücreye tıklayın. Daha sonra menü çubuğundan Ekle - İşlev simgelerine tıklayın. Excel şimdi şimdi İşlev Yapıştır iletişim kutusunu açacaktır. İlgili formül listesinden Karekök fonksiyonunu seçin - bulamazsanız Tüm kategorisine bakın -. Kaydırma çubuklarıyla uğraşmamak için kelimelerin ilk harfi olan K'yi girin. Excel böylece K harfi ile başlayan ilk formüle atlayacaktır.

Tamam düğmesine tıkladığınızda Excel sizden bir sayı girmenizi bekleyecektir. Bu alana bir sayı yerine do-

lambaçlı bir yoldan aratoplamınızı girebilirsiniz: Menü çubuğundaki A1 hücresinin üstündeki isim işlev listesinin ilk kaydı olarak Karekök bulunur. Burada Topla kaydını arayın - gerekirse Ek İşlevler kaydına tıklayın -. Daha sonra Topla fonksiyon penceresinde üst satırdaki Sayı1 için toplamı almak istediğiniz alanı fare ile işaretleyin. Sayı2 alanını boş bırakın. Tamam düğmesine tıkladığınızda Excel ilgili alana doğru sonucu yazacaktır.

Formülleri Doğru Kopyalamak

Komplike bir formülü, mesela bir önceki chipucundaki Karekök-Topla gibi bir formülü pano ile (clipboard) başka, mesela komşu hücrelere kopyalarsanız bir sürprizle karşılaşabilirsiniz: Sonuç değeri yanlıştır. Bunun nedeni Excel'in formül için yeni hücrelerin başvurularını dikkate almasıdır. Ancak bu bir hata değildir, zira pratikte Excel'in üstünlüklerinden biridir.

Aynı sonucu tekrar elde etmek için ana formülünüze kesin hücre başvurularını girmelisiniz. Bunun için formül düzenleyicisinde Sayı1 satırının sonundaki simgeye tıklayın ve imleci ilk hücre adresine yerleştirin. Daha sonra her hücre adresinden önce [F4] tuşuna basın. Excel böylece kesin başvurular için \$ karakterini girecektir. Bu şekilde formülün diğer tüm hücre adreslerini girin. İmleci formülün sonuna yerleştirin ve [Enter] tuşuna basın. Daha sonra bir formül kopyalamak istediğinizde Excel her zaman aynı sonucu verecektir, sonucun bulunduğu hücre pozisyonundan bağımsız olarak.

Ancak mesela bir matriste arka arkaya tüm satırların değerlerini toplamak istediğinizde farklı bir yol izlemeniz gerekiyor. Burada sadece fareyi kullanmanız yeterli. İlk satırın değerlerini kısmi hücre başvurularını mutlaka koruyarak toplayın. Daha sonra formülü Otomatik Doldurma

fonksiyonu ile kopyalayın; sonucun yazılı olduğu ilk satırı doldurma tutamacı hesaplama sayılarının bulunduğu son satıra kadar çekin. Excel sonuçları hemen hesaplayacaktır.

Excel ile Yazdırmak

Sayfa Yapısı

Excel tablolarının ekranda değişik çıktıda değişik görünmesi çoğu amatör kullanıcıyı ilk seferde şaşkına uğratabilir. Excel ya gereksiz sayfalar basar veya bir tablonun sütunlarını birçok sayfaya böler. Ekranda gördüğünüzü çıktıda elde edebilmek için (WYSIWYG) şunları yapın:

Ana menüden Dosya - Sayfa Yapısı simgelerine tıklayın. Baskı Önizleme düğmesiyle çıktının bir önizlemesini açmış olursunuz. Bir defa zoom yaptığınızda tüm satırların veya sütunların çıktıda görünüp görünmediğini anlayabilirsiniz. Sol üstte Sonraki düğmesi aktifse bazı sütunlar veya satırlar eksik demektir, yazıcı bunları otomatik olarak bir sonraki sayfaya aktarır. Ancak bunun her zaman böyle olması gerekmiyor. Öncelikle Sayfa Yapısı penceresindeki Sayfa sekmesine tıklayın ve Yönlendirme alanında bir sütun ilk sayfaya sığmadığında Yatay seçeneğini işaretleyin. Veriler yine de sığmazsa Ölçek'i değiştirmeniz gerekir. Sayfadaki verileri görünümü bozmayacak şekilde basamak basamak küçültün. Baskı Kalitesi olarak grafiksel elemanları olmayan bir tablo için 300 dpi çözünürlük fazlasıyla yeterlidir.

Daha sonra Kenar Boşlukları sekmesine tıklayın. Şimdi tabloyu sayfaya dikey ve/veya yatay olarak ortalayabilirsiniz.

Excel Tablolarını Doğrudan

Explorer'dan Bastırmak

Bir dosyayı çabucak yazdırmak istiyorsanız bunun için Excel programını çalıştırmak zorunda değilsiniz. Tüm yazdırma işlemleri Windows 95

masaüstünden yaptırılabilir. Bastırılacak tablonun dosya simgesini fare ile Windows Gezgin'i'nden (Explorer) Bilgisayarım klasöründeki Yazıcı simgesine sürükleyin. Şimdi standart yazıcı olarak ayarlanmış yazıcıdan tablo yazdırılacaktır.

Daha basit bir yol daha var: Standart yazıcımızın kısayolunu Windows dizinindeki SendTo klasörüne kopyalarsanız, her türlü Office dosyasını kısayol menüsünden (sağ tuşla tıklayınca) Gönder komutuyla yazdırabilirsiniz.

Tablonun Tüm Sütunlarını ve Satırlarını Yazdırmak

Tablonuzun son iki satırının veya sütunun çıktının ilk sayfasına sığmadığını düşünüyorsanız basit bir yol izleyebilirsiniz. Görünüm menüsünden Sayfa Sonu Önizleme simgesine tıklayın. Açılan pencerede sayfanızın beyaz arkaplan ve mavi çerçeveli yazdırılabilir alanını göreceksiniz.

Mavi çizgiyi fare ile sola ya da aşağıya doğru çekerseniz otomatik olarak o sayfanın yazdırılabilir alanını genişletebilirsiniz. Ancak dikkat: Veriler bu çıktıda az ya da çok sıkışmış görünürler, ek satırlara veya sütunlara ne kadar yer verdiğinizize bağlı olarak.

Ayrıca bu fonksiyonla birkaç sayfaya yayılan kapsamlı tablolarda sayfa kesmelerini uygun yerlere yerleştirebilirsiniz.

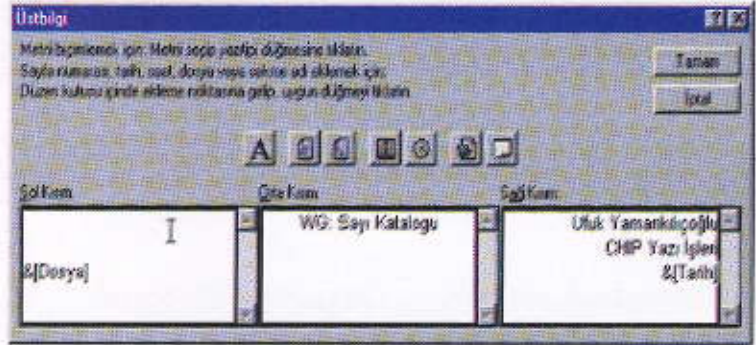
Çıktıda Alt ve Üstbilgiler

Sadece sunumlar için değil, tabloların daha anlaşılır ve kullanılabilir olması için çıktılara tabloların alt ve

üstbilgilerinin eklenmesi de mantıklıdır. Dosya - Sayfa Yapısı simgelerine tıklayın ve açılan pencerede Üstbilgi/Altbilgi sekmesini tıklayın. Excel Üstbilgi alanında bazı tavsiyelerin bulunduğu bir Dropdown listesi sunar.

Uygun bir açıklama bulamazsanız kendi Özel Üstbilgi'nizi ilgili düğmeye tıklayarak hazırlayabilirsiniz. Excel şimdi alt bölümünde üç giriş penceresi ve bunların üzerinde giriş yardımı için bazı simgelerin bulunduğu bir iletişim kutusu açacaktır. Sol pencereye yazdığınız her şey basılan kâğıtta sol üstte görünecektir, metin otomatik olarak sola yaslanacaktır. Aynı şeyler orta ve sağ pencerelerdeki metin girişleri için de geçerlidir; bunlarda metin ortalanmış veya sağa yaslanmıştır.

Simgeler yardımıyla otomatik ola-

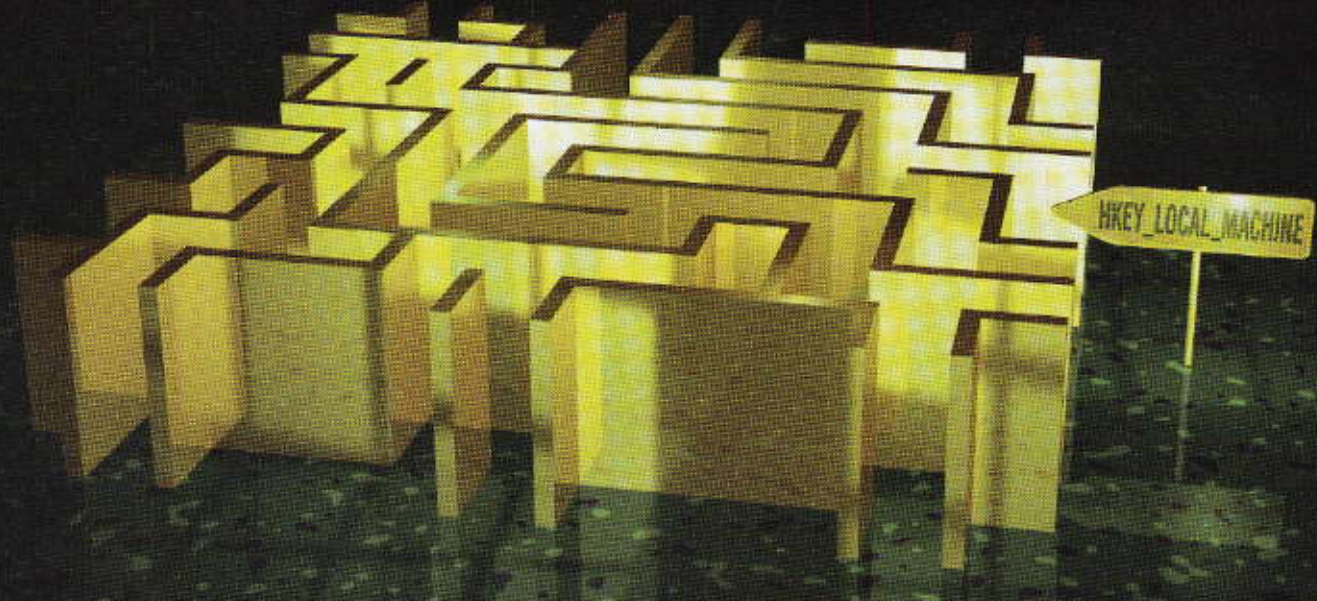

Excel, Dosya - Sayfa Yapısı menüsünde Alt ve Üstbilgi oluşturmak için birtakım seçenekler sunuyor.

rak tarih, saat veya dosya adlarını istediğiniz pencereye ekleyebilirsiniz. Her üç pencereye de kişisel verilerinizi, tablo başlığını girin. Aynı şekilde Altbilgi için de aynı işlemleri uygulayın.

Tüm metinleri A düğmesi ile biçimleyebilirsiniz. Verilerinizi girmeyi tamamladığınızda ileride Dropdown listesinde yeni Alt ve Üstbilgilerinizi bulabilirsiniz. Daha sonra Baskı Önizleme düğmesine tıklayıp standart metinlerin pozisyonlarını kontrol edin. Kenar Boşluğu düğmesine tıklayıp Alt ve Üstbilgilerin kâğıdın üst ve alt kenarlarına olan mesafesini fareyle ayarlayın. □

Derleyen Uluk Yamankılıçoğlu

Açık Kalp Ameliyatı

Serinin bu üçüncü bölümünde HKEY_LOCAL_MACHINE'nin sırrı çözülüyor. PC'ye ait özel ayarlar ve yazılımlar kaldırıldıktan sonra arta kalanların kaldırılması diğer konularımız.

Bir cerrahın by-pass veya kalp kapakçığı ameliyatı sırasında en büyük yardımcısı parmaklarının uçlarında hissettikleridir. Windows'un Registry'sine erişim de bir cerrahın kalbe yaklaşımı kadar hassas ve yavaşça olmalıdır. Registry serimiz sizi bir cerrah yapmasa da, Registry anatomisi ile ilgili en önemli ayrıntıları öğreneceksiniz.

Serimizin bu üçüncü bölümünde HKEY_LOCAL_MACHINE anahtarı açıklığa kavuşuyor.

Bu anahtar Windows 95'te Windows NT'den çok farklı olduğundan NT'yi önümüzdeki sayıda inceleyeceğiz.

HKEY_LOCAL_MACHINE Büyüteç Altında

HKEY_LOCAL_MACHINE PC içindeki tüm verileri saklıyor. Donanımların ayarları ve yazılımların kayıtları ile ilgili bilgiler bu anahtar altında tutuluyor. Kayıtlar da SYSTEM.DAT adı ile C:\WINDOWS dizini altında tutuluyor.

HKEY_LOCAL_MACHINE üç alt anahtara ayrılıyor: HKEY_CLASSES_ROOT, HKEY_CURRENT_CONFIG ve HKEY_DYN_DATA. Görünüm kolaylığı açısından ayrı başlıklar altında da toplanmış olsalar aslında HKEY_LOCAL_MACHINE'nin altında yer alıyorlar. Değişik-

likler için ana anahtarı kullanmanızda fayda var.

Config Anahtarı: Farklı PC

HKEY_LOCAL_MACHINE'nin ilk alt anahtarı config. Altında PC'nin farklı donanım profilleri bulunuyor. Tıpkı farklı kullanıcı profilleri olabildiği gibi, farklı donanım konfigürasyonları da olabiliyor. HKEY_USERS'ten farklı olarak her profil farklı bir isimle kaydedilmiyor. Tüm konfigürasyonlar SYSTEM.DAT dosyası içinde saklanıyor.

Donanım profillerini PC'nin yükünü hafifletmek için kullanabilirsiniz. Bazı az kullanılan aygıtlar (örneğin tarayıcı) için sürücülerini yüklemeyip sistem kaynaklarının boşa kullanılması engelleyebilirsiniz. Donanım profili ile belirleyebileceğiniz bir konfigürasyon ile gerekli sürücülerini yükleyip gereksizleri bırakabilirsiniz. Böylece Windows size başlarken hangi sürücülerini yüklemek istediğinizi sorar.

Donanım profillerini Windows içinden "Ayarlar" menüsüne girerek ►

ayarlıyorsunuz. "Denetim Masası"na girip "Sistem"i seçtiğiniz zaman çıkan pencere içinde "Donanım Profilleri" sekmesini seçerek kopyalama yöntemi ile yeni bir profil yaratabilirsiniz. Son olarak da "Aygıt Yöneticisi" aracılığı ile istediğiniz değişikliği yapabilirsiniz. Ancak aktif olan konfigürasyonun hangisi olduğuna da dikkat etmeyi unutmamanız gerekiyor.

HKEY_LOCAL_MACHINE\Config altında tüm konfigürasyonlar için alt anahtarlar bulunuyor. İsim olarak da dört rakamdan oluşan ve sıra numarası verilen sayılar kullanılıyor. İlk konfigürasyon için 0001, ikinci için 0002 gibi...

Bu sayılardan hangi konfigürasyon olduğu anlaşılamıyor. HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\IDConfigDB altında asıl isimleri bulmak mümkün. İsimler "FriendlyName" ve sayının birleştirilmesi ile oluşturulmuş. Örneğin: FriendlyName0001. İsmi karşılığı olan değerden profile verdiğiniz adı görebilirsiniz. Örneğin FriendlyName0001'in karşılığı "Orjinal konfigürasyon"

Uninstall İle Yaşanan Sorunlar

"Denetim Masası" içinde "Prog-

ram Ekle/Kaldır" ile yeni yazılımlar yükleyebilir veya eski yazılımları kaldırabilirsiniz. Ancak kaldırma işlemi pek o kadar da sorunsuz olmuyor. Çoğunlukla isimler listede kayıyor ve silinmiyor veya Windows programını kaldırılması sırasında hata mesajı vererek işlemi kesiyor. Bu durumda iş başa düşüyor.

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE tüm yazılımların kayıtlarından ve kurulum bilgilerinden sorumlu. Burada üreticinin adı altında yazılımların adlarını anahtar olarak bulabilirsiniz. Yani eğer bir programı elle silmek istiyorsanız buradan başlığını tamamen silmelisiniz.

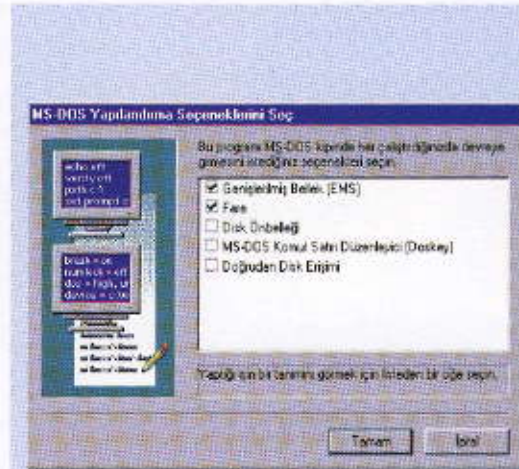
Bu Registry'den programı tamamen uzaklaştırmak için yeterli değil tabii. HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\AppPaths altında Windows yazılımların yollarını saklıyor. Anahtarların adları da programların adları. Örneğin WINWORD.EXE, NETSCAPE.EXE gibi...

"Varsayılan" tam yol adını ve programın adını saklarken "Path" ise yazılımın kullandığı DLL uzantılı dosyaların bulunduğu dizini gösteriyor. Eğer programın adını silerseniz (ki bu ilgili anahtarları tamamen silmek demek) programı tamamen kaldırmış olursunuz.

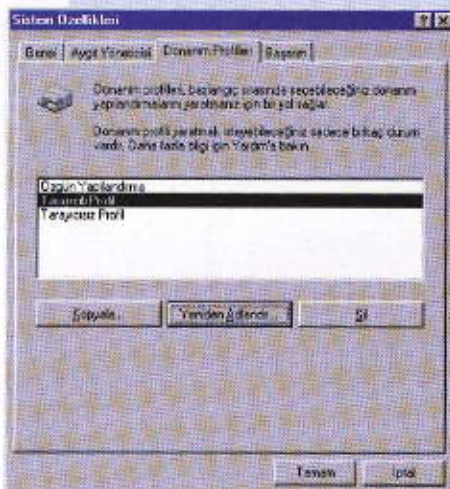
nuz.

DLL'lerin kaldırılması daha da zor. Bir tane fazla silmeniz başka bir yazılımın çalışmasını engelleyebileceği gibi Windows'u da tamamen çalışmaz hale getirebilir. Bu yüzden her zaman kullanılan altın kural burada da geçerli oluyor. Tüm DLL'lerin ve Registry'nin yedeklenmesi... Eğer birkaç gün sisteminiz sorunsuz çalışırsa gönül rahatlığıyla yedeklerinizi silebilirsiniz.

Windows'a sürekli aynı kütüphane (Library) kurulmasını engellemek için farklı yazılımların kullandığı DLL'ler için ortak bir anahtar var. "SharedDLLs" adı verilen bu anahtar ▶

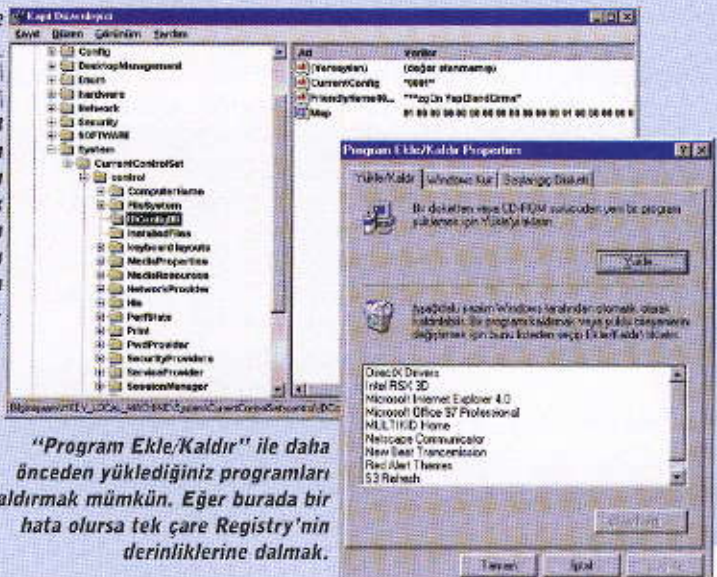

İşaretleme Prensipli: İstediğiniz sürücü ve komutları işaretleyerek yazı yazmadan Dos sistem dosyalarını oluşturabilirsiniz.

Aynı sistem için farklı donanım profilleri belirlemek mümkün.

Registry içinde HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\IDConfigDB altında donanım profillerinin kayıtlarını bulmak mümkün. İsmi yanındaki sayı o profilin numarasını veriyor.

"Program Ekle/Kaldır" ile daha önceden yüklediğiniz programları kaldırmak mümkün. Eğer burada bir hata olursa tek çare Registry'nin derinliklerine dalmak.

altında DLL'lerin tam yolu ve adı saklanıyor. İlginç ve önemli olan nokta ismin sonundaki rakam. Bu rakam o DLL'ye kaç tane uygulamanın eriştiğini gösteriyor. Basit bir mantıkla, eğer rakam sıfırsa o anahtarın ve o dosyanın silinebileceğini söyleyebiliriz. Ama buradan hangi programların DLL'yi kullandığını anlayamazsınız.

"Run" ve "RunOnce" alt anahtarlarına bakarak eğer buralarda kaldırılmış olduğunuz programların isimlerini görürseniz onları da silebilirsiniz. Aynı işlemleri HKEY_USER\default\Software'de de yaparak kaldırmış olduğunuz programın kalmalarını kaldırabilirsiniz.

En son olarak da HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall altına bakmanız gerekiyor. Burada program kaldırma işlemi sırasında kullanılacak veriler saklanıyor. "DisplayName" altında kurulu uygulamanın adı ve "UninstallString" altında uygulamanın kaldırılması sırasında kullanılacak verilerin bulunduğu yer saklanıyor. Bunları da görebilirsiniz.

Son olarak da uygulamaya ait parçaları tamamıyla sabit diskinizden uzaklaştırabilirsiniz.

Diğer Anahtarlar

HKEY_LOCAL_MACHINE altında başka anahtarlar da bulunuyor.

► **ENUM:** “Tak ve Çalıştır” tipi aygıt-

larla ilgili veriler burada saklanıyor.

► **Hardware:** Burada seri bağlantı noktalarının ve işlemci ile ilgili bilgilerin kaydı tutuluyor.

► **Security:** Ağ içerisindeki güvenlik ile ilgili kayıtlar tutuluyor.

► **Network:** Eğer bilgisayar bir ağa bağlı ise burada ağa giriş ile ilgili bilgiler tutuluyor.

► **System:** Başlangıç ile ilgili kayıtlar tutuluyor. Klavye tanımları, donanım profillerinin adları veya aktif zaman dilimi gibi bilgilerin yanısıra sanal cihaz sürücüleride burada kayıtlı bulunuyor.

Sayı Kolonlarından Korkmayın

Bazı kullanıcılar Registry'nin derinliklerine inince gördükleri sayı kolonları karşısında paniğe kapılarak hemen kaçıyorlar. Bu kolonlar HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Classes\CLSID altında bulunuyor, yani tüm programların ClassID'leri burada tutuluyor. Sayılar sadece basit tanımlama kodları. 32 bitlik her program böyle bir rakama sahip oluyor. Amaç OLE uyumlu objelerin tanınması. İki farklı programın aynı kodu almasını engellemek için Microsoft 128 bitlik bir anahtar kullanmış. Böylece her programın 32 basamaklı bir seri numarası bulunuyor. Bu durumda aynı rakamın ikinci kez ortaya çıkma ihtimali sıfır.

HKEY_LOCAL_MACHINE ile İlgili Chipucları

En iyi ayarlar Windows 95 içinden diyalog kutuları ile yapıyor. Bazı ince ayarlar ise sadece Registry'nin derinliklerinde gizli. Sizin için HKEY_LOCAL_MACHINE'nin en iyi chipuçlarını biraraya topladık.

Çevirmeli Ağ ile Otomatik Bağlantı

Hyperlink denen özel tekstlere artık her yerde rastlıyoruz. Eğer mouse ile seçilirlerse Windows hemen browser'ımızı çalıştırıyor; ancak hemen arkasından da hata veriyor. WWW ad-

Önemli Class_ID'ler

Evrak Çantası

{85BBD920-42A0-1069-A2E4-08002B30309D}

Yazıcı

[2227A280-3AEA-1069-
A2DE-08002B30309D]

Internet

{FBF23B42-E3F0-101B-8488-00AA003E56F8}

Çöp Kutusu

{645FF040-5081-101B-9F08-00AA002F954E}

Gelen Kurusu

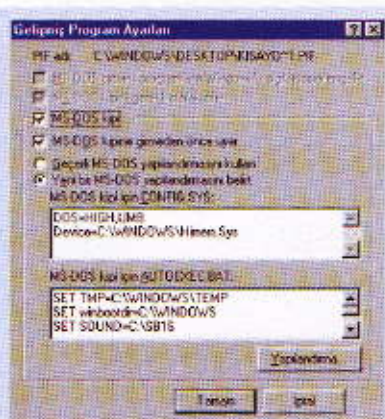
{00020D76-0000-0000-
C000-000000000046}

Denetim Masası

{21EC2020-3AEA-1069-
A2DD-08002B3039D}

Ağ Komşuları

{208D2C60-3AEA-1069-
A2D7-08002B30309D}

Her Dos programının Windows altında kendine ait bir Autoexec.bat ve Config.sys dosyası olabilir.

resine bağlanılırken oluşan hatanın sebebi internet'e bağlı olmamanız.

HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Services\Winsock\Autodial altundan "AutodialDllName32" anahtarını "Url.dll" yapıp ve daha sonra da HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\InternetSettings altundan da "EnableAutodial" seçeneğini "01 00 00 00" yaparsanız, otomatik bağlantı penceresi artık siz bir yere bağlanmak istediğinizde hemen açılacaktır.

Otomatik Oluşturulan Başlangıç Dosyaları

MS-DOS programları ile çalışanlar için çok faydalı bir özellik: Her program için özel bir Autoexec.bat ve Config.sys belirlenebilir. Bunu programın üzerinde sağ mouse tuşuna basarak sağlayabilirsiniz. "Özellikler"i seçerek çıkan pencereden "Program"a girin ve "Gelişmiş"i seçin. "MS-DOS" modunu aktif hale getirirseniz Dos sistem dosyalarına doğrudan erişebilirsiniz.

Kolaylık açısından Windows en ►

NT 4.0: Daha Güvenli Windows 95

Yeni NT sürümü başlangıçta "Shell Update" olarak tanımlanmıştı; eski otomobile yeni kaporta. Ancak NT, özellikle profesyonel kullanıcıların vazgeçilmez işletim sistemi oldu.

Nedeni ise: Windows NT 4.0 Workstation bugüne kadarki tüm Windows sürümleri içinde en ilginç özelliklere sahip olanı ve en güvenlisi.

Windows 95'in ikinci servis paketi de çıktı. Ancak bu işletim sistemi, yeni özelliklere sahip, eski güvenlik problemlerini aşamamış, DOS ve Windows 3.x uyumlu bir işletim sistemi olarak kalmaya mahkum. Güvenliğe önem verenler için alternatif hazır: Windows NT 4.0 Workstation.

Önce NT hakkında hiçbir fikri olmayanlar için NT'nin temellerinden

NT'nin Hangi Sürümleri Mevcut?

Günümüzdeki ürün paletinde Windows NT 3.51 ve Windows NT 4.0'in Workstation ve Server sürümleri bulunuyor. Yeni sürücüler, uygulamalar ve sistem bileşenlerinin bulunduğu NT Servis Pack 3'ü Mart ayı CHIP-CD'sinde bulabilirsiniz. Servis paketinde Direct-x 3 sürümü de bulunuyor. Direct X 5.0'in NT'yi destekleyen sürümü henüz çıkmadı, o yüzden Direct X 5.0 isteyen oyunları oynayabilmek için biraz beklemeniz gerekecek. Yine değişik aygıtların NT sürücülerini de bu ayki CD'de bulunuyor. Önümüzdeki aylarda da CD'lerde NT programlarına yer vermeye çalışacağız.

biraz bahsedelim:

► NT 4.0 Workstation sadece network'e bağlı bilgisayarlar için tasarlanmıştır, zira daha çok resim işleme, masaüstü yayıncılık (DTP), CAD ve programlama gibi High-end uygulamalar yanında mesela Office 95 Pro veya 97 gibi standart programların da Workstation'larda çalıştırılabileceği bir işletim sistemi olarak tasarlanmıştır. Bu amaçla Alpha işlemcili ve i386 tabanlı bilgisayarlar için sürümleri mevcuttur. Yani gü-

İçerik

- Kimler NT'ye Terfi Etmeli
- En aptalca önyargılara cevaplar
- NT için kullanım senaryoları

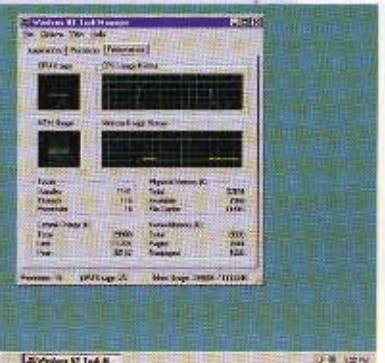
nümüzün her PC'sinde (486 veya Pentium) NT çalıştırılabilir.

► NT kullanıcıları çoğunlukla yazılım geliştiriciler ve yıllardır NT ile çalışan deneyimli, "fanatik" olarak tanımlanabilecek kişilerdir. Bunlara zamanla Windows 95 kullanan ve es-

NT'nin yeni araçlarından biri de Task Manager: Resimde de görüldüğü üzere sadece çalışan uygulamaları göstermiyor, CPU ve bellek kullanımı hakkında da bilgiler veriyor.

Şaşırtıcı benzerlik: Solda, masaüstündeki alışıldık araçlar, NT'ye entegre edilmiş Pluspack'le daha güzel görünüyorlar. Windows Explorer da size pek yabancı gelmeyecek. NT'yi bilmeyenler Windows 95 kullandığını sanabilirler.

NT Hakkındaki En Aptal 10 Önyargı

1. **NT Sadece Networkler İçindir.** NT 4.0 Workstation ağ bağlantısı olan veya olmayan her bilgisayarda çalışabilir. Network kartı kurmak şart değildir, ancak isterseniz PC'nizi basit Peer to Peer Net ile diğer başka Win 95 yüklü bilgisayarlarla bile bağlayabilirsiniz. Networking'e daha büyük önem verenler NT Server kurabilirler.
2. **NT normal PC'lerde çalışmaz.** 4.0 sürümü en az 486 işlemci ve 12 MB RAM'e ihtiyaç duyuyor, tavsiye edilen ise Pentium işlemci ve 32 MB RAM. Günümüz PC'leri için sıradan değerler bunlar.
3. **Sadece profesyoneller NT kullanabilir.** NT'nin kullanımı 95'le aynı, arabirim aynı, menüler de ağırlıklı olarak aynı şekilde donatılmış. Yardım sistemini ve nesne tabanlı arabirimi 95'le birkaç saat çalışmış herkes kullanabilir.
4. **NT yaygın yazılımları desteklemez.** NT sisteminde NT programları, 95 programları, Windows 3.x uygulamaları ve DOS programları çalışabilir. Çalışmayan veya kısıtlı olarak çalışan programlar, doğrudan bilgisayarın donanımına erişen ve bunları kullanan uygulama programlarıdır.
5. **NT'de Multimedia'ya yer yoktur.** NT'de ses çalmak, müzik dinlemek

Video CD'ler izlemek mümkündür. NT sürücülerini olan her multimedia donanımı bu işletim sistemiyle çalışabilir.

6. **NT'de oyun oynanmaz.** NT 4.0'da hazır dört tane oyun bulunuyor. Sistem ayrıca Direct X desteği de sunuyor. Böylece bilgisayarınızı bir oyun makinasına bile dönüştürebilirsiniz.

7. **NT'de Dialup Networking yoktur.** NT'de Windows 95'in de kullandığı Unimodem ve Telephony API mevcuttur. Böylece Internet'e, Mailbox'lara bağlanmak mümkündür.

8. **Güvenlik NT'yi yavaşlatır.** NT, Windows 95'ten daha yavaş değildir. Hatta daha güvenli dosya sistemi NTFS, Windows'un VFAT'inden daha hızlıdır.

9. **NT için sürücü bulmak zordur.** Microsoft, Servis Pack 3 ile birçok aygıt için sürücü desteği veriyor. Donanım üreticileri de NT kullananların sayısının sürekli artmasıyla birlikte bu sisteme giderek daha fazla destek sağlıyorlar.

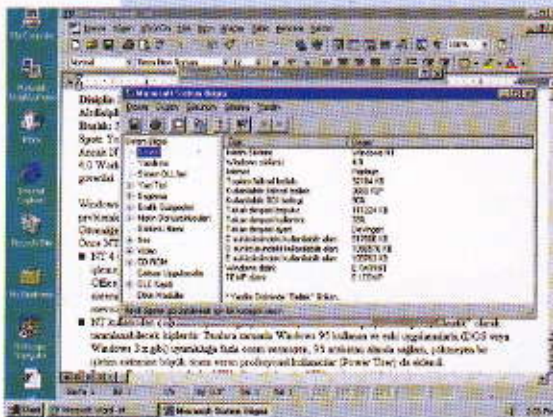
10. **Internet'te NT forumları yoktur.** Bir arama makinesinde "Windows NT" ifadesini girerek NT için binlerce Homepage'e ulaşabilirsiniz, içlerinde birçok User Group da mevcuttur.

ki uygulamalarla (DOS veya Windows 3.x gibi) uyumluluğa fazla önem vermeyen, 95 arabirimi altında sağlam, çökmeyen bir işletim sistemine büyük önem veren profesyonel kullanıcılar (Power User) da eklendi.

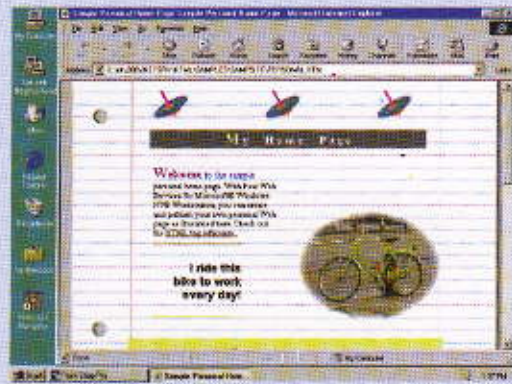
► Pentium Pro işlemcisi olanlar NT kullanmalıdır, zira NT bu işlemciyi işletim sisteminin mimarisi sayesinde doğru ve tam olarak kullanıyor, Windows 95 ise Pentium işlemcileri daha iyi kullanabiliyor. NT 4.0 ayrıca 386 işlemcili bilgisayarlarla artık çalışmıyor. Bir sonraki bölümde bununla ilgili ayrıntılı bilgileri bulabilirsiniz.

► Workstation sürümünün Server sürümünden farkı, bir networke ve bunun veri akımına göre optimize edilmiş olması değil, zira çoklu görevde (multitasking) çalışan uygulamalar için daha fazla işlem ve grafik gücü sağlamasıdır.

Yani NT 4.0 Workstation oldukça güçlü bir bilgisayara sahip olan ve kapsamlı, büyük uygulamalarla çalışan kullanıcılar için idealdir. NT, sistem çökmelerine ve kilitlenmelerine karşı çok güvenli, kaynakları daha iyi kullanabiliyor ve istenildiğinde Windows veya Novell bilgisayarlarıyla aynı ağ üzerinde bağlanabiliyor. Ancak asıl en büyük avantajı şu: Kullanımı Windows 95 arabirimiyle aynı ve Windows 95'in özelliklerinin büyük bir bölümü NT'de de mevcut. ►

Windows 95 programları (birçoğu) elbette NT 4.0 altında da çalışıyor; resimde NT altında çalışan ve SystemInfo (Sistem Bilgisi) yüklenmiş Winword'ü görüyorsunuz, NT hiç kuşkusuz 95 için programlanmış 32 bitlik programları çalıştırabilmek için gerekli teknik altyapıya sahip.

Internet'e kolay erişim: Windows 95'te Internet'e 32 bit bağlanmak için bayağı uğraşmamız gerekirken, Windows NT'de gerekli tüm araçlar sisteme sağlam bir biçimde entegre edilmiş. Internet Explorer 4.0 NT'ye de yeni bir soluk getireceği benziyor.

Kullanım Senaryoları

NT 4.0'ın güvenli, çökmeyen, veri kaybına neden olmayan bir Windows 95 olduğunu anlayanlar NT yüklü bilgisayarlarını bir yığın uygulama için kullanabilirler. Elbette NT'yi Windows 95'le aynı bilgisayara kurup kullanabilirsiniz. Bu tip bir makineyi öncelikle 32 bit yazılımın güncel özelliklerinin ve tüm bunları kullanıma sunan gerçek bir işletim sisteminin sözkonusu olduğu High-end uygulamalar için kullanabilirsiniz. NT burada rolünü, program kilitlenmelerini kaldırabilen ve birlikte çökmeyen bir sistem olarak oynar. Yani küçük bir program yüzünden tüm sistemin kilitlenme olasılığı çok düşüktür, veri kaybı da dolayısıyla sözkonusu olmaz.

Geçen sayımızda değindiğimiz daha güvenli dosya sistemi NTFS bozuk sektörleri otomatik olarak tanıyabiliyor ve çok büyük dokümanlarla çalışan uygulamalar için daha iyi bir güvenlik sunuyor.

İki ya da daha fazla bilgisayara sahip olanlar, NT bilgisayarında verileri (metinler, resimler, tablolar) depolayabilir ve programların kaynak kodlarını oluşturabilir. Bu "Server (sunucu)" bu tip verileri yönetir ve kullanıcı haklarıyla değişik kullanıcıların bu verilere erişimini düzenler. Bu haklar en alt seviye olan dosya düzeyine dek indirgenebilir, yani mesela bir dokümanın Administrator (sistem yöneticisi) dışında sadece belirli tek bir kullanıcı tarafından kullanılması sağlanabilir.

NT sistemi ayrıca iletişim aracı olarak da mükemmeldir: Dialup Network'u sayesinde başka bilgisayarlara veya Internet'e bağlanabilirsiniz. Posta kutularına (mailbox) bağlanıp çeşitli servis sağlayıcılardan e-postalar alıp gönderebilirsiniz.

Internet Explorer 4.0 ve Netscape Communicator 4.0 sürümleri Windows NT 4.0'ı da destekliyorlar. Bu tarayıcı programların son özelliklerinden hiçbir kısıtlama olmadan faydalanabilirsiniz.

Yeni Sistemin Profili

NT'ye terfi etmekte sabırsızlanıyorsanız, öncelikle bu yazıyı okuyun ve NT hakkında genel bir bilgiye sahip olun.

İçerik

- ▶ NT Hangi Donanımlarla Çalışır
- ▶ Donanım ve Performans
- ▶ Desteklenen Özellikler ve Aygıtlar

Yeni bir Windows jenerasyonundan beklentiler genelde çoğunlukla bir sonraki değil ondan sonraki sürümle karşılanabiliyor. Ancak NT'de durum biraz farklı: Microsoft'un Windows NT'yi "network işletim sistemi" olarak yeniden tanımlamasıyla bu işletim sistemi çoğu Windows kullanıcısının ufkundan çıktı, zira "ağır NT" masaüstü PC'leri için pek de uygun değildi. Windows NT 3.51 üzerine yüklenebilen "Shell Update" de bu durumu pek değiştiremedi.

NT'nin en son resmi Workstation sürümü ise çoğu kullanıcıyı Windows 95 için optimum şekilde donatılmış bilgisayarlarda problemsiz bir şekilde çalışmasıyla şaşırtıyor. NT tüm bunlara rağmen daha iyi bir Windows 95 değil.

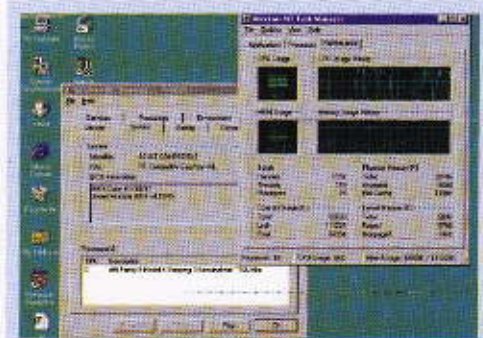
Donanım ve Performans

Microsoft'un NT için tavsiye ettiği minimum donanıma aldanmayın: 12 MB RAM, 90 MB boş sabit disk alanı ve 486 işlemciyle NT'yi çalıştırabilmek dışında hiçbir şey yapamazsınız. Pentium 166 işlemci, 32 MB RAM, 1 GB sabit disk çok daha uygun olacaktır. Windows NT de 95 gibi ilk 16 MB'ı kendisi için kullanıyor ve diğer uygulamaları çalıştırmak için de Virtual Memory Manager sabit diskte bir takas dosyası (swap file) kullanmak

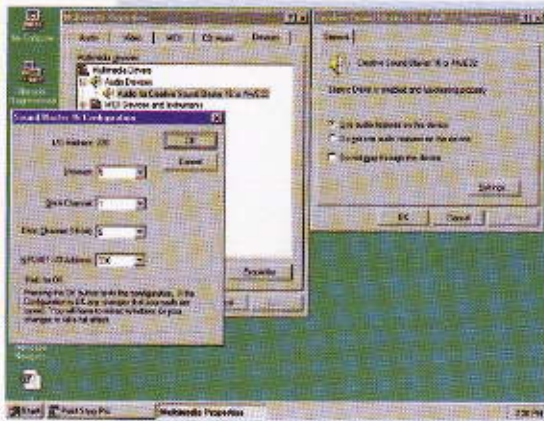
zorunda kalıyor. Bu da performansı önemli ölçüde düşürüyor.

Bunun dışında NT için elbette iyi ve pahalı olan her şey faydalıdır. Ucuz donanımlarda genelde az destek bulunuyor, NT 4.0 için bu tip aygıtlarda genelde donanım desteği bulunmuyor. Servis Pack 3 her ne kadar bu durumu biraz olsun düzeltebilse de, siz yine de bir donanım satın almadan önce NT sürücülerini olup olmadığını öğrenin. Windows NT Pentium'u gerektiği gibi kullanabiliyor, ancak asıl gücünü Pentium Pro'nun optimize edilmiş yapılarını efektif bir şekilde kullanabilmesiyle gösteriyor. Yine yeni nesil Pentium II işlemcilerin NT 4.0 ile daha iyi çalıştığı ve bu yıl içerisinde çıkması beklenen NT 5.0'ın da yeni işlemcileri daha iyi kullanacağını söylemek mümkün. Windows 98'in beta sürümleri beklentileri karşılayamadığı için olsa gerek ki bu işletim sistemi de, 97'de çıkması beklenirken, 98'in ikinci yarısında piyasaya sürülecek.

NT'nin performansını da küçümse-

Office 97 bu bilgisayara ecet terleri dökürüyorsa, NT 4.0 Microsoft tarafından belirtilen minimum 486 işlemci ve 12 MB RAM'le nasıl çalışabilir?

Plug&Play desteği henüz mevcut olmadığı için Windows NT 4.0'ın güncel sürümü için bu Soundblaster kartı gibi klasik kartlara ihtiyacınız var.

Win 95'te "Sürükle ve Bırak"ı alıştıysanız NT 4.0'da da bu özelliği kullanabilirsiniz. Sağ tuş da çalışıyor - resimde sağ tuşla yapılmış bir "Sürükle ve Bırak" hareketi görüyorsunuz.

memek gerek. NT 4.0 önceki sürümü 3.51 göre daha hızlı grafiklere ve (NT dosya sistemi NTFS kurulduğunda) sabit disk erişimine sahip. Ancak mesela Office uygulamaları bir 95 sistemindekinden daha hızlı veya daha yavaş değiller.

Windows NT'nin açılışı gibi detaylar sizi belki biraz sıkıntıya hayale uğratabilir - 95'e göre açılması daha uzun sürüyor. Ancak burada NT Workstation'un klasik bileşenler ve eklentiler yanında çok sağlam bir güvenlik sistemiyle birlikte gelmesini ve açılışta bunları yüklemesini, küçük bir networkte 95'ten daha faydalı ağ hizmetleri yüklediğini ve belleği de çok daha farklı yapılandırıldığını dikkate almak gerekir. NT kodunun daha kısa olduğu gerçeği, yani Microsoft'un verilerine göre üçte bir daha küçük olması ve sistemin yaklaşık olarak %50 daha az Interrupt'la çalışması, özellikle büyük networklerde faydalarını gösteriyor. NT networkte çok daha yüksek veri transfer hızlarına sahip. Masaüstü bilgisayarlar içinse bunun pek bir önemi yok.

Genel Bakış: NT ile Neler Yapılabilir?

NT temelde hemen hemen tüm DOS, Windows 3.x ve 95 programlarıyla çalışabilir. "Hemen hemen", çünkü NT güvenlik nedenlerinden dolayı uygulamaların doğrudan donanımı kullanmalarına olanak tanımaz. Bunun 32 bitlik donanım sürücülerıyla çalışan 95 ve NT program-

ları için hiçbir sakıncası yoktur. Ancak bir program doğrudan grafik kartının belleğine erişmek istediğinde veya modem için COM arabirimine erişmek istediğinde NT "Dur bakalım!" der. Hemen paniğe kapılmayın: NT yine de çoğu Windows 3.1 programını çalıştırabiliyor. DOS oyunlarında ise büyük bir ihtimalle problemler çıkacaktır. Microsoft bu defa kendinden emin: NT "altında" artık DOS yok. Uygulamaları için bu tip bir DOS'a ihtiyacı olanlar için klasik DOS penceresi muhafaza edilmiş. Bilgisayarınızda "gerçek" bir DOS'a sahip olmak istiyorsanız, ikinci bir partitiona

bunu kurabilirsiniz veya NTFS'den vazgeçmeyi göze alıyorsanız FAT kullanıp aynı partitionda NT ile paralel olarak da kullanabilirsiniz. NT'de açılıştan önce bir boot menüsü çıkar; bilgisayar istediğiniz işletim sisteminde açabilirsiniz. Plug&Play'de ise işler biraz kötü görünüyor: Gerçi NT'de "Plug And Play" adında bir hizmet bulunuyor, ancak bu sadece NT'nin gelecekte donanımlarını kendisinin konfigüre edebilmesi için bir temel oluşturuyor. Yani manuel olarak konfigüre edilemeyen Plug&Play donanımlarını NT'ye kurmak mümkün değil. Yani NT sürücülerini ve Interrupt'lar ve adresler için jumperları olmayan aygıtlarda problemler yaşamanız kaçınılmazdır. Ancak diğer yandan NT çoğu modemi, SCSI denetleyicisini ve grafik kartını problemsiz bir şekilde destekliyor. NT 4.0 için Plug & Play ve güç yönetimi desteğinin (Power Management) bir servis paketiyle ekleneceği söyleniyordu. Ancak son haberlere göre ancak 1998'de çıkacak olan NT 5.0 sürümünde bu özellikler eklenecek. □

Ufuk Yamankılıçoğlu

Sağ Fare Tuşu da Var!

Windows NT 4.0 Windows 95'le aynı arabirime sahip. Yani değişik menülerdeki yapı değişikliklerindeki detayları dikkate almazsak kullanım sistemi aynı zamanda nesne yönelimli. Win 95'te olduğu gibi çoğu nesnenin "Özellikler"ine sağ tuşla tıklayarak ulaşabilirsiniz. Diğer çoğu ayrıntı da Windows 95 kullanımına benziyor. Kısaca Windows 95 kullanıcıları yabancılaşmıyor. Nesneleri değiştirmek için sağ tuş menüsünü kullanmak yeterli.

Küçük Donanım Satın Alma Rehberi

NT 4.0'ın Pentium işlemcilerle daha iyi çalıştığı ve Plug & Play desteği olmadığı gerçeğini gözönüne alarak herhangi bir donanım bileşeni satın

almadan önce şunları dikkate alın:

- ▶ **İşlemci.** Pentium hatta Pentium II satın alın. Pentium veya eşdeğer işlemciler işinizi görecek.
- ▶ **Bellek.** Sudan ucuz bellek fiyatlarında NT'ye 32 hatta 64 MB RAM'i çok görmeyin. Bu daha yüksek bir işlemci sınıftan da daha faydalı bir terfi olacaktır.
- ▶ **Bileşenler.** Plug&Play donanımlar yerine klasik kartlar kullanın.
- ▶ **Grafik kartları.** NT çoğu grafik kartını destekliyor. Yaygın olarak kullanılan grafik kartlarının en yeni NT sürücülerini bu ayki CHIP-CD'sinde.
- ▶ **Modemler.** Tüm modemler aynı zamanda standart modem olarak da tanınabileceğinden NT altında hiçbir problem çıkmaz.

Yazmak Mı Zor, Yazdırmak Mı?

İster yazı, ister grafik, ister her ikisi için olsun:

Çoğu PC'de çok değişik tiplerde yazıcılar bulunur. Yazıcılarla yaşanan problemler çoğunlukla baskı kalitesinin düşük olması ve baskı hızının istenilen seviyede olmamasıdır. Ancak bu problemlerin de çözümü oldukça basit.

Kötü çıktılar ve uzun çıktı bekleme süreleri çok sinir bozucudur. Ancak her zaman bunun sorumlusu yazıcının kendisinde (bellek yetersizliği) değildir. Windows ayarları ve kullanılan med-yalar (kağıt, folye, etiketler) gibi oldukça normal olan kirlenmeler ve tozlanmalar da tüm bunların nedeni olabilir. Bu yazıda lazer, nokta vuruş-

lu ve mürekkep püskürtmeli yazıcı-larda yaşanan tipik problemlere pratik çözümler bulacaksınız. Yazdırmak yazmaktan daha zor olmamalı.

Yazıcı Kağıdı Almıyor

Yazıcısı olup da bu hatayla karşılaşmayan bilgisayar kullanıcısı herhalde yoktur. Kullanıcı menüden "Yazdır" komutunu seçer ve görev çubuğunun sağ alt köşesinde 60-90 saniye boyunca bir yazıcı simgesi belirir; daha sonra da ekranda (veya yazıcıyı network kullanımına sunan bilgisayar ekranında) bir hata mesajı görünür: Kağıt yok, veya genel bir hata. Bu reaksiyonun üç nedeni olabilir:

► **Gerçekten de kağıt yok.** Bu durumda gerçi yazıcının tepesinde kağıt olabilir, ancak yazıcı bu kağıdı alamıyordur. Bu konuya yazının devamında değineceğiz.

► **Kağıt sıkışması.** Yazıcı, yazdırma işlemini sonuçlandıramıyordur, zira içsel sensörleri kağıdın, kağıt besleme silindirleri arasında sıkıştığını bildirirler. Pratik olarak her yazıcı bu durumda yazdırma işlemini devam ettiremez. Zira aksi halde elde edilecek baskı sonucu hiçbir şeye benze-

meyecektir.

► **Yazıcı iptal olmuş.** Bazen bir yazıcı da bir yazdırma görevi sırasında çalışmayabilir. Bilgisayara bağlı yazıcı da bazı koşullarda PC'nin kendisi gibi çökebilir. Bunun nedeni hatalı sürücüler olabileceği gibi, dokümanın türü ve uzunluğu da olabilir. Bu hataları sürekli yanıp sönen bir Led'den veya sarı/kırmızı bir lambacıktan anlamak mümkündür.

Yazıcınızda kağıt eksikliği veya kağıt sıkışması için anlaşılır göstergeler varsa işiniz kolay demektir (veya yazıcınız sesli mesajlarla size ne olduğunu söylüyorsa). Böyle bir durumda hemen harekete geçebilir ve kağıt besleme ünitesine kağıt ekleyebilir veya cihazı açıp sıkışan kağıdı çıkarabilirsiniz.

Ancak çoğu yazıcıda bu tip göstergeler bulunmuyor. Bu yazıcılarda çoğunlukla tek bir problem göstergesi bulunuyor. Buna paralel olarak yazıcıda bir de aynı zamanda Reset işlemine de yarayan bir "Self-test" düğmesi bulunur. Önce bu düğmeye basın, yazıcı eğer kendini askıya aldıysa, tekrar çalışmaya devam edecektir. Ancak bu durumda yazdırma işlemini tekrarlamamız gerekir. ►

Bu tip plastik silindirler sayfayı çekip yazıcının içine gönderirler. Bunlar kirlendiğinde veya dümdüz olduğunda kağıt sıkışmalarına ve başka eteklere neden olabilirler. Yapmanız gereken bunları zımparalamak.

Yazıcıda kağıt eksikse, veya yazıcı kağıdı içeri almamak konusunda ısrar ediyorsa kağıtları bir de tek tek eklemeyi deneyin. Çoğu yazıcı yeni kağıdı algılayacak ve yazdırma işlemine devam edebilecektir.

Kağıt sıkışmaları ise en sorunlu problemdir. Önce kasayı açın ve sıkışan kağıdı dikkatlice çıkarmaya çalışın. Kağıt, silindirler arasına sıkıştığı için muvaffak olamazsanız, ve lazer yazıcınız varsa, tonerin bulunduğu parçayı da sökmekten başka çareniz yoktur. Ancak bu sayede silindirler arasında sıkışmış kağıda daha kolay ulaşabilirsiniz.

Çoğu yazıcıda içine 50, 100 veya 200 kağıt koyabileceğiniz bir tepsi veya dikey çekmeceler bulunur. Yazıcının kağıt alma mekanizması en üstteki veya ilk kağıdı çeker. Bu sırada iki değişik problem ortaya çıkabilir:

► **Kağıt alınamaz.** Yazıcı kağıdı tutup içeri çekemez. Kağıt olmadığına dair bir hata mesajı alırsınız.

► **Birçok kağıt birden çekilir.** Çekme mekanizması kağıdı yakalar, ancak bir yerine iki, üç hatta dört kağıt birden alıverir. Bu da kağıt sıkışmasına neden olur.

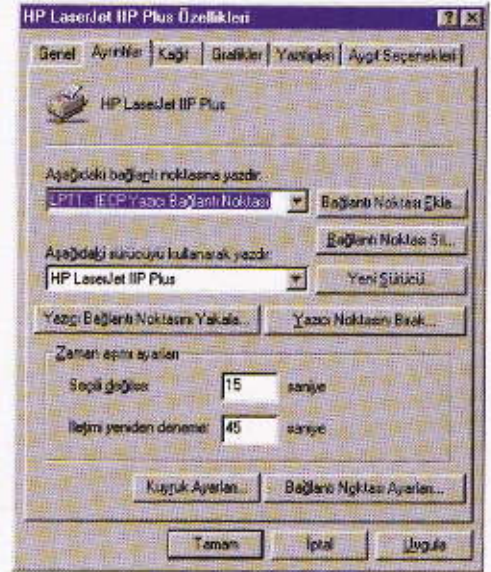
Çoğu kullanıcı bu durumlarda (HP Laserjet 5L'de olduğu gibi) yeni bir kağıt çekme mekanizması (tepsi) monte ettirir. Ancak bu gibi işlere kalkışmadan önce daha basit bir yol deneyin: Kağıt tomarını değiştirin. Bazı kağıtlarda kağıtlar birbirine daha sıkı yapışır, bu da yukarıda bahsedilen problemlere neden olur. O yüzden kağıt almadan önce mutlaka kontrol etmeye çalışın. Çok ince ve çok kalın kağıtlardan uzak durun.

Başka bir neden de kağıt besleme ünitesinin plastik silindirlerinin kirlenmesi veya yüzeylerinin dümdüz olacak kadar aşınmasıdır. Bu silindirleri zımparayla hem temizleyebilir hem de tekrar pütürlü bir hale getirebilirsiniz. Böylece hem yeni bir kağıt besleme mekanizması satın almaktan tasarruf edebilir hem de montaj sırasında yazıcının iptal olmasını engelleyebilirsiniz.

Hatalardaki Tepki Sürelerini Kısaltmak

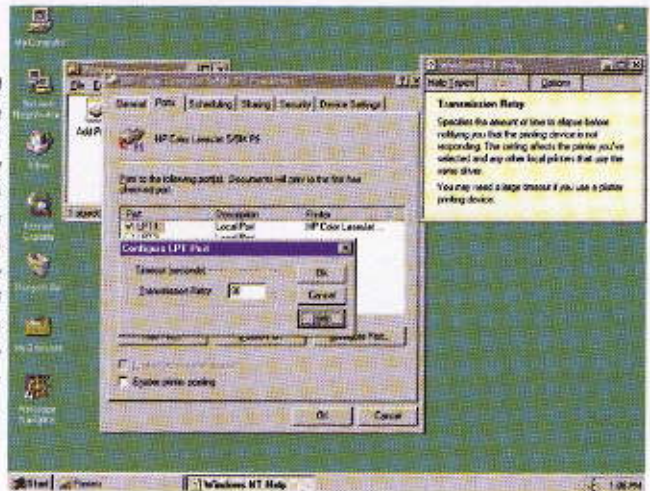
Windows yazıcıdan bir hata olduğuna dair bir cevap alır. Veya yazdırma işlemi sonuçlandırılmaz ve alarm verilir. Yazıcı arabirimi (paralel port) birdenbire yazıcıya veri gönderemediğinde de bir hata mesajı verilir. Windows bu anda yazıcıya yazdırma görevini tamamlaması için bir müddet zaman daha tanır. Bu süreyi yazıcınızın teknolojisi buna olanak tanıyorsa kısaltabilirsiniz: Büyük bellekli lazer yazıcılara çabuk sinyal vermek gerekir, iğne vuruşlu yazıcılara ise daha uzun bir süre tanımak daha doğrudur.

Windows 95 altında bu parametreleri yazıcı sürücüsünde ayarlayabilirsiniz. Masaüstündeki Bilgisayarım simgesine sonra da Yazıcılar simgesine çift tıklayın.

Pencerenin alt bölümündeki ayarlı bekleme süreleri iyi ortalama değerlerdir. Ancak yazıcınızın teknolojinin son ürünü, çok hızlı yazıcılardan bu değerleri yarıya indirebilirsiniz.

Windows NT 4.0 bu ayarda yazıcıya, LPT1 üzerindeki bir yazdırma görevine tepki vermesi için 1.5 dakika süre veriyor. Bu değer küçük bir ağıdaki Workstation için çok yüksek bir değer. Bunu düşürebilirsiniz.

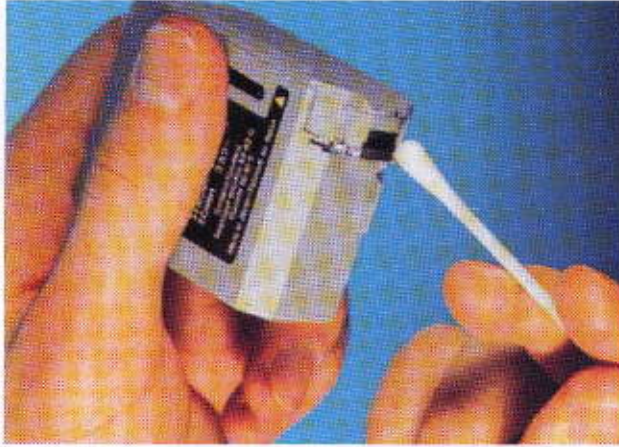

Etiketlerde Dikkat

Yazıcıya yapışkan etiketli kağıtlar yerleştirmeden önce etiketlerin altlarındaki kağıda iyice yapışık olup olmadıklarını kontrol edin. Özellikle eski etiket kağıtları baskı esnasında etiketlerden ayrılmaya eğilimlidir. Bunun iki nedeni vardır: Birincisi iyi yapışmamış etiketler, yazıcı kağıdı çekip silindirlerinden geçirirken kolayca çıkabilirler. Bazı pahalı yazıcılarda bu tip efektleri önlemek için bu medyaları yatay olarak

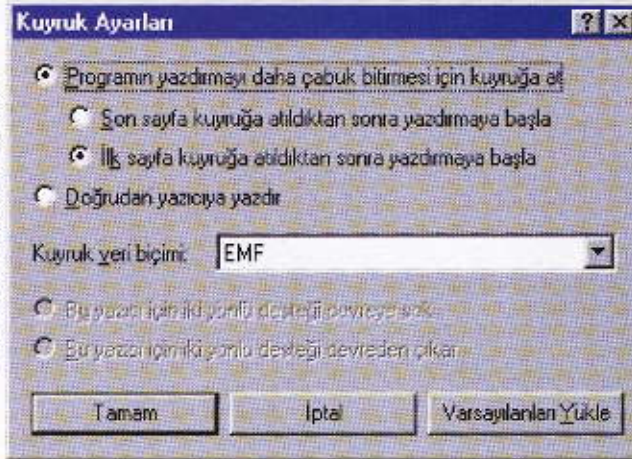
alan bir çekme mekanizması bulunur. İkinci neden de lazer yazıcılarındaki aşırı ısıtma yüzünden eski etiketlerin sökülmesidir. Çok yeni etiket kağıtlarında korkmanıza gerek yok.

Hangi nedenle olursa olsun yazıcının içinde etiketler sökülüp sıkıştığında yazıcıda çok büyük hasarlar meydana gelir. Bunu ancak bir teknik servis tamir edebilir. Bunun nedeni de yapışkan maddedir.

Alkol ve pamuklu bir çubukla mürekkep kartuşunun püskürtücüsünün ağzındaki kurumuş mürekkebin en zorlu artıklarını bile temizleyebilirsiniz. Bu işlemin hiçbir tehlikesi yoktur.

Üstteki seçenek bekleme kuyruğunu aktif hale getirir, böylece yazdırma görevleri arkaplanda yürütülür ve uygulama kesintiye uğratılmaz.

Yazıcı modelinize sağ tuşla tıklayıp Özellikler'i seçin. Yazıcı sürücüsüne bağlı olarak yazıcı ayarları değişik sekmelerde bulunabilir. Tipik bir HP LaserJet IIP Plus'ta Ayrıntılar sekmesinde "Zaman aşımı ayarları" bölümünde "Seçili değilse" ve "İletimi yeniden deneme" alanlarını bulacaksınız. İlk ayar bir hata mesajı verilmeden önce yazıcı online olana kadar Windows'un ne kadar bekleyeceğini belirler. 15 veya 10 saniye genelde yeterlidir. Çoğunlukla büyük dokümanlar bastırıyorsanız, tekrarlama süresini 45-60 saniyeye kadar artırabilirsiniz.

Bu değerleri en doğrusu deneme yanılma yöntemiyle ayarlamalısınız, zira bu değerler yazıcının teknolojisine ve performansına sıkı sıkıya bağlıdır.

Mürekkep Püskürtülmezse

Mürekkep püskürtmeli yazıcılar

değişik formlarda (...ve renklerde) mevcuttur. Bu aygıtların ortak özelliği prensipleridir: Mürekkep bir kaynaktan mikro bir püskürtücüye (top) aktarılır, bu püskürtücü de mürekkep damlacığını değişik yöntemlerle hızlandırır ve kağıda püskürtür. Bu tip sistemlerin en sorunlu parçası genelde püskürtücünün kendisidir. Kurumuş mürekkep bir veya daha fazla püskürtme topuna yapışıp topun ağzını tıkayabilir, böylece elde edilen çıktı beklenildiği gibi olmaz. Genelde yazının içinde yatay beyaz şeritler oluşur.

Mürekkep püskürtmeli yazıcılarla birlikte üreticiler kurumuş mürekkebe karşı değişik temizleme yöntemleri kullanıyorlar. Komple yazıcı kafası fırçalarla donatılmış bir sistemden geçiriliyor, böylece biriken kirler tamamen temizlenebiliyor. Ancak bu, yazıcınızı düzenli bir biçimde kullanıyorsanız güvenli bir şekilde işler.

Yazıcınızı sık sık kullanmıyorsanız şunları denemelisiniz:

► **Otomatik temizleme (auto cleaning):** Çoğu yazıcıda, yazıcı kafasını yoğun bir şekilde birçok defa fırçalayan bir mod bulunur. Bu işlemi yazıcının üzerinde bulunan bir fonksiyon tuşu (veya tuş kombinasyonu) ile çalıştırabilirsiniz. Önce bu otomatik temizleme fonksiyonunu deneyin.

► **Manuel temizleme:** Mürekkep kartuşları kolayca yazıcı kafasından sökülebilir. Püskürtücülerin bulunduğu bölgeyi alkole batırılmış pamuklu bir çubuk (kulak iplerini temizlemek için kullandığınız) ile temizleyebilirsiniz. Böylece tıkanan ağzaları tekrar açabilirsiniz. Baskı sonuçları da artık istediğiniz gibi olacaktır.

► **Mürekkep kartuşlarını kontrol edin:** Bir renk çıktılarınızda eksikse ilgili püskürtme topu da tabii ki boşalmış olabilir. Bunu da dikkate almalısınız ve kartuşu tekrar doldurmalısınız (son sayfadaki kutuyu okuyun).

İçice Geçen Renklere Son

Mürekkep püskürtmeli yazıcılar yüksek çözünürlüklere ulaşabilirler, ancak bu onları çok sık yaşanan şu probleme karşı koruyamıyor: Değişik renklere sahip iki yüzey doğrudan yanyana bulunuyorsa kağıt üzerindeki mürekkep dağılır ve karşı taraftaki yüzeye de bulaşır. Böylece dikkati çekecek kadar koyu çizgiler oluşur, bu da baskının kalitesini oldukça düşürür.

İşlenmiş fotoğraflar ve taranmış resimler bastırıyorsanız bunu önlemenin bir yolu yoktur, kendi yaptığınız grafiklerde ise bir çözüm vardır: Renk yüzeylerinin hemen yanyana bulunmalarını engelleyin. Bunun için ilgili grafik nesnelerine ince beyaz bir çerçeve verebilirsiniz. Corel Draw ve Winword'deki WordArt / OfficeArt gibi uygulamalarda bunun için kullanıma hazır bir fonksiyon bulunur. Burada dikkat etmeniz gereken tek nokta ortalama bir ölçü tutturabilmektir: Beyaz çerçeveler ►

resmin bütünlüğünü bozacak kadar dikkat çekici olmamalı, ancak değişik renkteki mürekkeplerin içiçe geçmesini önleyecek kadar da geniş olmali.

Yazıcı Çok Yavaş

Çıktının hızı elbette ki yazıcının performansından ziyade bastırılacak sayfanın kendisine bağlıdır. Yazıcı sadece metinden oluşan bir text sayfasını kendi fontlarıyla çabucak basabilir. Kapsamlı grafikler içinse çok daha uzun bir süreye ihtiyaç duyar. Aygıtın hızını artırmak pek mümkün değildir, ancak Windows yazıcının bu düşük temposuna katlanmak ve çıkıyı beklemek zorunda değildir. Bunu da şöyle yapabilirsiniz:

► **Arkaplanda yazdırma.** Windows yazdırma görevini önce ön bellekleyip ilgili uygulamaya öncelik tanıyabilir. Böylece kullanıcı uygulamayla hiçbir kısıtlama olmaksızın çalışmaya devam edebilir. Bunun için yine "Yazıcı Özellikleri" penceresine girin ve "Ayrıntılar" sekmesindeki "Kuyruk Ayarları" düğmesine tıklayın. Burada "Programın yazdırmayı daha çabuk bitirmesi için kuyruğa at" seçeneğini işaretleyin. Dikkat: Eski yazıcılarda bu seçenekler yüzünden problemler çıkabilir; yazdırma işlemi yarıda kalabilir veya baskılar yarı yamalak çıkar.

► **Yazıcıya daha fazla bellek.** Bir yazıcı satın almadan önce yazıcının ne kadar RAM'e sahip olduğunu ve normal SIMM'ler veya PS/2 RAM modülleriyle terfi ettirilip ettirilemeyeceğini sorup öğrenin. Yazıcı 1 MB'tan daha büyük belleklerde büyük yazdırma görevlerini Windows'tan devralabilir. Böylece işletim sisteminin yükünü hafifletmiş olur. Burada da dikkat etmeniz gereken bir husus var: Bazı yazıcı sürücüler (driver) bellek terfisini otomatik olarak algılayamıyorlar ve ek RAM'leri bu yüzden hiç kullanamıyorlar. Bu durumda yazıcı sürücüsünde ilgili ayarları kendiniz yapmalısınız. Sürücüdeki ilgili liste alanını genelde DERGIDE BAK sek-

Püskürtücü İçin Mürekkep

Çoğu bilgisayar mağazasında ünlü üreticilerin mürekkep kartuşları ve kartuşları doldurmak için araç gereç paketleri bulunur. Boşalan kartuşunuzu söküp ve bu tip için bir doldurma setinin bulunup bulunmadığını sorun: Bu sette çoğunlukla küçük bir mürekkep şişesi ve mürekkebi çekmek için bir de şırınga bulunur. Çoğu mürekkep kartuşu, bu şırıngayla delebileceğiniz ve mürekkebi doldurabileceğiniz plastik bir kapağa sahiptir. Bu çözüm biraz dikkatle üstünüzü başınızı kirletmeyeceğiniz çok pratik bir çözümdür. Ve yeni bir kartuş almakta da çok daha ucuz bir yöntemdir.

Enerji Tasarruf Modu Çalışmıyor

NT 4.0 kullanan birçok kişi aygıtın kendilerini birdenbire kapatmalarından şikayetçiler. Yazıcılar ve potansiyel yüksek elektrik sarfiyatına neden olan lazer yazıcılar da bundan nasibini alıyorlar. Zira lazer yazıcılar sürekli işleme hazır olmak için ve toneri ısıtılmak için oldukça yüksek bir elektrik akımına ihtiyaç duyarlar. Burada söz konusu olan yazıcılardaki hatalı bir fonksiyon değil, işletim sistemindeki eksik bir fonksiyondur. NT 4.0'ın yazıcı sürücülerinde NT'deki eksik güç yönetimi (Power Management) yüzünden aygıt Windows 95'teki gibi kapatamazlar. Çoğu lazer yazıcıda

mesi altında bulabilirsiniz.

Baskının Doğrultusu Yanlış

Bir metni A4 formatında dikey olarak yazdırırsanız, genelde tablolar ve Spreadsheet'ler yazıcıdan boyuna (dikey) değil de enine (yatay) çıkarlar. Enine formatına geçiş otomatik olarak gerçekleşmez, bu yüzden iki parçalı kenarları kesik bir çıktı oluşur. İlgili ayarları doğrudan uygulama-

ma kapağa düğme bulunmadığı için açma kapama düğmesi olan bir prizle bu sorunu çözebilirsiniz.

RAM'i Daha Etkin Kullanmak

Yazıcınızın çok az belleği varsa ve büyük bir yazdırma görevi alırsa bir hata mesajı verebilir. Ancak hemen pes et(tir)meyin. Yazıcınızın "davranışlarını" kendiniz belirleyebilirsiniz ve tipik baskı işlerinize göre uyarlayabilirsiniz.

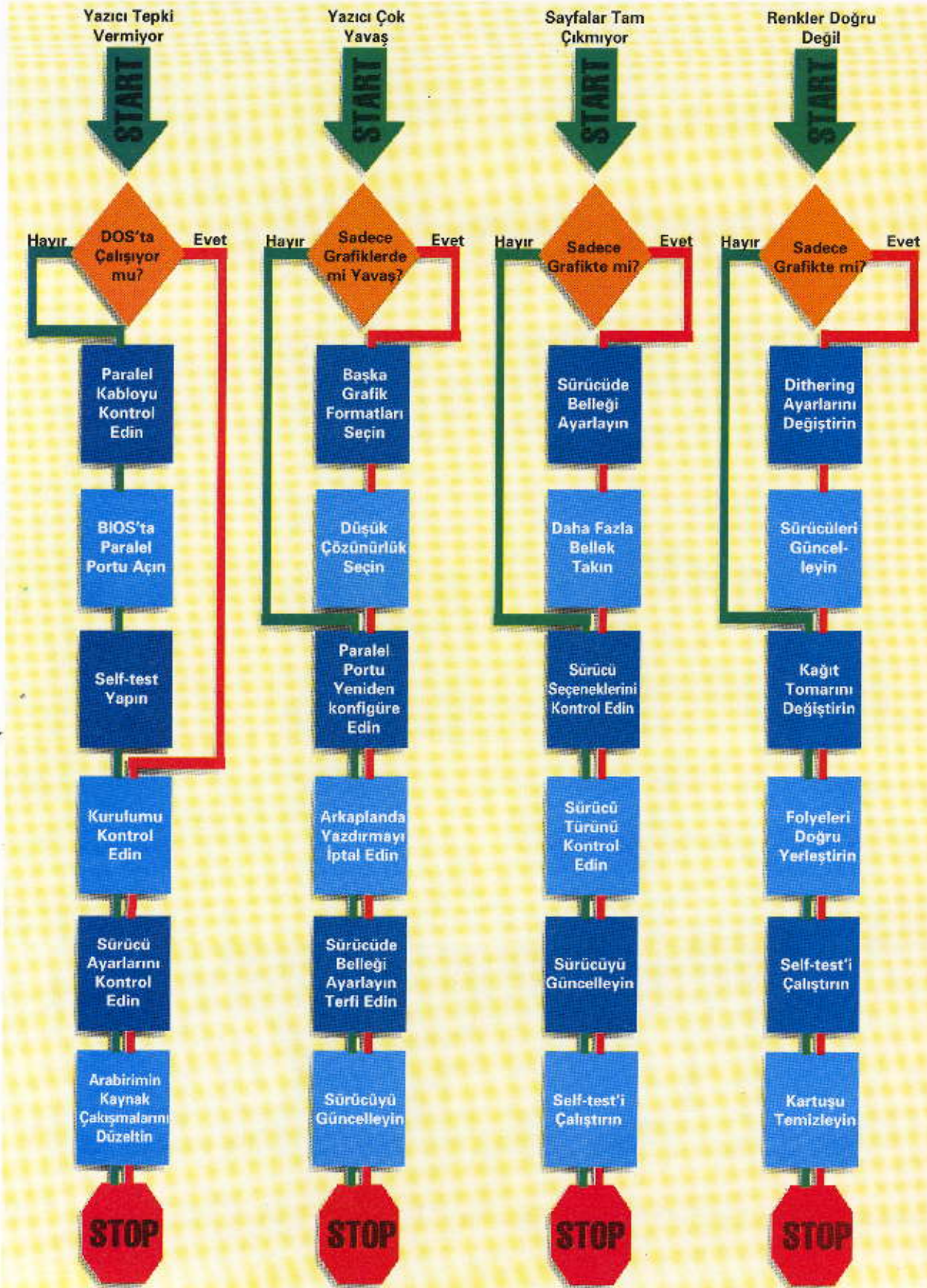
Bellek yetersizliğinin nedeni şudur: Yazıcının RAM'inde sadece güncel yazdırma görevi bulunmaz, basılacak sayfanın birebir kopyası da bulunur. Bir A4 sayfasında 600 dpi çözünürlükte basıyorsanız bu 4 ila 6 MB arasında yer kaplayabilir.

Yazıcı sürücüsünde Aygıt Seçenekleri sekmesinde sadece bellek büyüklüğünü değil sürücünün yazıcı belleğini ne kadar etkin kullanacağını da belirleyebilirsiniz. Buradaki Yazıcı belleği izleme ayarlayıcısını ilimli yönüne doğru çekerseniz yazıcı, büyük yazdırma görevleriyle başedemez. Bellek kullanımı daha etkin yaparsanız yazıcı ne olursa olsun yazdırma işlemine başlayacaktır, hemen pes etmeyecektir, çünkü yazıcı, basılacak sayfanın bellekteki kopyasını daha iyi sıkıştırmaya çalışacaktır.

Bu seçeneği yazıcı düzenli olarak pes ettiğinde kullanın. Böylece yazıcınızın Windows'la daha uyumlu çalışmasını sağlayabilirsiniz.

manın kendisinde yapabilirsiniz.

Mesela Excel 97'de enine baskı için Dosya menüsünden Yazdır simgesine tıkladıktan sonra açılan pencerede uygun yazıcıyı seçmeli ve Özellikler düğmesine tıklayıp Yatay seçeneğini işaretlemelisiniz. Normalde bu ayar geçici olarak sadece o oturum için geçerlidir. Ancak siz yine de ileride Winword ile Dikey olarak yazdırmak istediğinizde bu seçeneği tekrar kontrol edin. ■

Troubleshooting: Yazıcılar

Tek Program, Çok Fonksiyon

Siz de program sayısı arttıkça problemlerin de arttığını düşünenlerdenseniz, gerekli tüm fonksiyonları içinde barındıran Nuts & Bolts'u mutlaka deneyin. Program her zaman olduğu gibi CHIP CD'sinde.

Nuts & Bolts şimdiye kadar tanıttığımız yardımcı programlardan çok daha farklı ve kapsamlı. Bir sistemde ihtiyaç duyulacak tüm yardımlar tek bir program altında toplanmış. Sabit disk defragmentasyonundan dosya sıkıştırma, kaynak yönetiminden dosya şifrelemeye kadar birçok işlem için sabit diskinize sadece Nuts & Bolts'u kurmanız yeterli.

Programı çalıştırdığınızda dört ana bölümden oluşan bir pencere açılıyor. Bu bölümler ve alt seçenekleri şöyle:

Repair/Recover

Bu bölümdeki ilk seçenek olan "DiskMinder" sabit diskinizin yüzeyini taniyor ve hasarları tamir ediyor. İkinci seçenek oldukça ilginç. "Image/Restore" seçeneği sayesinde sabit

diskinizdeki önemli sektörler belirleniyor ve bunlar için bir ImageFile oluşturuluyor. Bu sektörler herhangi bir nedenle zarar gördüklerinde, bu dosya sayesinde verilerinizi kurtarabiliyorsunuz. "Rescue" seçeneği ile bir açılış disketi yaratmanız mümkün. "Discover" seçeneği ise sisteminizin özellikleri ve performansı hakkında bilgi veriyor.

Clean/Optimize

Bu kısım sisteminizi optimize etmenizi sağlayan fonksiyonları içeriyor. İlk seçenek "Cleanup Wizard". Kullanılmayan dosyaların yaratıldığı kalabalık her kullanıcının derdi. "Cleanup Wizard" sayesinde bu dosyaları belirleyebilir ve isterseniz bunları sıkıştırarak yer kaplamalarını engelleyebilirsiniz.

Nuts & Bolts ile sabit disk defragmentasyonu yapılabildiğini belirtmiştik. Bunu sağlayan seçenek "Disk Tune". Belli aralıklarla bu programı çalıştırarak sabit diskinizin hızlanmasını sağlayabilirsiniz. Bu bölümdeki diğer seçeneklerden "Registry Wizard" Windows 95'in Registry bölümünün yedeklenmesini ve düzenlenmesini, "Shortcut Wizard" ise sistemdeki geçersiz kısayolların belirlenip, bunların düzeltilmesini sağlıyor.

Prevent/Protect

Sisteminizi ve verilerinizi koruma altına alan seçenekler bu bölümde toplanmış. Bu bölümdeki ve belki tüm program içerisindeki en ilginç fonksiyon "Bomb Shelter". Bu program sisteminizi uygulamaların neden olduğu hatalara karşı korumanın yanında, sistem çökmesi gerçekleştiğinde verilerinizi kurtarmanızı ve sistemi düzelterek çalışmaya devam etmenizi sağlıyor.

İkinci seçenek olan "WinGauge" sistem kaynakları hakkında bilgi veren pencereyi açıyor. "TrashGuard" seçeneği ise DOS ve 16 Bit Windows uygulamaları da dahil olmak üzere silinmiş dosyaları geri dönüşüm kutusuna gönderiyor.

Secure/Manage

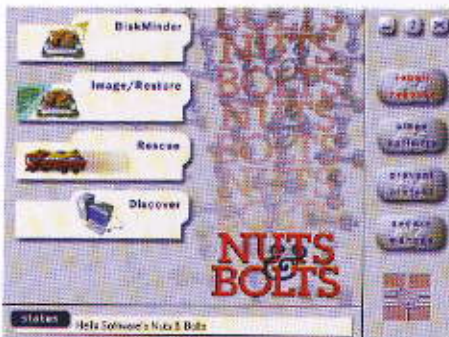
Bu bölümde Nuts & Bolts'un güvenlik ve dosya yönetimi ile ilgili fonksiyonları bulunuyor. Buradaki en önemli seçenek kuşkusuz "EZ Setup". Masaüstü, simgeler, açılış, menüler ve daha birçok konu ile ilgili ayarları "EZ Setup" üzerinden yapabilirsiniz. Windows'un açılış ve kapanış sırasında gösterilen resimlerin bile değiştirilebilmesi, yapılabilecek ayarların ne kadar kapsamlı olduğunu en büyük göstergesi.

Diğer bir önemli seçenek ise "Zip Manager". Bu Program ile dosyalarınızı sıkıştırabilir, sıkıştırılmış dosyaları açabilir ve kendi kendini açan arşivler yaratabilirsiniz.

Secure/Manage kısmında üç seçenek daha bulunuyor; "Launchpad", "Stronghold" ve "Shredder". "Launchpad" programları doğrudan çalıştırmanızı sağlayan simgeleri içeren bir pencere açıyor. Bu pencereye yeni program simgeleri eklemeniz mümkün.

Diğer seçeneklerden "Stronghold" ile dosyalarınızı şifreleyip saklayabilir, "Shredder" ile dosyaların sabit diskten tamamen (Undelete yapılmayacak şekilde) silinmelerini sağlayabilirsiniz. □

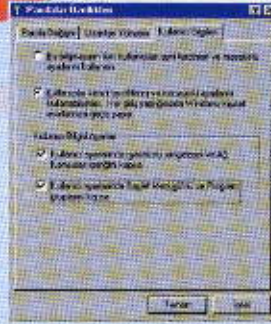
Gökhan Sungurtekin

Nuts - Tek bir pencere üzerinden programın tüm fonksiyonlarına kolayca erişmek mümkün.

Windows'ta yaptığınız ayarların bilgisayarın başına oturan başka birisi tarafından tamamen değiştirilmesinden daha sinir bozucu bir şey yoktur herhalde. Kullanıcı profilleri sizi bu dertten kurtarıyor.

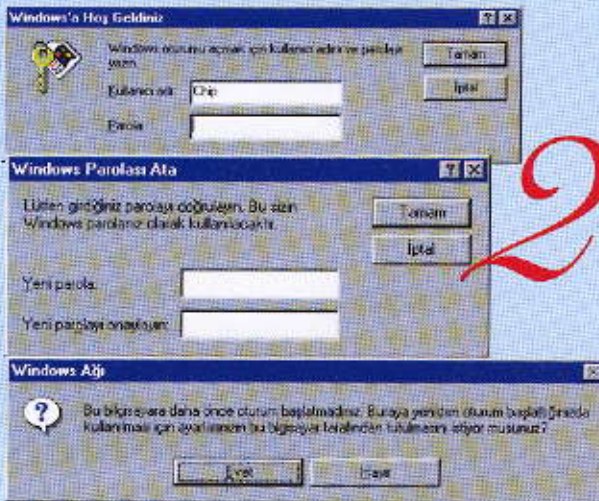

olan ayarları yaparken ne kadar ayrıntıya ineceklerini gösteriyor. İlk seçenek Masaüstündeki simgelerle birlikte, aktif kullanıcının ağ üzerindeki diğer sürücülerle kurduğu kişisel bağlantıları kapsıyor. Bu seçenek standart olarak aktif duruma getirilmiş. İkinci seçeneği de işaretlerseniz, kullanıcı BAŞLAT menüsünün içeriğini ve Windows'un otomatik olarak çalıştıracığı uygulamaları sadece kendi çalışması sırasında geçerli olacak şekilde belirleyebilir.

Birkaç iş arkadaşımın ya da aile bireylerinin aynı bilgisayarı kullandığı durumlarla sık sık karşılaşılır. Sonuç olarak şu problem ortaya çıkar: Herkes kendi zevkine göre farklı açılış koşulları, değişik renk ve sistem sesleri belirler. Çalışma bittiğinde ise ayarların eski hallerine getirilmesi genelde unutulur.

Windows 95 DENETİM MASASI'nda bu sorunun çözümüne yardımcı olabilecek bir seçenek sunuyor: PAROLALAR. Bu simgeyi çift tıkladıktan sonra KULLANICI BİLGİLERİ kısmına geçin. İlk olarak pencerenin üst kısmında ikinci seçeneği tıklayarak kullanıcı profillerini aktif duruma getirin. Alt bölüm kullanıcıların kendilerine ait

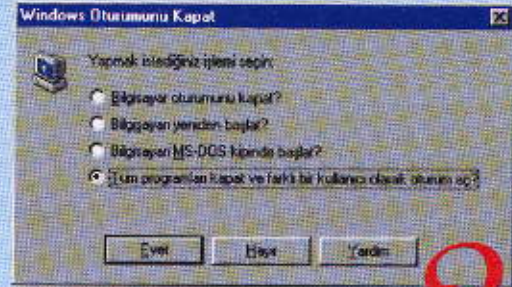
Kullanıcı Profilleri

Bilgisayarı yeniden başlattığınızda Windows sizden bir kullanıcı ismi girmenizi isteyecek. Böylece yeni bir kullanıcı profili oluşturulacak. Kullanım zorunluluğu olmamakla birlikte bir şifre belirlemeniz doğru olacaktır. Ne de olsa başka kullanıcıların sizin adınıza sisteme girip ayarlarınızı değiştirmelerini istemezsiniz.

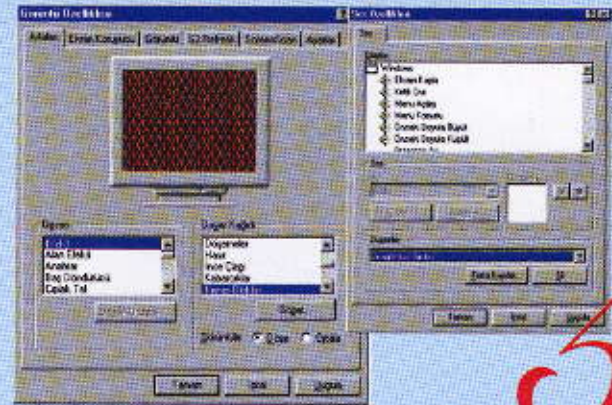
Sisteme giriş sırasında kullanıcı ismini yanlış yazarsanız, Windows sizi yeni bir kullanıcı olarak kabul eder. HAYIR seçeneğini tıklayarak bu yanlış anlamayı ortadan kaldırebilirsiniz. Bilgisayarınızla bir Windows 95 ağına bağlanmak istediğinizde kullanıcı profilleri bir güvenlik sorununa neden olmazlar. Kullanıcının sisteme girişi sırasında sorulan isim ve şifreden ayrı olarak ağa giriş sırasında da normal sorgulama yapılır. Bu durumda kullanıcının ağa kayıtlı olması gerekir.

Bilgisayarı başka bir kullanıcıya devretmek istiyorsanız, sistemi kapatmanıza gerek yok. BAŞLAT - OTURUMU KAPAT seçenekleri sonrasında açılan pencerede son seçeneği aktif duruma getirip TAMAM'ı tıklamanız yeterli. Bu seçenek sayesinde, işletim sisteminin yeniden başlatılması yerine sadece başka bir kullanıcı girişini sağlayan sorgulama penceresi açılır. Bu pencerede yeni bir kullanıcı girişi yapıldığında ise ona ait profil oluşturulur. Bu yeni kullanıcı kendi ayarlarını belirleyene kadar son kullanıcının bıraktığı ayarlarla çalışmaya devam eder. Bu nedenle bir standart profil oluşturmalı ve sisteme yeni bir kullanıcı kayıt olmadan önce Windows 95'i bu profil ile çalıştırmalısınız. Ancak başka birisinin yaptığınız ayarlarla çalışması sizin için önemli değilse, standart bir profil oluşturmanıza gerek yok.

Birkaç kullanıcı profili oluşturduktan sonra WINDOW S GEZGİNİ'ni çalıştırın ve Windows dizininin altındaki dizinlere bir göz atın. Burada PROFİLES isminde yeni bir dizin göreceksiniz. Başlangıçta belirlediğiniz seçeneklere bağlı olarak, bu dizin kullanıcılara ait BAŞLAT menüsü düzenini de içerir. Bu durumda sizin kurdüğünüz bir uygulama diğer kullanıcıların BAŞLAT menülerinde gösterilmez. Ancak diğer kullanıcılar bu programı sabit diskten çalıştırabilirler. Bu örnek kullanıcı profillerinin güvenlik konusunda hiçbir anlam ifade etmediklerini gösteriyor.

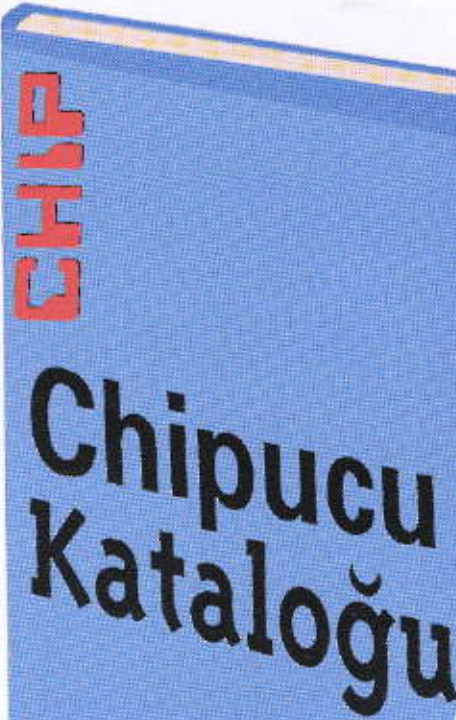
Windows 95'in sistem yönetimi ile ilgileniyorsanız ve bu konuda bilgiliyseniz, her kullanıcı için ayrı ayrı oluşturulan USER.DAT dosyaları gözünüze çarpmıştır. Windows bu dosyalara farklı ayarları kaydeder ve sisteme giriş sırasında uygun USER.DAT dosyasını aktif duruma getirir.

Kullanıcıların kendileri için yapabilecekleri ayarlar BAŞLAT menüsü ile sınırlı değil. Windows'un görsel ve akustik özellikleri de her profile farklılık gösterebiliyor. Bir başka deyişle kendi renk şemanız, duvar kağıdınız ve sistem sesleriniz ile çalışabilirsiniz. Böylece her kullanıcı başkaları tarafından belirlenmiş ve belki de kendisini rahatsız eden ses ve renklerle çalışmak yerine, zevklerine uygun bir çalışma ortamı yaratabilir. Kullanıcı profillerinde aksayan nokta ise ekran çözünürlüğünün profile bağlı olarak değiştirilmemesi. Gerçi artık birçok sürücü sistemin yeniden başlatılmasına gerek kalmadan çözünürlüğün değiştirilebilmesine olanak tanıyor, ancak sürücünüz buna izin vermiyorsa Windows'u yeniden başlatmaktan başka çareniz kalmıyor.

Erişim haklarına ve ağ üzerinde kurulmuş olan bağlantılara uygun olarak BİLGİSAYARIM penceresi her profile farklı seçenekler sunuyor. "Çevirmeli Ağ" kısmında tanımlanmış olan bağlantılara paylaşıma açılmış olan dizinler de bu seçeneklerin farklılık göstermelerinde etkili oluyorlar. Bununla birlikte, ağ üzerinde gösterilen bilgisayarların kullanıcı profilleri ile bir ilgileri yok. Bunlar ağa girdiğinizde görebileceğiniz ve aktif durumda olan makineleri gösteriyorlar. Bu bilgisayarlarda paylaşıma açılan kaynaklar yine o sistemlerdeki kullanıcı profilleri ile doğrudan bağlantılı.

İşinizi görecektir bir makro mu arıyorsunuz? İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var? O halde doğru yerdesiniz. Chipucu Kataloğu'nda PC'lerle birlikte yaşamayı kolaylaştıran her şey var. Kesip biriktirebileceğiniz sayfalar kısa sürede kocaman, ciltli bir kataloğa dönüşecek. Ve biz sizin yerinizde olsak Chipucu Kataloğu'nu PC'mizin yanından hiç ayırmazdık.

İ N D E K S

WINDOWS 95

- 1 **SİSTEM:** WINDOWS 95 İÇİN YENİ CHIPUÇLARI
- DOSYA ARAMA: ARAMA ALANININ KALICI OLARAK BELİRLENMESİ
- 2 **MASAÜSTÜ:** SÜRÜKLE BIRAK İŞLEMİNİN KESİLMESİ
- SİSTEM: ÖNEMLİ SİSTEM DOSYALARININ YEDEKLENMESİ
- MS-DOS KOMUT İSTEMİ: "START" KOMUTU İLE DİZİNLERİN VE DÖKÜMANLARIN AÇILMASI
- EKRAN KORUYUCU: UNUTULAN EKRAN KORUYUCU ŞİFRESİ

WINDOWS NT 4.0

- 3 **SİSTEM:** ÖNEMLİ VERİLERE ERİŞİMİN DENETLENMESİ
- SABİT DİSK: WINDOWS NT 4.0 ALTINDA SABİT DİSKİN DEFRAGMENTASYONU

WINDOWS 3.1

- 4 **MS-DOS KOMUT İSTEMİ:** DİZİN LİSTESİNİN FARE TIKLAMASI İLE DURDURULMASI
- PROGRAM YÖNETİCİSİ: YANLIŞLIKLARLA FARKLI BİR UYGULAMAYA YAPILAN GEÇİŞİN İPTALİ
- PROGRAM YÖNETİCİSİ: PENCERELERİN KOLAYCA DÜZENLENMESİ
- DOSYA YÖNETİCİSİ: KOPYALA İÇİN İKİNCİ BİR SÜRÜCÜ PENCERESİ AÇILMASI
- PROGRAM YÖNETİCİSİ: "PROGRAM YÖNETİCİSİNE"NE HIZLI GEÇİŞ

UYGULAMALAR

- 5 **PAINT SHOP PRO:** ŞEFFAF ARKAPLANLI RESİMLER OLUŞTURULMASI
- EXCEL: BÖLÜM İFADESİNİN HÜCRELERDE GÖSTERİLMESİ

DONANIM

- 6 **MOUSE:** KLAVYENİN FARE YERİNE KULLANILMASI
- İŞLEMCİ: HATALI YA DA BOZUK FAN NEDENİYLE İŞLEMCİNİN ZARAR GÖRMESİNİN ENGELLENMESİ
- SCSI: NCR DENETLEYİCİSİ WINDOWS NT 4.0 TARAFINDAN SYMBIOS ADAPTÖRÜ OLARAK TANINIYOR
- RADYO KARTI: KART PROGRAMI TEKRAR KURULDUĞUNDA FREKANSLAR UÇUP GİTMESİN

SİSTEM: Windows 95 için yeni chipuçları

Windows 95'in açılışı sırasında verilen küçük chipuçlarını sevip sevmemekte özgürsünüz, ancak kesin olan bir şey var, o da bunların bir sorun teşkil etmedikleri. Bu küçük yardım pencereleri sınırlarınızı bozuyorsa, alttaki seçeneği aktif duruma getirerek pencerenin bir daha gösterilmemesini sağlayabilirsiniz. Bununla birlikte, Windows chipuçlarını çeşitli komik cümlelerle ya da örneğin bir işyerinde uyulması gereken kuralları hatırlatan sözlerle değiştirebilirsiniz. Kayıt Düzenleyici'yi (regedit.exe) çalıştırın ve <HKEY_LOCAL_MACHINE \ SOFTWARE \ Microsoft \ Windows \ CurrentVersion \ explorer \ Tips> kısmına geçin. Bu bölümde Windows 95'in açılışı sırasında gösterilen tüm chi-

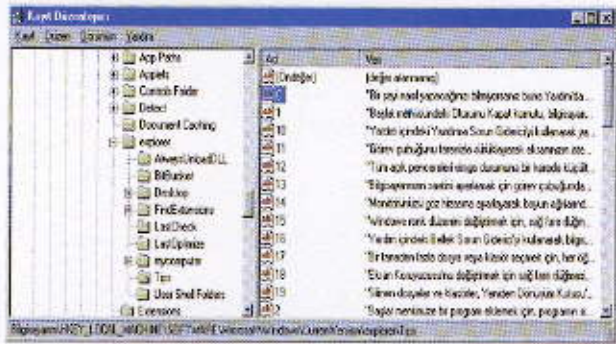
puçlarını bulabilirsiniz. Bunlardan birini değiştirmek istiyorsanız, ifadenin başındaki simgeyi çift tıklayın ve DEĞER VERİSİ kısmına yeni ifadeyi yazın. Birden fazla ifadeyi ya da hepsini değiştirmek istiyorsanız, işinizi kolaylaştıracak farklı bir yöntem kullanabilirsiniz. Bu durumda KAYIT - KAYIT DOSYASI YAZ seçeneğini tıklayın. VERME ARALIĞI kısmında SEÇİLİ DAL seçeneğini işaretleyin ve alt bölümde belirtilen ifadenin doğruluğunu kontrol edin. DOSYA ADI kısmına örneğin <C:\Windows\Orjtipis> yazın. Daha sonra kaydet seçeneğini tıklayın.

Şimdi Windows 95 tüm orijinal chipuçlarının depolanmış olduğu REG uzantılı bir Registry dosyası oluşturdu. Gerekliğinde sistemi eski durumuna döndürmeniz mümkün. Bunun için "Windows Gezini" kısmında ORJITIPS.REG

dosyasını çift tıklamanız yeterli. Şimdi DÜZEN - SİL seçeneği ile "Tips" dizinini silin ve onaylama sorusuna EVET cevabını verin. Kendi chipuçlarınızı ya da açıklamalarınızı sisteme kolayca eklemek için şunları yapmalısınız:

İlk olarak Windows dizinine yerleştirmiş olduğunuz

lirsınız. Dosyanın üst kısmını bir değişiklik yapmadan aynen bırakmanız gerekiyor. Bu dosyaya sadece kendi chipuçlarınızı yazın. Fazla ifadenin gereksiz olduğunu düşünüyorsanız, 10-15 ifadeyi değiştirdikten sonra kalanları silin. YENITIPS.REG dosyasını çift tıklayarak yeni chipuç-

Yenileme: "Kayıt Düzenleyici" sayesinde Windows 95 chipuçlarını yenileyebilirsiniz.

ORJITIPS.REG isimli dosyanın bir kopyasını alın ve buna YENITIPS.REG ismini verin. Simgesinin üzerine sağ tuşla tıkladıktan sonra bu dosya üzerinde NOT DEFTERİ ile çalışabi-

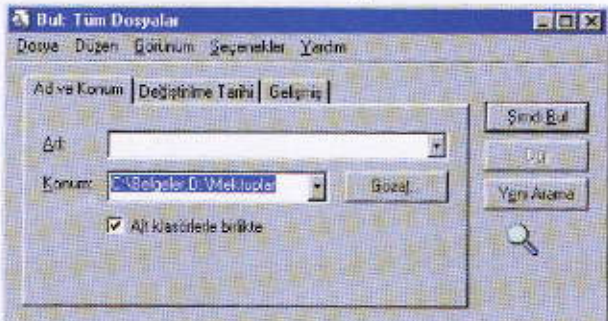
lirını Registry'ye aktarabilirsiniz. İleride YENITIPS.REG dosyasını anladığı gibi düzenleyip, daha sonra çift tıklayarak chipuçlarınızı güncelleyebilirsiniz.

DOSYA ARAMA: Arama alanının kalıcı olarak belirlenmesi

Windows 95'in BUL fonksiyonu hangi sürücü ve dizinde arama yapılacağını belirleyebilmenizi sağlıyor. Ancak KONUM listesi sadece sistemdeki sürücülere ve tüm bilgisayarı kapsıyor. Bir sürücü içerisinde belli bir dizini aratmak istiyorsanız bunu klavyeden yazmanız gerekiyor. Özellikle sürekli olarak aynı dizin grubu içerisinde arama yapıyorsanız, bunları her defasında klavye ya

da GÖZAT seçeneği ile belirtmek oldukça zaman alıyor. BUL fonksiyonunun ÇALIŞTIR seçeneğinde olduğu gibi son yazılan ifadeyi kaydetmemesi bu problemin başlıca nedeni. Buna karşılık, belli bir dizinin seçilerek bunun kaydedilmesini ve bir çift tıklama ile bu dizinin aranmasını sağlamak mümkün. Bunun için, aranacak olan dizinlerin tam yollarını noktalı virgül işareti ile ayırarak KONUM kısmına yazın ve ŞİMDİ BUL seçeneğini tıklayın. Eğer sürekli aynı ifadeyi aratıyorsanız, AD kısmına bunu

yazmalısınız. İleride farklı ifadeleri aratacaksanız bu bölümü boş bırakın. Arama işlemi başladıktan hemen sonra DUR seçeneğini tıklayın. Arama sonucu şimdilik bir önem taşıyor.

Kurnazca: Kısa bir işlem sonunda sürekli aynı kriterlere göre arama yapılmasını sağlayabilirsiniz.

MASAÜSTÜ: Sürükle bırak işleminin kesilmesi

Bir sürükle-bırak işlemine, örneğin bir simgeyi başka bir yere taşımaya başladık-tan sonra bu işlemi kesmek istiyorsanız, farenin sol tuşuna basmaya devam etme-lisiniz. Aksi halde, sol tuşu bırak-tığınızda sürükle-bırak iş-lemi tamamlanır. İşlemi ip-tal etmek için sol tuşa bas-sarken farenin sağ tuşuna ya da [ESC] tuşuna basma-lısınız.

EKRAN KORUYUCU: Unutulan ekran koruyucu şifresi

Microsoft Scenes'in ekran koruyucusu çalışırken şif-resini unutursanız, CTRL - ALT - DEL tuşlarına ba-sın. Karşınıza bir menü ge-lecek. Bu menüden Microsoft Scenes'i seçin ve GÖREVLİ SONLANDIR seçeneğini tıklayın. Bir sonraki pen-cerede de aynı seçeneği tıklayın. Böylece şifre yazmadan Windows 95'e geri döne-bilirsiniz. Bu işlemten sonra ekran koruyucunun çalışma za-manı geldiğinde, ekran koruyucu yerine bir mesaj penceresi gelebilir. Bunu engellemek için Windows 95'i yeniden başlatmanız gerekiyor.

CHIP Okuru
Tolga Dedebeke

MS-DOS KOMUT İSTEMİ: "Start" komutu ile dizinlerin ve dokümanların açılması

Windows 95 altında DOS penceresinde tam ekran modunda çalışıyorsanız ve bir dokümanı (örneğin bir Word memini) açmak isti-yorsanız, DOS penceresini kapatmak zorunda değilsiniz. Burada tabii ki çift tık-layarak dosyayı açma im-kanınız yok, ancak Win-dows 95 bundan bile daha hızlı bir yöntem sunuyor.

START komutunu kulan-dığınızda DOS penceresin-den Windows ortamına geçmek ve burada dosyayı bulmak zorunda kalmazsınız.

DOS penceresinde START komutunu ve ardından aç-mak istediğiniz dosyanın adını yazın, örneğin <START MEKTUPL.DOC>. ENTER tuşuna bas-tığınızda Windows ge-rekli uygulamayı (örneği-mizde Word) çalıştırır ve dosyayı açar.

Bu komut sayesinde bir di-zin penceresi açmanız da mümkün.

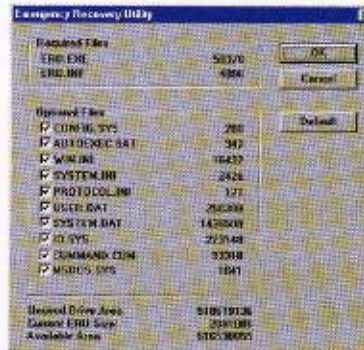
Yeni komut: DOS
penceresinde yazacağınız
komut sayesinde Windows
ortamına geçmeden birçok
işlemi yürütebilirsiniz.

Örneğin aktif dizinin içeri-ğinin gösterilmesi için <START .> komutunu gi-rin. <START C:\> komutu ise C: sürücüsünün anadi-zinini gösteren pencereyi açar.

SİSTEM: Önemli sistem dosyalarının yedeklenmesi

Windows 95 CD'sindeki OTHERMISC\ERU alt di-zininde ERU (Emergency Recover Utility) isminde küçük bir yardımcı pro-gram bulacaksınız. Bu program Windows 95'in önemli sistem dosyalarını yedekli-yor. Bunlar arasında açılış dosyaları AU-T O E X E C . B A T , CONFIG.SYS ve di-ğer sistem dosyaları-nın yanında Win-dows 95'in Registry veritabanı da var. İlk olarak dosyaların hangi sürücüye ya da hangi dizine yede-kleneceğini belirtme-niz gerekiyor. Size stan-dart olarak sunulan A: sürücüsünü seçmekten kaçın-nın, bunun yerine sabit diskinizde bir dizin göste-rin. Aksi halde işlem ol-

dukça yavaşlar. Zaman za-man yedeklenen dosyaları ek bir önlem olarak diske-te kopyalayabilirsiniz. Hedef dizin seçildikten sonra program hangi dos-yaların yedekleneceğini gösterir. Bu noktada CUS-TOM seçeneğini tıklaya-rak bazı dosyaları listeden

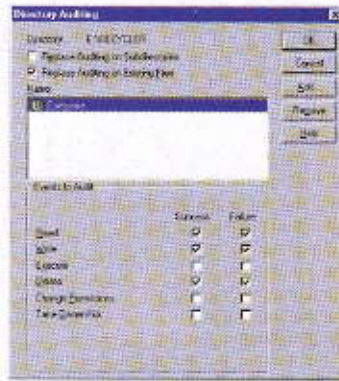
Tamirat: "Emergency Recovery Utility" isimli yardımcı program daha sonra kullanılmak üzere tüm önemli sistem dosyalarını yedekliyor.

çıkartabilirsiniz. Seçiminizi yapıp, OK'u tıkladıktan sonra NEXT seçeneği ile yedekleme işleminin baş-lamasını sağlayabilirsiniz. Program yedeklenen dos-

yaların dışında hedef di-zinde iki dosya daha oluş-turur. Bunlar <ERD.EXE> ve <ERD.INF>. ERD pro-gramı ile yedeklenmiş olan dosyaları gerektiğinde ak-tif durumdaki dosyalarla değiştirebilir ve zarar gör-müş Windows 95'i tamir edebilirsiniz. ERD progra-mı çalıştırabilmek için sis-temi MS-DOS modunda çalıştırmalısınız. Bu tami-ratın başarısı tabii ki ye-deklenmiş dosyaların ne kadar eski olduğuna bağlı. Dosyalar birkaç ay öncesi-ne aitse, tamirat pek başa-rılı olmayacaktır. Çünkü geçen süre içerisinde çeşit-li uygulamalar sayesinde Registry bölümünde önemli değişiklikler yapılmış olabilir. Bir güvenlik önlemi olarak tamirattan önce kullanı-mdaki sistem dosyalarını başka bir dizine yedekle-yin. Böylece, eski dosyalar sisteminizin durumunu daha da kötüleştirirse geri dönüş şansınız olur.

SİSTEM: Önemli verilere erişimin denetlenmesi

Sık sık önemli verilere birçok kullanıcının ulaşabildiği durumlarla karşılaşılır. Ancak verilerin güvenliği göz önüne alındığında bu pek kabul edilebilir bir durum değil. Windows NT

Kontrol: "Directory Auditing" penceresinde hangi işlemlerin protokole tabii olacaklarını belirleyebilirsiniz

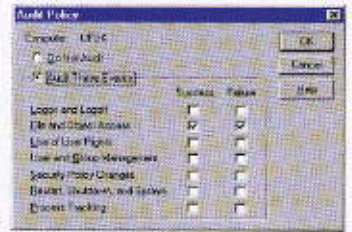
böyle durumlarda kimin hangi verilere ne zaman ve hangi formlarda ulaştığını ve bu verileri değiştirip değiştirmediklerinin belirlenebilmesini sağlıyor. Bu sayede, örneğin veriler zarar

gördüğünde kimlerin suçlu olabileceğini belirleyebilir, ya da bir bölümün en fazla hangi verilerle çalıştığını gösteren istatistik bilgileri elde edebilirsiniz.

Bu amaçla tek tek dosyaları, dizinleri ya da sürücülerini denetlemeniz mümkün. Ancak denetlenen verilerin NTFS bölümünde bulunmaları gerekiyor. FAT dosya sistemine sahip olan bölümler ile CD-ROM sürücü Windows NT tarafından denetlenemiyor. Ancak NTFS dosya sistemine sahip bölmede bulunan bir kısayol üzerinden FAT sistemli bölmeye yapılan erişimler denetlenebiliyor.

Örneğin bir dizini denetlemek için sağ tuşla üzerine tıklayın ve PROPERTIES'i seçtikten sonra SECURITY bölümüne geçin. AUDITING seçeneğini tıkladığınızda DIRECTORY AUDITING penceresi açılır. Sadece belli bir dosyaya yapılan erişimleri denetlemek istediğinizde ise FILE AUDITING penceresi açılır.

Bu pencerede REPLACE AUDITING ON EXISTING FILES seçeneğini aktif duruma getirin. Ayrıca belirttiğiniz dizine ait olan alt dizinleri de denetlemek istiyorsanız, REPLACE AUDITING ON SUB DIRECTORIES seçeneğini de aktif duruma getirmeniz gerekiyor. NAME bölümünde dizindeki dosyalara yapılacak olan hangi erişimlerin denetleneceğini belirlemeniz gerekiyor. ADD seçeneğini tıklayarak sistemde tanımlı olan kullanıcılar ya da kullanıcı grupları arasından seçim yapabilirsiniz. Şimdi EVENTS TO AUDIT'i de belirleyin. OK seçeneği ile yaptığınız değişikliğin geçerli olmasını sağlayabilirsiniz. Ancak bunun sonucunda Windows NT 4.0'ın denetleme fonksiyonunun aktif olmadığını belirten bir mesajla karşılaşabilirsiniz. Bu mesaj verilmesine bile, START - PROGRAMS - ADMINISTRATIVE TOOLS altında bulunan EVENT VIEWER seçeneğinin yardımıyla denetlenen dosyalara kimlerin eriştiğini belirleyebilirsiniz.

Ön koşul: Örneği uygulayabilmek için bu seçeneklerin aktif olmaları gerekiyor

zatmanızda yarar var. USER MANAGER 'da POLICIES - AUDIT seçeneği üzerinden AUDIT POLICY'yi açın. AUDIT THESE EVENTS seçeneğini aktif duruma getirdikten sonra Windows NT'de hangi işlemler için protokol tutulması gerektiğini belirtin. Yukarıda anlatılan örnek için FILE AND OBJECTS ACCESS seçeneğinin aktif olması gerekiyor. Seçiminizi yaptıktan sonra OK'u tıklayarak pencereyi kapatın.

Artık START - PROGRAMS - ADMINISTRATIVE TOOLS altında bulunan EVENT VIEWER seçeneğinin yardımıyla denetlenen dosyalara kimlerin eriştiğini belirleyebilirsiniz.

SABİT DİSK: Windows NT 4.0 altında sabit diskin defragmentasyonu

Windows 95'ten farklı olarak, Windows NT altında sabit diskin defragmente edilmesini sağlayan bir yardımcı program bulunmuyor. MY COMPUTER kısmında ya da Explorer'da sabit diskinizi sağ tuşla tıklayıp, PROPERTIES seçtikten sonra TOOLS bölümüne geçtiğinizde DEFRAG-

MENT NOW seçeneğinin pasif durumda olduğunu görebilirsiniz.

Bu durumda, sabit diskinizi defragmente etmek istediğinizde uygun bir yardımcı program edinmekten başka çareniz kalmıyor.

Örneğin "Norton Utilities 2.0 for Windows NT 4.0" sabit diskinizi defragmente etmenizi sağlayan bir program içeriyor. Sisteminize bu özelliğe sahip olan bir yardımcı program kurdu-

**Eksik program:
Uygun bir yardımcı
program kurduğunuzda
sabit diskinizi optimize
edebiliyorsunuz.**

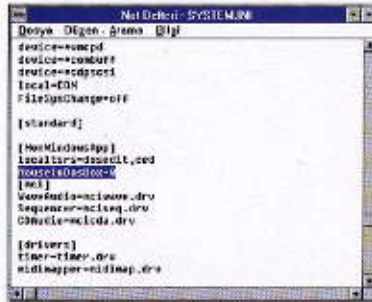
ğunuzda DEFRAGMENT NOW seçeneği aktif duruma geliyor. Bu seçeneği

tıkladığınızda yardımcı program çalışmaya başlıyor.

MS-DOS KOMUT İSTEMİ:

Dizin listesinin fare tıklaması ile durdurulması

Windows'un "Dosya Yöneticisi"ne sahip olmasına karşın, zaman zaman DOS penceresinde DIR komutuna ihtiyaç duyulur. Ekran üzerinde akıp giden listenin kısa süre içinde durdurulması gerekiyorsa, kullanıcının hemen PAUSE tuşuna basması gerekir. Ancak bu kadar hızlı olmak pek kolay bir iş değil. SYSTEM.INI dosyasında yapacağınız bir değişiklikle listenin PAUSE

Tıkla ve durdur: DIR listesi bu satır sayesinde fare ile durdurulabiliyor.

tuşu dışında fare tıklaması ile de durdurulabilmesini sağlayabilirsiniz. SYSTEM.INI dosyası sabit diskinizde Windows dizininde bulunur. Dosyayı bir metin editörü ile açın ve [NonWindowsApp] bölü-

münü bulun. Buraya <MouseInDos-Box=0> satırını ekleyin ve Windows'u yeniden başlatın. Şimdi ANAGRUP'ta "MS-DOS Komut İstemi"ni seçerek DOS ortamını açın ve gerekiyorsa ALT - ENTER tuşlarına basarak tam ekran modundan pencere moduna geçin. Şimdi farenin sol tuşuna basarak DIR komutu sonucunda akan listeyi durdurabilirsiniz. Farenin sağ tuşu listenin tekrar gösterilmesini sağlar. DOS ortamında fare ile tıkladığınızda

arkaplanda gri ya da beyaz izler oluştuğunu görebilirsiniz. Bunun nedeni SYSTEM.INI dosyasına eklediğiniz satır. Bu ifade aynı zamanda DOS ortamında fare ile işaretleme yapabilmenizi sağlıyor.

Fare ile listenin bir kısmını işaretledikten sonra ENTER tuşuna basarak işaretli kısmın "Pano Görüntüleyici"ye aktarılmasını sağlayabilirsiniz. Şimdi örneğin WRITE metin editörünü açarak, işaretlediğiniz kısmı DÜZEN - YAPIŞTIR seçeneği ya da CTRL - V tuş kombinasyonu ile dokümana yapıştırabilirsiniz.

PROGRAM YÖNETİCİSİ:

"Program Yöneticisi"ne hızlı geçiş

"Program Yöneticisi" Windows'un en önemli bölümü. Buna rağmen tek bir tuş kombinasyonu ile bu bölüme geçmek mümkün olmuyor. Örneğin yeni bir uygulama başlatmak istediğinizde "Program Yöneticisi"ne hızlıca geçebilmek oldukça yararlı olurdu. Windows dizininde bulunan SYSTEM.INI dos-

yasında küçük bir değişiklik yaparak, "Program Yöneticisi"ne bir tuş kombinasyonu ya da çift tıklama ile hemen ulaşabilirsiniz. Bunun için [Boot] kısmında bulunan <Taskman.exe=Taskman.exe> satırını <Taskman.exe=Programman.exe> şeklinde değiştirin. Windows'u yeniden başlatıp CTRL - ESC tuşlarına bastığınızda GÖREV LİSTESİ yerine "Program Yöneticisi" açılır. Arkaplanı çift tıkladığınızda da aynı sonucu elde edersiniz.

PROGRAM YÖNETİCİSİ: Yanlışlıkla farklı bir uygulamaya yapılan geçişin iptali

Fazla sayıda uygulama açıkken kullanıcılar zaman zaman hata sonucu ALT - TAB tuşlarına basarak farklı bir uygulamaya geçiş yaparlar. Özellikle açık olan uygulama sayısı fazla olduğunda zaman alıcı bir süreç başlar. Normalde ALT tuşunu basılı tutarak arka arkaya TAB tuşuna basarak tekrar çalıştığınız uygulamayı bulmaya çalışırsınız. Bu durumda farklı bir tuş kombinasyonu ile hızlı bir şekilde eski uygulamaya dönmek mümkün. Bunun için, ALT tuşuna basarken TAB yerine ESC tuşunu kullanın. Böylece yanlışlıkla yaptığınız geçiş iptal olur ve hemen eski uygulamaya geri dönersiniz.

PROGRAM YÖNETİCİSİ: Pencerelerin düzenlenmesi

Program Yöneticisi'nde pencereleri ekran üzerinde düzenlemek istiyorsanız ya marifetli bir ele ya da şu chipucuna sahip olmalısınız: Fare imlecini pencerenin başlık satırı üzerine getirin ve sol tuşu basılı tutarken ALTGR tuşuna basın. Şimdi yön tuşlarını kullanarak pencereyi piksel boyutunda hareket ettirebilirsiniz.

DOSYA YÖNETİCİSİ: Kopyalama için ikinci bir sürücü penceresi açılması

Birden fazla sürücü penceresi açık olduğunda kopyalama ve taşıma işlemleri oldukça kolaylaşır. Dosya Yöneticisi'nde sol bölümde bir dizini çift tıklamadan önce SHIFT tuşuna basarsanız, bu dizini yeni bir pencerede gösterilir.

Hızlı geçiş: "Görev Listesi"ne fazla ihtiyaç duymuyorsanız, ona ait tuş kombinasyonunu daha faydalı bir işte kullanabilirsiniz.

PAINT SHOP PRO: Şeffaf arkaplanlı resimler oluşturulması

Profesyonel bir Web sayfası oluşturmak için iyi bir sayfa dizaynı gerekiyor. Bu nedenle, Internet üzerinde ticari ya da özel Web sayfaları tasarlayanlar, sayfanın görsel yönüne büyük önem veriyorlar. Çeşitli grafik programları sayesinde siz de Web sayfanız için değişik görsel objeler yaratabilirsiniz. Özellikle bir kısmı transparan olan resim ve grafikler Web sayfanızın görsel yönden güçlü olmasını sağlarlar.

Özellikle GIF formatındaki resimler bu amaç için oldukça uygun. Resmin bir kısmının transparan olması için, resim üzerinde belli bir rengin transparan olarak tanımlanması gerekiyor. Transparan bir resmi Web sayfanıza eklediğinizde, transparan olarak tanımlanmış renge sahip olan bölümlerde arkaplan rengi gösterilir.

Bu teknik sayesinde sürekli olarak dörtköşeli resimler kullanmak zorunda kalmaz-

sınız. Örneğin portreleri yuvarlak ya da oval şekilde kullanabilir, Web sayfasını arkaplan olarak alan grafikler oluşturabilirsiniz. Ayrıca Web sayfasının arkaplanını değiştirdiğinizde transparan resim buna hemen uyum gösterecektir.

Yaygın olarak kullanılan grafik programı Paint Shop Pro sayesinde GIF formatında transparan resimler yaratmak oldukça kolay. Üzerinde çalışmak istediğiniz resim dosyasını bu program ile açın ve araç çubuğunda bulunan DROPPER simgesini seçin. Bu simgeyi üzerindeki "pipet" resminden tanıyabilirsiniz. Şimdi pipet şeklini almış olan fare imlecini transparan olmasını istediğiniz renge sahip olan kısmın üzerine götürün (bu kısım büyük bir ihtimalle resmin köşeleri olacaktır) ve farenin sağ tuşuna basın. Şimdi FILE menüsünde SAVE AS seçeneği üzerine tıklayın. Açılan pencerede dosya tipi olarak GIF - COMPUSERVE'yi, "File

Şeffaf resimler: Bu seçenek sayesinde belli bir kısmı şeffaf olan resimler yaratabilirsiniz.

Sub-Format" kısmında ise VERSION 89a - NONINTERLACED ifadesini seçin. Daha sonra OPTIONS seçeneğini tıklayın ve açılan pencerede "Set the transparency value to the background color" seçeneğini aktif duruma getirin. Şimdi OK seçeneğini tıklayarak değişikliğin geçerli olmasını sağlayın ve resme yeni bir isim verdikten sonra tekrar OK'u tıklayarak sabit diskinize kaydedin. Böylece Internet üzerinde yayınlamaya uygun GIF formatında bir resim yaratmış olunuz.

Arkaplanı transparan olan resimleri Web sayfası dışında da değerlendirebilirsiniz. Dört köşe olmayan bu resim parçalarını EDIT - PASTE - AS TRANSPARENT SELECTION seçeneği ile diğer resimlerin üzerlerine ekleyebilirsiniz. Bu durumda arkaplanda bozulmalar olabilir. Ancak, üzerine eklemeye yaptığınız resmin renk derinliğini COLOR - INCREASE COLOR DEPTH seçeneği üzerinden artırarak resmin kalitesini eski durumuna getirirseniz mümkün.

EXCEL: Bölüm ifadesinin hücrelerde gösterilmesi

Excel hücrelere yazılan bazı verileri otomatik olarak belli bir formata dönüştürüyor. Örneğin bir hücre içine 2.5, 2-5 ya da 2/5 ifadelerinden birini yazdığınızda, bu tarih formatında "02.May" şekline dönüştürülüyor. Ancak 2/5 değeri

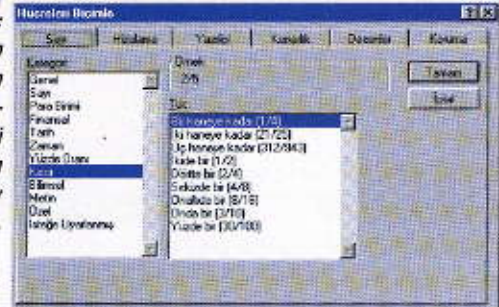
ile "iki bölü beş"i ifade etmek istiyorsanız bu özellik yarardan çok zarar getiriyor. Hücre formatını değiştirmeden Excel'in bu ifadeyi istediğiniz şekilde göstermesini sağlayabilirsiniz.

Bunun için hücreye ilk olarak bir sıfır yazın ve boşluk bıraktıktan sonra bölüm ifadesini ekleyin, örneğin <0 2/5>. Excel bu ifadeyi BİÇİM - HÜCRE-

LER - KESİR seçeneği aktif duruma getirilmiş gibi otomatik olarak dönüştürür. Bölüm ifadesi sadece

hücre içerisinde gösterilir. Excel'in komut satırında ise bölme işleminin sonucu verilir.

**Kolayı var:
Bölüm
ifadesinin
gösterilme-
sini
sağlayan
daha kolay
bir yol var.**

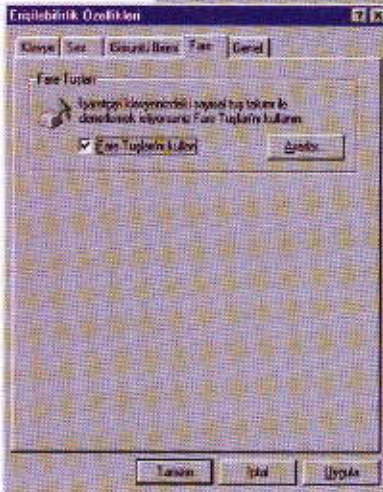
FARE: Klavyenin fare yerine kullanılması

Fareye bir türlü alışamayan bazı kullanıcılar klavyeyi kullanmayı tercih ederler. Bu durumda klavyede bulunan yön tuşlarının fare imlecini hareket ettirmesi sağlanabilir.

Gerekli değişikliği BAŞLAT - AYARLAR - DENEYİM MASASI kısmında bulunan ERIŞİBİLİRLİK SEÇENEKLERİ bölümünde yapmalısınız. FARE kısmında bulunan seçenek imlecin numara bloğundaki yön tuşları ile kontrol edilmesini sağlar. "Fare Tuşlarını kullan" seçeneğini aktif duruma getirdikten sonra AYARLAR seçeneği üzerinden imlecin hızını belirleyebilirsiniz.

Bu hizmetten yararlanırken aynı zamanda normal fareyi de kullanmanız

mümkün. Ancak numara bloğu için aynı şey geçerli değil. Buradaki yön tuşları imleci hareket ettirmek için kullanıldığından sayıları yazmanız mümkün olmuyor. Bu durumda ya klavyenin diğer bölümündeki sayı tuşlarını kullanmalı ya da bir chipucuyla numara bloğunu kullanılır duruma getirmelisiniz. AYARLAR penceresinde bulunan "Fare Tuşlarının kullanılacağı NumLock konumu" seçeneğini KAPALI olarak belirlerseniz, NumLock ışığı yanarken numara bloğunu hızlı sayı girişi için kullanmaya devam edebilirsiniz. Bu ışığın yanıp sönmeye için klavyedeki NumLock tuşuna basmalısınız.

İnce ayar: Klavyeden yönetilen imlecin hızını bu pencerede ayarlayabilirsiniz

RADYO KARTI: Kart programı tekrar kurulduğunda frekanslar uçup gitmesin

RadioAKTIV radyo kartı kullanıyorsanız, bu chipucu işinize yarayabilir. RadioAKTIV programının frekans ayarlarını yaptıktan sonra, programı kurduğunuz dizinde bulunan RADIO.INI isimli dosyayı yedekleyin. Herhangi bir nedenle RadioAKTIV programını tekrar kurma-

nız gerekirse, yedeklediğiniz RADIO.INI dosyasını programı kurduğunuz dizine kopyalayın.

Böylece daha önce bulduğunuz 20 adet frekans tekrar aramak zorunda kalmazsınız. Hafızaya kaydedilmiş olan frekansların hangi dosyaya yazılmış olduğunu belirleyerek (büyük bir ihtimalle bir INI dosyası olacaktır), aynı yöntemi diğer radyo kartları için de kullanabilirsiniz.

CHIP Okuru
Tolga Dedebeek

İŞLEMCI: Hatalı ya da bozuk fan nedeniyle işlemcinin zarar görmesinin engellenmesi

Sisteminizde işlemci üzerine yerleştirilmiş olan fan hayatı bir fonksiyona sahip. Görevi işlemcinin fazla ısınıp yanmasını engellemek. Özellikle Tower kasalarda işlemci üzerine sıkıca tutturulmamış olması durumunda fanın yerinden çıkması tehlikesi ile karşı karşıya kalınabi-

li. Bu nedenle, bilgisayarınızı başka bir yere taşıdıktan sonra mutlaka fanın yerinde sağlam olup olmadığını kontrol edin.

Fan: İşlemcinin yeterli derecede soğutulması büyük önem taşıyor

SCSI: NCR denetleyicisi Windows NT 4.0 tarafından Symbios adaptörü olarak tanınıyor

Windows NT 4.0'ın kurulum programı NCR PCI SCSI denetleyicisini 53c810 ifadesi ile SYMBIOS Adapter c810 olarak belirliyor. Bunun, SCSI denetleyicisi-

nin fonksiyonlarını doğru şekilde yerine getirmesi üzerinde negatif bir etkisi bulunmuyor. Aygıtın tanınması sonrasında Windows NT 4.0 tarafından kurulan aygıt sürücüsü sisteme takılmış olan denetleyici ile sorunsuz bir şekilde çalışıyor. Bu nedenle, aynı durumla karşılaşsanız problemi çözmek için boş yere zaman harcamanız gereksiz.

Mironist Akaryakıt Entegre Paketi

Miron Bilgisayar tarafından yazılan bu program, günlük pompacı vardiya hesabından, personel takibine, cari hesaplarınızdan, çek takibine, günlük ve aylık satış raporlarınızdan akaryakıt ve emtia stoklarına kadar bütün hesaplarınızı tutabileceğiniz DOS altında çalışan bir istasyon otomasyon yazılımı. En dikkat çekici özelliklerden biri olan raporlama özelliği ile isteye bağlı olarak 100'ü aşkın türde rapor almak mümkün oluyor. İstasyona ait gelir, gider, akaryakıt ve emtia stok hareketleri, kasa ve para hareketlerine ve stok durumuna ait raporlar alınabilirken sayaç totalizörleri vardiya bazında veya günlük izlenebiliyor. Program içinde istenilen sayıda tabanca ve ada grubu tanımlanabilirken satılan miktar otomatik olarak stoktan düşüyor. Pompacı hesabı ada mantığı ya da vardiya şefiyle alınabiliyor ve gelir giderlerde kart bazında takip edilebiliyor. Yine program içinde yer alan diğer bölümlerden akaryakıt ve emtia stok takibinde her akaryakıt stok ürünü için 7 adede kadar akaryakıt tankı açılabilir ve bu tanklara ait hareket dökümleri alınabili-

yor. İstenilen pompalardaki tabancaların tanktan ürün çekmeleri de sağlanabiliyor. Bunun dışında programdaki cari hesap bölümü ile müşteri hesap takibi yapılabilir ve fatura kesilebiliyor. Buradan carilerle ilgili borç ve alacak ve iki tarih arasında hareket girişleri de yapılabilir. Personel takibi bölümünde personelin adres, telefon ve bunun gibi bilgileri arşivlenebiliyor. Avans, alacak, borç listeleri ve maaş makbuzlarının hazırlanması ile personel bazında veya tüm personeli içeren hareket girişi de bu menüden yapılıyor. Son bölüm olan kasa bölümünde ise personel avansları, müşteri çekleri, banka ödemeleri gibi günlük para hareketleri ile istasyonun gelir ve giderleri kasadan işlenerek takip edilebiliyor. Programdaki On-Line sistem ile birden fazla istasyonun yönetilmesi ve denetlenmesi de mümkün oluyor. Programı daha detaylı incelemek isteyenler çalışabilir bir demosunu gelecek sayımızdaki Chip CD'sinde bulabilecekler.

Bilgi İçin: Miron Bilgisayar

Tel: (0212) 211 6218

Faks: (0212) 211 7524

Fiyat: 1500 \$ + KDV ▶

Dos tabanlı bir yazılım olmasına rağmen ilk ekrandaki menü yardımıyla programın tüm alt seçeneklerine kolayca ulaşılabilir.

Hayatınızı
kolaylaştırmak için

3 öneri!

1

İngilizce metinleri Türkçeye bilgisayar ortamında (WINDOWS ve MSWORD altında, etkileşimli) çevirip, zaman kazanmak istiyorsanız. Çeviri programının en gelişmiş versiyonu;

Translator

Sadece
220\$

2

İngilizceniz yeterli değilse ve yine de Internet'te sörf yapmak istiyorsanız, İngilizce WEB sayfalarını anında Türkçeye çeviren tek program.

Translator

Sadece
170\$

3

Bu iki programa birlikte sahip olmak isteyenlere

indirim

İkisi birden sadece
315\$

Fiyatlara KDV dahil değildir.

BİLSAG

Ahmet Mithat Efendi Sokak, 22/1 Çankaya / Ankara
Tel: 0.312. 441 48 34 - 439 28 50 Fax: 0312. 439 93 47
e-mail: bilsag@bilsag.com.tr • http://www.bilsag.com.tr

Sunum Yapmak Hiç Bu Kadar Kolay Olmamıştı

Lmsoft tarafından üretilen Presenter programı kullanım kolaylığı ve detaylı özellikleri ile sunum konusunda isim yapmış rakiplerini geride bırakacak bir ürün izlenimi veriyor. Şirket içi sunumlardan, interaktif kataloglara, eğitim materyallerinden, Cd-Rom arabirimlerine kadar birçok yerde kullanılabilen yazılım PC yanında Macintosh platformunu da destekleyen geniş bir yelpazeyi içeriyor. Bir CD üzerinde gelen yazılım ile beraber yaratıcılığınızın tıkanmış noktalarında çözüme ulaşabileceğiniz 500'den fazla grafik, ses ve video dosyasından oluşan öge kütüphanesi ve bir düzinelik hazır sunum örnekleri de bulunuyor. Presenter'ı çalıştırdığınız zaman karşınıza çıkan araçlar menüsü penceresi ile programın tüm özelliklerine direkt ulaşabiliyorsunuz. Böylelikle bir kere hazırlayacağınız sunumu her gün güncellenmiş bile birkaç Mouse hareketi ile yapılabiliyor. Sunumlarınıza renk katacağınız desteklenen re-

sim, ses, metin ve video formatları da olabildigince geniş tutulmuş. BMP, BPS, DCX, GIF, LMI, LPG, PCD, PCX, PIC, PS, TGA, TIF, WMS, WPG gibi resim formatlarının yanında AVI, FLC, FLI, MOV ve MPG desteği ile görüntülenemeyen video formatı kalmıyor. Görüntü desteğinin yanında zayıf kalan ses desteği üzerine ise sadece MID, RMI ve WAV bulunuyor. Program içinde yapabileceğiniz hatalara karşın sonsuz geri alma işlemi ile işlerinizin güvenliği de sağlanmış oluyor. Programın bir başka ilgi çekici özelliği de sağladığı geçiş efektleri. Metin, video, düğmeler, şekiller ve sayfalar için 30'un üzerindeki geçiş efektinin ön izlemesini de yapabiliyorsunuz. Sürükle ve bırak yöntemi ile hazırlayacağınız sayfalara Windows üzerinde desteklenen herhangi bir formatı eklemek oldukça kolaylaşıyor. Sunum sıhrbazı sunum hazırlanmasında yardım sağlarken Mouse'u

nesneler üzerinde gezdirirken On-Line yardım alabilmeniz de mümkün oluyor. Bütün bu özelliklerin yanında sunumlara Internet üzerinden Link'ler ekleyebilmenizi sağlamak amacı ile programa HTTP ve FTP protokolleri desteği de eklenmiş. Bu programın deneme sürümünü gelecek ayki Chip CD'sinde bulabilirsiniz.

Bilgi İçin: Lmsoft
E-mail: Info@lmsoft.com

Presenter ile ilgi çekici arabirimler ekranda yer alan araçlar menüsü yardımıyla çok kolay ve hızlı bir şekilde hazırlanabiliyor.

ExGOLD Kuyumcu Programı

Kuyumcılara yönelik olarak hazırlanmış bu program Excel tabanlı olarak Windows 3.1 veya Windows 95 üzerinde çalışıyor. Yazılım kuruluşundan sonra artık Excel her çalıştırıldığında Exgold kuyumcu programının ana menüsü ekrana geliyor. Excel'in menüsünün yerini alan bu menü ile her dosyaya ulaşabiliyor ve bunun için ana menüye gitmeye gerek kalmıyor. Bilgi girişi hariç tüm işlemler ise Mouse ile yapılabiliyor. Alınan ve satılan altınlar özellikleriyle kaydedilebiliyor. İstenildiği zaman uzun süren tartımlar yapmak zorunda kalmadan resmi ve gerçek stok görülebilen rapor alınabilirken toptan-

cılar ile olan her türlü alışverişler, işçilik borçlarını da girilecek tarih aralıklarında alış ve satışları ile listelemek de mümkün oluyor. 7 farklı döviz alış satışları ve hurda altın alış satışları stoktan ayrı tutulabilirken resmi stok ve envanter de kuyumcu muhasebesi mantığı ile tüm detayları ile takip edilebiliyor. Program ile nakit hareketleri izlenebiliyor ve kasadaki nakit mevcudu, bunların haricinde en önemlisi müşterilerin kalan alacakları, müşteri kimlik ve adres gibi detaylar da kaydedilip son fiyatlara göre güncelleştirilmiş hali tüm alacak toplamı ve reel alacak toplamı istenilen an görülebiliyor. Ekstra olarak küçük notları kay-

dedebileceğiniz bir Notepad ile hesap makinesine de program içinden ulaşabiliyor. 1996, 1997, 1998 yıllarına ait borsa şirketlerinin ve yatırım fonlarının günlük kapanış fiyatları, şirket sermayeleri ve 1995 yılından itibaren 3, 6, 9 aylık ve yıllık kar ve zarar durumları, bölünen senetlerin bölünmeden önceki performansını grafikler yardımı ile gösteren dosyalar da programa dahil edilmiş. Bu programın kısıtlı kullanımlı demosunu ise önümüzdeki ay Chip CD'sinde bulabileceksiniz. ■

Bilgi İçin: Cenk Tamer Cebeci
Tel: (0232) 892 6302
Faks: (0232) 892 8139
Fiyatı: 200\$ + KDV

Lantek Pro 100Mhz Cable Tester

Wavetek ölçüm cihazlarının Türkiye'de dağıtımını üstlenen Net Market İletişim sistemleri tarafından satışı yapılan ve Lantek Pro serisi içinde yer alan yeni 100Mhz'lik kablo test aleti, kablolama ve Network altyapısı konusunda çalışan firmalar ile Network çalışmalarını kendi bünyelerinde yürüten kurumsal şirketlere yönelik üretilmiş bir ürün. Ana kit içerisinde sinyal ünitesi, cevap ünitesi ve iki bataryayı aynı anda besleyecek bir şarj ünitesi bulunuyor. Bunların dışında fiber optik kablo testleri için de ilave kitler mevcut. Batarya ile 8 saatlik çalışma süresine sahipken tam şarj için sadece 3 saat yeterli oluyor. 12 ayrı test

yapabilen test aygıtı bu özelliği ve buna karşın sunduğu uygun fiyat ile diğer rakiplerinden bir adım ön plana çıkıyor. Yapılan testler içinde diğerlerinden ayrılan en önemli özelliği ise "Dual Next". Bu özellik ile hatta oluşan parazit gürültü oranı test edilebiliyor. Otomatik testin hata vermesi durumunda bir tuşa basmak suretiyle hata ile ilgili bilgi yanında neden kaynaklanmış olabileceği ve nasıl çözülebileceği konusunda yardım almak da mümkün oluyor. Yapılan en

uzun testin maksimum 30 saniye ile sınırlı olduğu aygıt bu özelliği sayesinde özellikle zaman kavramının önemli olduğu büyük çaplı ve çok uçlu Network'ler de kullanıcılara çok fazla avantaj sağlayabiliyor. Cihazın hafızasında depolanabilen 500 adede kadar test sonucu ise istendiğinde PC ortamına da aktarılabilir. Cihaz üzerinde sıralama bile yapılabilen test sonuçları grafiksel olarak yine cihazın geniş ekranından takip edilebiliyor. PC'ye aktarılan sonuçların çıkışını alabilmek de mümkün. Kullanım kolaylığı yanında ayrıntılı ve güvenli sonuçları ile dikkat çeken bir ürün.

Bilgi İçin: Net Market

İletişim Sistemleri

Tel: (0212) 210 2145

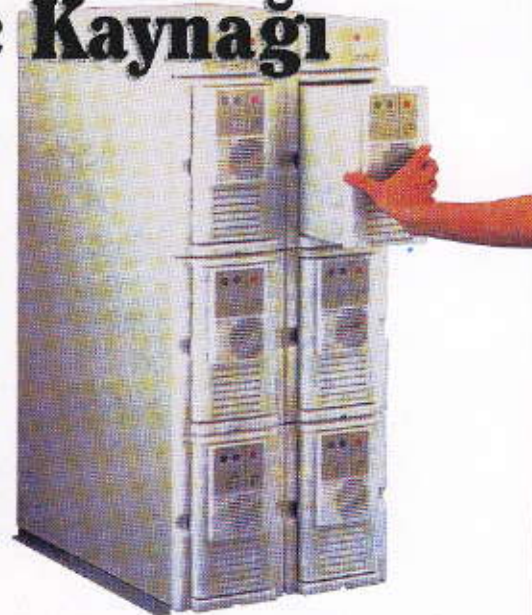
Faks: (0212) 210 2085

Fiyat: 3630\$ + KDV

US9001 Kesintisiz Güç Kaynağı

On-Line, hata toleranslı kesintisiz güç kaynağı olan US9001 modeli, PK Elektronik tarafından üretiliyor ve Türkiye'de de MicroKey Elektronik tarafından satılıyor. Cihazı diğerlerinden ayıran özelliklerin başında gelen tamamı ile modüler yapısı sonucunda sistem çalışırken bile modüller takılıp çıkarılabilmesi. Böylece hatalara karşı toleranslı olma özelliği yanında her an güç artırımı ya da gerekmediği zamanlarda tasarruf için güç düşüşü sağlanabiliyor. Kabin içerisinde birbirinden bağımsız çalışan modüller sayesinde herhangi bir modül arızasında da sistem çalışmaya devam edebiliyor. 1 KVA'lık US9001 güç modülü, batarya modülü ve bir kabinde oluşuyor. Tek modül birçok uygulama için yeterli yedekleme süresi sağlasa da istendiği takdirde kabindeki boş Slotlara ek modüller takılabilir. Çe-

şitli uygulamalar için 2, 4, 6 ve 9 Slot'a sahip kabinler için tek faz ya da üç faz seçenekleri de bulunuyor. Geniş çalışma alanlarında değişik bölgelerde ortama uygun değişik güçlerde güç kaynağı kullanarak hem uzun kablo hatları, dağıtım panoları kullanmamış oluyorsunuz hem de çalışmayan yerdeki güç kaynaklarını kapatma şansına kavuşuyorsunuz. Her bir modülün 16 Kg'dan daha hafif olması ile taşıma ve montaj kolaylığı sağlanıyor. Böylece sistemin bakım ve servisi de kolaylaşmış oluyor. Her güç modülü 3 adet kuru tip bakımsız aküden oluşuyor ve yedekleme süresi olarak 5 ila 15 dakika arasında değişen süreler sağlıyorlar. On-Line ve sinüs çıkış değerlerine sahip bir sistem mimarisi ile çalışan KKG, hem SNMP hem de Modem kontrolü için adaptör kullanıyor. Network arabirimi olarak ise Novell, UNIX, OS/400, Lan Maq ve

bunun gibi birçok sistemi destekliyor.

Bilgi İçin: MicroKey

Elektronik Sis. San.

Tel: (0216) 378 6463

Faks: (0216) 378 6456

Fiyat: Konfigürasyona göre değişiyor. ▶

Yamaha SW60XG Oda Orkestrası

Son zamanlarda midi müzik formatındaki gelişmelerde öncülük eden ve lider firmalardan biri olan Yamaha çıkardığı en son kart olan SW60XG Wavetable yükseltme kartı ile bu özelliğini pekiştirirken en son XG teknolojisinin kullanılması ile de pahalı ve profesyonel kartların yapabileceği özelliklere sahip bir kartı ev kullanıcılarının hizmetine sunmuş oluyor. ISA veri yoluna sahip olan bu ses kartı 4 MB'lık Rom hafızasında 676 adet etkileyici Wavetable ses ile 21 davul kiti ve 32 Polyphony nota barındırıyor. 18 bitlik Digital-to-Analog çeviri ile CD'den elde edilebileceğinden bile daha fazla dinamik sınır elde edilmiş oluyor. Kart üzerinde yer alan birbirinden bağımsız çalışan, profesyonel kayıt stüdyolarında kullanılan Yamaha cihazlardaki teknoloji ile aynı prensibe sahip

3 adet dijital ses işlemcisi ile gerçek zamanlı olarak Reverb, Chorus, Distortion, Echo, Delay gibi 47 değişik efekt tipini kullanmak mümkün oluyor. Yine kart üzerinde CD, mikrofon ve Line girişi bulunurken bir de ses çıkışı bulunuyor. Yazılımsal olarak bu

uçtu çok iyi mix edilebiliyor ve istendiği takdirde yazılım üzerinde yer alan "Voice Cancel" özelliği ile sevdiğiniz CD'ler üzerindeki vokalleri yok edip

Karaoke yapabilmek şansına da sahip oluyorsunuz. Gerek "Voice Cancel" özelliği olsun gerekse de diğer efektlerde, kart profesyonellerini aratmayacak derecede inanılmaz başarı sağlıyor. Sadece MIDI üzerine kullanıldığı takdirde hiçbir ek ses donanımına ihtiyaç duymamasına rağmen ses kaydı yapılmak isteniyorsa bir de FM ses kartının sistemde bulunması gerekiyor. Tamamıyla bir Wavetable yükseltme kartı olan SW60XG, dolayısı ile Sound Blaster emülasyonu yapmıyor ve üzerinde bir Joystick Portu da bulundurmuyor. Hiçbir DMA ve IRQ gerektirmeden kolayca kurulabilen kart ile Cakewalk Express Sequencer programı da ücretsiz geliyor.

Bilgi İçin: Multimedya

Tel: (0212) 212 98 50

Faks: (0212) 212 98 57

Fiyat: 185\$ + KDV

PC/TV 1108 Scan Converter

Diijital Video ürünleri ağırlıklı olmak üzere profesyonel donanımların satışını yapan Megavizyon tarafından piyasaya sürülen bu ürün bilgisayar üzerinde yaratılmış görüntüleri video, televizyon ya da sunum cihazlarına aktarmaya yarıyor. External bir cihaz olmasından dolayı PC/TV 1108'in PC'ye ya da Notebook'unuza takılması çok rahat gerçekleşebiliyor. VGA kartınız

ile Monitor arasında yer alan cihazdan direkt olarak S-Video (Hi-8, S-VHS), Composite (RCA), 15-pin VGA Analog RGB Sinyali, RF (Kablo TV Tipi Bağlantı), SCART (Sadece PAL sistemler için) çıkış alabilmek de mümkün oluyor. Tüm sistemlere uyumluluk için hem PAL hem de NTSC destekleyen ürün ile NTSC sisteminde 640*480 çözünürlükte 16.7 milyon renk alınabilirken, PAL sisteminde ise çözünürlük 800*600'de 16.7 milyon renge kadar çıkıyor. Donanımsal olarak 3 adet farklı dijital filtreleme sis-

temi ile görüntü biraz daha durağan ve net olabiliyor. Yine de bir PC ile TV arasındaki çalışma prensibi farkından dolayı ufak fontlu yazıların okumasında NTSC'de daha ağırlıklı olmak üzere problem olabiliyor. Yazılım ile ya da ürün üzerinde yer alan tuşlar ile görüntünün tam olarak ortalanması sağlanabiliyor. 386 işlemcili VGA karta sahip bir sistemde bile çalışabilen kart ile sunum yapmak için çok büyük sistemlere de ihtiyaç duymuyorsunuz. İş amacının dışında çok da yüksek olmayan fiyatı ve yüksek çözünürlük desteği ile dev ekranda oyun oynamak isteyenler için de bir seçenek olabilir.

Bilgi İçin: Megavizyon

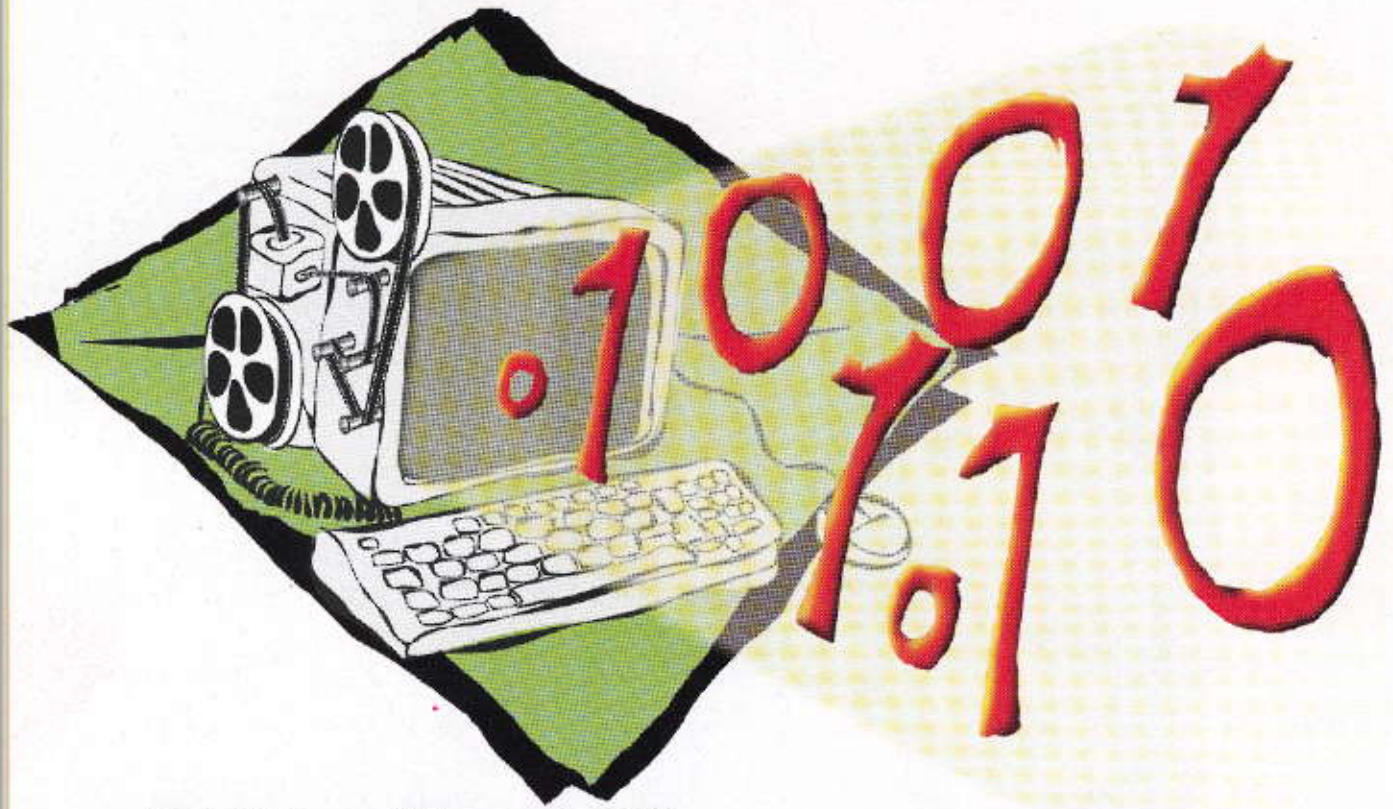
Tel: (0212) 641 33 19

Faks: (0212) 641 33 29

Fiyat: 499 \$ + KDV

Scan Converter ile birlikte gelen bağlantı aksesuarları oldukça zengin.

Görüntü Yakalamaca

Görüntü yakalamak amacıyla yola çıktık.

Ancak çok farklı bir dünyaya daldık.

Bu ay sayfalarımızda görüntü yakalamadan, amatör videoculuğa, monitörde televizyon izlemeden, video kaydına kadar multimedyanın pek yaygın olmayan yanlarını okuyacaksınız.

Bu ayki test konumuz aslında "capture" kartlarıydı. Teste katılacak firmalardan da test etmek için ellerindeki "capture" kartlarından örnekler göndermelerini istedik. Ancak talebimizden sonra birçok telefon geldi. Kimi firmalar ellerinde "capture" özelliği olan televizyon kartları olduğunu ve acaba gön-

dermelerinin yanlış olup olmayacağını soruyordu. Bazıları da "capture" kartının çok genel bir tanım olduğunu, hangi amaçla kullanılan kartları göndermeleri gerektiğini soruyordu. Biz de yelpazeyi geniş tutmaya karar verdik ve bu ayki testimizi inceleme ağırlıklı yaptık. "Capture" kartı almayı düşünüp de ne alacağını bile-

meyenlere bir rehber niteliğini taşıyan bu ayki köşemizdeki kartların özelliklerini okuyunca sizler de bize hak vereceksiniz.

Test Merkezi olarak bu ayki testi incelemeye çevirmemizin sebebi aslında okuduktan sonra sizin de karar vereceğiniz gibi piyasada aslında "capture" kartı adıyla tek bir ürünün olmaması. Bazıları sadece tek bir kare yakalayıp kaydetmenizi sağlarken bazıları ile bir filmi tamamen sabit diskinize gerçek zamanlı olarak kaydedebiliyorsunuz. Hatta testimize görüntü yakalamak bütün özelliklerinden sadece biri olan çok geniş amaçlı kartlar da geldi. Testlerimiz sırasında sağlıklı bir karşılaştırmaya yapamayacağımıza karar verip size kartları tek tek tanıtmaya karar verdik.

Görüntü yakalama

Harici bir cihazdan bilgisayara görüntü aktarma olayına "capture" yani yakalama diyoruz. Aslında işlem sesi dijital ortama geçirip kaydetmek ile aynı. Sadece biraz daha zahmetli. Bu da görüntünün sese göre daha fazla bileşeni olmasından kaynaklanıyor. Harici bir kaynaktan alınan bir sinyal sayısal verilere çevrildikten sonra ancak bilgisayar tarafından işlenecek hale gelebilir. Bu sayısal verilere çevirme işlemine "dijitize etme" veya daha Türkçe bir deyişle "sayısallaştırma" diyoruz. Belli sensörler ile algılanan dışarıdaki sinyal (ki bu sinyal bu yazı için bir görüntü) belli işlemlerden, belli algoritmalarla geçerek 0 ve 1'lerden oluşan bir sayı dizisine çevriliyor. Bu dizi daha sonra farklı kartlarda farklı işlemlere sokuluyor. Birçoğu bu diziyi sıkıştırıyor ve böylece hacmini küçültüyor.

Pal sistemlerde saniyede 25 kare oynatıldığını ve kartın gerçek zamanlı görüntü yakaladığını ve sıkıştırarak sabit diske yazdığını düşünürsek bunu için tek gerek-şartın hız olduğunu da çabucak görürüz. İşte kartların tek kare veya video yakalamalarındaki fark bu. İşlemcileri ve işlemciye tempoyu sağlayan saat frekansları. Tabi bu işin capture kartı tarafından kısmı. Hızlı bir capture kartının gönderdiği verileri en az onun kadar hızlı kaydedecek bir de sabit disk gereklidir. Bu sistemde aksayan bir cihaz diğerlerini de aksatacaktır. (Altın kural: Sistem daima en yavaş çalışan cihazın hızında çalışır.) Bu yüzden profesyonel olarak video ile uğraşmak isteyenler yüksek bir maliyeti göz önüne almak zorundalar.

Tek Kare Yakalama

Tek kare görüntü almak da aslında o kadar kolay değil. En az bir video yakalayıcı kart kadar hızlı olması gerekiyor kartın. Çünkü saniyenin yirmibeşte biri kadar bir zaman aralığında girişindeki sinyali sayısal hale

çevirmesi gerekiyor. Yoksa görüntü bozulabilir veya kalite çok düşebilir.

Amatör olarak uğraşanlar için ise piyasada birçok kart mevcut. Harici kaynak olarak bir video cihazını, bir kamerayı, bir lazer diski ve hatta üzerinde televizyon kartı bulunan kartların yaptığı gibi doğrudan televizyon yayını da kullanabilirler. Bu kartlar genellikle yavaşlar ve akıcı olamayan görüntüler kaydediyorlar. Örneğin saniyede 15 görüntünün alındığı görüntülere arka arkaya hızlıca bakılması insan gözünü kandırmak için yeterli değil. İnsan gözü baktığının akıcı olmadığını fark edebiliyor. Kalitenin yerine sadece görüntünün önemli olduğu durumlar için ucuz bir çözüm olarak görülebilir.

Görüntünün büyüklüğü

Görüntünün sabit diskte kaplayacağı yer de önemli. Bir resmin boyunu o resmin çözünürlüğü, renk derinliği ve tabi pencerenin büyüklüğü belirler. Bunlardan her biri arttıkça resmin sayısallaştıktan sonra sabit diskte kaplayacağı alan da artar. Ancak resim içinde birbiriyle aynı olan yerler (ki resimlerde birbiriyle aynı olan yer çok fazla vardır.) bir tabloya yazılıp da tek bir tane olarak kaydedilirse o resmin kaplayacağı alan da azalmış olur. Bu işleme sıkıştırma adı verilir ve çok farklı sıkıştırma algoritmaları vardır. Örneğin resim içerisinde birbirine benzeyen yerleri de bir tablo da toplarsak (Dikkat! Aynı değil. Benzeyen yerleri zorla aynı yapıyoruz.) resmin kalitesi belki biraz bozulur ama boyu daha da kısalmış olur. JPEG formatı bu tip bir algoritma esasıyla çalışır. Kalite düşer ancak yerden de tasarruf edilmiş olur.

MPEG formatı videolar için kullanılan bir formattır. Arka arkaya gösterilen karelerde iki kare arasındaki farklar bir tabloda tutulur ve bu farkların sayısı ve içeriği de pek fazla olamayacağından filmin kapladığı alan çok kısalmış olur. Ancak algoritma

(algoritma matematiksel bir fonksiyon demektir.) çok karışık olduğundan ve videolar gerçek zamanda çözülmesi gereken görsel medyalar olduğundan güçlü işlemcilerle ihtiyaç duyarlar. Ya da eğer donanıyla çözülecekse özel bir MPEG çözücüyü.

Bazı capture kartları "overlay" özelliğini taşırlar. Bu kartlar genelde ekran kartından çıkan kabloya harici olarak bağlanır ve monitör de bu kartların arkasından sürülür. Bazıları ise dahili olarak "Feature Connector"ler aracılığı ile birbirlerine bağlanır. Bu kartların tekniği basitçe ekrandaki yazılımla belirlenmiş olan bir rengi yakaladığı görüntü ile değiştirme esasına dayanır. Yani yakalanan görüntü yazılımın bildirdiği sınırlar içerisinde yine yazılımın bildirdiği bir renk yerine yerleştirilir. Overlay denen bu özelliği taşımayan kartlar ise yakaladıkları görüntüyü ekran kartına doğrudan yollarlar. Bu tip kartların ekran kartı ile herhangi bir bağlantıları yoktur.

Televizyon izlemek, hem de yazı yazarken

TV tuner adı verilen ve antenden aldığı sinyalleri deşifre eden cihazın kullanıldığı kartlar yakından incelenirse aslında hepsinin üzerindeki tuner denen parçanın aynı firma tarafından üretildiği görülüyor. Bu parça anten aracılığıyla aldığı sinyalleri normal VGA çıkışa aktarılacak hale getiriyor ve monitöre yollayabiliyor. Televizyon kartlarında önemli olan görüntünün net yakalanabileceği çözünürlüklerin zenginliği. Her zaman kullandığımız çözünürlüğü desteklemeyen bir televizyon kartı görüntü kaymaları yüzünden çok fazla canınızı sıkabilir. Diğer bir önemli nokta da eskiden donanıyla halledilen bazı işlemlerin işlemcilerin kuvvedenmesiyle işlemciye devredilmiş olması. Hem maliyeti hem boyutları düşüren bu yeni teknoloji maalesef işlemcilerden çok fazla zaman çalmakta ve performansı bir hayli düşürmekte.

Bazı televizyon kartlarının capture özelliği var ve televizyonda o sırada oynayan görüntüyü doğrudan dondurup yakalayabiliyorlar. Her televizyon kartında olmayan bu özelliğin yanı sıra bazı televizyon kartları da ekran kartları ile bütünleşik durumda. Böyle bir kart almadan önce iyice düşünmek gerekiyor. Bir televizyon kartının teknolojesi bir ekran kartınınkinden daha sonra eskiyecektir. Değiştirme zamanı geldiğinde kara kara düşünmemek için baştan iyice düşünmek gerekiyor.

Radio da dinlenebiliyor

Bazı televizyon kartları üzerine FM radyo kiti de entegre edilmiş. Aslında çok basit bir devre olan FM radyonun bilgisayar tarafından idare edilen kısmı sadece "tuning" denen ayar kısmı ve tabii kanal hafızaları. Bilgisayar ile yapılan iş eski radyolardaki kırmızı ibreyi kaydırmakla aynı aslında. Ancak bunun da işlemciden çok da az bile olsa zaman çaldığını unutmamak gerek. Ayrıca bazı radyo kartları ses kartı üzerinden çalışarak işlemciyi daha da yorabiliyorlar.

Video efektleri

Televizyonlarda veya sinemalarda izlediğimiz filmlerde; programlarda sahneler arası geçişlerin ne kadar yumuşak olduğunu hepimiz fark etmişizdir. Örneğin bir kameradaki görüntüden diğer bir kameradaki görüntüye geçiş aniden değil, birinin görüntüsünü karartırken diğerininkini açarak olmaktadır. Bu hem bir akıcılık sağlayarak seyirciyi yormamakta hem de geçişe belli bir estetik kazandırmaktadır. Testimize gelen bazı kartlar tamamen bu işlemi yapan kartlar. Amatör olmasına rağmen bluebox özelliğine kadar birçok profesyonel efekti taşıyan bu kartlar hiç de o kadar pahalı değil aslında. Eski videolarını güzelce arşivlemek isteyenler veya CD'ye aktarıırken biraz daha amatörcü de olsa renk katmak isteyenler için düşünülmesi gereken maliyetler.

Bu kartlar harici bir kaynaktan aldıkları görüntüyü kendi üzerlerinde ki bir efekt ile birleştirerek çıkışa veriyorlar.

Bu efekt bir geçiş efekti olabileceği gibi basit bir yazının ekrandaki görüntü ile birleştirilmesi de olabilir. Bu kartlarda da önemli olan hız.

Render denilen işlemin yapılma hızı bu kartların kalitesini belirliyor. Eğer render için bir süre beklenirse görüntü kaybı olabiliyor. Ancak artık bu işlemi çok hızlı yapan ve bu sırada da hiçbir görüntü kaybına sebep olmayan düşük fiyatlı kartları piyasada bulmak mümkün. ▶

Sözlük:

► **AVI:** Audio-Video Interleaved'in baş harfleri. Ses ve görüntü içeren ve sıkıştırma türünü dosya başında belirten Windows'un video için standart dosya formatı.

► **Codec:** Videoda Compress (sıkıştırma) ve DECompress (çözme) işlemlerini yapan sürücü programlara verilen isim.

► **I-frame:** Tek kare görüntü sıkıştırma yöntemi. Bu tür kayıt edilmiş görüntüler üzerinde değişiklik yapmak mümkündür fakat sıkıştırma oranı tam yapılmış MPEG kaydı kadar iyi değil.

► **Kompozit-Video:** Chrominance (renk ve saturation) ve luminance bilgisinin birlikte transfer edilen video görüntüsü.

► **MPA:** Sadece ses kaydı içeren sıkıştırılmış MPEG dosya uzantısı.

► **MPEG:** Moving Pictures Experts Group Video sıkıştırma standartlarını belirleyen komitenin baş harfleri.

► **MPEG-1:** VHS kalitesindeki video sıkıştırma standardı. Intraframe (I-frame) ve interframe (B ve P-frame) sıkıştırma yöntemlerini kullanır.

► **MPEG-2:** Broadcast kalitesindeki video sıkıştırma standardı.

► **MPG:** Sıkıştırılmış ses ve video kaydı içeren dosya uzantısı.

► **NTSC:** Saniyede 29.97 kare görüntü veren renkli televizyon standardını formüle eden National Television Standards Committee'nin baş harfleri. NTSC Kuzey Amerika, Japonya ve Güney Afrika bölgelerinde kullanılmaktadır.

► **PAL:** 50 Hz Alternatif akım elektrik kullanılan yerlerde renkli televizyon standardı olan Phase Alternation by Line'in baş harfleri. İngiltere, orta doğu, doğu, Avrupa ve Afrika'da kullanılmaktadır. Bu standart saniyede 25 kare görüntüyü tanımlamaktadır.

► **PCI:** Peripheral Component Interconnect.

► **QSIF:** Quarter size Standart Image Format. SIF formatının dörtte biri çözünürlüğe sahip olan QSIF, NTSC sistemde 176 x 112, PAL sistemde ise 176 x 144 çözünürlükte çalışmaktadır. MPEG-1 sıkıştırma standardı QSIF görüntü boyutlarını desteklemektedir.

► **SIF:** Standart Image Format. NTSC sistemlerde 352x240, PAL sistemlerde ise 352x288 çözünürlüğü belirtmektedir. MPEG-1 sıkıştırma standardı bu formatı desteklemektedir.

► **S-Video:** Chrominance'in Luminance bilgisinden ayrı olarak giden transfer edilen video görüntüsü. Bu tip video görüntüsü kompozit-video'dan daha kalitelidir.

► **Transition:** Video içerisinde bir klipten diğerine geçiş yaparken efekt verebilme özelliği. Örneğin siyah bir görüntüden klip görüntüsüne yavaş yavaş geçiş.

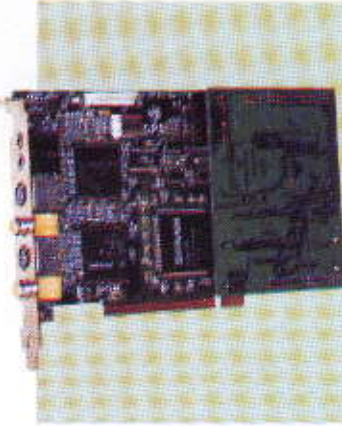
► **Video CD:** MPEG videolar için üretilmiş bir dosya formatı, diğer adı ise White Book. MPEG göstericisi ile seyredebilmektedir.

► **WAV:** Dijital hale getirilmiş ses dosyasının uzantısı.

İNCELENEN CAPTURE KARTLARI

DPS EditBAY

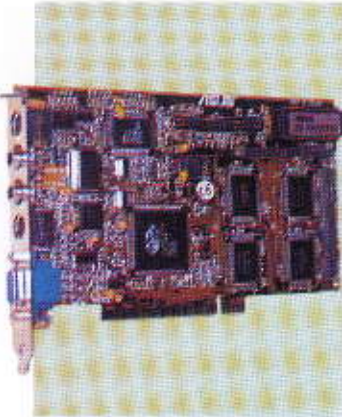
Bilgi İçin: Computorium
Telefon: 0 212 216 03 13
Faks: 0 212 216 03 15
Son Kullanıcı Fiyatı:
1200 \$ + KDV

Bilgi İçin: Megavizyon
Telefon: 0 212 641 33 19
Faks: 0 212 641 17 99
Son Kullanıcı Fiyatı:
999 \$ + KDV

Sıkıştırma metodu olarak Motion-JPEG (3:2:1'den 32:1'e kullanıcı tarafından ayarlanabilmekte.) kullanan bu kart NTSC veya PAL sistemlerde tam çözünürlükte kayıt yapabiliyor. Tam bir video yakalama kartı olan bu kartın görüntü alma hızı saniyede 29.97/25 kare ve saniyede 59.94/50 field. Bu hızlar hem NTSC hem PAL için geçerli. Dijital video formatı olarak 4:2:2 YUV ve True Color kullanıyor. Maksimum 720x480 (NTSC), 720x576 PAL aktif alan çözünürlükte video yakalayabiliyor. Video girişi olarak kartın arkasında S (Y/C) ve kompozit video (S-VHS, VHS, Video8, ve Hi8 girişi) bulunuyor. Video çıkışı ise S (Y/C) ve kompozit video (S-VHS, VHS, Video8, ve Hi8 girişi) olarak kullanılabilir. Giriş ve çıkışlar için kullanılan konnektörler sırayla: S-video-4 pin mini-DIN, kompozit-RCA, Ses - 3.5 mm stereo mini (kablolar RCA bağlantısına izin veriyor) Desteklediği video standartları NTSC ve PAL. Parlaklık, kontrast, saturation, hue, sıkıştırma oranı, sabit disk

veri transfer hızı kontrol edilebiliyor. Kart üzerinde grafik adaptörü 16, 24 veya 32 bit renk destekliyor. DirectX2.0 veya yukarısı ile sorunsuz çalışıyor. Windows 95 sürücülerini kart ile beraber geliyor. Sistem gereksinimi olarak Pentium 133 veya yukarısı işlemci, minimum 32 MB RAM, Windows 95 işletim sistemi, PCI 2.1 uyumlu boş bir yuva, en az 800x600 çözünürlük ve 16 renk gösterebilen süper VGA grafik kartı, CD-ROM sürücü, video kaydı için üretilmiş bir SCSI sabit disk, DirectX2.0 veya yukarısı ile uyumlu bir grafik kartı kitabında belirtilenler. Paketle beraber gelenler ise EditBAY PCI Bus Mastering Card, 6 Adet Kablo (2 kompozit, 2 S-video, 2 Audio), EditBAY kullanım kılavuzu ve EditBAY CD'si. EditBAY CD'sinde EditBAY video sürücülerini, Video Action 5.0 programı, 1000'in üzerinde Transitions, Deluxe / 3 Boyutlu efekt programı, Adobe Premiere için EditBAY ayarları ve kayıtlı kullanıcı olmak için kayıt formu bulunuyor.

ASUS 3DP-V264GT/PRO

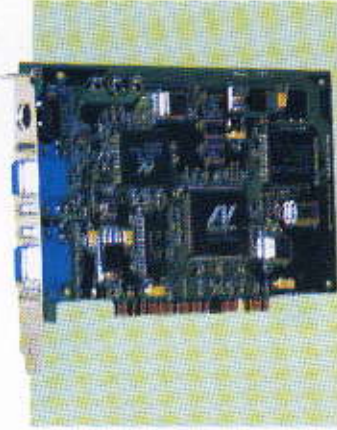
Bilgi İçin: Çizgi Elektronik
Telefon: 0 212 273 14 91
Faks: 0 212 272 58 86
Son Kullanıcı Fiyatı: 195 \$ + KDV (8 MB'lık kartın fiyatı)

ASUS'un bu ekran kartı oldukça gelişmiş özelliklere sahip bir kart. Maksimum çözünürlükte (16.7M renk ve 1280 x 1024) 75Hz'lik bir ekran tazeleme frekansına sahip olan kart ile 200Hz tazeleme hızına 800 x 600 / 65K renk çözünürlüğünde de erişmek mümkün. Entegre edilmiş ATI Rage II 64 bitlik işlemci hem üç boyut hem de iki boyut için hızlandırıcı özellikler taşıyor.

Kartın üzerinde ayrıca MPEG-2 ve video hızlandırıcı bulunuyor. Bu hızlandırıcı ile yazılım ile MPEG oynatabilen kartlardan yüzde yirmi daha fazla bir performans sağlanıyor. 32 bitlik PCI 2.1 standartına uyan bir kart olan bu modelin 4 MB ve 8 MB'lık modelleri

mevcut. Kartın üzerinde ayrıca video için giriş ve çıkışlar bulunuyor. Kart video çıkış verebildiği gibi videodan yapılan girişlere üzerine dahil edilmiş birkaç tane efekti de ekleyebiliyor. Üç boyutlu grafik işleme için gerekli tüm fonksiyonlara sahip olan kartın yanında sürücülerin ve bazı yazılımların yer aldığı bir de CD geliyor. CD içerisinde Windows 95, Windows NT 3.51/4.0, Windows 3.x, OS/2 3.0, AutoCAD, Microstation, ATI Video Player ve MS DirectDraw/3D için yazılmış sürücüler ve programlar çıkıyor. Üzerinde bulunan 16-bit AMC (ATI Multimedia Channel) konnektörü ile kart TV Tuner, H/W MPEG-1/2 ve diğer bazı donanım genişletmelerine de hazır.

Creative Video Blaster

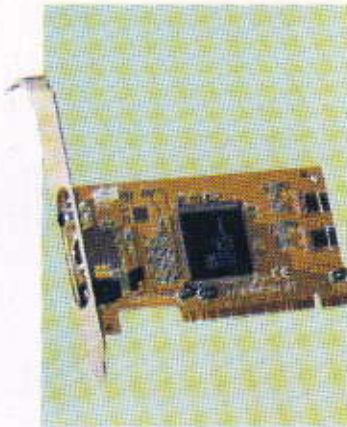

Bilgi İçin: Gen-Pa
Telefon: 0 212 288 10 78
Faks: 0 212 275 50 24
Son Kullanıcı Fiyatı:
194 \$ + KDV

Bir video yakalama kartı olan Creative'in bu kartı donanımsal sıkıştırma yapmıyor. Saniyede 30 kare görüntü alma hızına sahip olan bu kart bu hızla 320x240 yakalama çözünürlüğünde yakalayabiliyor. Tabi eğer kayıt hızlı olan RAM'e yapıyorsa bu hız ancak mümkün olabiliyor. Yakalama sırasında kesintisiz oynatma da yapabiliyor. Ayrıca kart oldukça yüksek kalitede tek kare resim yakalayabiliyor. Kart TWAIN sürücüsü desteği de sağlıyor. Video girişi olarak (NTSC, PAL, SECAM) kompozit video veya S-Video girişleri yazılım aracılığıyla seçilerek kullanılabilir. Video çıkışı bulunmuyor ancak ekran kartına bağlantıyı sağlayan bir çıkış mevcut. Bağlantılar için kullanılan konnektörler şöyle: VGA-In, VGA-Out ve Video In (S-Video). Desteklediği video standartları NTSC-M, PAL-B, PAL-G and SECAM. Parlaklık, kontrast, saturation ve hue yazılım

üzerinden kontrol edilebilen ayarlar. Kart ile beraber Windows 95 ve Windows 3.1x sürücüler geliyor. Sistem gereksinimi olarak kitabında Pentium 90 veya yukarısı işlemci, minimum 8 MB RAM, Windows 95 veya Windows 3.1x işletim sistemi, boş bir PCI 2.1 uyumlu yuva ve eğer isteniyorsa eş zamanlı ses kaydı için bir ses kartı belirtilmiş. Kutu ile beraber gelenler ise: Creative Video Blaster IE500 PCI Bus Mastering Card, 2 adet kablo (1 adet VGA-çıkıştan kartın VGA girişine kablo, 1 video giriş kablosu), Video Blaster kurulum kılavuzu, Video Blaster CD'si, fotoğraf albumu hazırlama CD'si, garanti kartı. Creative Video Blaster CD'si Video Blaster sürücülerini, Ulead ImagePals Go! yazılımını, Creative MPEG Encoder, Creative Video WebPhone 3.0, HotMetal Light 3.0 ve Microsoft Internet Explorer 3.01 & Security Update yazılımlarını içeriyor.

PixelView PV-BT848

Bilgi İçin: Multimedia
Telefon: 0 212 212 98 50
Faks: 0 212 212 98 57
Son Kullanıcı Fiyatı:
50 \$ + KDV

Gerçek bir video yakalama kartı olan PixelView'in bu ürünü saniyede 30 kareye kadar görüntü yakalama hızına çıkabiliyor. Dijital Video Formatı olarak YUV 12/9, YUY 2, BiYUV ve RGB 32/24/15/8 formatlarını destekliyor. Çözünürlük olarak da oldukça yüksek resim kalitesi sunan 640x480 (NTSC) ve 768x576 PAL aktif alandan görüntü sağlayabiliyor ve görüntü alabiliyor. Video girişi olarak NTSC, PAL ve SECAM destekleyen kartın kullandığı konnektörler S-video, miniDIN, kompozit-RCA, Ses - mikrofon girişi ve harici bir görüntü kaynağı kullanılırsa kaynak için elektrik çıkışı bağlantıları. Desteklenen video standartları NTSC, PAL ve SECAM. Yazılım aracılığıyla yapılabilen kontroller parlaklık, kontrast ve giriş yapılan kaynağın seçimi. Windows 95 için sürücülerle gelen kartın kullanma kılavuzunda mini-

mum sistem gereksinimi olarak Pentium 100 veya yukarısı bir işlemci, minimum 8 MB RAM, Windows 95, PCI 2.1 uyumlu boş bir yuva, en az 640x480/256 renk veya 800x600/256 çözünürlük gösterebilen super VGA grafik kartı ve aynı grafik kartının DirectX2.0 veya yukarısı ile de uyumlu olması gerekiyor.

Kart Windows 95 ve Windows 3.x işletim sistemlerini destekliyor. Paketle beraber PV-BT848 PCI Bus Mastering Card, 2 adet kablo (1 kompozit, 1 Audio kablosu), PV-BT848 kullanım kılavuzu ve PV-BT848 sürücü disketi geliyor. PV-BT848 disketinin içinde Windows 95 sürücüler ve bazı kısa faydalı yazılımlar bulunuyor. Kart popüler tüm VGA kartları ve Windows 95 için DirectDraw'u destekliyor. Microsoft Video for Windows ile yüzde yüz uyumlu.

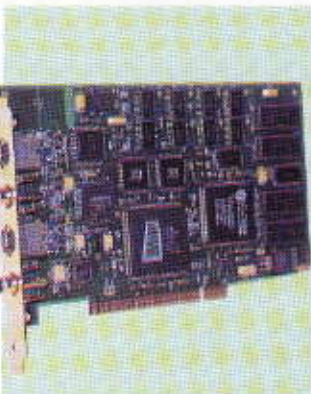
Bilgi için: Megavizyon
Telefon: 0 212 641 33 19
Faks: 0 212 641 17 99
Son Kullanıcı Fiyatı:
199 \$ + KDV

Tek kare resim yakalama cihazı olan bu donanım harici olarak paralel porta takılıyor. Görüntü alma hızı olarak saniyenin 1/30'unda (NTSC), Saniyenin 1/25'inde (PAL) tek bir kareyi yakalayabiliyor. Yani tek bir kare değişmeden ekrandaki görüntüyü aynen alabiliyor. Dijital video formatı olarak 4:2:2 YUV ve True Color desteği veriyor. Çok farklı çözünürlük destekleri sunan kart 180x120, 360x240, 720x480, 1024x680, 1280x960, 1600x1200 çözünürlüklerini hem NTSC hem PAL için destekliyor. Video girişi Y/C (S-Video ve Hi8 girişi) ve kompozit video olarak belirlenmiş. Video çıkışı ise kompozit video olarak tek bir tane. Giriş ve çıkışlar için konektörler S video (SVHS) ve kompozit RCA olarak kartın arkasına yerleştirilmiş. Desteklediği video standartları NTSC ve PAL. Kartın yazılımla yapılabilecek kontrolleri ise parlaklık, kontrast, saturation, gamma ayarları. Kartın beraber kullanılabileceği işletim sistemleri Windows 95, Windows NT 4.x veya Windows 3.1x. Yakalanan resimleri TIFF, TARGA, BMP, JPEG, PCX kayıt imka-

AIGOTCHA!

nı sunan bu kart standart TWAIN arabirimini kullanmaya da izin veriyor. Sistem gereksinimi olarak kitabında 386 veya yukarısı işlemci, minimum 8 MB RAM, Windows 95, Windows NT 4.x veya Windows 3.1x işletim sistemi, boş bir paralel port (cihazın arkasında tekrar bir paralel çıkış bulunuyor.), 16 bit renk gösterebilen super VGA grafik kartı ve bir CD-ROM sürücüsü tavsiye edilmiş.

Paketle beraber gelenler ise AITech AI-Gotcha! harici capture kartı (paralel porta takılıyor ve arkasında paralel port çıkışı var.), iki adet klavye girişli elektrik adaptörü (biri PS/2 için), S-video ve kompozit kablolar, kullanım kılavuzu, bir adet program CD'si ve kayıtlı kullanıcı olmak için kayıt formu. Program CD'sinin içinde Video Action ED (Masaüstü video hazırlama programı), Arena Design ED (Üç boyut grafik ve animasyon tasarım programı), işletim sistemleri için sürücüler, kart ve programların kullanımları ile ilgili dokümanlar yer alıyor. Çeşitli küçük yazılımlar da CD'nin içinde yer alıyorlar.

Bilgi için: Megavizyon
Telefon: 0 212 641 33 19
Faks: 0 212 641 17 99
Son Kullanıcı Fiyatı:
1.295 \$ + KDV

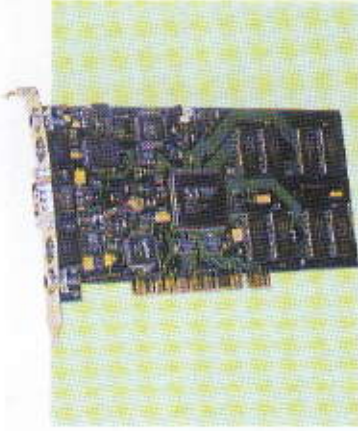
Video CD kalitesinde gerçek zamanda MPEG-I kayıt yapabilen Broadway video cihazından görüntü alabiliyor ve gönderebiliyor. Kartın iki ayrı sürümü bulunuyor. Bir tanesi sadece gerçek zamanlı AVI kaydı yapabilirken diğeri eş zamanlı olarak MPEG sıkıştırması ve kaydı da yapabiliyor. Testimize katılan kart MPEG kayıt da yapabilen sürümüydü.

Broadway'i kullanmak için 90 Mhz bir Pentium yeterli fakat MPEG kaydı yapabilmek için en az Pentium 133 işlemci gerekiyor. AVI formatındaki bir filmi videoya kayıt yapmak istendiğinde ise yine 133 Mhz Pentium işlemci gerekiyor. Bellek ihtiyacı olarak en az

16 MB, fakat bunun en az 32 MB olmasında fayda var. Windows 95 veya NT sistemlerinde çalışan kart ile yapılan 60 dakikalık video kaydı bir CD'ye sığıyor. Kart üzerinde kompozit ve S-VHS video giriş ve çıkışları bulunuyor.

Kart ile beraber Ulead MediaStudio Video Edition, Microsoft ActiveMovie ve internet üzerinden yayın yapmak için program da gelmekte. Kart ile gelen yazılımlar ile videoları internet streaming normlarına çevirip kaydetmek de mümkün. Böylece VDOLive ve RealVideo formatlarını da tanıyan yardımcı programlar ile web sayfasına video film eklenebiliyor.

Broadway

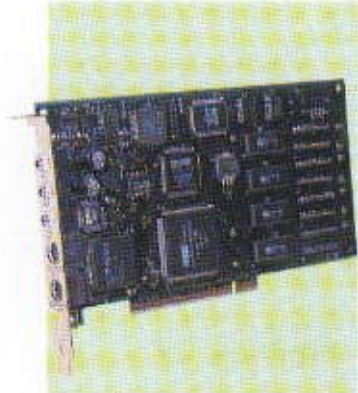

Bilgi İçin: Megavizyon
Telefon: 0 212 641 33 19
Faks: 0 212 641 17 99
Son Kullanıcı Fiyatı:
Konfigürasyona göre
değişiyor.

Bu kart sadece tek kare yakalama özelliğine sahip. Ancak bu kartın asıl işi "video editing"; yani amatör video efekt programı. Hazırlanan videolar üzerinde oynamak için yapılan bu kart ile amatör olarak geçişler yapılabilir, görüntü üzerine görüntü bindirilebilir veya görüntü üzerine yazı eklenebilir. Dijital video formatı olarak 24 bit, True Color destekleyen kart ile 768x576 çözünürlükte true color video çıkışı almak mümkün. Video girişi olarak FBAS/kompozit ve S-VHS girişlerinden birinin kullanılabilirdiği Video Maker ile çıkış yine FBAS/kompozit veya S-VHS olarak yapılabilir. S-video ve kompozit çıkış konnektörlerine sahip. NTSC, PAL video standartlarını destekleyen kartın yazılım aracılığıyla parlaklık, kontrast, saturation, limunance ve netlik ayarlarını yapmak mümkün. Windows 95 sürücüleri ile gelen kart için kitapçığında belir-

Video Maker

tilen minimum sistem gereksinimi ise şöyle: 486 DX4-100 veya yukarısı bir işlemci, minimum 8 MB RAM, 200 MB boş sabit disk alanı, Windows 95 işletim sistemi ve PCI 2.1 uyumlu boş bir yuva. Kart tek kare resmi 24 bit renk derinliğinde olarak yakalayabiliyor. Yanında gelen yazılım ile video hazırlamak için gerekli birçok efekti eşzamanlı olarak gerçekleştirebiliyor. Video titling, keying, scaling, digitizing, video effects, trick effects, enhancer, Bluebox, picture in picture bu efektlerden bir kısmı. Bir mouse tıklaması ile girişteki video sinyali istenilen efektle birleştirilip çılaşa verilebiliyor. Bu işlem gerçek zamanlı olarak yapılıyor ve render bekleme olayı kartın üzerinde bulunan çok hızlı bir işlemci ile aşılmış. Saniyede 50 kareye kadar çıkış aktarma imkanı mevcut. Ayrıca kart ile beraber 3 disketlik özel yazılım geliyor.

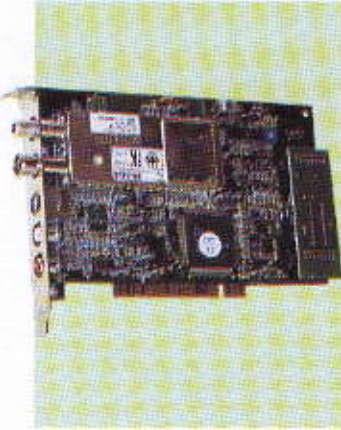

Bilgi İçin: Megavizyon
Telefon: 0 212 641 33 19
Faks: 0 212 641 17 99
Son Kullanıcı Fiyatı:
895 \$ + KDV

Üzerinde iki adet S-Video giriş ve çıkışı bulunan kartın yanında RCA tipi bağlantı için çevirici bulunması büyük bir avantaj sağlıyor. Kartın kullanılabilmesi için en az Pentium 133 ve 32 MB bellek gerekiyor. 16 bit renk derinliği sağlayabilen bir grafik adaptörü de gereken sistemden televizyona görüntü çıkışı da yapılabilir. Görüntü alınırken sesi de duyabilmek için kartın arkasında bulunan çıkışı yanında gelen kablunun ses kartına takılması gerekiyor. Görüntü 160x120 ile 1600x1200 arasında 7 değişik çözünürlükte alınabiliyor. Görüntüyü siyah-beyaz, 16/256 renk, 16 bit veya 24 bit renk derinliklerinde seyredebilmek mümkün, ama bilgisayarın bu renk derinliğinde gösterebilen grafik kartına sahip olması gerekiyor. Kart Mpeg kaydı SIF, QSIF ve Video CD formatlarında yapılabiliyor. Yapılan Mpeg kaydının kalitesi ise 0.5 Mbit/s, 2.25 Mbit/s ve en yüksek

4 Mbit/s veri transferi hızlarında üç değişik hızda sunulmuş. Normal Video CD kaydının veri transferi 1.15 Mbit/s olduğu düşünülürse bu seçenekler oldukça iyi. Ses örnekleme kalitesi ise standart 44100 bit/saniye olarak geliyor, diğer iki seçenek ise 32000 ve 48000 bit/s. Ses verisinin transfer hızı ise standart 22400 bit/s, 13 değişik hız ayarlı ve kullanılabilir. Kart SIF standardında 320x240 (veya 352x240) çözünürlükte NTSC sistemde saniyede 30 kare, PAL sistemde ise 320x288 (veya 352x288) çözünürlükte saniyede 25 kare hızında görüntü alabiliyor. QSIF formatında ise aynı hızlara dörtte bir çözünürlükte ulaşabiliyor. Kart MPEG layer 1 ve 2 formatlarını kullanabiliyor. Kart ile ayrıca H.261 ve H.263, ISDN/LAN/POTS platformlarında video konferans yapılabilir. Tiff, targa, bmp, jpeg, mpeg-1 ve pcx formatlarında görüntü alınabiliyor.

Snazzi

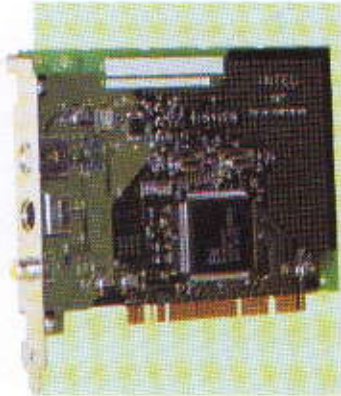
Bilgi için: Multimedya
Telefon: 0 212 212 98 50
Faks: 0 212 212 98 57
Son Kullanıcı Fiyatı:
164 \$ + KDV

Bu kart merkezimize gönderilen en genel amaçlı kart olma özelliğini taşıyor. PCI olan kart hem televizyon hem FM radyo kartı olmasının yanı sıra hem tek kare hem de video yakalama özelliğini taşıyor. Kart ile beraber bir de masaüstü kameraya sahip olanlar Internet üzerinden veya "Point-to-Point" konuşma ya da video konferans yapabilirler. Kart ile tam ekran veya küçük bir pencere içinde televizyon izlemek mümkün. 1024x768 çözünürlükte VGA çıkış sağlayan kartın 181 kanal kablo televizyon için hazır ayarlanmış hafızası var. Otomatik kanal arama özelliği hem televizyon modülünde hem de radyo modülünde bulunuyor. Alarm kurma özelliği de buluna kartın görüntü ve video yakalama özellikleri de oldukça iyi. AVI

Aver TV-Phone

formatında kayıt yapabilen kart YUV 4:2:2 kalitesini RGB 32, 24, 15 formatlarıyla yakalıyor. Koaksiyel, kompozit ve s-video girişlerini destekleyen kart ile 640 x 480 çözünürlüğe kadar tam ekran görüntü almak mümkün. Kart için en az Pentium 100 işlemci, Windows 95 işletim sistemi, DirectDraw destekleyen bir ekran kartı, boş bir PCI slot ve tabii diğer kullanılacak özellikler için gerekli ek donanımlar gerekiyor. Kutudan kartın yanında kurulum ve kullanma kılavuzu, çok fonksiyonlu uzaktan kumanda cihazı, kumanda cihazının alıcısı, çok amaçlı bir kablo, FM radyo için anten, sürücülerin ve programların bulunduğu çeşitli disketler çıktı. Kart üzerinden yapılacak görüşmeler için bir mikrofona da pakete dahil edilmiş.

Intel Smart Video Recorder III

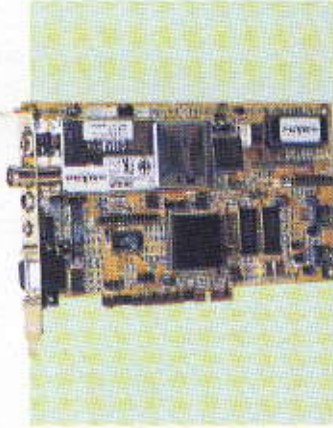
Bilgi için: Empa
Telefon: 0 212 599 30 50
Faks: 0 212 598 53 53
Son Kullanıcı Fiyatı:
199 \$ + KDV

Tamamen bir video yakalama kartı olan Intel'in bu ürünü bir seferde ve gerçek zamanlı olarak yakalama (görüntüyü dijitalize etme işlemi), sıkıştırma ve sabit diske kaydetme işlemini yapıyor. Kaynak olarak da bir kamera, bir VCR, bir videodisc player veya herhangi bir analog video'yu kullanabiliyor. NTSC, PAL ve SECAM video formatlarını destekleyen kart saniyede 30 kare yakalayabiliyor. Ancak performansın makinenin özelliklerine bağlı olduğu da kullanma kılavuzunda not olarak belirtilmiş. Sıkıştırma işlemini yazılım aracılığıyla yaptığı için gerçek performans ancak yüksek donanım özelliklerine sahip makinalarda yakalanabiliyor. Kart ile beraber gelen "video editing" yani video işleme yazılımı ile de amatör videolar hazırlamak mümkün. Geçişleri yumuşatmak, üst üste görüntüler bindirmek ve çeşitli geçiş efektleri kart

ile beraber gelen yazılımın özellikleri. Ayrıca sıkıştırma işlemi "offline" yani yakalama sırasında değil de videonun işlenmesi bittikten sonra yapılarak kalite artırılabilir. Minimum sistem gereksinimi olarak Pentium 90 veya üstü bir işlemci, bir adet boş PCI slot, 100MB veya üstü boş sabit disk alanı, 8MB RAM, Windows 95 işletim sistemi, S-VGA ekran kartı (256 colors), CD-ROM sürücü belirtilmiş. Paketten bir CD içerisinde video kayıt, sıkıştırma ve oynatma yazılımları çıkıyor. Sürücüler de CD içerisine konmuş. Gerekli kablolar paket içinde yer alıyor. Kitapçıklar ve web yayınlama yazılımı da Intel'in bu ürünü ile beraber gelen aksesuarlardan.

Ayrıca yanında gelen yazılımların içerisinde Intel'in popüler Video sıkıştırma yazılımı olan Intel Indeo'nun 4.31 sürümü çıkıyor. Bu sürümün ActiveMovie ve MMX desteği var.

PCView Combo TV

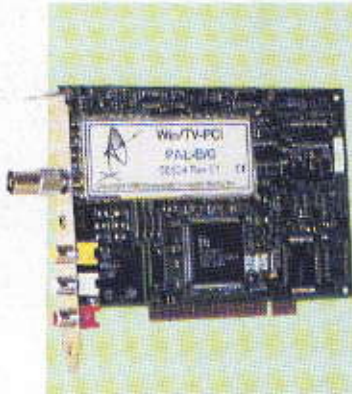

Bilgi için: Gen-Pa
Telefon: 0 212 288 10 78
Faks: 0 212 275 50 24
Son Kullanıcı Fiyatı:
185 \$ + KDV

Aynı anda üç özelliği olan bu kart hem bir televizyon kartı hem ekran kartı hem de bir video yakalama kartı. 1280x1024, 256 renk veya 1024x768 64K renk sağlayan ekran kartı 4 MB'a kadar destekleyen Cirrus Logic 5465P+ işlemcili, DirectDraw desteği olan kısım. Kart hem PAL, hem NTSC hem de SECAM standartlarını destekliyor. Kartın arkasındaki konektörler bir adet 75 ohm anten girişi, bir adet VGA çıkışı, bir adet ses girişi, bir adet video girişi ve bir adet ses çıkışı için bağlantı noktaları. Kart ile hem video hem de resim yakalayıp AVI, BMP, PCX veya TFT formatlarıyla kaydetmek mümkün. Kart ile beraber gelen sürücüler ise şöyle: Windows 95, Windows 3.x, DOS, Windows NT, OS/2 Warp MS-Dos 5.0 veya yukarısı işletim sistemleri için gerekli kart sürücüler. Sistem gereksinimi olarak kitapçıklarda belirtilenler şöyle: 486 veya daha yukarısı bir işlemci, minimum 4 MB RAM, Windows 95 işletim sistemi ve PCI yapıdaki kart için PCI 2.1 uyumlu boş bir yuva. Kutudan bir adet PCI kart, bir adet uzaktan kumanda, bir adet uzaktan kumanda alıcısı, bir adet Line-Out-Line-In kablosu, bir adet koaksiyel çevirici, bir adet seri port çevirici, 3 adet kartın ve herbirinde kartın farklı özelliklerinin anlatıldığı kullanım kılavuzları, bir adet sürücü CD'si çıkıyor. Kart üzerinde bir adet DTV-kamera girişi ve bir adet S-video çıkışı var. Bu çıkışa bağlanabilecek kablo da kutudan çıkıyor.

PCView Combo TV kartının üzerinde Philips'in televizyon yayınlarını alan TV Tuner'i bulunuyor. Ancak Tuner'in etrafında magnetik alandan etkilenmeyi önleyecek bir koruma kılıfı bulunmuyor.

Hauppauge Win/TV Primio

Bilgi için: Bilgitaş
Telefon: 0 212 275 00 20
Faks: 0 212 272 84 66
Son Kullanıcı Fiyatı:
102 \$ + KDV

PCI standartındaki bu kartı antene veya kablolu televizyonun sinyallerini taşıyan kabloya takarak boyutları değiştirilebilir bir ekranda televizyon izlemek mümkün. Bu kaliteli görüntü girişteki sinyalin yüksek kaliteli 4:2:2 video örnekleme formatı ile sayısallaştırılması sayesinde oluyor. Sayısallaştırılan sinyal PCI veriyolu üzerinden ekran kartının hafızasına yazılıyor ve bu yöntem de görüntü kalitesini artırıyor. Özelliği olan kartlar aynı anda teletext yayınlarını da deşifre edebiliyor. Bu kart ile 640x480 çözünürlükten 16 milyon renkli 1280x1024 çözünürlüğe kadar bir pencere içinde televizyon izlemek mümkün. Harici bir kaynak ile beraber ses girişini de kabul edebilen bu kartın ses çıkışı hem bir ses kartına bağlanabiliyor hem de doğrudan hoparlörler ile sürülebilir. Profesyonel kalitede 24-bit derinlikte 4:2:2 formatında dijitalize edip sonuçları TIFF, BMP, PCX,

GIF, TGA ve JPEG olarak siyah/beyaz veya 8, 16 ve 24-bit derinliklerinde saklamak mümkün. 320x240 çözünürlükte gerçek zamanlı AVI kaydı da bu kartın sunduğu özelliklerden. Boş bir PCI slot, en az DirectDraw 3.0 destekleyen bir VGA kart Windows 95 işletim sistemi kartın minimum gereksinimleri. Kart ile beraber sürücüler ve kartın özelliklerini kullanabilmeyi sağlayan bazı yazılımlar geliyor. Kart bir kamera bağlanarak Internet'te görüntülü konuşmayı kolaylıkla sağlayacak kadar iyi tasarlanmış.

Bu kartın birbirinden farklı üç ayrı sürümü bulunuyor. En ucuz olan sürümü sadece televizyon kartı olma özelliğini taşıırken diğer sürümlerde teletext ve en pahalı modelinde FM radyo desteği bulunuyor.

Kurulumu son derece basit olan bu kartın yanında uzaktan kumanda olmaması tek dezavantajı. □

Video Capture Alırken

Bu sayfada 'Satın Alma Danışmanı' başlığı altında her ay bilgisayar ile ilgili bir ürünü satın alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini bulabileceksiniz.

Bilgisayara dışarıdaki bir cihazdan veya yayından görüntü almaya yarayan capture kartı alırken dikkat edilmesi gereken birkaç unsur var. Bir cihaz alırken ilk akla gelen özelliklerinden çok üzerindeki fiyatıdır. Bu konu ile ilgili kartların maalesef fiyatları arasında büyük uçurumlar mevcut. Bunun nedeni, bakıldığında birbirlerine benzemelerine rağmen kartların üzerindeki entegrelerin yetenekleridir.

Bu tipte bir kart alırken ilk etapta sizin ne istediğinizi iyice düşünmeniz gerekir. Televizyon seyretmek için alacağınız bir kartın fiyatı genelde ucuzdur. Bu tür kartların ucuz olmasının sebebi kartın, üzerinde tv tuner denilen kanal değiştirici ve bunu kumanda eden ve grafik adaptörüne görüntü gönderen bir işlemciden ibaret olmasıdır. Televizyon seyretmek için alınan ucuz bir kart ile muhtemelen sadece televizyon seyredebilirsiniz, çünkü bu kartlar ile sabit diskinize bir film kayıt edip, görüntü üzerinde oynamanız veya efektler eklemeniz saatlerinizi ve sabit diskinizden bol miktarda boş alan çalacaktır. Bilgisayara sadece görüntü aktaran kartlar ile alınan bir film kabaca bir hesap yapılsa, saniyede 25 kare görüntü aldığı, alınan görüntünün boyutları 320x240 piksel olduğu ve renk sayısının 256 olduğu düşünülürse; bunların çarpımı ile ortaya çıkan rakam bir saniyelik oynayan görüntü için 1875 Kb yer kaplamasıdır. Bu durumda 60 dakikalık bir film için 6.4 Gb boş disk alanı gerekecektir, bu sadece

sessiz bir görüntü kaydının kaplayacağı alandır; herhalde bunun üzerine ses de eklendiğinde kaplayacağı yeri düşünmek bile istemezsiniz.

Bilgisayara görüntü alırken, tek karelik bir resim için elbette yukarıdaki durum gözönüne alınmaz. Yukarıdaki durum belli miktarda yazılımsal sıkıştırma programları ile ortadan kaldırılmakta. Yazılımsal sıkıştırma programları bilgisayarın işlemci gücüne ve bellek miktarına dayalıdır; çünkü yukarıda yapılan hesap sonucu ortaya çıkan 1875 Kb'lık bir seri görüntüyü sıkıştırması gerekiyor. Bunu bir de ses ile senkronize şekilde sıkıştırması gerektiği düşünülürse kayıt esnasında görüntü kaybı olmaması için yüksek işlemci gücüne ihtiyaç olduğu ortaya çıkar. Çünkü bir önceki resim karesi zamanında sıkıştırılmazsa bir sonraki resim alınamayacak; ya görüntüde düzgün bir akış sağlanamayacaktır veya görüntü ile sesin senkronu kaçacaktır.

Pahalı ama yukarıdaki işlemi bilgisayarın işlemcisine yüklemekten donanımsal olarak bu işi halleden kartlar mevcuttur. Sıkıştırma işlemi donanımsal olarak yapabilen kartlar görüntüyü aldıkları andan itibaren bilgisayarın belleğine, oradan da işlemci ve bellek arasında sıkıştırma yazılımı vasıtasıyla pin pon topu gibi verinin gidip gelmesine gerek kalmadan kendileri halleder. Sonuçta görüntü sıkıştırılmış olarak seri halde sabit diskinize kayıt olur. Donanımsal sıkıştırma yeteneğine sahip olan kartlarda görüntü kaybı hemen hemen hiç olmaz. Bu tür

kartlar daha çok profesyonel anlamda kullanıldığı için, üzerlerinde tv tuner denilen yani direkt televizyon yayını alan ve kanal değiştiren bölüm bulunmaz. Profesyonel kartlarda görüntü bir video cihazından veya kameradan alınır. Burada dikkat edilmesi gereken ise kartın giriş-çıkış soketleridir. Tv tunera sahip bir kartta genellikle RCA denilen normal bilinen anten girişi vardır. Bazı kartlarda bu görüntü, sol ve sağ ses kanalları (görüntü sarı, sol ve sağ kanallar kırmızı ve beyaz) giriş-çıkışı olarak bulunmaktadır. Bir başka soket türü ise şu an için en iyisi olan S-Video giriş-çıkışıdır. S-Video'da renk ve aydınlık bilgisi ayrı olarak gelmektedir, bu da daha kaliteli bir görüntü sağlar.

Sonuç olarak alınacak kartın size uygun olan olması gerekir. Pahalı kartlar her zaman iyidir deyip, televizyon seyretmek için pahalı bir kart aldığımızda, direkt anten kablosunu takip televizyon seyredeemediğinizi farkedince şaşırmanın. Yine aynı şekilde bu beni idare eder deyip, ucuz bir video kartı aldığımızda kartın düzgün ve seri görüntü-ses sıkıştırması veya senkronize bir görüntü elde edemediğinizde de şaşırmanız gerekir. Alacağınız kart daha sonra sizi donanımınızda da değişiklik yapmak zorunda bırakabilir.

Satın alma danışmanının ilerleyen sayfalarında bilgisayar pazarındaki çeşitli ürünlerin bir listesini bulacaksınız. Böylece istediğiniz ürüne çok daha kolay ve hızlı ulaşabilirsiniz.

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
ANAKART			
ABIT PX3	TELLCOM	MURAT TELLIOĞLU	(0 212) 213 34 40
SPACEWALKER HOT-565	BURCU ELEKTRONİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 29 25
ABIT LX6	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
QDI LEGENDI	ATAK BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 266 95 17
MAINBOARD TX PRO	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ASUS	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
ELPINA VX PRO 512K	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
TUCSON V2	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ASKA	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
GVC 512 VX	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
SOYO 5BT5	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
LUCKY STAR VX PRO 512K	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
TOMATO 5SVA	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
TOMATO 5STX	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
TOMATO 6MLX	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ASUS-TXP4	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
PENTIUM INTEL VX 512 K	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
HDD			
MICROPOLIS	MEGAVİZYON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 641 33 19
SAMSUNG	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
IBM	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
FUJITSU	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
QUANTUM	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
TOSHIBA	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MAXTOR	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
SAMSUNG	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
TOSHIBA TS1401	GEN-PA	MELAHAT GÖKÇE	(0 212) 288 10 78
SEAGATE	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
QUANTUM	YAMAN	DERYA BİNGÜL	(0 212) 212 54 00
SEAGATE	DATAGATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
WESTERN DIGITAL	DATAGATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
QUANTUM	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
RAM			
32 MB SDRAM	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
DIGITAL 16 MB SD-RAM	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
TEXAS INS 8MB EDO RAM	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
CENTURY	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
TEXAS INSTRUMENTS	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
COMPAQ 16 MB SDRAM	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
HYUNDAI 10 ns SDRAM	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
EKRAN ve GRAFİK KARTLARI			
OXYGEN	MEGAVİZYON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 641 33 19
4 MB MATROX MILLENIUM	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
MATROX MILLENIUM 2 MB	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
2 MB 3D STEALTH 2240 XL	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
ASUS	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
VGA S3 TRIO 64 2MB	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
4 MB S3 VIRGE MPEG	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
1 MB S3 TRIO 64 MPEG	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
S3 TRIO 64 V2 1MB	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
IXMICRO TWIN TURBO	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
TARGA 2000	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
ELSA PhotoJet	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
EKRAN VE GRAFİK KARTLARI			
ELSA VICTORY Erazor	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ELSA Gloria-XL	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
VICTORY ERAZOR	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
CARDEX	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
ASKA	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
ASUS 2 MB PCI	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
ELSA WINNER	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
CARDEX GENESIS EV	EMPA	YUNIS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
DIAMOND	EMPA	YUNIS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
DIAMOND STEALTH 3D 2000	EMPA	YUNIS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
DIAMOND MONSTER 3D	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MATROX MYSTIQUE 2 MB	HARMONY BİLGİSAYAR	YALÇIN İŞİN	(0 212) 258 30 24
SUPER LNB 53 VIRGE	BOGAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
PFV-VG 3D 2MB	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
CRYSTAL VR 4000	ÖLÇSAN	TURGUT DOĞRU	(0 212) 280 97 61
GENESIS SV	EMPA	YUNIS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ETHERNET			
ASUS Dec100Tx	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
3COM PCI ETHERNET KARTI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SURECOM 16 Bit ISA	EMPA	YUNIS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
GENIUS GF 100 TX-100Mbps Fast Ethernet	BOGAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
DE-220 PT	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
HOSTLINK 32-bit PCI, 10Mbps	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
100 Mbps NBASE NH-228	DATTEL	BURAK HALILOĞLU	(0 212) 213 18 00
EDIMAX	YAMAN	MERT BAŞAR	(0 212) 212 54 00
COMPEX	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
İŞLEMCI			
INTEL P2 KLAMATH	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
INTEL PENTIUM II 266	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
INTEL 150	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
ULTRA MOONLIGHT 166 MMX	BİLGİ ELEKTRONİK	NESRİN ALTAŞ	(0 212) 213 34 18
ULTRA MOONLIGHT PII-233	BİLGİ ELEKTRONİK	NESRİN ALTAŞ	(0 212) 213 34 18
CYRIX 166 MMX	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PENTIUM 200 MMX	INSELBERG BİLİŞİM	JOSEF INSELBERG	(0 212) 222 19 26
PENTIUM II 300	INSELBERG BİLİŞİM	JOSEF INSELBERG	(0 212) 222 19 26
INTEL PENTIUM II 266	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
INTEL PENTIUM II 300	EMPA	YUNIS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ZET PROFESSIONAL P-II 233	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
PENTIUM MMX 166	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
INTEL PENTIUM II-233	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
PENTIUM 166 MMX	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
PENTIUM 166 MMX	ASKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 414 23 24
PENTIUM II 233	ASKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 414 23 24
IBM	GEN-PA	MELAHAT GÖRKE	(0 212) 288 10 78
INTEL PENTIUM 133	ALBİM	NEJAT KUMBAK	(0 216) 349 89 70
INTEL PENTIUM 233 MMX	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
INTEL PENTIUM 166 MMX	BOGAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
INTEL PENTIUM PRO 200	EMPA	YUNIS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
INTEL MMX 200 BOX	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
KASALAR			
ASUS KASA	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
ATX KASA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ALPHA 200W Midi Tower KASA	EMPA	YUNIS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
KASALAR			
ATX MIDI TOWER KASA (235 W TÜV)	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
200 W MIDI TOWER KASA (CASE ST-GLT)	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MT-105D-R MINI TOWER KASA (230W)	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
3.5" SCSI HDD KASA (Fanlı)	SKY BİLGİSAYAR	TULGA EREN	(0 212) 225 68 07
BIG TOWER	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
ALPHA MINI TOWER	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
UPS			
FENTON POWERPAL L280	TELLCOM	MURAT TELLIOĞLU	(0 212) 213 34 40
FENTON L425	TELLCOM	MURAT TELLIOĞLU	(0 212) 213 34 40
TRIPPLITE	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
PULSAR ES	ESCORT	KAHRAMAN INCE	(0 212) 212 07 50
COMET	ESCORT	KAHRAMAN INCE	(0 212) 212 07 50
RIELLO ECL 35, 350 VA	ATP ELEKTRONİK	ONUR AMAÇ GUNAY	(0 212) 213 53 80
RIELLO ECL 85, 850 VA	ATP ELEKTRONİK	ONUR AMAÇ GUNAY	(0 212) 213 53 80
APC BACK-UPS PRO	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
AIDATA 425 / 650 VA	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
TRIPPLITE	YAMAN	MERT ERİNÇ	(0 212) 212 54 00
300-600-1200 VA MAINPOWER, ONLINE	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 259 88 87
VICTRON MATCH 250	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
APC BACKPRO 420 VA	APC TÜRKİYE	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 47 82
MAIN POWER	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
APC BACKPRO 650 VA	APC TÜRKİYE	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 47 82
MICRO-LINE PLUS 250 VA	TUNÇMATİK	SİBEL ONAY ANIT	(0 212) 252 99 11
INFORM ON-LINE 1250 VA	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
CD-ROM			
CYBERDRIVE 24X	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
INFRA 24 HIZLI CD-ROM CREATIVE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SAMSUNG 24X	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
DIGITAL 24X	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 212) 348 13 99
ACER	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
TOSHIBA 24X	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
PHILIPS 24X - 32X	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MITSUMI 16X	EMPA	YUNİS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 50
20X LITE-ON PLAY TUŞLU	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
PANASONIC CR-585-24X	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
PANASONIC KXL-783A EXT. CD PLAYER	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
ACER 24X CDROM	DATAGATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
24X CREATIVE INFRA	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
MULTIWAV PRO24	MEGAVİZYON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 641 33 19
CREATIVE (Sound Blaster 16 oem)	GEN-PA	MELAHAT GÖKÇE	(0 212) 288 10 78
UTOPIA	EMPA	YUNİS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 50
SOUND BLASTER	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
AZTECH	ALBİM	NEJAT KUMBAK	(0 216) 349 89 70
YAKUMO	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
GENIUS SOUND MAKER 3DX - DX	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
PHILIPS	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
YAMAHA	YAMAN	DERYA BİNGÜL	(0 212) 212 54 00
CREATIVE AWE 64	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
KONTROL KARTLARI			
MYLEX ULTRA SCSI	DATAGATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
BUSLOGIC/W.DIGITAL SCSI KART	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SCSI KART NON CACHE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
TEKRAM	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30

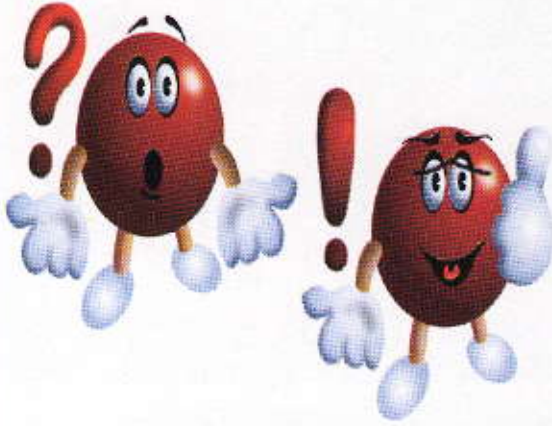
ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
KONTROL KARTLARI			
ADAPTEC	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
DELTRON PCI IDE CACHE	BOGAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MYLEX	DATAGATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
KLAVYE			
MITSUMI KLAVYE Q Türkçe Win 95	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
3.5" 1.44 FDD	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
LOGITECH	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
Q KLAVYE W95 Türkçe, AT	EMPA	YUNİS TÜRKOĞLU	(0 212) 599 30 50
Q KLAVYE	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
Aidata Q - F Türkçe Win 95 Klavye	BOGAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
CHICONY SUPER Q TR WIN95	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
F-KLAVYE WIN 95	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
PS2 MITSUMI KLAVYE	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
YAZICI			
CITIZEN SWIFT 90	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
PANASONIC KX-P1150	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
MINOLTA PAGE PRO 12	TRANS TEKNİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 254 54 14
EPSON	ROMAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 252 08 09
CANON	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 259 88 87
PANASONIC	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
HP	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
LEXMARK 1020C RENKLI INKJET	PERA BİLGİ İŞLEM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 221 12 82
PANASONIC 24X	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
ZEBRA BARKOD	EXİM	BURKUT BURKUTOĞLU	(0 212) 278 22 97
OKI ML 590E	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
LEXMARK OPTRA E LAZER YAZICI	PERA BİLGİ İŞLEM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 221 12 82
HP LASERJET	YAMAN	MERT BAŞAR	(0 212) 212 54 00
BROTHER M-4318L	ALTINDAĞ	MELTEM EJDER	(0 212) 230 14 17
XEROX DOCUPRINT 4512	XEROX	SEDEF TUR	(0 212) 274 93 54
CANON	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
STAR	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
FACIT D 425 DT	MARS LTD.	ONUR ERDURAN	(0 212) 281 01 42
PANASONIC KX-P6100	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
PANASONIC KX-P1150	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
HP	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
MONİTOR			
HANSOL	TELLCOM	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
DIGITAL 14"	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
PHILIPS 14"	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
GALAXY 14"	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
HYUNDAI	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
SONY	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
CTX 15"	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 259 88 87
ACER PRESTIGE	İHLAS-ACER	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 317 96 50
MONO VGA 9"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MULTIMEDIA GOLDSTAR 15"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
VESTEL 14"	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
TATUNG TNB-5300	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
AIDATA 1570 M 15"	BOGAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MITSUBISHI D-5 15 HX	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
SONY	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
ELSA ECOMO 17"-20"-21"-24"	TEİ	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
İLYAMA	OLÇSAN	TURGUT DOĞRU	(0 212) 280 97 61

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
MONİTÖR			
MICROSCAN 3V+ / LR (17")	HARMONY BİLGİSAYAR	YALÇIN İŞİN	(0 212) 258 30 24
SAMSUNG	KOÇKAYA	SEZAL BAYRAK	(0 212) 286 01 60
PHILIPS	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MITSUBISHI	YAMAN	YALÇIN KIROĞLU	(0 212) 212 54 00
DİJİTAL 14", 15", 17", 21"	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
PANASONIC	PANCOM	ESRA SELÇUK	(0 212) 274 47 55
ESCORT	ESCORT	KAHRAMAN İNCE	(0 212) 212 07 50
HITACHI CM611ET	BİLGİTAŞ	TÜLİN ÇAYIRCI	(0 212) 275 00 20
HANSOL	TELLCOM	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
COMPAQ	PROMAKRO	HAZİM KURT	(0 212) 221 99 20
GOLDSTAR	PROMAKRO	HAZİM KURT	(0 212) 221 99 20
HYUNDAI	EMPA	YUNİS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 50
NEC E500	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
MACINTOSH			
POWER MACINTOSH	BİLKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 293 39 40
POWER BOOK	BİLKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 293 39 40
MACINTOSH PERFORMA	BİLKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 293 39 40
POWERCOMPUTING	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
NOTEBOOK			
ASUS NOTEBOOK P6300	ÇİZGİ ELEKTRONİK	MERAL ERGÜN	(0 212) 273 14 91
MITAC	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
DİJİTAL HiNote Ultra 2000	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
COMPAQ	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
DELL LATITUDE I66 CD	İTERAKTİVE	MURAT ÖNÜK	(0 212) 212 35 36
DİJİTAL HiNote	4K	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 259 38 00
ZET DUAL NOTEBOOK	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
TATUNG TNB-5300	HARMONY BİLGİSAYAR	YALÇIN İŞİN	(0 212) 258 30 24
COMPAQ	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
TOSHIBA	BEKOM A.Ş.	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 47 00
TECRA 740 CDT	BEKOM A.Ş.	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 47 00
LİFEBOOK 530 T	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
AİDATA ALTIMA 6200 166MMX	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MITAC 5026 X/TF	ALBİM	NEJAT KUMBAK	(0 216) 349 89 70
MULTİMİDİA			
RADIO KARTI İNTERNAL	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
TV KARTI MPEG+T.TEXT+2 MB	CEMRE BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 06 30
HOLLYWOOD MPEG-2 BOARD	MEGAVİZYON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 641 33 19
MITSUMI Crole Sound	EMPA	YUNİS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 50
TYPHOON	YAMAN	DERYA BİNGÜL	(0 212) 212 54 00
CREATIVE VIDEO	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
CREATIVE SB 16 pnp	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 259 88 87
TEKRAM TV KART	KONTROL DATA	SEREF SENTÜRK	(0 216) 414 18 40
ST-3060-12 CD OKUYUCU	EXİM	BURKUT BURKUTOĞLU	(0 212) 278 22 97
UMAX MAXMEDIA TV II	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
DATRON WATCH TV	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
TEKRAM TE1210	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
AKSESUAR			
FAN	ELEKTROKOM	HÜLYA TARCAN	(0 212) 213 72 36
KABLOLU KUMANDA	AVS	CAN ÖZEN	(0 212) 258 70 90
GENIUS J-12 JOYSTICK	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
IBM MEDIA-3 (2-way Stereo speaker)	BİLTUR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 296 02 19
LOGITECH SUREMAN (kablolu mouse)	EMPA	YUNİS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 50
PROXIMA LP 10 (Projeksiyon sistemi)	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57

URUN ISMI	FIRMA	YETKILI	TELEFON
DONANIM			
AKSESUAR			
MITSUMI (Circle Sound)	EMPA	YUNIS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 50
MIROVIDEO	OLCSAN	TURGUT DOĞRU	(0 212) 280 97 61
KASA 5.25	GEN-PA	MELAHAT GÖKÇİ	(0 212) 288 10 78
SUPERNOVA WINPOINT MOUSE	METRO	OZAN ÖZGÖREN	(0 216) 346 01 16
NOTEBOOK CANTASI	BOYUT SATIS HİZMETLERİ M. ZUHRA İNKAYA		(0 212) 270 45 72
FAX/MODEM			
ZOLTRIX 33.6 INT.	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSOZ	(0 216) 418 69 93
LONGSHINE	TURANLI ELEKTRONİK	SATIS BÖLÜMÜ	(0 216) 414 21 31
WISECOM	HANEL BİLGİSAYAR	ALİHAN VERGİLİEL	(0 212) 239 88 87
33.600 FAX-MODEM ADALINK	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ZYXEL COMET 33.6	DATA TEKNİK	SATIS BÖLÜMÜ	(0 212) 288 17 65
33600 PCMCIA	ELEKTROKOM	HÜLYA TARGAN	(0 212) 213 72 36
ELISA MicroLink 33.6TS	TET	TAYFUN ERKEŞKİN	(0 212) 236 33 32
USROBOTICS SPORTSTER	BİLTUR	SATIS BÖLÜMÜ	(0 212) 296 02 19
WISECOM 33.600	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
PHILIPS PCA 28 JM	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MOTOROLA	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
TAICOM	INTERTAM	AYDAN ÖZKASAP	(0 212) 275 08 87
BOCA	INTERTAM	AYDAN ÖZKASAP	(0 212) 275 08 87
SPEEDCOM 33600	EMPA	YUNIS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 50
SMARTLINK 56K FLEX	ÇETİNKAYA	DENİZ ÇETİNKAYA	(0 212) 484 54 16
3JTECH 56/33.6K	OFİS	TUNCER SARPİTUNALI	(0 212) 212 36 96
ROCKWELL 56.0 INT.	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT SENCAN	(0 212) 266 62 42
SUPRA 33.6 INT.	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT SENCAN	(0 212) 266 62 42
SCANNER			
TWAIN SCAN COLOR EL TIPI	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSOZ	(0 216) 418 69 93
PRIMAX 4800	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
LINOTYPE JADE	INTERAKTİVE	MURAT ÖNÜK	(0 212) 212 36 36
MUSTEK PARAGON 600 II N	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
MUSTEK PARAGON 120 SP	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
MUSTEK PARAGON A3 PRO	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
INNOSCAN-3	BİLTUR	SATIS BÖLÜMÜ	(0 212) 296 02 19
HP	YAMAN	MERT BAŞAR	(0 212) 212 54 00
LOGITECH SCANMAN-color pro for Win95	EMPA	YUNIS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 50
LOGITECH PAGESCAN-color 2000 for Win95	EMPA	YUNIS TURKOĞLU	(0 212) 599 30 50
PRIMAX COMPACT 4800	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
INNO A4 FORM SCANNER	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
GENIUS SCANMATE 236	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MUTOH SC 600	OLCSAN	TURGUT DOĞRU	(0 212) 280 97 61
PANASONIC	PROMAKRO	HAZİM KURT	(0 212) 231 99 20
FUJITSU SCANPARTNER 600C	KETS	MUFİT SÜER	(0 212) 232 56 66
DİJİTAL KAMERA			
CASIO QV-10A	ERSA	SATIS BÖLÜMÜ	(0 212) 511 42 94
CASIO QV-100	ERSA	SATIS BÖLÜMÜ	(0 212) 511 42 94
CANON	HİSMAK	SATIS BÖLÜMÜ	(0 212) 296 33 10
UMAX MDX-8000	TETRİS	SATIS BÖLÜMÜ	(0 212) 293 67 38
NETWORK KARTLARI			
32 BIT COMBO	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT SENCAN	(0 212) 266 62 42
32 BIT INTEL - 100MBPS	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT SENCAN	(0 212) 266 62 42
COMPLEX ENET MCIA COMBO	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
INTEL EPILA 8465	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
16 BIT CBO Bnc+TPHIGHLIGHTETH KARTI	ELEKTROKOM	HÜLYA TARGAN	(0 212) 213 72 36

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
YEDEKLEME ÜRÜNLERİ			
2GB IOMEGA INTERNAL	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
SEAGATE BACKUP EXEC	KETS	MÜFİT SÜER	(0 212) 232 56 66
IOMEGA ZIP 100 EXT.	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
HP C4341B	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
IOMEGA ZIP DRIVE SCSI DAHİLİ	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
SEAGATE 800R-FBXT 800MB TAPE BACKUP	DATA GATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
SEAGATE 4356 XP 8 GB HARİCİ DAT SCSI	DATA GATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
FRAME KIT	DATA GATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
SERVER			
COMPAQ	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
ZET ESTRON SERVER	ESTRON	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
YAZILIM			
MUHASEBE YAZILIMI			
STOK ENTEGRASYONU	SENTEZ YAZILIM	SERPİL ÖZDEMİR	(0 212) 275 54 47
SENTEZ MOZAIK PAKET PROGRAMI	SENTEZ YAZILIM	SERPİL ÖZDEMİR	(0 212) 275 54 47
SENTEZ İHRACAT PROGRAMI	SENTEZ YAZILIM	SERPİL ÖZDEMİR	(0 212) 275 54 47
SENTEZ PERFECT PAKETİ (Dövizli Muh.)	SENTEZ YAZILIM	SERPİL ÖZDEMİR	(0 212) 275 54 47
bayHOLD (Holding Yönetim Paketi)	BAYSİS	GÜLISTAN SAYMAN	(0 212) 288 11 04
marFACTOR (Factoring Uygulama Yazılımı)	BAYSİS	GÜLISTAN SAYMAN	(0 212) 288 11 04
bayİNS (Entegre Sigorta Uygulama Yazılımı)	BAYSİS	GÜLISTAN SAYMAN	(0 212) 288 11 04
YA-GE Wintex 97	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
DATASOFT-ENTEGRE	DATASOFT YAZILIM	SATİŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 414 42 50
LOGO İNSAN KAYNAKLARI	LOGO YAZILIM	HALE KUYUCU	(0 216) 345 22 56
LOGO PERSONEL YÖNETİMİ	LOGO YAZILIM	HALE KUYUCU	(0 216) 345 22 56
LINK TİCARİ YAZILIM PAKETLERİ	LINK	JALE KURUÇAY	(0 212) 275 71 41
NETSİS MUHASEBECİ PAKETİ	NETSİS	TAMER EFE ÇINAR	(0 212) 276 68 66
MINERVA ERP	MINERVA YAZILIM	KUBILAY ERDOĞAN	(0 212) 275 60 32
MEGA-ENTEGRE	MEGA YAZILIM	CUMHUR ŞENOL	(0 212) 258 82 55
MUHASEBE SETİ	YAMAN	YALÇIN KIROĞLU	(0 212) 212 54 00
MÜŞAVİR 98	ÇÖZBİM	HAKAN ÖZYAMAN	(0 212) 531 25 25
KELİME İŞLEM			
WORD	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
COREL WORDPERFECT	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
WORD 6.0 TÜRKÇE	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
MOONSTAR TDK	MOONSTAR	MUJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
MOONSTAR TÜRKÇE KELİME İŞLEM 1.0	MOONSTAR	MUJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
PROGRAMLAMA			
BORLAND C++ Builder Standart CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MS VISUAL BASIC 5.0	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
VİSUAL C++ (CD)	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
VİSUAL J++ (CD)	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
VİSUAL BASIC 5.0	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
DELPHİ 3 Professional CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
DELPHİ 3 Standart CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MS ACCESS FOR WINDOWS 95	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
VERİ TABANI			
SQL	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
PARADOX	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
INTERBASE 4.2	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
OFFICE 97 FOR WINDOWS 95	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
IBM DB2-Universal Database Enterprise V5.0	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
VİSUAL DBASE 7	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MS ACCESS	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
YAZILIM			
ELEKTRONİK TABLOLAMA			
COREL WORDPERFECT	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
LOTUS	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
NOVELL	SERVUS BİLGİSAYAR	SENEM KARATAŞ	(0 212) 280 94 10
WORDPRO' 96	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MOONSTAR (Grafik Dizgi Sistemi V.2.00)	MOONSTAR	MUJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
LOTUS 1.2.3 R.3.0 FOR WINDOWS	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
EXCEL 97 TÜRKÇE	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
İLETİM SİSTEMİ			
MS WINDOWS 95-Türkçe (CD)/ IBM Dos 7.0 ALBİM		NEJAT KUMBAK	(0 216) 349 89 70
MS WINDOWS 3.11 - Türkçe, diskette	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS DOS 6.22	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS WINDOWS NT	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS WINDOWS 95	BİLGİNC BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
MICROSOFT NT WORKSTATION 4.0 İNG.	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MS-DOS 6.22 Upgrade	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
MS WINDOWS 95 Türkçe Upg.	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
IBM OS/2 WARP V3.3.3* UK	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
ÇEŞİTLİ YAZILIM			
MACROMEDIA FREEHAND 7	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
COREL DRAW 7	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
PICTURE PUBLISHER 7.0	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
CC: MAIL R.06	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
E-PROT	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
ADOBE PHOTOSHOP 4.0	3P BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
IBM ANTIVIRUS V.3.0	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
DR SOLOMON'S TOOLKIT	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
EGİTİM YAZILIMLARI			
SEMPA ENGLISH FOR WINDOWS	SEMPA BİLGİ İŞLEM	SUZAN ÇAKAR	(0 212) 266 01 09
SINAVMATİK CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
MATEMATİK ÖĞRENIYORUM CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
KOLEJ-ANADOLU SIN. CD	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
FEN LİSESİ SINAVLARI	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65
ÖSS-ÖYS TÜRKÇE	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
ÖSS-ÖYS MATEMATİK	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
ÖYS SET	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
ÖSS SET	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
KİTAP			
ACCESS	PUSULA YAYINCILIK	SEBAHATTİN GÖKSU	(0 212) 245 45 96
MS-DOS SİZDEN KORKSUN	PUSULA YAYINCILIK	SEBAHATTİN GÖKSU	(0 212) 245 45 96
KİM KORKAR HAIN BİLGİSAYARDAN	PUSULA YAYINCILIK	SEBAHATTİN GÖKSU	(0 212) 245 45 96
KİM KORKAR NETWORK	PUSULA YAYINCILIK	SEBAHATTİN GÖKSU	(0 212) 245 45 96
KİM KORKAR WINDOWS 95'TEN	PUSULA YAYINCILIK	SEBAHATTİN GÖKSU	(0 212) 245 45 96
WINDOWS 95 İLETİŞİM	SİSTEM YAYINCILIK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 293 83 72
3D STUDIO R.4	SİSTEM YAYINCILIK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 293 83 72
PASCAL PROGRAM GELİSTİRME	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
ABC'siyle MS OFFICE 97	ALFA YAYINLARI	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 511 53 03
MULTİMEDYA ÖĞRENIYORUM CD'İ	ALFA YAYINLARI	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 511 53 03
AUTOCAD R.12	METROPOL	DOĞAN TUNÇMAN	(0 212) 212 55 65

Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

Yankılanan Sesler

Değerli Chip Dergisi ve Sevgili Süper ChipMan, Derginizi yaklaşık 1,5 yıldır takip ediyoruz ve içeriğini çok beğeniyoruz. Çok yararlı bir dergi çıkartıyorsunuz. Size birkaç sorum olacak. 1- Benim bilgisayarımın özellikleri: Pentium 166 MMX + Apollo Lxboard + 16 Mb Ram + Multimedia. Bilgisayarında Fifa 98, NBA 98 gibi oyunları oynamak istediğimde Crowd sesleri (tarafar sesleri) Echo'lu gibi çıkıyor. Tahmin edersiniz ki bu da çok kötü bir şey. Bunu nasıl engelleyebilirim? Bilgisayarında çakan aygıtlar yok. Ses kartım ise Ess688 Plug and Play. Cd-Rom'umsa 6x. 2- Derginizde günden güne daha fazla Internet'e yer vermeye başladınız. Tabii ki okuyucularınız arasında Internet kullanıcıları da var. Fakat Internet'e ayırdığınız yeri biraz daha azaltırsanız bizim gibi birçok okuyucuyu da memnun edersiniz. Ne de olsa piyasada birçok Internet dergisi de mevcut. Ahmet-Fevzi Gül

CHIP 1- Ses kartınızın ayarlarına girip oradan aç boyutlu ses özelliğini kal-

dırmalısınız. Bu efekt son zamanlarda yazılan tüm ses kartı sürücülerinde var. Bu açık olduğu zaman sese hafif bir derinlik ve yankı veriliyor. 2- "Sadece CHIP size yeter." Diyerek Internet ile ilgilenen okuyucularımızın da ihtiyaç duyduklarını yayınlıyoruz. Ayrıca Internet için ayırdığımız köşelerin sayısı hiç de fazla değil.

Sesli Bağlantı

Değerli ChipMan, Öncelikle böyle bir dergi ve böyle bir köşe için size çok teşekkür ediyorum. artık sorularına geçeyim. 1- İki adet bilgisayara sahibim. Aralarındaki mesafe büyük. Birisi P100, 16 Mb Ram, 2x Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, 2 Mb ekran kartı, 1.2 Gb Hdd. Diğeri ise 16 Mb Ram, Pentium 166 MMX, Sound Blaster 16 Bit, 33600 Fax-Modem, TV kartı, 24x Cd-Rom, 1.6 Gb Hdd'e sahip. İkisi de Win 95 işletim sistemi ile çalışıyor. Bunları ses destekli olarak nasıl bağlarım? Eger Fax-Modem'i önerecekse nasıl bağlantı kurulacağı, nasıl bir sistem meydana geleceğini yazar mısınız? 2- Birinci (P-100) olan bil-

gisayarında Windows 95 altında bir program çalıştırınca "Uygulama Hatası" olduğunu belirtiyor (mavi bir ekran üzerinde). Ben bunu Cd-Rom'un 2x olmasına bağlıyorum. Bu doğruysa sadece 2x olmasında mı? Yanlışsa neden? Şimdiden çok teşekkürler. Yeni yılınızı kutlarım. Dinçer Kavraal Kayseri

CHIP 1- Modemlerle beraber gelen Bitware yazılımı içinden bir terminal programı çıkıyor. Bununla iki makineyi bağlayabilirsiniz. Ancak ses desteği için TCP/IP protokolüne ihtiyacınız var ki bu da sadece belli programlar tarafından sağlanıyor. Örneğin Aralıh CD'mizde vermiş olduğumuz pcANYWHERE programını kurarak bir makineden diğerine bağlanıp onu kullanabilirsiniz. Çeşitli plug-in'ler ile sesli görüşme de yapabilirsiniz. 2- Eger CD sürücünüz çok eski ise Windows 95 ile bir uyum problemi olabilir. Belirttiğimiz sürücülerden biriyse değiştirmenizde fayda var.

HexEdit ile Dosya Değiştirmek

Sevgili ChipMan ve Değerli Chip Mensupları, Öncelikle belirte-

yim ki bu size yazdığım ikinci mektubum ve ben size Kuzey Kıbrıs'tan yazıyorum. Bilgisayarımın özellikleri Pentium 166, 16 Mb Ram'li ve 10x Cd-Rom sürücülü. Fazla uzatmadan hemen konuya girmek istiyorum.

1- Bilgisayarımı açtığım zaman Windows 95'e girmeden önce ekranıma abuk subuk harfler ve yazılar geliyor ve bu sanki virüslenmişim gibi bir izlenim veriyor. Fakat Windows'ta her şey normal çalışıyor. Acaba bilgisayarına daha önceden girmiş bir virus buna sebep olabilir mi? Yoksa bilgisayarına daha önceden yüklediğim bir program buna sebep olabilir mi? Veya bunun başka bir sebebi var mı?

2- Level dergisinin Kasım ayında verdiği Dedektif Fırtına için teşekkürler. Fakat oyun Windows'da çalışmadığından dolayı (hatalar meydana gelmesine sebep oluyor) bilgisayarı Ms-Dos'tan yeniden başlatmak zorunda kalıyorum. En kötüsü de bilgisayarım Ms-Dos Prompt'a girdiği zaman D: sürücüsünü okuyamıyor. Bunun için söylediğiniz gibi Config.Sys, Autoexec.bat gibi dosyalarla uğraştım fakat pek başarılı olmadım. Bunun için daha açık şekilde tekrar anlatabilir misiniz? ▶

3- Oyun Cd'lerinde bulunan özel dosyaları bir Hex editörü kullanarak nasıl açacağımı ve nasıl hile yapacağımı anlatabilir misiniz? (Kasım sayınızda verdiğiniz Hex editör programı olan Hex Workshop'la yaparsanız sevinirim.) Örneğin Theme Hospital'da 61A95 ofsetini FFFFFFFF yaparsak çok miktarda para kazanırız (kayıt dosyasını Hex editörle açmak gerekir).

Yardımlarınız için şimdiden teşekkürler. Kuzey Kıbrıs'tan sevgiler....

Cağın Kazımoğlu
Kuzey Kıbrıs

CHIP 1- Geçen aylarda "sık sorulan sorular" başlığı altında bu sorununuzu inceledik. Eğer ilgili yazıtı dikkatlice okursanız çözüme ulaşabilirsiniz. 2- Yapmanız gereken Config.sys içine CD sürücünün driver'ını yazmak ve Autoexec.bat ile de MSCDEX yazılımını çalıştırmaktır. Bunun için dosyaların bulunduğu yerleri doğru olarak girmelisiniz. 3- Öncelikle "Burada okuduklarınız sadece deneme amaçlıdır, gelecek zararlılardan derginiz ve bu satırların yazarı sorumlu değildir." şeklinde bir giriş yapmamız gerekiyor.

HexWorkShop'u çalıştırdıktan sonra "File / Open" ile istediğiniz dosyayı açıyoruz. Daha sonra ipucu yazısında okuduğunuz yere gelip belirtilen değişiklikleri yapıyorsunuz. En son olarak da "File / Save As" seçeneği ile aynı isimle dosyayı kaydediyorsunuz.

Paralel Port Ayarları

Kullandığım bilgisayar Pentium 133, 16 Mb Ram, 1.7 Gb Hdd, 2 Mb S3 Trio 64 ekran kartı, Audio Plus ses kartı olan bir bilgisayarı. İşletim sistemim Windows 95 ve Dos 6.22 ile Windows 3.11.

1- Paragon PageEasy (Mustek) Scanner aldım. Cd'sinden kurarken bir problem çıkmadı. Fakat paralel portlarla bağlantıyı bir türlü sağlayamıyorum. Aynı portta yazıcıda bağladım fakat o da bağlanamadı. Scanner ve yazıcı diğer bilgisayarlarda çalışıyor. Sizce problem portlarda mı? Bunu tek başıma nasıl düzelteyim?

2- Bazen kullandığım 486 bilgisayarda görüntü sürekli sallanıyor. Ekran kartı 1 Mb, markasını bilmiyorum, disketi de yok. Bunun sebebi ne olabilir?

3- Windows 95 (Türkçe), Win 3.1, Win 3.11, Windows Türkçe ile (Win3.x), Dos 6.22, Norton Utilities 95, Plus 95, Visual Basic 5.0, Visual C++ 5.0, Norton Antivirüs, 3D Studio Max 2.0, F-Prot 2.28, CorelDraw 5, F-Prot 3.01, Office 97, Winword 6.0 (Türkçe), Norton Navigator programlarının 'Setup' hallerini bana bir Cd'ye kopyalar mısınız? Bu Cd'nin fiyatı ne olur?

4- Ben Internet'e bağlanmak istiyorum. Fakat Fax-Modem kartım yok. Sizce bir ev bilgisayarı için en hızlı ve en uygun Fax-Modem kartının özellikleri ne olmalıdır? Bu karttan In-

ternet dışında nerelerde yararlanabilirim?

Cevaplarınızdan dolayı şimdiden teşekkürler.

Mehmet Kılıç
İzmir

CHIP 1- BIOS'a girip orada bulunan yazıcı portu ayarlarını değiştirmeniz gerekiyor. Normal konumuna getirirseniz paralel porta bağladığınız tüm cihazlar sorunsuz çalışacaktır. 2- Monitörünüzün etrafında manyetik alan oluşturan bir cihaz varsa buna sebep olabilir. Örneğin cep telefonları monitörü bayağı etkiliyor. 3- Bunların hepsinin kopyalanması yasal olarak bir suç. Herbirinin yazılımı için harcanan emeği düşünürseniz sizin bunları bedavaya elde etmeniz

ne kadar yanlış olduğunu görürsünüz. Henüz ülkemizde maalesef tam oturmamış orijinal program kullanımı yüzünden Türk Programcılığı da gelişmiyor. 4- 33.600 bps hızında ses özellikli herhangi bir marka uygun. Faks için ve BBS'lere bağlanmak için kullanabilirsiniz.

Ekrandaki Renk Sayısı

Sevgili ChipMan, Derginizi severek ve beğenerek okuyorum. 3 aylık bir bilgisayar kullanıcısıyım. Size bazı sorularım var, yanıtlarsanız sevinirim.

Benim 200 MMX, 20x hızlı Cd-Rom sürücüsü, 16 Mb Ram, 1.6 Gb Hdd ve S3 Virge 325 2 Mb'lık ek-

SİRTERCÜME TERCÜME & YAZILIM

Tüm dillerde;

Teknik*Ticari*Hukuki*

Resmi Belgeler*

Okul Belgeleri*

Katalog*Broşür* ve

Özel Yazışmalar vb. işlerinizde

Noter Yeminli Tercüme.

Öğrencilere Özel İndirim!

Sıcak ortamda, uygun fiyatlarla

* İngilizce

* Almanca

* Fransızca

* Rusça

* Bulgarca

* Romanca

* Hollandaca

* İtalyanca

* Arapça

* Diğer Diller

* Tez Yazımı

* Dizgi

* Montaj

* Yıllık, Broşür,

Katalog, Kitap

Özeti

* Simültane

Çeviri Hizmeti

ran kartlı bir Exper bilgi-sayarım var.

1- İşletim sistemi olarak Windows 95 programını kullanıyorum. Bu programın renk ayarımı 16 renkten 256 ve daha üstü renge nasıl çıkartabilirim?

2- Bilgisayarımın başka birimleri tarafından kullanılmaması için nasıl bir parola yapmalıyım?

3- Bilgisayarımın Cd sürücüsü acayip sesler çıkarıyor, ne yapabilirim?

Serkan Atış

Bergama/Izmir

CHIP 1- Windows 95'te renk sayısını değiştirmek için 'Başlat' menüsündeki 'Ayarlar' bölümünden denetim masasına girmeniz ve buradaki 'Görüntü' ikonunu çalıştırmanız gerekiyor. Karşınıza çıkan pencerenin yukarısında bulunan ayarlar bölümünden istediğiniz renk derinliğini seçebilirsiniz. Bunun başka bir yöntemi de masa üstünde fare imlecini boş bir alana getirip sağ tuşuna basıldıktan sonra çıkan menüden özellikleri seçerseniz yine aynı ayar penceresi karşınıza gelecektir. 2- Bilgisayarınızın başkaları tarafından kullanılmaması için en etkin çözüm BIOS ayarlarında bulunan şifrelemedir. Böylece bilgisayarınız açılır açılmaz şifre soracaktır. 3- Cd sürücünüzün markasını belirtmemişsiniz fakat yeni olan bilgisayarınızın Cd sürücüsü garip sesler çıkarıyorsa bunu aldığınız yere götürmenizi tavsiye edebiliriz. Çıkardığı garip seslerin yüksekliği önemli, mümkünse aynı marka başka bir Cd sürücü bir arkadaşınız-

da varsa sesi bir kıyaslayın; çünkü değişik marka Cd sürücülerin sesleri diğerine göre farklı olabiliyor.

Üç Boyutlu Ekran Kartı

Sevgili ChipMan, Öncelikle böyle bir dergiyi biz okurlarınıza hazırladığınız için sizi tebrik ederim.

1- Update, Uninstall gibi sözcüklerin anlamı nedir?

2- Üç boyutlu bir ekran kartını nereden temin edebilirim? Normal bir ekran kartından farkı nedir?

3- Format çekilen bir bilgisayarın silinen verileri nasıl geri getirilir?

Sorularıma yanıt vereceğinizden dolayı teşekkür ederim.

Serkan Atış

Bergama/Izmir

CHIP 1- Update sözcüğünün anlamı yenilemektir. 'Date' sözcüğü İngilizcede 'tarih' demektir. Kısacası yenilemek, tazelemek, güncellemek anlamına gelir. Uninstall sözcüğü ise bilgisayar ortamında yüklenen bir programı sistemden kaldırmak, silmek anlamına gelmektedir. 2- Üç boyutlu hızlandırıcıya sahip bir ekran kartını dergimizde bulunan reklam sayfalarından temin edebilirsiniz. Normal bir ekran kartından farkı oyun veya bilgisayar destekli 3 boyutlu tasarım yazılımlarında bilgisayarın kendi işlemcisine yüklenen yükü azaltmaktadır. Monitörde gördüğünüz üç boyutlu şe-

killerin hesaplanması bu tür kartların üzerinde bulunan işlemci tarafından yapılır. 3 boyutlu çizimlerde matris hesaplamaları, doku kaplamaları için yapılan çok miktarda matematiksel işlem vardır. Bu işlemlerin sonucunda üç boyutlu nesne ekran üzerinde gösterilebilmek için iki boyutlu hale çevrilir. Bu hesaplamaların çoğu zaten sonuçta grafik kartına gideceği için ve anakart işlemcisinin üzerinden bu iş alındığından müthiş bir hız farkı yaratır. 3- Format çekilen bir sabit diskten veriler geri 'unformat' denilen program ile geri dönüştürülebilir. Bu yazılım DOS'ta var, eğer formatlanan sistem Windows 95 ise uzun dosya isimleri de işin içine gireceğinden bu sabit diskin aynı işletim sistemine ve 'Norton Utilities' gibi bir yazılıma sahip bilgisayara takıp geri kurtarmanız daha az problem çıkaracaktır.

Sorunlu Monitör

Öncelikle derginizin kalitesinden dolayı sizlere teşekkür ederim. Bilgisayarımın özellikleri; P 133 MMX, 1.2 Gb Hdd, 16 Mb Edo, 20X Cd, 16 Bit Sound Blaster, TV kartı (Vitra), 2 Mb Vga.

1- Benim sorunum bilgisayarımın ekranıyla ilgili. Bilgisayarımın ekranı ara sıra kapanıyor, hemen hemen her gün bir veya iki kere kapanıyor. Bu kapanma bazen Cine5'in şifreli yayınındaki gibi kayarak oluyor, bazen de direk o-

luyor. Yaklaşık 5 saniye sonra kapanıyor. Açılışında ara sıra bilgisayar kilitleniyor, çoğunlukla sorunsuz devam ediyor. Bu ekran koruyucu ile ilgili değil. Ekran kartını aldığımız şirkete götürdük orada test ettiler bir sorun bulamadılar. Bunun üzerine ben de bilgisayarı bir tanıdığım evine götürdüm ve orada bir hafta kaldı. Fakat böyle bir sorun hiç olmadı. Bu konuda bana yardımcı olursanız çok sevinirim.

2- Bilgisayarım ilk açıldığında "Windows Sound System Driver Alert. The Driver Mssndsys.Vxd is Out Of Date" uyarısı çıkıyor. Bu sorunu nasıl gidebiliriz? Ses kartım Audio Excel Dsp 16.

3- Bilgisayar ilk açıldığında "Msgsrvs 32. Bu program geçersiz bir işlem yürütrü ve kapatılacak. Ayrıntılar: Yığın hatasına neden oldu, birim Mmsystem.Dll vs..." uyarısı çıkıyor. Kapatıldıktan sonra Windows'u açamıyorum ve yeniden yüklemek zorunda kalıyorum. Bu sorunlara bir açıklama getirirseniz çok sevinirim. Hasan Günher

CHIP 1- Monitörünüzdeki görüntünün kayarak kapanması evinize gelen şehir cereyanının düzgün olmasından kaynaklanabilir. Ölçüm aleti ile evinize gelen elektriğin gerekli seviye ve aralıkta (220 Volt, 50-60Hz) olup olmadığını kontrol ediniz. 2- Ses sisteminin süren yazılımın kullanma süresini bittigini belirten bu yazıdan kurtul-

mak için daha önce ses ile ilgili ses kartının yanında gelen yazılımın dışında bir yazılım yükleyip yüklemediğinizi kontrol edin. Ses kartı ile gelen hiçbir yazılım böyle bir uyarı yapmaz çünkü o ses kartı için para ödeyip almaktasınız. Eğer ses kartının sürücü programları dışında bir yazılım yüklemiyorsanız, ses kartı sürücü programlarını yenilemeniz gerekiyor. 3- Bilgisayarınızda uyumsuz veya arızalı bir parça var mı yok mu diye kontrol etmeniz gerekiyor. Belirttiğiniz hata mesajı genellikle bozuk bellek (RAM), overclock edilmiş işlemci veya işlemci ayarları düzgün yapılmamış bir anakartta meydana gelmektedir. Görünüşe göre sizde ikinci problem sizde mevcut çünkü MMX teknolojisi Pentium 150 ve sonrasında var. 133 MHz Pentium'lar MMX teknolojisine sahip değildir.

MPEG Sorunu

Chip dergisi ekibi size içtenlikle teşekkürler. Tam anlamıyla bir dergi çıkartıyorsunuz. Üzerinde yazan "Bilgisayar Kültürü" cümlesi tam yerinde bir kelime. Sizce çok merak ettiğim bazı konuları danışacağım. Cevaplıyorsanız çok sevinirim. Kalite ve başarımın devamını dilerim. Sevgi ve saygılarımla. İyi çalışmalar.

1- Sistemim Intel 166 MMX, 32 Mb Ram, 4 Mb Flagpoint ekran kartı, 1.2 Hdd, 12X Toshiba Cd Rom, Movie Vision Mpeg

Hardware kart. Philips adlı firmanın yaptığı Terminatör 2 adlı video Cd'yi Mpeg kartıyla izlerken hiçbir takılma yada kesilme olmuyor. İsimsiz firmaların yaptığı video Cd'leri izlerken 20 saniyede bir mutlaka takılıyor. Bu olay Mpeg kartından mı, Cd-Rom'dan mı yoksa Cd'deki sorun mu?

2- Hardware Mpeg kartları eski güncelliğini ve popüleri tisini yitirdi mi? Mpeg kartları filmi nasıl gösterirler? İçlerinde hızlandırıcı Çip'ler mi mevcut?

3- Bir Discman bir müzik Cd'sini nasıl okur? En iyi kalite Cd kalitesi midir? Discman'imin kullanma kılavuzunda frekans Response kısmında 20.20.000 H2+1DB yazıyor. Bu nedir?

Sinan Çağdaş
Fatih/Istanbul

CHIP 1- Terminatör 2 adlı video filmi seyrettiğiniz Cd muhtemelen Philips firmasının ürünüdür. İsimsiz firmaların yaptığı video Cd'ler de kopya Cd olduğunu farzederek Cd sürücünüz kopya Cd'leri okurken sorun yaşıyor. Belirttiğiniz konfigürasyondaki ve donanımsal MPEG kartına sahip bir sistemde film seyrederken takılması imkansız. Eğer sabit diskinizde yeterli miktarda boş yer elde edebilirsiniz, seyrederken takılan video Cd'sini sabit diskinize kopyaladıktan sonra sabit diskten seyretmeyi deneyin; problemi neyin yarattığını kolayca anlayabilirsiniz.

2- MPEG kartları eski gün-

cellliğini yitirmiş değildir. Bu tür kartlar yazılımsal olarak MPEG türü sıkıştırılmış video ve ses kayıtlarını çözerler. Yazılımsal olarak sıkıştırılmış MPEG filmi çözme işlemi anakartın işlemcisini büyük miktarda meşgul eder ve sistem yavaşlar. Bazen bu durum eğer sistem iyi değilse filmde kare atlama, sesin kesik kesik gelmesi veya ses ve görüntüdeki senkron kayması olarak yansır. Bu tür kartların üzerinde bulunan işlemci yazılımsal olarak yapılan işi donanımsal olarak yapar ve grafik kartının belleğine direkt olarak (overlay) kopyalar. Bu işlem donanımsal olarak yapıldığı için bilgisayarın işlemcisini meşgul etmez ve sistemde o an performans düşüklüğü yaşanmaz.

3- Bir Discman veya CD player, eski plah sisteminin aynısıdır. Sadece buradaki yani CD üzerindeki çukur ve tepeler plaktakine benzetilmesine rağmen her bir çukur tepe bir ve sıfır (1/0) anlamındadır. Bir grup 1 ve 0 yanyana geldiğinde bir ses dalgasını oluşturmaktadır. En iyi sesin CD kalitesi olup olmadığı tartışılabilir. CD üzerine yapılan ses kaydı 44.1 KHz'dir. Bazı elektronik müzik sistemlerinde bu değer 48 KHz'e kadar çıkabilmektedir.

Bu frekans aralığını dinlediğiniz cihazın verip veremediği, bunun yanı sıra kulaklığınızın bu farkı algılayıp algılamadığı da önemlidir.

Yine de en iyi kalite canlı yani doğal olanıdır.

Ekran Kartı Hafızası

Sevgili ChipMan, öncelikle bize böylesine bir sayfa imkanı verdiği için Chip dergisine çok teşekkür ederim. Benim Pentium 120, 1.3 Gb Hdd, 8 Mb Ram'lık, Windows 95 yüklü 1 Mb ekran kartına sahip bir bilgisayarım var. Size birkaç sorum olacak yardımcı olursanız sevinirim.

1- Windows 95'in açılışında ekrana gelen menüde 6 seçenek var. "Önceki Ms-Dos Sürümü" seçeneği yok. bu neden kaynaklanıyor?

2- Ben Setup'a bir şifre vermiştim. Onu unuttuğunda Setup pilini çıkardım. Bilgisayarımın bu seferde açılıştaki Ram testi 3 sefer sayılıyor ve bilgisayarım eskisinden daha da yavaş çalışıyor. Bu neden kaynaklanıyor, açıklarsanız sevinirim?

3- Benim klavyemde bazı sorunlar var. Bazen aşağı tuşu ve nümerik tabloda ki Enter tuşu çalışmıyor. Bazen Ctrl tuşu takılıyor, bazen de Alt tuşu çalışmıyor. Bu sorun klavyede mi, yoksa portunda mı acaba?

4- Bu sorum birinci sorum ile ilgili. Bilgisayarımı Dos ortamında kullanmak istediğimde mecburen "Ms-Dos Komut İste mi" seçeneğini çalıştırıyorum. Bu seferde Undelete, Pctolls gibi programları çalıştırdığımda "Windows disk erişimin engelliyor. Lock/Unlock'a bakın" diyor. Fakat ben bunlardan

bir şey anlamadım.

5- Harddisk'i taşıırken kafanın yüzeyi çizmemesi için kafayı kaldıran bir komut olduğunu duydum. Varsa bu komutun ne olduğunu, böyle bir şey yoksa da bu işi yapacak bir program var mı acaba?

6- Ekran kartlarında bulunan 1 Mb Ram, 2 Mb Ram gibi terimlerin ne anlama geldiğini anlatır mısınız? Ayrıca verdiğiniz Cd'ler gerçekten çok güzel. Yalnız mümkünse oyunların demosu yerine ufakta olsa oyunun tamamını veriterseniz sevinirim. Şimdiden sorularımı cevapladığınız için teşekkürler

Emir Erdaş
Şanlıurfa

CHIP 1- Windows 95'in açılırken F8'e basarak çıkan menüde 'Önceki MS-DOS sürümü' olmamasının sebebi sisteme yüklenen Windows 95'in yükleniş şekli. Eğer bilgisayarınız MS-DOS açılış disketi ile açılıp, bu sistem ile formatlandıktan sonra Windows 95 yüklenseydi bu seçenek olurdu. Windows 95 açılış disketi ile sistemi açıp bu disketteki fdisk, format ve sys programları kullanılıp, Windows 95 yüklendiğinde bu seçenek çıkmıyor. 2- Ayarlardan sabit disk ve RAM hızlarını ayarlamamız gerekiyor. 3- Klavyedeki bu sorun klavyenizin bozulmaya başlamasından kaynaklanıyor. 4- Unlock/Lock komutları ile uğraşmamak için Windows 95'in altındaki MS-DOS komut istemi ile çıkmak yerine sistemi kapatırken çıkan menüdeki 'Bilgisayarı

MS-DOS kipinde başlat' seçeneğini deneyin. 5- Taşıırken sabit diskin kafasını kaldırmak 40 MB'ın altındaki sabit diskler için gerekiyordu. 40 MB ve sonrasında sabit disklerde elektrik kesildiğinde otomatik olarak kafanın kalmasını sağlayan sistem vardır. Bu işi eskiden PC-Tools versiyon 4 civarındaki yazılımlarda veya HDPARK gibi programlar vardı. 6- Ekran kartlarındaki 1 MB veya 2 MB terimi grafik kartının bellek miktarını belirtir. Yüksek çözünürlükte bir ekran moduna geçmek istiyorsanız bazen 1 MB yeterli gelmiyor. Bunun en kolay hesabı x ve y çözünürlüklerini ve renk derinliğini birbirleri ile çarpmaştır. Örneğin 640 x 480 ve 256 renk ekran çözünürlüğü 640x480x1 byte'tır. Renk derinliği 65536 olsaydı son çarpım 2 byte olacaktı. 1 byte ile en fazla 256 (0-255) değişik renk görünebilir; yine aynı şekilde 65536 (0-65535) ikiye byte ile ifade edilebilir. Sonuç olarak 640x480 ve 256 renk ekran çözünürlük 307200 byte yer kaplar. Ekran çözünürlüğü 1024x768 ve 65536 renk yapmak istersek sonuç 1572864 byte eder, bu da 1 MB'dan (1 MB=1048576 Byte) fazladır. Dolayısıyla 2 MB'lık bir grafik kartına ihtiyaç vardır.

İki Bilgisayarı Bağlama

Değerli ChipMan, Öncelikle böyle bir dergi ve böyle bir köşe için size

çok teşekkür ediyorum. artık sorularına geçeyim.

1. İki adet bilgisayara sahibim. Aralarındaki mesafe büyük. Birisi P100, 16 Mb Ram, 2x Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, 2 Mb ekran kartı, 120 Hdd. Diğeri ise 16 Mb Ram, Pentium 166 MMX, Sound Blaster 16 Bit, 33600 Fax-Modem, TV kartı, 24x Cd-Rom, 1.6 Gb Hdd'e sahip. İkisi de Win 95 işletim sistemi ile çalışıyor. Bunları ses destekli olarak nasıl bağlarım? Eğer Fax-Modem'i önererseniz nasıl bağlantı kurulacağı, nasıl bir sistem meydana geleceğini yazar mısınız?

2. Birinci (P-100) olan bilgisayarında Windows 95 altında bir program çalıştırınca "Uygulama Hatası" olduğunu belirtiyor (mavi bir ekran üzerinde). Ben bunu Cd-Rom'un 2x olmasına bağlıyorum. Bu doğruysa sadece 2x olmasında mı? Yanlışsa neden? Şimdiden çok teşekkürler. Yeni yılınızı kutlarım. Dinçer Kavraal
Kayseri

CHIP İki bilgisayarı ses destekli olarak nasıl bağlanacağı sorusunu pek anlamadım. Eğer iki bilgisayar arasında oyun oynamak veya veri aktarı konusunda ise bunu en basit olarak iki adet ethernet kartı alıp, bunları bilgisayarlara taktıktan sonra iki tarafı BNC uçlu kablo ile birbirlerine bağlamanız. Windows 95'in içerisinde bu tür bağlantı için yazılım mevcut.

P-100 olan bilgisayardaki 'uygulama hatası' mesajı Cd sürücünün dosyayı

doğru dürüst okumamasından, sabit diskte mantıksal bir bozulmadan veya çalıştırılmak istenen dosyanın Windows 95 yerine NT tabanlı bir sistem istemesinden kaynaklanabilir. Cd sürücünün 2x olması sadece yavaş okumasına neden olur.

Netscape ya da Explorer ?

Sayın Chip Yetkilileri ve Süper ChipMan, Derginizi çok beğenerek okuyorum. Ben Escort marka Pentium 100 bilgisayarı olan bir kişiyim.

1- Benim 24 hızlı Creative marka CD-ROM sürücüm var. Windows 95'te Chip'in CD'lerinden herhangi birini koyduğumda Autorun sayesinde direkt olarak Chip'in ana menüsü açılıyor. 1-2 saniye beledikten sonra Autorun eski anamenü üstüne bir yenisini daha açıyor ve bu şekilde devam ediyor. Yaklaşık bir dakika geçtikten sonra en az 20 tane menü üst üste açılıyor. Bu olay sadece Chip'in CD'lerinde oluyor. Sizce bunun nedeni nedir ve nasıl düzeltebilirim?

2- Kasım ayının CD'sinde hem Internet Explorer 4.0'ı hem de Netscape Communicator 4.03 vermeniz sonucu hangisini yükleyeceğimi şaşırdım. Sizce hangisi daha iyi?

3- Geçen gün bir virüs kontrolü yaptım (F-Prot Professional ile). Ve "Yiel" adında bir virüs buldu ma-

kinede. Onu şu anda temizledim. "Yiel" virüsü nedir ve bilgisayarına ne gibi zararlar vermiştir?

4- Programlama adlı bir ek verdiğiniz için ilk olarak çok teşekkür ederim. Ama bence bu ek yeterli değil. En azından Visual Basic hakkında daha çok bilgi verirseniz çok sevinirim.

5- Bilgisayarım açılırken durmadan ses çıkartarak "APDMAPPDM TROLSES.Win 32 s.dll" gibi şeyler yazıp değişik karakterlerde gösteriyor. Bir tuşa basmayınca da geçmiyor. Sizce bunun nedeni nedir? Yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Metin Demirkol
Ankara

CHIP 1- Bazı CD sürücülerde bizim CD'lerimizin böyle sorunlar yaşattığını biliyoruz. Eğer başka bir makine de deneme şansınız varsa CD'yi test edin. Eğer aynı sorun yaşanırsa açık adresinizle beraber CD'yi adresimize yollayın. En kısa zamanda test edilmiş sağlam bir CD'miz elinize ulaşacaktır. 2- Her iki program da problemsiz sistemden kaldırılabilen programlar. Her ikisi de tiryakisi olan programlar. Bizce her ikisini de kurup bir süre kendiniz test ettikten sonra karar vermelisiniz. 3- Bahsettiğiniz virüs ile ilgili herhangi bir bilgiye rastlayamadık. Ancak temizleyebildiğinize göre ve makineniz hala sorunsuz çalıştığına göre pek de zararlı bir virüs olmadığını söyleyebiliriz. 4- Programlama ekimize son verdik. Eğer Visual Basic konusunda detaylı bilgiler arı-

yorsanız Internet'ten veya kitapçılardan yeterli doküman bulabilirsiniz. 5- Bu sizin yanlışlıkla sildiğiniz bir sürücünün bulunamaması yüzünden Windows 95'in verdiği bir hata mesajı. Bu sürücünün yüklendiği programı bulup baştan yükleyip kurallara uygun olarak sistemden kaldırmalısınız. Ya da win.ini veya sytem.ini dosyaları içinde bu sürücü ile ilgili satırı bulup kaldırmalısınız. Son olarak da eğer kendinize güveniyorsanız registry'ye girip kaldırdığınız programın artıklarının temizleyebilirsiniz.

DirectX Yüklenemiyor

Merhaba Chip Dergisi Ben Chip dergisine ilk anda abone olan bir Chip hayranıyım. Ve size böyle bir dergi çıkarmış olduğunuz için teşekkür ederim. Benim size birkaç adet sorum var.

1- Benim bilgisayarım 486 DX-2 66, 8 Mb RAM ve Win 3.1 ile çalışıyor. Ayrıca ses kartım ve Fax Modem kartım mevcut. Ben bilgisayarına Windows 95 yüklemek istiyorum. Acaba Windows 95'i yükledikten sonra bilgisayarımın ayarlarını değiştirmem gerekiyor mu? Yoksa ek programlar mı gerekiyor?

2- Ben programlama dillerinden Visual Basic ve dBase programlama dillerini öğrenmeye çalışıyorum. Ama bu programları bulamadım. Acaba nereden bulabilirim? Bir de okulu-

muzda Promodel Simülasyon programını kullanıyoruz. Bu programı da bulamadım.

3- Ayrıca ben sizin bütün CD'lerinizi aldım. Fakat bir tek Kasım'96 CD'niz yok. Ankara büronuza gittiğim zaman orada bulamamıştım. Bunu nasıl temin edebilirim?

4- Bilgisayarına DirectX programını yükleyemiyorum. Acaba neden?

Şimdiden göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür eder başarılarınızın devamını dilerim.

Serhan Aksoy
Batıkent/Ankara

CHIP 1- Windows 95'i kurduktan sonra üzerine Windows 95 için yazılmış programları kurmanız gerekiyor. Eğer ayarları değiştirmek diyerek yeni programları kastediyorsanız cevabımız evet olacaktır. 2- İsteddiğiniz dillerin beta sürümlerini bulabilirsiniz, ancak tam sürümlerini satın almanız gerekiyor. Bunları da orijinal program satan büyük bilgisayararcılarda bulabilirsiniz. Okulda kullandığınız programı da sadece öğrenim amaçlı olmak kaydıyla kendinize kopyalamanızda bir sorun yok. Ancak kesinlikle ticari olarak kullanamazsınız. 3- Dergimizin İstanbul bürosunu arayarak ayrıntılı bilgi alabilirsiniz. Eğer dergiyle beraber gelmediyse adınızı yazdırarak hemen size ulaşmasını sağlayabilirsiniz. 4- DirectX özel donanım isteyen bir yazılım. Eğer ekran veya ses kartınız DirectX desteklemiyorsa yükleyemezsiniz.

Ekran Kartı Kurulumu

Sayın Chip Dergisi, İlk önce böyle bir dergi çıkarıldığınız için çok teşekkürler. Bilgisayarım 486 Dx-4 100, 540 Mb Hdd, 1 Mb Vesa ekran kartı (Oak Süper Vga), 8x Acer CD-ROM Driver, Creative 16 Bit ses kartı. Sorunlarıma gelince, yaklaşık iki ay kadar önce 512 Kb olan ekran kartımı 1 Mb ekran kartı ile değiştirdim.

1- Bilgisayarımda DOS ortamında çalışan Fifa96, Fifa97, Nfs Plus ve birkaç oyunu şu anda tam ekran oynayamıyorum. Ne yapmalıyım?

2- Windows 95 ekran kartımın ayarlarını otomatikten tanımıyor. Elle kurduğum zaman Windows 95 DOS ortamına çıkış yapmıyor.

3- Adult CD'ler bilgisayarımda çalışır mı? (Mpeg) Numan Ferit Zabun
Kahramanmaraş

CHIP 1- Ekran kartınızın yetersizliğinden olabilir. Oyunların ekran ayarlarını değiştirip deneyin ve eğer yine sağlıklı bir sonuç alamazsanız yeni bir ekran kartı için zaman gelmiş demektir. 2- Çıkış yapamaması kurulum sırasında oluşan bir sorun yüzünden olabilir. Doğru ve en son sürücülerini yüklediğinizden emin olmalısınız. 3- Şu anki ekran kartınızla çalıştıramazsınız. En az bir S3Tri-oV+ a ihtiyacınız var.

Shareware

Merhaba Sayın Chip Yetkilileri, Öncelikle bu mükemmel dergiyi çıkardığınız için teşekkürler. Sizlerden ricam reklamı çok veriyorsunuz. Reklamı azaltın demiyorum, hiç olmazsa konuları dağıtmayın. Bir sayfa reklam, karşıya bakıyorsa, konu arkasına bakıyorsa reklam. Konuları bölmeyin. Sorularına geçmek istiyorum.

1- Aralık ayında Shareware, Freeware terimlerinden bahsetmişsiniz. SüperChipMan'de Shareware programının rahatsız edici özellikler gösterdiğini yazmışsınız açıklar mısınız? Zarar verici özelliği belli bir süre sonra çıkıyorsa, programın başka programlara zararı olur mu? Oluyorsa niye CD'nizde veriyorsunuz, açıklar mısınız? 2- Oyunların Demo olup olmadığını CD'den nasıl anlayacağız? Sizin verdiğiniz CD'de oynanabilir demo diyorsunuz, herhalde kısıtlıdır. Açıklar mısınız, yoksa sonuna kadar mı oynanıyor? Bir iki bölümden ileri gitmiyorsa, niye CD'de veriyorsunuz açıklar mısınız?

3- İki İde Harddisk, yani ikinci bir Hdd taktılsa, birine Windows 95 diğerine Windows 3.1 kurulursa ikisini de kullanabilir miyim? Veya Windows 95 yüklü olandan DOS modunda diğerine geçebilir, bilgi alışverişi yapabilir miyim? Bilgisayarı ikinci Hdd yavaşlatır mı? İkisinin de aynı kapasitede mi

olması lazım?

4- Arkadaşım bir film CD'si getirdi. CD'de hoşuma giden sahneleri dondurup kayıt etmeye çalıştım, başaramadım, neden?

5- Windows 95 kapanırken sesli kapanmasını istiyorum. Mesela kendi sesimle "iyi günler" sesini çıkarmasını. Nasıl sağlarım?

6- Windows 95 dizin üzerindeyken, o dizin hakkında özet bilgiyi nasıl yazabiliriz?

7- Derginize abone olmak istiyorum ama oturduğumuz muhit geçekundu. Derginizi ayın sonunda diğer ayın sonuna kadar bülentleri takip ediyor, çıkar çıkmaz alıyorum. Adeta hastalık haline geldi. Abone olsam ayın 10'una kadar elime geçer mi? 29 Kasım'da Aralık ayının dergisini görünce şaşırırım ve hemen aldım.

Bu sorularımı yayımlarsanız çok memnun olurum. Şimdiden yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Selahaddin Yahşi
Mamak/Ankara

CHIP 1- Shareware programın anlamını biraz daha açmamız gerekiyor. Bu programlar yazarları tarafından bedava dağıtılıyor. Ancak bir süre kullandıktan sonra kullananlardan para talep ediliyor. Yani deneyip de para verilmesi gereken bir program. Beğenirseniz kullanın hakkını satın alıp kullanmaya devam edersiniz, eğer beğenmezseniz sabit diskinizden silmelisiniz. İşte bu deneme süresi dolduktan sonra program size bunu sık sık hatırlatarak

canınızı sıkıyor. Rahatsız edici kısmı burası. CD'lerde vermemizin sebebi de CD'lere konulabilecek programlar oldukları için. Yani kısacası beğenince sunuyoruz. 2- Aynı durum oyunlar için de geçerli. Okurlarımızın oyun hakkında bir fikir edinebilmeleri için demolarını CD'lerimize koyuyoruz. 3- Eğer anakart destek veriyorsa birinci veya ikinci sabit diskten açılış yapılabilir. Sistemler aynı olduğu için bir sabit disk ile açıldıktan sonra diğerinin içi görülebilir. İki sabit diskin aynı kapasitede olması gerekmez, ancak aynı çalışma modunu desteklemeleri lazımdır. Yoksa performansınız düşer. 4- O karedeyken alt ve print-screen tuş kombinasyonu ile görüntü alabilirsiniz. Daha sonra bir resim programı ile görüntüyü kaydedebilirsiniz. 5- Önce sesinizi wave formatında kaydedin. Daha sonra Settings-Control Panel-Sounds'a girip listeden "Exit Windows"u bulup seçin. Aşağıdan "Browse" ile kaydettiğiniz sesi bulup tamam deyin ve kapatın. Artık kapanışta sesinizi duyabilirsiniz. 6- Dizin üzerindeyken mouse'un sağ tuşuna basıp en alttaki "Properties/Özellikler"i seçmelisiniz. 7- Dergimizi arayarak abone servisi ile detaylı olarak konuşabilirsiniz.

Bozulan CD Sürücü

Sayın Chip Dergisi Çalışanları, Öncelikle böyle kaliteli bir dergi çıkardığınız için teşekkür ediyoruz. Ben 14

yaşında bir bilgisayar kullanıcısıyım. 6 aydan beri derginizi kaçırmadan takip ediyorum. Penitum 133, Windows 95 işletim sistemini kullanıyorum.

1- Windows CD sürücüsünü tanımıyor. Başlat/Ayarlar/Denetim Masası/Donanım Ekle'den CD sürücüsünü bilgisayara tanıtıyorduk. Bilgisayar CD sürücüsünü tanıyordu. Windows'u ikinci yükleyişimizden birkaç hafta sonra CD sürücüsünde araba yarışı oynuyorduk, elektrikler gitti. Bilgisayarı açtımda bilgisayar CD sürücüsünü tanımıyordu. Bilgisayara tanıtılmaya çalıştık, tanıtamadık. Halen bilgisayar CD sürücüsünü tanımıyor, sebebi nedir?

2- Bilgisayarı açtımda sistem İni dosyasını bilme-yerek silmişsiniz. Devam etmek için bir tuşa basın diye yazıyor. Bir tuşa basıldıktan sonra bilgisayar açılıyor. Programı nasıl düzeltirim? (Bende Sistem İni dosyasının disketi yok.)

3- Hemen hemen bir ay önce bir mikrofon aldım. Mikrofon normal çalışıyordu. Birkaç hafta sonra mikrofona seslendiğimde ses hoparlöre gidiyor, fakat sesi ses kaydedicisinde kaydetmiyor. Sebebi nedir?

4- Bilgisayara mekanizma adında bir şifre verdim. Birkaç gün sonra aynı şifreyi yazdımda bilgisayar açılmıyordu. Benden başkası şifreyi bilmiyor.

5- Fun&Education dergisini ve CD'sini çok beğendik. Fun&Education dergisi ve CD'sinin devamını

yayınlarsanız çok seviniriz.

6- Fun&Education CD'sindeki oyun tasarımları ve Video hazırlama programlarının demolarını ileriki sayılarınızda verirseniz seviniriz.

CD-ROM sürücüsü çift hızlı Mitsumi sürücü. CD-ROM hızı 16 Max.

Engin Deniz

Bağlar/Diyarbakır

CHIP 1- Elektrik kesintisi sırasında CD sürücünüz zarar görmüş olabilir. Eğer sürücüden hiç ses gelmiyorsa sorun budur. 2- System.ini dosyası sürekli değişen dir dosya. Yine de başka bir arkadaşınızınkini alıp kullanabilirsiniz. (Yeni kurulmuş bir Windows 95 olsun.) 3- Program içerisinden kayıt kaynağı olarak mikrofonu seçmelisiniz. Başka bir cihazda kalmışsa kayıt yapmaz. 4- Bilgisayar ilk açılırken henüz Türkçe klavye yüklü olmadığından şifrenizi İngilizce klavyeye göre girin. 5- Elimizden geldince devam edeceğiz. Demoları da elimize geçtikçe CD'lerimize hoya-cağız.

En İyi Antivirüs Yazılımı

Sevgili Chip Dergisi ve Çalışanları Ben Pentium 150, 16 Mb Edo RAM, 1.7 Gb hafıza-sı olan bir Acer Aspire 3000 sahibiyim ve Internet'e bağlıyım (İhlasnet'ten). Bilgisayarımı 4 ay önce aldım ve birkaç sorunun var.

1- Bilgisayarı Windows 95

dışından kapattıktan ya da elektrik kesilmesinden sonra açtığımda Scandisk devreye gireceğine şu yazıyor ve Windows başlıyor. "Bir sürücü incele için yeterli kadar boş geleneksel bellek yok. Bazı aygıt sürücülerini Config.Sys dosyasında açıklamanız (Ram) ya da yine Config.Sys içinde, diğer aygıt sürücülerini Devicehigh=deyimini kullanarak Üst Bellek Öbekleri içine yüklemeniz gerekebilir." Burada ne diyor (bu sorun TombRaider2 adlı oyunu oynarken oldu)?

2- Bana Chat yapabileceğim birkaç adres verebilir misiniz? (Özellikle yurtdışından, şimdi sadece PrizmaNet'ten Chat yapabiliyorum.)

3- 0137.Bff9A3C0 özel durumunu oluşması ne demektir?

4- Shareware'ler gerçekten bilgisayarı yavaşlatıyorlar mı?

5- Pecilin95 ne kadar iyi bir antivirüs programıdır?

6- Internet'te televizyon yayınlarını seyredebiliyorum. Niçin?

Cevaplarınız için şimdiden teşekkür eder, yayın hayatınızda başarılar dilerim.

İsmail İyigünler
Buca/İzmir

CHIP 1- Bunu zaten uyarılmadan önce yapmanız gerekir. Config.sys içindeki tüm sürücüler üstbelleğe yükleyerek konvansiyonel hafızayı mümkün olduğunca kullanmamaya çalışın. 2- Mirc veya herhangi bir başka chat için yazılmış olan programı yüklerseniz, bu

programların içinden zaten bayağı fazla sayıda chat server'ı çıkıyor. Bunların haliyle tamamı da yurtdışından. 3- Bunun anlamını herhalde sadece Windows 95'in çekirdeğini programlayanlar bilebilir. Ancak sizze şunu söyleyebiliriz ki bu verilen rakam RAM'deki bir adresi ifade ediyor. 4- Hayır, kesinlikle yavaşlatmazlar. Bazıları sizi rahatsız etmek amacıyla kendi çalışmalarını yavaşlatabilirler, ama bilgisayarı yavaşlatabilmek için yanlış programlanmış olmaları gerekir. 5- Aslında tüm virüs yazılımları aynı mantık ile çalışır. Hepsi belli parçaları program dosyaları içerisinde arar ve bulursa alarm verir. Bu parçaların bulunduğu veri tabanı hangisinde daha fazlaysa o daha iyi demektir. Bu durumda çok popüler olan antivirüs yazılımlarının neden bu kadar popüler olduğu da daha anlaşılır hale geliyor. Birçok yazılım uzmanı sürekli yeni virüsleri tespit edip veri tabanına ekleyerek o yazılımın daha çok virüsü tanıyabilmesini sağlıyor. 6- Modeminizin hızını yazmamışsınız ancak en az bir 28.8 kbps'lik modeme ihtiyacınız var. Ekran kartınızın ve sisteminizin hafızası da yüksek olmalı. Tüm bunlar gerçekleşse bile Internet'in hala yavaş olması sebebiyle yine de televizyonu televizyon gibi seyreteniz zor.

Ekran Kartı Hafızası

Merhaba Süper ChipMan, Her şeyden önce

bizlere yardımcı olmaya çalıştığınız için sizlere teşekkür ederim. Benim 486-DX2-66 (IBM Aptiva 910) bir bilgisayarım var. Sizden şu konularda yardım almak istiyorum:

1- Cirrus Logic GD 5430 ekran kartım var. 512 Kb'lık belleği 1 Mb'a çıkarmak istiyorum (daha fazlasını kabul etmiyor). Takacağım belleğin markasının uyumluluk açısından bir önemi var mı? 40 Pin'lik bu belleği piyasada bulabilir miyim? Fiyatı ne kadar olabilir?

2- Cpu Jumper'larının Overdrive Pentium işlemciye göre ayarlanması ne gibi sonuçlara neden olur? Performansta bir artma olur mu?

3- IBM Surepath Ver 0.02 Bios'um var. Güncelleme dosyaları var mı, varsa nereden bulabilirim? (Türkçe)

4- Quick Basic 7.00 ile programlama üzerinden çalışıyorum. Ekran kartı markasının bütün bilgisayarlarda aynı olan bir BIOS adresi var mı (BIOS tarihi gibi), varsa bu adres nedir?

5- Bilgisayarımda hiç Cache bellek yok. Upgrade edilmiş bir bilgisayarın Cache belleğini taksam olur mu? (Herhangi bir anakarttan sökülmüş Cache belleği)

Her şey için teşekkürler
Evren Aslankaraoglu
Ödemiş/İzmir

CHIP 1- Ekran kartınızın belleğini arttırmak için iki adet 512 Kilobyte'lık ekran kartı RAM'i almalısınız. Bunları ekran kartınıza u-

yum problemi yaşamadan takabilirsiniz. RAM'lerden bir tanesinin fiyatı KDV hariç 10 \$'ın altında. OEM ürünleri satan yerlerde bulmanız mümkün. 2- Hayır, performansta artma olmayacağı gibi tehlikeli de olabilir. Overclock işlemi her işlemciyi çalıştırmaz. 3- Bu sürümün güncel sürümü olup olmadığını IBM'in sitesinden öğrenebilirsiniz. Ancak BIOS'unuzun güncellenbilmesi için Flash-BIOS olması gerekiyor. Eğer bu tip bir BIOS'a sahip değilseniz yazılım ile güncelleme yapmanız imkansız. 4- Her ekran kartında aynı değildir. Ancak video BIOS'un ilk baytları arasında bulabilirsiniz. 5- Eğer uyumluyorsa takabilirsiniz. Anakartınızın kitapçığında detaylı olarak anlatılmıştır. Dikkatli bir şekilde incelemeniz gerekiyor.

Ofis 97 ve Web Sayfası

Sevgili ChipMan
Ben Şanlıurfa Anadolu Teknik Lisesi, Bilgisayar Bölümü öğrencisiyim. Derginizi Ocak 97'den beri büyük bir zevkle takip ediyorum ve her zamanki gibi sorunlarımız ve sorularımız için sizleri rahatsız etme durumundayız. Sözü uzatmadan sorularıma geçeyim. Şimdiden teşekkürler.

1- Web sayfası hazırlamak istiyorum. Office 97 bunu yapıyormuş nasıl, Java ile yapılanlar kadar iyi olabiliyor mu?
2- Office 97 kullanıyorum. Ne yaptıysa Clipart'ları

çalıştıramadım. Yaklaşık 833 tane Clipart var, hiçbirini çalıştırmıyor. Office dizini içerisinde Clipart dizinindeki kur dosyasını çalıştırdım. Bana "Setup Can't Access The Required Initialization File"D:\Office\Ofis97\Clipart\OfficeSetup.TTF" diye bir hata mesajı veriyor. Ne yapabiliyorum?

3- CD'deki müzikleri kaydetmek istiyorum fakat 9 sn. kaydediyor. Fazlasını kaydetsem bile çalıştıramıyorum. Nasıl yapmalıyım da 300 sn. gibi uzun bir süre kayıt yapabilmeliyim?

4- Internet'e bağlanmam için 800'lü hat mı almam gerekiyor? Yoksa herhangi bir firmadan Internet hizmetini almam yeterli mi?

5- Internet nedir, Intranet nedir?

6- Internet'te Server ile Home Page arasında ne fark var? Server olabilmek için minimum ne gerekli?

Saygılarımla

Ibrahim Kırmıç
Şanlıurfa

CHIP 1- Web sayfası hazırlamak ile Java bambaşka şeylerdir. Java ile yazdığımız programları Web sayfalarınızda kullanabilirsiniz. Ama Ofis97 ile sadece Web sayfasını hazırlayabilirsiniz. Yani bir doküman hazırlayıp bunu sayfa olarak kullanabilirsiniz. Ancak sayfanızın üzerinde bazı eklentiler yapmak istiyorsanız ve bu eklentilerin bir takım yazılımlar olmasını istiyorsanız Java kullanmalısınız. 2- Anladığımız kadarıyla kurulum dosyalarından biri eksik veya zarar

görmüş. Bu dosyayı bulup ilgili dizine kopyalamanız gerekiyor. 3- Kayıt için ayrılan hafıza doluyordur. Bunu kullandığınız program içinden ayarlayabilirsiniz. Eğer sisteminizin hafızası yetmiyorsa ya yeni hafıza eklemelisiniz ya da kayıt kalitesini düşürmelisiniz. 4- 0800'lü hatları servis sağlayıcılar kiralyor. Sizin sadece servis sağlayıcı ile anlaşmanız yeterli olacaktır. Zaten 0800'lü hatları kullanarak servis sağlayıcınıza dolayısıyla da Internet'e bağlanacaksınız. 5- Internet tüm dünyayı saran bir bilgisayar ağı. Intranet ise Internet gibi bir servisin sadece bir şirket bünyesinde kurulması. Intranet'ler daha sonra Internet'e bağlanabiliyor. 6- Server demek bünyesinde birçok homepage'i ve tabii gerekli programları barındıran bir veya birkaç makine demek. Homepage ise Internet'teki bir sayfa sadece. Bir server'da saklanması gereken bir sayfa.

Modemle Bağlantı

Sevgili ChipMan,
Ben Chip dergisini tam bir yıldır okuyorum ve üç aydır bilgisayar kullanıyorum. Uzatmadan sorularıma geçmek istiyorum.

1- 8.000 Hz, 8 Bit, tekli 8 Kb/s, 20Sn bir Wav dosyasını nasıl diskete kopyalayabiliriz?
2- Bir Wav dosyasını nasıl faksızlarız?
3- Derginizin Haziran sayısını kaçırdım nasıl temin

edebilirim?

4- Wordpad'de nasıl etiket basabilirim?

5- İkisinde de modem olan bir bilgisayarda nasıl karşılıklı konuşur ve yazışabiliriz? (Chat gibi)

6- Wordpad'de Word6 belgesi, zengin metinli belge ve metin belgesi var bunlar ne işe yarıyor?

Özhan Şişic

Fındıkzade/İstanbul

CHIP 1- Eğer dosya boyutu 1.44 Megabyte'tan yani bir disketin kapasitesinden fazla değilse kayıt bittikten sonra "Save As" sonucu açılan pencereden disket sürücüyü seçerek ve dosyaya bir isim vererek kayıt yapabilirsiniz. Eğer bir disketten fazlaysa özel bir program ile disketlere bölmeniz gerekecektir. Veya pkzip, arj gibi programlarla sıkıştırıp yine bir diskete sığdırabilirsiniz. 2- Henüz faks aracılığıyla ses göndermek mümkün değil. 3- Bunu dergimizi arayarak abone servisi-mizle görüşmeniz gerekiyor. 0 212 283 42 44'ten abone servisini bağlatabilirsiniz. 4- Wordpad fazla gelişmemiş bir program olduğundan etiket boyuna göre yazıp yazıcınızı da ona göre ayarlamamız gerekiyor. Yani deneyerek ve muhtemelen biraz etiket harcayarak etiket bastırma işini halledebilirsiniz. 5- Bir terminal programı yükleyip karşındaki makineyi aramalısınız. Karşıdaki makine de çağrıya cevap vermeli. Daha sonra terminal programı içinden (büyük ihtimalle eklenmiştir) chat programını çalıştırın. Bu şekilde yazarak sohbet edebilirsiniz. 6-

Word6 MS Word 6.0 ile yazılmış dosyaların türüdür. Zengin metinli belge içinde bazı özel yazıtiplerinin ve efektlerinin olduğu bir belge türüdür. Diğerleri ise normal yazı dosyasıdır.

Norton Paketi

Sevgili Chip,

Ben 15 yaşındayım ve derginizi yakından takip ediyorum. Derginiz sayesinde birçok şey öğrendim. Gelelim soru ve isteklerime.

1- Sorum, ben Windows 95 kullanıyorum. Lisanslı olarak Win95 aldıktan belli bir zaman sonra Windows 95 altında yeni bir sürüm çıktığını duydum. Yani Win 95'in hatalarını düzelterek (bu yeni sürümde Internet Explorer da var) yenilendiğini öğrendim. Bu yeni sürümde Undelete ve Unformat yok. Peki ben yanlışlıkla bir dosyayı silsem, yanlışlıkla Hdd'e format atsam (tabii ki Ms-Dos'da) bu silinen dosyayı veya formatlanan Hdd'deki bilgilerimi nasıl geri getirebilirim? Eger elinizde bu işi görece bir program varsa diğer sayınızda verir misiniz?

2- İsteklerim ise, ben bir dahaki Chip sayısında TX Board'un tüm entegre ve chiplerinin açıkça belli olduğu bir şeklini istiyorum. İsimleri ve işlevleriyle. 3- Bir de F-Prot 3.0'in diğer sayınızda verilmesini istiyorum. Bu program Ekim 97'de vardı ama ben o ve

birkaç sayınızı alma imkânına ulaşamadım. F-Prot 3.0'dan daha etkili virüs programı varsa diğer sayınızda verebilir misiniz? 4- Ayrıca benim birçok arkadaşım da bu dergiyi almak istiyor. Onlar için de yeni başlayanlar adına küçük bir yer ayırma imkanınız var mı?

Sevgili Chip isteklerimi ve sorumun yanıtları hakkında bana bilgi verebilirseniz çok sevinirim. Tüm Chip çalışanlarına ve bizim için bu dergiyi hazırlamakta emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Osman Karancı

CHIP 1- Bu tip sorunlar için en iyi programları Symantec üretiyor. Eger sorunlarınıza etkili çözümler arıyorsanız Norton'u harddiskinize kurabilirsiniz. Geçen ay CD'mize koyduğumuz Norton'un son sürümünü inceleyerseniz ne kadar başarılı ve detaylı bir program olduğunu göreceksiniz. Ayrıca Norton'un MS-DOS için yazılan sürümleri de oldukça başarılıdır. Belirttiğimiz gibi Ocak ayı CD'mizi inceleyiniz. 2- Fırsatımız oldukça ve tabii konular izin verdikçe böyle teknik açıklamalar yapıyoruz. Birkaç ay önce dergimizde bir anakart yazısı yayınlandı. Geçtiğimiz ay da testin konusu anakartlardı. Eger yazıları inceleyerseniz sizi doyuracak nitelikte ayrıntılar içerdiğini göreceksiniz. 3- Eski sayıları 0 212 283 42 44 numaralı telefonumuzu arayarak abone servisiyle görüşmek suretiyle edinebilirsiniz. Sizin de kabul edeceğimiz

gibi bir kere CD'ye dahil ettiğimiz bir yazılımın yeni sürümünü çıkmadan yeniden CD'ye koymamız gereksiz olur. F-Prot dışındaki iyi ve popüler anti-virüs yazılımlarına da zaten her ay CD'mizde yer ayırıyoruz. 4- Dergimizin temel amacı en amatörden en profesyoneline kadar tüm bilgisayar kullanıcılarına seslenmektir. Hiç bilmeyen arkadaşlarınız da dergimizde aradıklarını bulacaklardır.

Direk Bağlantı

Sevgili ChipMan, Ben sizi gerçekten tebrik ediyorum. Sorulara çok mantıklı cevaplar veriyorsunuz. Bu sorulara da yeterli derecede cevap vereceğinizi umuyorum. Benim bilgisayarım Acer Aspire Pentium 200 MMX, 32 Mb Edo Ram, 8x Cd-Rom, 56 Kb Fax-Modem. Şimdi sorularıma geçeyim;

1- Ben alt kattaki arkadaşımın seri bağlantı yapmak istiyorum. Bunu nasıl yapabilirim? Bağlantıyı hangi girişlerle yapabilirim? Birbirimize Hyper-Terminal ile mi program göndereceğiz?

2- Bilgisayarım diğer bilgisayarlardan farklı olarak, başlangıçta F1 veya Del'e basın diye bir not çıkarmıyor. Direkt olarak Acer logosu çıkıyor ve hemen Windows'a giriyor. Ben bu durumda Bios'a nasıl girebilirim?

3- Benim Cd-Rom'um çok sık tozlanıyor. Bunun ne-

deni ne olabilir? Kimi Cd-Rom'un merceğinin önünde tozlanmaya karşı bir kapak olduğu söyleniyor. Acaba başka model veya daha hızlı bir Cd-Rom alsam bu sorundan kurtulabilir miyim?

4- Bilgisayarlara format atıldıktan sonra sistem disketi ile A: sürücüsünü görebiliyor. Aynı şekilde sistem disketinin içinde Cd-Rom'un bazı dosyalarını kopyalarsam, sistem disketini takarak D: sürücüsünü görmesini sağlayabilir miyim? Sağlayabilirsem hangi dosyaları kopyalaymalıyım?

5- Pentium 200 MMX için performansı en fazla ve kalitesi en yüksek olan anakart hangisidir? Ne önerirsiniz?

6- Bu ay ki Cd'de verdiginiz Dr. Solomon's Antivirus programının virüsü temizleme olanakları var mı? Varsa virüs bulunduğu zaman nasıl temizleyebiliriz? Bu soruları cevaplıyorsanız çok sevinirim. Derginizi tebrik ederim.

Hüseyin Gürsoy
İstanbul

CHIP 1- Alt kattaki arkadaşınız da siz de makinalarınıza Ethernet kartları takarak ve BNC kablo ile birbirinize bağlanarak her türlü dosya alışverişi yapabilir veya oyunlar oynayabilirsiniz. UTP kablo hazırlamak için özel penseye ihtiyacını olacağı için BNC'yi tavsiye ediyoruz. Aranızdaki mesafe verilerin kaybolmasına, yani sinyalin zayıflamasına sebep olacak kadar fazla değil. İki kat arasında ola-

çalışma göre seri veya paralel bağlantı mümkün olmaz. Bağlanmak için Windows 95 içinden Direk Bağlantı'yı çalıştırırsanız zaten diğer bilgisayarın dizin yapısını göreceksiniz. 2- Çok hızlı açılmasına rağmen mutlaka bir ara yazıyordur. Ya da bunu bir Acer yetkili satıcısını arayarak öğrenebilirsiniz. 3- Eğer bilgisayarınızın bulunduğu ortam çok tozlu ise bu gayet normal. Ancak yine de tozun sürücünün içine girmesi oldukça tehlikeli. Başka bir model CD sürücü almanız da tozlanmayı engellemeyecektir. 4- Config.sys içine sürücüyü ve Autoexec.bat içine MSCDEX yazılımını yükleyen satırı eklemelisiniz. Bu konu ile geçen sayımızda ayrıntılı bir yazı yazmıştık. Orada daha detaylı bir açıklama bulabilirsiniz. 5- Ocak ayında yayınladığımız testi ve giriş yazısında ki detayları dikkatlice okumalısınız. 6- Menüler arasında çeşitli opsiyonlar bulabilirsiniz. Bulunan virüsler ya otomatik olarak temizlenir ya da önce sizin izniniz alınır.

CD sürücünden Açılış

Sayın Chip Yetkili, Derginizi sevecek ve beğenerek okuyorum. Ve böyle devam etmenizi diliyorum. Benim Süper ChipMan'e birkaç sorum var. Bilgisayarım P 166, 1.6 Gb Hdd (Award Bios var) sistemim var. 1- Aralık sayısında söz et-

tiğiniz anakart şifresi hangi ekranda çıkıyor? 2- Anakart şifresinin kodunu başka bir yerden öğrenmenin yolu yok mu? 3- Shut Down menüsüne başka komut eklemek istiyorum. Nasıl yapacağım? 4- Programlama dili olarak C dilini öğrenmek istiyorum. İstanbul'da tavsiye edebileceğiniz bir kurs var mı? 5- Windows'unda eskiden bir mtrr.vxd problemi vardı. Registry'den ilgili değeri (StaticVxd) sildim ve problem bitti. Ama yinede soruyorum sistemime bir zararı olur mu? 6- Sabit Disk'im Cd'ye yedeklemek istiyorum. Ama bir arkadaşımın dedigine göre Cd'den programları çalıştırmak için her Cd'de Windows dizini kurulması gerekiyormuş (Sabit Disk'im format atacağım da....). Doğru mu? 7- Bios Setup'da Boot Sequence bölümünde D, C, A seçeneği var. Yani sistemimi Cd'den çalıştırabilir miyim? Çağın Torkut

CHIP 1- Eğer BIOS'ununza şifre koyduysanız bu şifre BIOS'a girmek istediğinizde size sorulacaktır. Yayınladığımız şifreler sadece belli BIOS sürümlerinde çalışmaktadır. 2- Makinayı açtıktan sonra CMOS içindeki verileri okuyup buradan da çözebilirsiniz. Ancak çok iyi donanım ve yazılım bilgisi gerekmektedir. Diskedit programı ile bu işlemi yapabilirsiniz. 3- Shut Down menüsüne komut eklemek için Windows'un Registry'sini kullanmayı iyi bilmeniz

gerekiyor. Registry yazılımımızı takip etmelisiniz. 4- C ve Sistem Programcılar Derneği ile temasa geçebilirsiniz. 5- Eğer Windows 95 sorunsuz çalışmaya devam ediyorsa bir zararı yoktur. Yine de değişikliklerden önce yedeklemenizde her zaman fayda var. 6- Eğer sadece install dosyalarını atarsanız sorun olmaz. Ama programları normal harddiskinizden çalıştırırsanız bu problemli olur. Birçok program harddiske, çalıştıkları zaman, yardımcı dosya açar. Bu CD üzerinde olmayacağı için sorunlu olur. 7- Bunun anlamı maaşesef ikinci harddisk demektir. CD'den açabilmek için özel bir işlem gerekir ve bu sadece Bazı BIOS'larda var. Opsiyon olarak da CDROM geçiyor.

HTML'siz Web Sayfası

Sevgili Süper ChipMan, Derginizin kalitesini ve konulara olan anlaşılır bir dil kullanmanızı sevinçle karşılıyor, başarılarınızın devamını diliyorum ve sorularıma geçiyorum. Bilgisayarımın özellikleri Pentium 133, 16 Mb Edo Ram, 2 Gb Hdd, 3D ses kartı, dahili hoparlör ve mikrofon, ekran kartı, Mini Tower kasa, 10x Cd-Rom, 3.5" disket sürücü ve 15" ekran. 1- Ben bir Scanner (tarayıcı) almayı düşünüyorum ve bu tarayıcıyı aldığım zaman sistemimin gereksi-

nimleri neler olacaktır? 2- Bir Web sayfasını Html dili bilmeden hazırlayabilmek için gerekli olan program nedir? Ve bu şekilde hazırlanmış bir Web sayfasını ücretsiz olarak yayınlatabileceğim siteler var mı? Varsa site adreslerini verebilir misiniz? 3- Cobol programını nereden temin edebilirim? Yoksa bu programı siz derginizle verdiğiniz Cd'lere koyabilir misiniz? Her şey için şimdiden teşekkürler, cevaplarınız bana yol gösterecektir. Yavuz Gerçekçi Mudanya

CHIP 1- Sisteminiz amatör bir tarayıcı için yeterli. Zaten tarayıcılar donanımsal olarak herhangi bir sorun çıkarmıyorlar. 2- HTML bilmeden web sayfası hazırlamak artık çok kolay. Office 97 paketindeki programlar ile hazırladığınız tüm dokümanlar web sayfası olarak Internet'te yayımlanabilir. Bu konuda birçok shareware yazılım da rahatlıkla bulabilirsiniz. Sayfalarınızı bedava yayınlatabileceğiniz Internet'te birçok site mevcut. Internet her tarafta bu sitelerin reklamlarını bulabilirsiniz. 3- Cobol programı ticari olarak satılan bir program olduğu için bunu Cd'mize koymamız olanaksız.

CHIP CD'leri

Sevgili ChipMan ve Sayın Chip Dergisi Çalışanları, Başarılarınızın devamını dileyerek soruma geçmek istiyorum.

P 133 bir bilgisayara sahibim ve Windows'u tekrar tekrar kurmaktan dolayı artık bilgisayarımı kullanmak istemiyorum. Bunun nedeni ise bilgisayarımın Chip'in Cd'sinde sorun çıkarması. Chip Cd'sini büyük bir zevkle çalıştırıp girerken ve beğendiğim programları alırken bir sorunum yok ama programları yükleyip de Windows'a geri döndüğümde, en basit bir şekilde Görev Çubuğundaki Başlat menüsüne tıklamam ve durup dururken karşıma mavi bir ekran gelip "OE" özel durumu oluştuğunu ve herhangi bir tuşa bastığımda bir hata mesajı daha! "Gdi.Exe" geçersiz sayfa hatasına neden oldu ve bir sürü yanında da rakamlar ve harfler. Windows'a bütün bu çabalarım sonunda dönemiyorum ve en son çare olarak da Reset'lemek zorunda kalıyorum. Bu da beni bilgisayarımı kullanmaktan vazgeçtiriyor. Her şeyi yapıyorum ama nafile, en sonunda Windows'u yeniden kurmak zorunda kalıyorum. En son çare olarak size mektup yazmaya karar verdim. Bu beni çıldırtan soruna bir çare bulursanız beni çok sevindireceksiniz. Teşekkürler.
Murat Gökbulut
Ankara

CHIP CD'lerinizde bir sorun olması imkansız. Defalarca test ediyoruz ve her ay binlerce okurumuz bu CD'lerden faydalaniyor. Problem sizin makinenizde

olmalı. Eğer belirtilen saatler arasında Destek Hattı'mızı ararsanız canlı olarak sorumuzu çözebiliriz.

Antivirüs Yazılımı

Sevgili ChipMan, Derginizi severek ve beğenerek okuyorum. Sizlere bazı sorularım olacak cevaplarsanız sevinirim.

1- Aralık ayında vermiş olduğunuz Cd içerisindeki Mastercam yazılımını bilgisayara kurdum. Ve çalıştırmak için Demo'yu açtım ve bir iletiyle karşılaştım. "Dciman32.Dll dosyası açılmıyor, sorunu belirlemek için dosyayı denetleyin". Bu sorunu çözmek için ne yapmalıyım?
2- Cd'lerde verdiğiniz oyunların bir kısmı yada Dll eksik iletisi yada Dsound.Dll dosyaları bulunamadı diyor. Bilgisayarında ses kartı bulunmuyor. Bu nedenle mi Dsound iletisini alıyorum? Diğer Dll'si eksik olanlara ne yapmalıyım?

3- 1 Mb ekran kartım var. Kasım ayındaki vermiş olduğunuz tanıtma programları ekran kartımı tanıtmam da bana yardımcı olur mu? Olmazsa 1 Mb ekran kartlarını tanıtmak programlar vermeniz mümkün mü?

4- Örneğin, bir bilgisayarda virüs varsa ve Cd'den bir anti virüs programı kurduk diyelim. Hemen ardından anti virüs yazılımımız tarama yapmak istedi ve taradı bir şey bul-

madı iletisi aldık. Kısacası, yazılımı kurduktan sonra Virüs, Antivirüs programının virüs bulmasına engel olur mu?

Şimdiden sonsuz teşekkür ederim, çalışmalarınızda başarılar dilerim, saygılarımla.
Mustafa Çalık
İzmir

CHIP 1- Belirtilen dosyanın sabit diskinizde ve doğru yerde olduğundan emin olun. Eğer yoksa kurulumda bir hata olmuş demektir. Baştan kurmanızı ya da başka bir yerden bu dosyayı temin etmenizi tavsiye ederiz. 2- DirectX'i yüklemelisiniz. Ancak ses kartınız olmadığı için yine de bazı oyunlar ile sorun yaşayacaksınız. 3- Tanıtma işlemi ekran kartının hafızasına göre değil, işlemcisine göre yapılır. Sağlıklı bir tanıtım için ekran kartınızın işlemcisini ve modelini doğru olarak bilmelisiniz. 4- Antivirüs yazılımları kendi kendilerini de kontrol eden bazı rutinler içerirler. O yüzden virüsün bu yazılımları etkilemesi imkansız. Ancak tarama işleminin sağlıklı olabilmesi için makinenizi temiz bir diskette açıp taramayı bu şekilde yapmalısınız.

CD Cleaner

Sevgili Chip Dergisi,

1- Benim sorumum kullandığım Dos'la ilgili. Versiyon olarak 6.20 kullanmama rağmen Windows'ta bu 7.0 olarak gö-

rünüyor. Temel olarak bilgisayarımda hiç bir sorun çıkarmıyor fakat Dos ortamında versiyonun 6.20 görünmesi ile Dos ortamında hazırladığım bazı programlarla sıkıştırılmış dosyaların diğer bilgisayarlarda çalışmaması ve 7.0 sürümünü istemesi işi bozuyor. Anladığım kadarıyla sorun Windows'la ilgili değil. Çünkü iki defa Windows'u kurmama rağmen hiç bir değişiklik olmadı. Sizce sorun nereden kaynaklanıyor olabilir? Ayrıca Dos 7.0 şeklinde bir sürüm çıktı mı?

2- Konuyla alakası olmayan diğer bir sorum ise Cd-Cleaner'larla ilgili. Zararlarını ve yararlarını açıklarsanız sevinirim.
Afşin Dağlaroğlu
Konya

CHIP 1-MS-DOS sürümlerinin farklı olması doğal; çünkü MS-DOS'un tek başına olarak çıkarılan son versiyonu 6.22. Windows 95'in MS-DOS komut istemi ile çağırılan ve Windows 95 ile beraber gelen MS-DOS sürümü 7'dir. Bilgisayarınızda muhtemelen DOS dizinine yüklediğiniz DOS sürümü belirttiğiniz gibi 6.20'dir. Sürüm 7 olan ise 'X:\WINDOWS\COMMAND\' dizininde olmalıdır. Sistemi Windows 95 ile açtığınız sürece MS-DOS sürüm 7'yi kullanırsınız. Bilgisayarı açarken F8'e basarak açtığınızda 'Önceki MS-DOS sürümüne' seçerseniz Windows 95'i yüklemeyi seçerseniz MS-DOS sürümünü kullanırsınız. Sıkıştırılmış dosyaları da açmak için ▶

kullandığınız programın istediği ortamı sağlamanız gerekir. 2- Çok tozlu veya sigara içilen ortamlarda CD sürücü kullanıyorsanız içinde bulunan lazerin lensi kirlenmektedir. Temizleyiciler lensin temizlenmesini sağlamaktadır. CD sürücünüzün eskiden okuduğu, daha sonra okunmada zorlandığı anlarda işe yararlar. Zararları ise kaliteli bir temizleyici kullanılmadığında CD sürücü kullanılmaz hale gelebilir.

CD Sürücü Tanıtımı

Sevgili ChipMan, Derginizi severek ve zevkle okuyorum. Her ay derginizi takip ediyorum ve çok beğeniyorum. Sorularım ise şunlar:

1- Onikinci sayınızda verdiğiniz bilgisayar format atıp Windows'u kurma tekniğini denedim. Arkadaşımdan İngilizce Windows disketleri aldım. Onları kurmaya çalıştım fakat olmadı. Arkadaşımla onlar Upgrade dedi. Windows'u bilgisayara nasıl kurabiliriz?

2- Bilgisayarımda Dos'u nasıl baştan kurabiliriz? Bilgisayarcılarda Dos disketleri var mıdır?

3- Bilgisayarımda bilmediğim bir neden sonunda D: sürücüm kayboldu. Şuan Windows'um olmadığı için oradan da yararlanamıyorum. Yardımlarınız için şimdiden teşekkürler. Özdemir Özçelik İzmir

CHIP 1- Bilgisayarınızı formatlamadan önce açılış disketinizi hazırlamanız gerekir. Bunu yapmak için Windows 95 çalışırken denetim masasında bulunan program ekle kaldırda bulunan açılış disketi yaratma bölümünden yararlanabilirsiniz. 2- Bilgisayarınıza DOS kurmak için DOS'un açılış disketine ve programlarına ihtiyaç var. 3- D: sürücünüzün kaybolması ise, CD sürücülerin sisteme tanıtılması için iki adet dosyaya ihtiyaç var. Bunlardan birincisi CD-ROM sürücü programı, diğeri ise DOS ve Windows 95'te bulunan MSCDEX.EXE dosyası. Tanıtmak için CD-ROM sürücü programını config.sys dosyasının içine DEVICE olarak tanıtmamız ve CD sürücüyü mantıksal bir isim atamız gerekiyor. MSCDEX.EXE dosyasına ekleyip belirttiğiniz mantıksal ismi buraya yazmanız gerekiyor.

Örnek:

```
Config.sys
DEVICE=C:\CDROM\MSBI-
DE.SYS /D:CDROM001
Autoexec.bat
DEVICE=C:\CDROM\
MSCDEX.EXE
/D:CDROM001
```

Arkadaşıңызdan aldığınız disketlerle Windows 95'i yükleyememenizin sebebi Upgrade versiyonları yüklerken Windows 3.1'in bir disketine ihtiyaç duyması. CD sürücüyü tanıtan bir açılış disketi ile sistemi açıp Windows 95 CD'sinden sistemi yükleyebilirsiniz.

En İyi Bilgisayar

Sevgili Chip Yetkilileri ve Süper ChipMan,

Biz derginizi her ay çok beğenerek okuyan dört Ankaragüçlü genciz. Hepimizin soruları olacak, şimdiden teşekkür ederek sorularımıza geçiyoruz.

1- Ben Metin Demirkol. Sizde sorum Bios ayarları hakkında olacak. Benim Bios ayarlarım durup dururken değişiyor. Ambios marka olan ayarlarımın ilk başta yalnızca Optimal ve orijinal ayarları değişiyordu. Onları eski haline sokmak kolaydı fakat artık sadece optimal ve orijinal ayarlar değil standart ayarlardan "Master Disk, Slave Disk, Floppy A ve Floppy B"de de değişiklikler oluyor. Kendi kendime geçici olarak düzeltiyorum fakat yeterli olmuyor. Ne yapmalıyım?

2- Ben Sercan Çalışkan. Ben yeni bir bilgisayar almayı düşünüyorum. Sizce şuanda alabileceğim Türkiye'deki en iyi konfigürasyondaki bilgisayarın nelere ihtiyacı var? Ve hangi marka bilgisayar?

3- Ben Caner Ertürk. Derginizdeki oyun bölümü çok kısa, bu bölümü büyütebilirseniz çok sevinirim.

4- Ben Altug Doruk. Size soru sormayacağım fakat isteklerim olacak. Cd'lerinizi kutu içinde vermeniz mümkün mü? Eylül ayında verdiğiniz Fun & Education derginizi tekrar yayınlarsanız sevinirim.

Yayın hayatınızda başarılar dileriz.

Ted Koleji/Ankara

CHIP 1- Sayın Metin Demirkol, belirttikleriniz anakartta bulunan şarj edilebilir pili ömrünün bittiğini gösteriyor. Pili değiştirmeniz gerekli. 2- Sayın Sercan Çalışkan, bilgisayar ve fiyat belirtmemissiniz, bilgisayara örnek Silicon Graphics Octane alın derim ama PC bazında bir şey istiyorsanız ve fiyat belirtmediğiniz için Pentium II 333 MHz bir işlemciye sahip, 128 MB RAM, Sound Blaster AWE 64 GOLD, Creative Infra 3200 CD-ROM, 4 GB Western Digital sabit disk, Samsung 17Gisi monitor, 33600 US Robotics modem konfigürasyonunda bir sistem önerilebilir. Bilgisayar veya malzemelerini dergimizde bulabilirsiniz. 3- Sayın Caner Ertürk, oyun konusunda kardeş yayınımla LEVEL dergisini almanızı öneririz. 4- Sayın Altug Doruk, CD'leri kutu içinde vermemiz maliyeti, dolayısıyla derginin fiyatını arttıracaktır. Fun & Education ekini ise ileri ki sayılarımızda vereceğiz.

CHIP Bilgisayar Kültürü

Peker Sokak, 26 Kat:3

Levent İstanbul 80620

Tel: (212) 283-4244

Faks: (212) 283-4254

E-mail:

chipyaz@chip.com.tr

Web:

http://www.chip.com.tr

Okurlar Soruyor, CHIP Uzmanları Yanıtlıyor

Herkesin bilgisayarıyla başı dertte. CHIP uzmanları bundan böyle en çok yaşanan ve en ilginç sorunlara sizler için çözüm buluyor. CHIP destek hattına gelen telefonların da bu köşenin oluşmasında büyük katkıları oluyor. Sizin de başınız bilgisayarınızla derttayseniz veya pratik çözümler arıyorsanız bu köşede işinize yarayacak birçok bilgi bulabilirsiniz.

WINDOWS 95

Sadece Win 95'i Yeniden Başlatmak Mümkün Mü?

Pentium 133 bilgisayarım var ve Windows 95 kullanıyorum. Ancak Windows 95 altında sürekli şu problemi yaşıyorum: Yeni bir program kurduğumda sürekli bilgisayar yeniden başlatmak zorunda kalıyorum, yani tüm sistem resetleniyor. Bunu önlemenin bir yolu var mı?

CEVAP: Bilgisayarı yeniden başlatırken Shift tuşuna basılı tutun. Böylece Windows 95 oturumu kapatılacak ve hemen yeniden başlatılacaktır. Yüklenen program CONFIG.SYS ve AUTOEXEC.BAT dosyalarında değişiklik yapmadığı sürece hiçbir problem çıkmaz.

Değişiklikler yapılmışsa bilgisayarı resetlemelisiniz, aksi halde program çalışmaz veya hatalı çalışır.

DOS Programları FAT 32'de Çalışır Mı?

Windows 95, Revision B'ye sahibim. Bildiğiniz gibi sabit diske FAT 32 dosya sistemini yüklemek mümkün. Ancak bazı DOS programlarına özellikle de DOS'ta çalışan oyunlara sahip olduğum için tereddütlerim var. MS-DOS 6.22 FAT 32'de de çalışır mı?

CEVAP: Hayır, eski MS-DOS 6.22 FAT 32'de çalışmaz. Ancak Windows 95B ile birlikte DOS 7.1 gelir, bu işletim sistemi de neredeyse eski DOS gibi çalışır, eski DOS programları ve oyunları da sorunsuz bir şekilde 7.1 sürümünde çalışırlar.

Ancak Boot kaydında değişiklikler yapan defragmentasyon programlarını ve Hex editörlerini artık kullanmamalısınız. Ayrıca eski MS-DOS sürümünden de bilgisayarı boot edemezsiniz.

Registry'yi Daha Kolay Düzenlemek

Türkçe Windows 95 kurdum ve sonra da bunun üzerine İngilizce sürümü yükledim. Problemler bir şekilde kuruldu. Birkaç gün sonra tekrar Türkçe sürümü yüklemek istediğimde tekrar İngilizce sürümüne kurmaya karar verdim. Türkçe sürümü kurduktan sonra Windows sorunsuz bir şekilde açıldı. Bazı programları çalıştırmak istediğimde İngilizce Windows'un "Klasör"leri "Files" olarak değiştirdiğini gördüm.

Bu yüzden bazı programlarda sorunlar çıkıyor. Dizinin isimlerini değiştirerek programları çalıştırabileceğimi düşündüm, ancak bu da bir işe yaramadı. Programların linklerini kontrol ettiğimde tüm linklerin Program Files dizinin DOS adına işaret ettiğini gördüm. Ancak bu dizinin adı "Program-1" yerine artık "Program-2" olarak

görünüyor. Linkleri değiştirmek problem değil, ancak o kadar çok Registry kaydı var ki tüm kayıtları değiştirmek haftalar sürebilir. Bunun daha çabuk veya otomatik bir yolu yok mu?

CEVAP: Regedit programını çalıştırın ve Kayıt menüsünden "Kayıt Dosyası Yaz" komutunu seçin. Kaydedilecek dosyaya bir isim verin ve "Verme aralığı"nda Tümü seçeneğinin işaretli olmasına dikkat edin. Daha sonra registry bilgilerini kaydettiğiniz dosyayı bir text editörü (Wordpad gibi) ile açın ve "Düzen/Değiştir" ile istediğiniz değişiklikleri yaptıktan sonra değişiklikleri onaylayıp dosyayı kaydedin ve tekrar Kayıt Düzenleyici'ye (Regedit) girip Kayıt menüsünden "Kayıt Dosyası Al" komutunu seçin ve kayıt dosyasını işaretleyip "Aç" (veya Tamam) düğmesine tıklayın.

Grafik Kartım DirectX'le Nasıl Çalışabilir?

İki tane değişik grafik kartı olan 486 bilgisayara sahibim. Maalesef bilgisayarların hiçbirinde önceden Direct X 3.0 yüklemek isteyen hiçbir oyun çalışmıyor, kurulum işlemi bilmediğim bir neden yüzünden hep yarıda kalıyor. Oyunları çalıştırabilmek için ne yapabilirim?

CEVAP: Direct X 3.0 (Direct X 5.0 da) bazı grafik kartlarını desteklemiyor, özellikle de eski ISA kartları. Oyunların Direct X 2.0'da çalışıp çalışmadıklarını deneyin. Aksi halde oyunları çalıştırabilmek için yapabileceğiniz başka bir şey yok.

DOS Altında MIDI Dinlemek

Wavetable bir ses kartı satın aldım. Windows altında sorunsuz bir şekilde çalışıyor. DOS altında ise ses efektlerini duyabiliyorum, ancak MIDI müzikleri dinleyemiyorum. Neden?

CEVAP: DOS oyunları için MIDI arabirimi MPU-401 gereklidir. Ancak bu arabirim çoğu ses kartına implemente

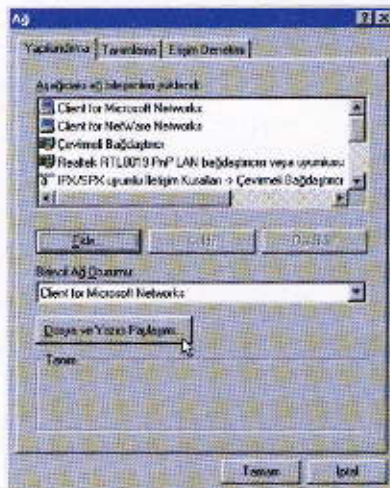
edilmemiştir. Çoğu ses kartında bu yüzden bir Software çözümü bulunur. Burada söz konusu olan bir TSR programıdır. Bu program yüklenir ve belleğe kalıcı olarak yerleşir. Bu araç MPU-401 arabirimini emüle eder. Ses kartınız için bu tip bir yazılım yoksa DOS altında MIDI zevkinden mahrum kalacaksınız demektir.

Yazıcıyı Paylaşımı Açmak

NE2000 uyumlu network kartları olan iki tane bilgisayarım ve Windows 95 işletim sistemim var. Kartların sürücülerini kurulu. Yazıcıyı aynı anda her iki bilgisayarın da kullanımına açabilir miyim, zira her seferinde kabloları takıp çıkarmak istemiyorum.

CEVAP: Bunun için masaüstündeki Ağ Komşuları simgesine sağ tuşla tıklayın ve "Özellikler"i seçin. Açılan pencerede (eğer eklememişseniz) Ekle/İstemci ile sol sütunda Microsoft ile sağ sütunda "Client for Microsoft Networks"ü (Microsoft Ağları için İstemci) seçip Tamam düğmesine tıklayın. Ana pencereye döndüğünüzde "Dosya ve Yazıcı Paylaşımı" düğmesine tıklayın.

Şimdi açılan pencerede neleri paylaşma açabileceğinizi belirleyebilirsiniz. Ayrıca Tanımlama bölümünde aynı

Paylaşılabilir yazıcı: "Dosya ve Yazıcı Paylaşımı" değişik PC'lerden bir yazıcıya erişip çıktı almanızı sağlar.

Çalışma Grubu'nun belirtilmesine dikkat edin. Son olarak da "Tamam" ile her şeyi onaylayıp bilgisayarı yeniden başlatmanız gerekiyor.

Windows Açılışında SCANDISK Çalışmasını

Kısa bir süre önce Windows 95 OSR 2 kurdum. Windows 95 açılmadan önce Windows'un doğru kaputulduğuna dair bir hata mesajı çıkıyor. Bu yüzden Scandisk çalıştırılıyor. Ancak Scandisk hiçbir seferinde hata bulamıyor. Scandisk'i nasıl iptal edebilirim?

CEVAP: En basit yolu MS PowerToys'u (bu ayki CD'mizde bulabilirsiniz) kullanmaktır, bu araç paketi Microsoft'un Freeware bir paketidir. Bu pakette "Tweak UI" adlı küçük bir program vardır. Bu programı PowerToys'u kurduktan sonra Denetim Masası'nda bulabilirsiniz.

Programı çalıştırdıktan sonra Boot sekmesine girin ve "Autorun Scandisk" alanında "Never"i seçin. Ancak şimdi de arada bir Scandisk'i çalıştırmayı ihmal etmemelisiniz.

DONANIM

AWE-32 Ses Kartına RAM Takmanın Faydaları

Creative Labs'in ek belleği olmayan AWE-32 ses kartına sahibim. Bu yüzden bir arkadaşımın test için kartıma uygun ödünç bellekler aldım. Maalesef ses kalitesinde bir değişiklik olmadı. RAM takmanın hiçbir faydası yok mu yani?

CEVAP: Ses kartınıza ek bellekler takarsanız Sound-Fonts denilen veritabanlarını ses kartına yükleyebilirsiniz, böylece yeni enstrümanlar ekleyebilirsiniz, bu da MIDI'lerin daha kaliteli olmasını sağlar.

Ne kadar çok bellek eklerseniz o kadar çok enstrüman yükleyebilirsiniz. Bu ses fontları ne kadar iyiye MIDI kalitesi de o kadar yüksek olur. □

Internet Kelime İşlem Öğreniyor

HTML yıllar önce bilim adamlarının rahatça bilgi alışverişi yapabilmesi için düşünülmüş. Metin formatlama imkanları da elbet buna göre tasarlanmış. Şimdilerde "Style Sheets" denilen yöntemle sayfalar daha güzel görülmeye başladı.

WWW'nin bu kadar popüler olacağını, seksenlerde CERN Lausanne'de çalışan mucidi Tim Berners-Lee bile tahmin etmemiştir. O aslında sadece basit metinler, çoğunlukla bilimsel verileri taşıyacak bir dil tasarlamak istemişti. Bunun için gerekli şeyler de çok fazla değildi: Birkaç yazı tipi, birkaç başlık ve maddeleme elemanı, kalın, yatık, altı çizili metin imkanı, çok kullanılacağını sanma-

makla birlikte gif gösterme imkanı. Eh bu kadarı yeter de artardı bile.

Ama artık yetmiyor. Bilim adamları bugün Net'te azınlıklar arasında. Onun yerine yaymevleri, ajanslar, yazılım ve donanım firmaları, siyasi partiler, otomobil satıcıları var. COM, EDU'yu yeneli beri artık Internet, para ile ilgili bir şey. Bir ortamda satış yapma imkanı varsa, pazarlama ve reklamcılık da var demektir, bu da prezentasyon ihtiyaçlarını ortaya çı-

kıyor ve HTML'nin eksikleri artık fena halde göze batıyor. Öte yandan bu eksiler giderilmeye çalışılmıyor değil. Ancak o kadar çeşitli ortam, işletim sistemi, bilgisayar ve Browser var ki HTML'yi bunların hepsine uyumlu şekilde geliştirmek çok meşakkatli bir iş.

W3C (World-Wide-Web Consortium) isimli organizasyon bu işlerle uğraşiyor. Ve yeni HTML standardı teklifi içerisinde metin formatlama işlemlerini zenginleştirecek olan "style sheets" isimli madde var. Bunları geçen sayılarda stil şablonları olarak çevirmiştik. Stil şablonları sayfa tasarımcısına sayfanın her köşesindeki metin özelliklerini baştan tanımlama ve istediği gibi değiştirme imkanı tanıyor. Böylece sayfaların tipografisi hayat kazanıyor.

Style sheet'lerden nasıl yararlanılacağına dair örnek olarak bu yazının

Sayfa başı
Resim: internet.gif

Alt Disiplin Başlığı
Yazıtipi: Verdana
Büyükklüğü: 10
Rengi: 51,53,153

Başlık
Yazıtipi: Verdana
Büyükklüğü: 40
Satır aralığı: % 110

Spot
Yazıtipi: Tahoma
Büyükklüğü: 10
Satır aralığı: % 80
Türü: Yatık
Kalınlık: 100

Normal Metin
Yazıtipi: Tahoma
Büyükklüğü: 12
Arkaplan: Beyaz

"Style Sheet"lerle HTML Metin Formatlamak

Internet Kelime İşlem Öğreniyor

HTML yıllar önce bilim adamlarının rahatça bilgi alışverişi yapabilmesi için düşünülmüş. Metin formatlama imkanları da elbet buna göre tasarlanmış. Şimdilerde "Style Sheets" denilen yöntemle sayfalar daha güzel görülmeye başladı.

WWW'nin bu kadar popüler olacağını, seksenlerde CERN Lausanne'de çalışan mucidi Tim Berners-Lee bile tahmin etmemiştir. O aslında sadece basit metinler, çoğunlukla bilimsel verileri taşıyacak bir dil tasarlamak istemişti. Bunun için gerekli şeyler de çok fazla değildi: birkaç yazı tipi, birkaç başlık ve

kendisini kullanacağız. Dergide kullanılması muhtemel font ve grafikleri kullanarak aynı layout'u web'de nasıl elde edebileceğimizi aşağıdaki resimde görüyorsunuz.

Style Sheet'ler hakkındaki W3C teklifini "Cascading Style Sheets Level 1" adı altında <http://w3.org/TR/REC-CSS1> adresinde bulabilirsiniz. Yazarları, Hakon Lie ve Bert Bos. Şu anda geçerli olan HTML 3.2 standardında daha style sheet'ler yok. Ama "Cougar" adı altında geliştirilen ve neredeyse kabul edilmek üzere olan HTML 4.0'a dahil edilmiş. Microsoft ve Netscape de birbirleriyle tam uyumlu olmasa da Explorer 4.0 ve Communicator 4.0 sürümlerinde Browser'larına style sheet tekniğini katmışlar. Şu anda her şey tam oturmamış olsa da, 5.0 sürümlerinde iki Browser da style sheet'lere güveniyor olacaklar.

W3C'nin teklifindeki CSS1, yeni bir programlama dilinden çok şu anda geçerli olan HTML'ye eklerden oluşuyor. Ana mantığı, stil tanımlamalarını sayfanın içeriğinden ayırmak. Sayfanın başında tanımladığınız stilleri H1, H2, H3, EM, P, BR gibi HTML Tag'larına atıyorsunuz, sayfanın geriye kalanında da bir daha yeni font tanımlaması görmüyorsunuz. İşlemin şeması şöyle:

```
HTML Elemanı {
    Özellik1:Değer;
    Özellik2:Değer;
}
```

Bu CHIP makalesinin başlığını style sheetler yardımıyla web'e taşımak için Verdana fontunu 40 punto büyüklüğünde kullanmamız gerekiyor. Buna en uygun HTML Tag'ı H1. Deminki şemanın yardımıyla sayfanın başına şu eklemeyi yaparsak bundan sonra H1 Tag'ı içinde olan bütün yazılar 40 pt Verdana olacaktır.

```
H1 { text-family:Verdana;
      font-size:40pt;
      line-height:110%}
```

Temel Bilgiler

Style Sheet'ler İçin Metin Özellikleri

Font-family: Yazıtipini belirliyor

Font-style: Yatık olup olmayacağını belirliyor

Font-variant: Font'u büyük harfe çeviriyor

Font-weight: Değişik derecelerde kalın yazı sağlıyor

Font-size: Yazıtipi büyüklüğünü seçiyor

Color: Metnin arkasına istenen bir renk atıyor

Word-spacing: İki kelime arasındaki boş alanın büyüklüğünü ayarlıyor

Letter-spacing: İki harf arasındaki boş alanın büyüklüğünü ayarlıyor

Background-color: Belirlenen alanın arkasına renk atıyor

Background-image: Belirlenen alanın arkasına bir resim yerleştiriyor

Background-position: Arkaplan resminin kesin pozisyonunu tanımlıyor

Burada text-family font türünü, font-size font büyüklüğünü, line-height da satırların aralığını bildiriyor. Satır aralığı tanımlamasaydık başlığın iki satırı arasında az boşluk olacaktı. Farkı yüzde ile belirleyerek ayrıca değişik çözünürlüklerde düzgün gözükmesini garantiliyoruz.

Verdana fontunu sörfçülerin görmemesi için makinalarında kurulu olması gerek. Bu yüzden burada sadece demonstrasyon amacıyla bu fontu seçtik.

Aynı başlık Windows'un standart fontları Arial ve Times New Roman ile de fena durmayacaktır. Ancak Mac kullanıcıları bambaşka fontlarla çalışmaları için onları da düşünmek gerekir. H1 Tag'ımıza aşağıdaki satırı eklersek Mac'cileri de gözardı etmemiş oluruz.

```
H1 {font-family:Verdana,Arial,
      Helvetica}
```

Böylece sayfa soldan sağa bulduğu ilk fontla gösterilecektir. Verdana yoksa, Arial bulduğu makinada Arial ile bulamadığında Helvetica ile H1'i gösterecek. Üçünü de bulamazsa makinenin varsayılan yazıtipini kullanacak.

H1 Başlığı tanımının web sayfasına nasıl eklendiğini bir sonraki kutudan takip edebilirsiniz.

```
<HTML>
<HEAD>
<STYLE>
H1 { /*Başlık*/
    text-family:Verdana;
    font-size:40pt;
    line-height:110%}
</STYLE>
</HEAD>
<BODY>
<H1> Internet Kelime İşlem
Öğreniyor</H1>
</BODY>
</HTML>
```

Bu örnekte aynı zamanda /* */ işaretleri sayesinde sayfa koduna yorumların nasıl eklendiğini de görmüş oldunuz. Web tasarımcısı olarak sayfanızı iyi organize etmeniz sayfayı sonradan güncelleyecek olanlara da kolaylık olması açısından style sheetlerinizi mümkün olduğunca açık bir dille tanımlamalı ve /* */ işaretlerini kullanarak her eleman hakkında bilgi vermenizi tavsiye ediyoruz.

Aynı şekilde spot satırları için H3, Alt disiplin başlığı için de H4'ü tanımlıyoruz.

```
H3 { /*Spot*/
    font-family:Tahoma;
    font-size:10pt;
    font-style:italic;
    font-weight:100;
    line-height:80%}
```

```
H4 { /*Alt disiplin başlığı*/
    font-family:Verdana;
    font-size:10pt;
    color:rgb(51,53,153)}
```


Normal metnin formatını tanımlamak için yine bir H tag'i kullanmamıza gerek yok. Sayfanın çoğu bu font stilinde yazılacağı için BODY Tag'im tanımlamak yeterli.

```
BODY {*Normal Metin*/
font-family:Tahoma;
font-size:12pt;
background:white}
```

Yazı tipi olarak 12 punto Tahoma kullanıyoruz. Burada değeri beyaz olarak girilmiş olan "background" yeni bir tanım, yazının arka plan rengini bildiriyor. Bütün web sayfasının arkaplanı beyaz olduğundan style tanım sırasında bunu aradan çıkartmanın daha hızlı ve sağlıklı olduğu söyleniyor.

Şu anda hala tartışılan HTML 4.0'a göre artık arkaplan grafikleri ya da rengini eskisi gibi BODY Tag'ından sonra değil STYLE Tag'ından sonra girmeliyiz. Peki ya arka plan grafikleri için ne yapacağız? Yeni Attributumuz url imdada yetişiyor.

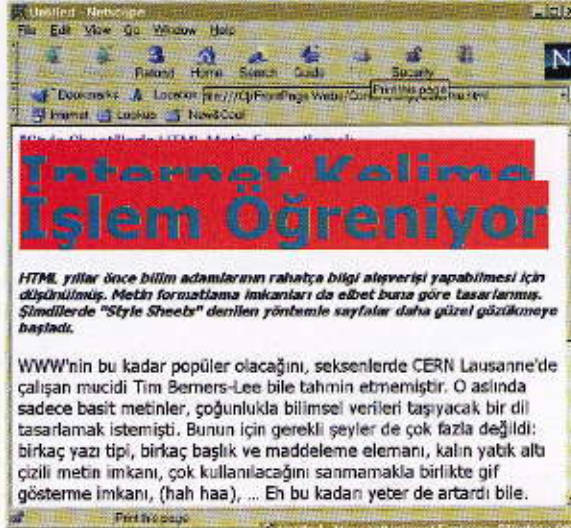
```
BODY {background:url(grafik.gif)
white}
```

Bu şablon elemanında arkaplana beyaz rengin yanısıra grafik.gif isimli görüntü dosyası da döşenmiş oluyor. <http://www.chip.com.tr/logo.gif> gibi tam bir web adresini de, parantezin içine yazmak suretiyle kullanabilirsiniz.

Stil şablonları HTML Tag'larına hiyerarşik bir sırayla muamele yapıyorlar. Örneğin bu style tanımında H Tag'lerini kullanmamış olsaydınız, BODY'de tanımladığınız Tahoma yazı tipi, ufaltılarak H Tag'lerinde kullanılacaklardı. Yani H1 ve H3 tanımlarımız bu hiyerarşiyi kırıyorlar.

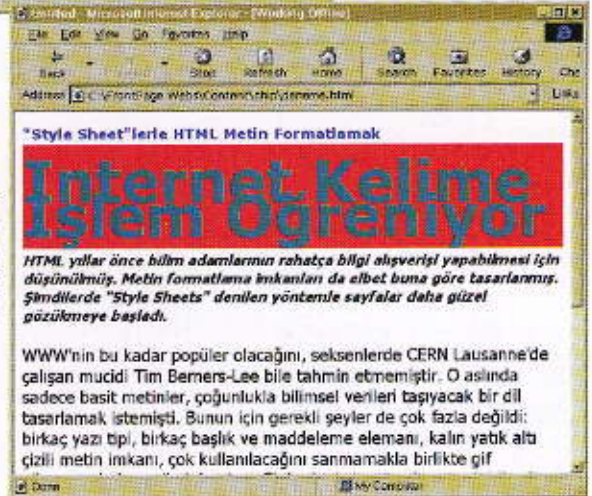
Kırmızı, Sarı ve Mavi

Metin renkleri "color" Attribute'uyla değiştiriliyor. Örneğin Bizim H4 tanımımızda verilen 51,53,153 sayıları, RGB tablosunda mavimsi bir tonun

Netscape Communicator'da "background" ile arkasına renk (burada kırmızı) atılmış satırlar üstüste biniyor.

Explorer'da ise satırlar konusunda sorun yok, ancak o da bütün metin parçasını kutu içerisine alıyor.

tam değeri. Birinci sayı kırmızı, ikincisi sarı, üçüncüsü mavi bileşenlerin değerini veriyor. 256 üzeri üç tane ihtimal olduğuna göre bu şekilde 16777216 adet değişik rengi tanımlayabiliyoruz.

CSS1'in yazarları Lie ve Bos, paragrafın ilk harfinin kocaman ve süslü olması geleneği için bile bir Attribute düşünmüşler: first-letter. Aynı şekilde bu ilk harfi özel olarak tasarlamakta serbestsiniz. Ancak ne Explorer ne de Communicator bu özelliği daha desteklemediler.

Şu anda Browser'lar hangi CSS elemanlarını destekleyip hangilerini desteklemeyecekleri konusunda çok seçici davranıyorlar. Örneğin harfler arası uzaklığı tanımlayan "letter-spacing" ve kelimeler arası uzaklığı tanımlayan "word-spacing" kelimeleri Navigator 4.0 tarafından tanınmıyor.

Explorer ise "letter-spacing"i anlıyor fakat "word-spacing"i anlamıyor.

Üstelik ikisi de bir tanımı anlasalar bile başka başka şeyler anlayabiliyorlar. Örneğin bir metin parçasının arkasına "background" tanımı yardımıyla bir renk atadığımızda Netscape o parçanın arkasını dolduruyor, ancak alttaki satırları pek dikkate almıyor. Yani "line-height" sayesinde satırları biraz yaklaşıtırsanız üst satırlar alt satırın rengiyle örtülüyor...

Buna karşılık Internet Explorer'ın bu konuda bir problemi yok. İsteneni gösteriyor. Ancak o da bütün metni bir tablo hücresindeymiş gibi görüp, hepsine aynı muameleyi yapıyor. Bu metodun zararı aynı parça içinde değişik arkaplan renkleri kullanılırsa ortaya çıkıyor. □

Joachim Pich'den çeviren
Hasan Yalçınkaya

Frontpage 98 İle Kanal Tedavisi

Yeni Frontpage'de karşılaşacağınız özelliklerden biri de Push desteği. Internet Explorer 4.0 ile itilmeye başlanan kanallar bu yöntemle hazırlanıyor. Frontpage sayesinde normal bir web sayfasını Explorer Channel'ına çevirmek birkaç dakikalık iş. Ancak bir kanal yaratmak için içeriğinizi ve sayfaların görünümünü iyi tasarlamak zorundasınız.

Kanal dediğimiz şey, XML (eXtensible Mark-up Language) baz alınarak geliştirilmiş yeni bir web standardı. Aslında standart kelimesini kanallar için kullanmak yanlış. Çünkü web dünyasında bir özelliğin standart payesine erişebilmesi için önce W3C (World Wide Web Consortium) tarafından kabul edilip yeni HTML sürümüne eklenmesi gerekiyor. Böyle bir ihtimal olsa da XML'in standart olarak kabul edilmesinden önce Microsoft ve Netscape arasında ufak çaplı bir savaş gerçekleşmeli ve Netscape Net-caster kanallarının mı Internet Explorer kanallarının mı kazanacağı görülmeli ve kaybeden şirketin kazana-na uyması beklenmeli. Yani iki Browser'ın da 5.0 sürümlerinden önce et-

rafın sakinleşmesi ve kanal teknolojisinin mantıklı bir standarda oturtulması beklenmiyor.

Her ne kadar geleceği belli olmasa da kanal teknolojisi akıllı bir çıkış. Webmaster'lara ve kullanıcılara hoş imkanlar sunuyor. Bugüne kadar belirli sayfalardaki bilgi ile ilgilenenler, hele de bu bilgi mütemadiyen değişiyorsa, sürekli av pozisyonunda olmak ve sayfalara düzenli olarak uğramak zorunda idiler. Keyif alarak sörf yapıyorsanız bu o kadar da önemli değil. Ama Internet'i iş için kullanıyor ve zamandan mümkün olduğunca tasarruf etmek istiyorsanız, ya da ilgilendiğiniz sitelerin sayısı tahammül edilemeyecek kadar fazlaysa, sörf seanslarınız hafif işkenceli geçiyor olabilir.

Üç Değişik Push Metodu

Push teknolojisi bu işkencelerden kurtulmak için geliştirilmiş. Sizin sayfalara gitmeniz yerine sayfalar size geliyor. Push işlemleri üç değişik şekilde olabiliyor. İlk yöntem web sitesinin abone nete çıktığı anda yeni bilgileri yollaması. İkinci yöntem, Web sitesinin abone nete çıktığında bir değişiklik varsa bildirip, yeni sayfaları yollamak üzere cevap beklemesi. Üçüncü yöntem de sitenin yeni içeriğini olduğu gibi e-mail'le aboneye yollaması.

Kanallar üç metodu da destekliyor. Burada dikkat edilmesi gereken nokta bütün otomatizasyonun Server tarafında değil Client yani kullanıcı tarafında yapılması. Her şeyin kontrolü Browser'da olduğu için, sildiğiniz bir

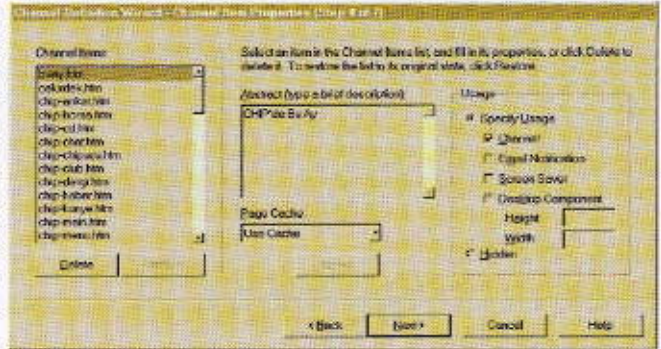
kanalın size artık istemediğiniz bilgileri yollaması gibi bir şey olmuyor. Mailing listler'den bilirsiniz. Bunlara üye olursunuz, ilk başta her şey iyidir ama sonra liste amacından sapar, birtakım saçma sapan mesajlar almaya başlarsınız, artık vazgeçmek, listeden üyeliginizi kaldırmak istersiniz ama maalesef bunu becermek kolay değildir, posta kutunuz çılgınlar gibi dolmaya başlar. Bir süre sonra merak edip gelen mesajlara baktığınızda aralarında yüzlercesinin sizinle aynı soruna sahip, listeden ayrılmaya çalışan, listmaster'a "beni noolur bu listeden silin!!" şeklinde yalvaran insanlardan olduğunu görür, acı acı gülümersiniz.

Sonuçta bütün aktivite kullanıcı tarafında olduğu için bu gibi sorunlarla karşılaşmıyorsunuz. Ayrıca sayfa yöneticileri de bütün abonelere zamanında bilgi yollamak gibi angaryalarla uğraşmıyorlar. Zira onların uğraşmaları gereken çok daha önemli bir konu var: içerik. Şu anda içinde yaşadığımız CNN devrinin gereği de bu zaten. Teknik gelişmelere bakıp şaşırma dönemi bitti. Artık şöyle bir bakıp hmm, zamanı gelmişti dedikten sonra onlardan yararlanma devri. Bu yüzden push kullanan siteler, işin teknik ve dizayn kısmını oturtuktan sonra içerik için hummalı bir çalışmaya girmek zorundalar.

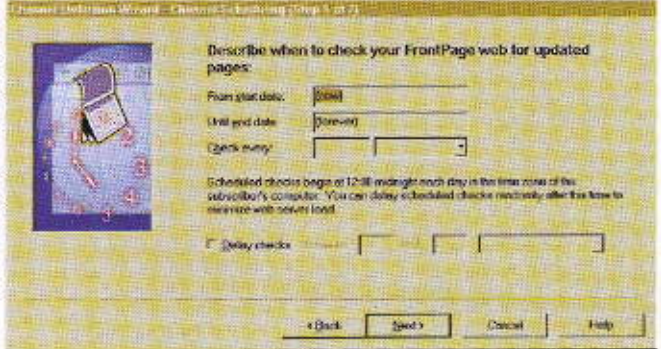
Abur Cubur Zararlıdır

Her şeyin fazlası zarar. Sayfa dizaynında da geçerli bir deyim. Unutmayın ki kanalınızın başarısına kullanıcılarınız karar verecek. Yani amacınız sadece bilgi sunmak değil, bilgiyi pazarlamak. Bu yüzden kaya gibi bir dizayn oturtmalısınız. Arabirimi basit ve kullanışlı olmalı. Müşterileriniz, pardon kullanıcılarınız istedikleri bilgiye mümkün olduğunca az klik sonucu ulaşmalılar. Bu yüzden bilgi curcunasından kaçınmalı, bilgiyi iyi sınıflandırmalısınız. İçeriğin de fazlası zarar. Eğer işi abartıp insanlara her gün sindirebileceklerinden fazla içerik sağlarsanız onlara bıkkınlık ve

İşte kanalın davranış yapısının belirlendiği sihirbaz sayfası burası. Bir sayfanın kanal sayfası mı, ekran koruyucu mu yoksa Active Desktop elemanı mı olduğu burada bildiriliyor.

Sihirbazın bu sayfasında güncelleme işlemleri düzenleniyor. "Delay Checks" seçeneğini işaretleyerek sunucunuzun büyük yüklerden kurtarmanız olası.

sürekli bir şeyleri kaçıyormuş hissi verirsiniz. Güncellemelerin uzun sürmesi de başka bir eksi puan. Bu yüzden sitenizin fazla grafik ağırlıklı olmaması, eğer olmak zorundaysa hergün yenilenen içerikle birlikte çok fazla grafik elemanın da yenileniyor olmasına dikkat etmelisiniz.

Ayrıntılarıyla Kanal Tekniği

Bütün kanallar teknik açıdan bakıldığında normal bir web sayfası artı bir kanal tanımlama dosyasından (channel definition format) oluşur. CDF soyadlı bu dosyalarda kanalın içerdiği sayfalar ve güncelleme seçenekleri gibi bilgiler bulunur. Bir kanala abone olduğunuzda Browser, CDF dosyasını yükler ve sizin isteklerinize göre yorumlayıp kanalı yükler.

HTML'e benzer bir script diliyle hazırlanan bu dosyalarda kanalın güncellenme trafğine yönelik bilgiler vardır. Browser'ınız bu bilgilerden yararlanıp, kanalda yeni bilgi beklenen zamanları size bildirebilir. Elbette kanal sahibinin önerdiği aralık sizin için en mantıklı aralık olmayabi-

li. Bu yüzden aboneliğinizi istediğiniz gibi yönetebilir, bir kanalı saat başı ya da ayda bir otomatik güncelletebilir ya da bu işi elle yapacağınızı bildirebilirsiniz. Bu sayede sörfçünün makinasına isteği dışında dosya transferi yapılmasının kesinlikle önüne geçilmiş oluyor. Öte yandan kanalların Browser tarafından yönetilmesi, Webmaster'ları Sunucu tarafında Frontpage 98 eklemeleri kullanma zorunluluğundan kurtarıyor. Gerçi Frontpage 98 sunucu eklemeleri olmaksızın birtakım ince ayarları yapamıyorsunuz, ama biz yine de bu yazıda kendimizi Frontpage sunucu eklemelerinden bağımsız tekniklerle sınırlayacak ve DHTML konusuna gelecek bölümde devam edeceğiz.

Örnek olarak bir kitabevi sayfası göstereceğiz. İşte burada kanal mantığının yararı ortaya çıkıyor. Kullanıcılar yeni kitaplar hakkında arama tarama yapmadan mümkün olan en hızlı biçimde bilgi sahibi olmak isteyecekler ve biz de bunu sağlayacağız.

İlk Kanalınız

Frontpage 98 kullanması çok kolay bir channel sihirbazı içeriyor. Kul-

lanması o kadar kolay ki, ekstra dokümantasyon ve fazla bilgiye gerek duymaksızın basit bir kanal yaratmak çocuk oyuncuğu. Her şeyden önce bir Frontpage web yaratmalısınız. Yani sayfa ve ağ yapılarını tasarlamış ve yaratmış olmak zorundasınız. Daha sonra [Tools/Define Channel]dan ulaşabileceğiniz sihirbaz, size birtakım sorular sorarak 7 adımlık işine

başlıyor. İlk soru: Kanalin ismi. İleride başka kanallar da tasarlayacağınızı düşünürsek kanal.cdf gibi bir isim vermemenizi tavsiye ederiz. Düzenli çalışmak adına kanalınıza açıklayıcı bir isim koyun. İlk adımda kanalınızı açıklamamız gerekiyor. "Title" kısmına yazdığınız kelime, kanalınız Explorer'ın uzaktan kumandasında logo gösterilmediği zaman karşınıza çıkacak kelime. "Abstract" kısmına kanalınızı açıklayıcı birkaç cümle yazmalısınız. Bu yazı, kullanıcı fareyi logonun üzerinde bir süre bekletirse çıkar.

Bilgi Çöplüğü Yaratmayın

"Introduction Page" kısmına başlangıç sayfanızı yazıyorsunuz. Bu sayfa kanalı tanıttıcı olmasının yanı sıra kanalın amacına doğrudan hizmet etmeli. Yani örneğimize göre hemen

sadede gelmeli ve daha ilk sayfadan birkaç yeni çıkan kitap hakkında bilgi içermeli. Eğer süslü püslü ve bilgi içermeyen bir başlangıç sayfası hazırlarsanız, daha ikinci yüklemede kullanıcılarımızın vaktini boşa harcamış olursunuz. Eğer böyle bir giriş sayfası hazırlama zorunluluğu varsa muhakkak "REFRESH" komutunu kullanarak 10 saniye gibi belirli bir süre sonra başka, bilgi içeren bir sayfanın yüklenmesini sağlayın. Bunun için başlangıç sayfasının başına <META http-equiv="refresh" content="10" URL=http://ikinci.sayfaniz/2.htm> satırını eklemeniz yeterli. Burada 10 ikinci sayfayı yüklemeyen beklenecek süreyi, URL Tag'ından sonraki cümle ise yüklenecek ikinci sayfayı belirtiyor. Bu ikinci sayfayı kanal tanımına dahil etmeyi unutmamalısınız, yoksa otomatik güncellemelerde ▶

Kanallar: Ön-Görü, Ön-Yargı ve Ön-Cüler

Kötümser uzmanlar, ileride Net'in bir push salgınıyla kullanılmaz hale geleceğinden bahsediyorlar. Push bilgilerinin çekirge sürüleri gibi dokundukları Server'ı kurutan filolar oluşturacaklarını düşünüyorlar. Başka bir eleştiri de kanalların, sörf yaparken yaşadığımız bilgi seçme özgürlüğünü kısıtlayacak olmaları üzerine. Bu iddaların ikisi de gerçek olmaları halinde sörfçüler için birer kabus olurlardı herhalde, ancak iki iddianın da sağlam temeller üzerine oturmadığını belirtmeliyiz.

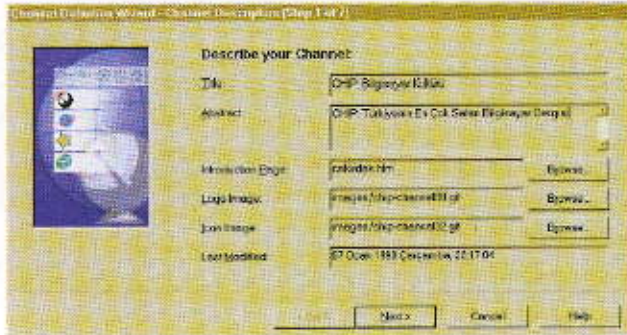
Öncelikle bilgi seçme özgürlüğü konusunda bir sorun yok, çünkü bütün bu kanallara önce abone olmak zorundasınız. Internet Explorer'la otomatikman kurulan premium kanallara gelince, bunların da bir sağ kliklik ömrü var. Yani rahatça silinebiliyorlar. Explorer kanalları konusunda şikayet edebileceğimiz tek nokta Off-line browsing ve güncelleme işlemlerinin yapılmasında kontrolün tümüyle elimizde olmaması. Bu yüzden bir sorun çıktığında bunu kendi

başımıza gideremiyoruz.

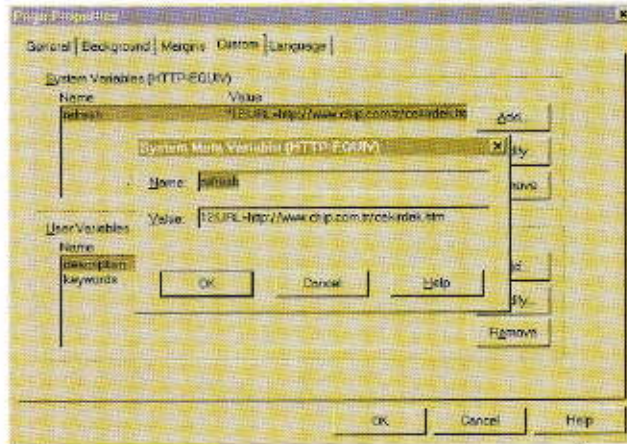
İkinci olarak Kanal aboneliği sistemi her üç Push metodunu da destekliyor. Yani istenen bilgiye kavuşup kavuşmamak ve bunun yolu kullanıcının elinde. Dolayısıyla sağlıklı bulduğumuz bir arz talep mekanizması doğuyor. Kanal sahipleri reklam almak ve hayatlarını sürdürmek için kullanıcıları memnun etmek ve hit sayılarını yükseltmek zorundalar. Pazarlama açısından da normal browsingden daha tutarlı bir yöntem, çünkü normal bir web sayfasının kaç kişi tarafından ziyaret edildiğini asla tam olarak öğrenemezsiniz. Oysa kanallar sonucu tarafından şahsen gönderildiği için, ay sonunda patronunuza kesin rakamlar verebilirsiniz.

Kendi kanal teknolojisini kabul ettirmek için Microsoft'un sunduğu bir imkan da kanalınızı, ChannelGuide'a üye yapmak ve listelenmesini sağlamak. ChannelGuide bir kanallar kanalı. Bu kanal üzerinden dünyadaki diğer "seçilmiş" kanallara abone olabilirsiniz. Logosu her zaman kanal

penceresinin en üstünde duruyor ve yeni bir kanala abone olmak istediğinizde, bulunduğunuz ülkenin dilinde bir rehber sunuyor. Bu üyeliğe kabul edilmek için yapılması gereken şey kanalınızı Site Builder Network'e onaylatmak ve üye yapmak. Üyelğin üç değişik seviyesi var. 1. Seviye sadece sayfanızın adam gibi çalışıp çalışmadığını kontrol ediyor. 2. Seviye, ki kanalınızın ChannelGuide'da gözükmeye için bu seviyede olması gerekiyor, ana sayfanızda bir Microsoft logosu ve herhangi bir Active-X elemanı bulundurmanızı gerektiriyor. 3. Seviye paralı, 2.seviye üyelik için yukarıda bahsettiğimiz şartları tamamladıktan sonra <http://microsoft.com/sbn> ya da <http://microsoft.com/sbn/member> sayfalarında başvurunuzu yapmalısınız. Üyelik işlemlerinizi tamamladıktan sonra aynı adreslerden ihtiyacınız olan dilde icon ve banner'ları temin edebilir ve ChannelGuide'da kanalınızla birlikte gösterilecek açıklamaları bildirebilirsiniz.

Maalesef sihirbaz sadece tek bir logo girmenize izin veriyor. Geniş logoyu kanala eklemek için biraz dışarıdan uğraşmanız gerekli.

Frontpage sayfa editöründe "Page Properties" seçeneğinden bir sayfanın belirli bir süre sonra başka bir sayfayı çağırmasını sağlayabilirsiniz.

sayfa kullanıcı bilgisayarına indirilemez.

"Logo Image" kısmına GIF ya da JPG formatında bir resim dosyasının ismini girmelisiniz. Kanal sihirbazının pek yardımcı olamadığı alanlardan biri burası. Sihirbaz sizden bir resim dosyası istiyor ve bunun karşılığında CDF dosyasına şu satırı ekliyor: `<LOGO href="blabla/miniklogo.gif" STYLE="Image"/>` Ancak bu sadece masaüstündeki uzaktan kumandasını pencereye yerleşecek olan ve 32X80 piksel boyutlarında olan resimciği tanımlıyor. Eğer elle başka bir resim tanımlamazsanız, Explorer'ın içinden çağırılan kanal uzaktan kumandasında bu logo 32X194 boyutlarına büyütülüp çirkin bir görüntü veriyor.

Daha Büyük Daha İyi

CDF özellikleri, 32X194 büyüklüğündeki kanal logosunu tanımlamamıza izin veriyor, ancak bunu Frontpage'in içinden yapmak maalesef mümkün değil. Favori tekst editörünüzde CDF dosyasını açıp `<LOGO`

`href="blabla/buyuklogo.gif" STYLE="Image-Wide">` satırını eklemeniz yeterli olacaktır. Burada anlaşılacağı üzere anahtar kelime "Image-Wide".

Üçüncü olarak sihirbaz 16X16 boyutlarında bir icon istiyor, bu da kanalınızın alt maddeleri olması halinde maddelerin yanında gözükmesi için. Icon da diğer logolar gibi GIF ya da JPG formatında olmalı.

Bir sonraki sihirbaz sayfasında kanalınızın ana dosyalarını içeren bir dizin ismi giriyorsunuz. Eğer Web siteniz zaten yeterince kalabalıksa kanal dosyalarınız için ayrı bir dizin açmanız mantıklı olur. Bir dizini bütün alt dizinleriyle birlikte taratmak için "include subfolders" seçeneğini işaretleyin.

Kanal dosyalarınız için ayrı bir dizin yaratmadıysanız, kanala dahil olmayan sayfaları cdf dosyasından ayıklamanız gerekir. Bu işlemi de bir sonraki sayfada gerçekleştiriyorsunuz. Bu sayfadaki listede kanalla ilişkisi olabilecek bütün dosyaları görürsünüz. Eğer bir dosyaya link var

fakat dosyanın kendisi kanal listesinde bulunmuyorsa, abone on-line iken link çalışır. Ancak abone hatı kestiğinde off-line browsing için sizin kanalınızı açınca, off-line mod'da sayfaya erişilemediğini bildiren bir mesajla karşılaşır.

Enteresan Ayarlar

Bir sonraki sayfa, işlemin kalbini oluşturuyor. Burada kanal sayfalarınıza teker teker görevlerini dağıtıyor ve kanalınızın yapısını belirliyorsunuz. Bir sayfa için "hidden" yani gizli seçeneği seçilmedikçe, Browser'ın kanal penceresinde bir alt madde olarak gözükcektir. Sayfanın `<TITLE>` Tag'ının içindeki değer, maddenin ismi olur. Yine bu sayfadan gireceğiniz "abstract" kısmına yazdığımız kısa açıklamalar da fare maddenin üzerine geldiğinde belirir. Başlangıç sayfanız otomatikman kanal logosuna atandığından onu ve kanalın bir maddesi olarak gözükmesini istemediğiniz sayfaları hemen "hidden" olarak işaretlemenizi tavsiye ederiz.

"E-mail notification" seçeneği sayfanın yenilik olduğunda aboneye gönderilmesini sağlar. Ancak bu işlemi ISP'niz mail işlemlerine izin veriyorsa yapabilirsiniz. Dikkatli olunması gereken başka bir sayfa türü de "Screen Saver" yani ekran koruyucu. Bir ekran koruyucu hazırlarken şunları aklınızda bulundurun:

Ekran koruyucuları ekrana kimse bakmazken çalışırlar. Dolayısıyla kullanıcı, koruyucuyu genelde sadece ekranın başına geçtiğinde tekrar görebilir. Bu yüzden bu sayfalarda göstereceğiniz içeriği dikkatli seçmelisiniz. Statik görüntülerden kaçınmalısınız, çünkü ekran koruyucunun mantığı ekranı bu tip görüntülerden korumaktır. Örneğin beş dakikada bir değişen bir ekran kullanabilirsiniz. Tasarımda ne kadar çok siyah kullanırsanız o kadar iyi olur, boşu boşuna elektron harcamak istemeyiz. DHTML ve JAVA gibi gereçleri abartılı kullanırsanız sistem kaynaklarını tüketebilirsiniz. Bu da örneğin uzun ▶

bir download işleminin yarıda kalmasına neden olabilir. Özellikle JAVA Applet'lerinin çalışıkça sistem kaynağı yedığı gerçeğine dikkatinizi çekeriz. Son olarak tasarımlarınızı ortalama bilgisayarlar için yapmanız önemli. Çünkü web ahalisinin hepsinde son model ekipman olmadığı bilinen bir gerçek.

Active Desktop Elemanları

Kanallar ve ekran koruyucularına hoş bir alternatif olarak "Active Desktop Components" denilen push uygulamaları da var. Microsoft'un Explorer 4.0'la birlikte dağıttığı "Active Desktop Update"ini kurular zaten bilgisayarın hepten bir web sayfasına benzemeye başladığını farkedecekler, "Active Desktop Component" adı altında bazı web sayfaları, java Applet'leri, ufak push uygulamaları, birer pencere şeklinde (iconlarınızın arkasına, duvar kağıdının önüne) masaüstüne yerleşiyorlar. Bu uygulamaları kullanmak isteyenler yukarıda sözünü ettiğimiz update'i muhakkak kurmak zorundalar. Ancak böyle bir uygulamanın masaüstünde yaşayabilmesi için yeterince ufak, rahatsız etmeyecek renklere sahip ve kullanımı hızlı olması gerekiyor.

Internet'e Bir Pencere

Teknik olarak Bir Active Desktop elemanı normal bir web sayfası. Yani bunları yaratmak için kanallarda olduğu gibi sihirbaza ihtiyaç yok. İyi tasarlamak yeterli. DHTML ve Java gibi eklere izin var. Olayı güzelleştiren de bu. Sevdiğiniz ve işinize yarayan bir Applet'i yalnız başına masaüstünde çalıştırabiliyorsunuz. Bu ufak pencerelerden başka bir adrese link olduğunda Explorer açılıyor ve içinde istenen sayfa görüntüleniyor. Bu işin hoşumuza gitmeyen yanlarından biri, pencerelerin kullanımının zorluğu. Bir Active Desktop penceresinin çerçevesi fareyle üzerine geldiğinizde beliriyor. Active Desktop elemanları işletim sisteminde kendilerine özel bir veri yolu kullanıyor gibi-

ler, biri meşgulse diğerleri üzerinde de işlem yapamıyorsunuz.

Hoş Bir Örnek

Ufak bir active desktop elemanı yatalım. Amacımız web'den sürekli beslenen bir haber şeridi yaratmak. Bu tip uygulamalar genellikle java Applet'leriyle yapılıyor ve ticker adı veriliyor. Biz de böyle bir tane bulduk. <http://webcrawler.com/Games/SearchTicker.html> adresinde webcrawler arama motorunda o sırada aranan kelimeleri gösteren bir ticker var. Bu sayfanın koduna bakın (view source) ve

```
<applet name="tick" code="Tic-
ker.class" codebase="http://webc-
rawler.com/WebCrawler/Run/"
width=480 height=40 mayscript>
<param name="URL"
value="http://webcrawler.com/
cgi-bin/SearchTicker">
<param name="bgcolor"
value="000000">
<param name="fgcolor"
value="b4ff00">
<param name="altcolor"
value="ff8000">
</applet>
```

kısmını olduğu gibi kopyalayın. Bu metni serit.htm isimli bir dosya olarak mevcut bir Frontpage web'inin dizininde saklayın. Sonra Frontpage'i açın ve "define channel" sihirbazını çalıştırın. Başlangıç sayfası olarak serit.htm girdikten sonra ilk adımları daha önce anlattığımız gibi geçin. Kanala dahil dosyalar listesine geldiğinizde sadece serit.htm'yi bırakıp diğerlerini silin.

Bir sonraki sayfada serit.htm seçiliyken yan taraftaki özelliklerden "Active Desktop Component" seçeneğini işaretleyip, en ve boy olarak 40X480 girin. "Channel" seçeneğinin işaretli olmamasına dikkat edin. "Prepare to publish at" kısmına Frontpage personal web server'i kullanabilmek için http://makinanızın_adı/webin.adı/ şeklinde bir adres girin. (Şeridin çalışması için web Server'in açık olması gerekiyor.) Kalan

Kanalların Altın Kuralları

Önce şu sorulara cevap düşünmek gerek: Kullanıcı kanaldan ne kadar yararlanacak? Sürekli reklam sadece sınırları bozar. Güncelleme periyodu ne olacak? Bu güncellemeleri vaktince yapacak iş gücüne sahip misiniz? Her zaman geldiğinde içerik sağlayacak kaynağa sahip misiniz?

Transfer sürelerinin az olmasına çalışın. Görsel elemanları iyi sıkıştırın ve nadiren güncelleyin, ki genelde sadece metin transferi yapılsın ve kısa sürsün. Off-Line okuyucular için: konsepti iyi oturtun, anlatmak istediğiniz şeyi anlatmak için gerekli bütün materyali kanalınıza ekleyin. "Şurada da enteresan bir şeyler vardı" mantığıyla dışarıya linkler vermeyin. Off-line sayfa okurken kullanıcıyı tekrar Net'e bağlanmaya zorlamak ayıp. E-mail haberlerinizi kısa tutun ya da bir de mailing list servisi kurun. Active Desktop elemanlarının boyutlarını ufak, renklerini sakın tutun. Kullanıcılarınızın aynı masaüstüyle günde birkaç saat geçirdiklerini unutmayın ve onları karmakarışık bir şeye bakmaya zorlamayın. Sakın ola animasyon kullanmayın.

İşleri bitirip serit.cdf dosyasını elde ettikten sonra, Explorer'ı açıp serit.cdf dosyasını çağırın. Explorer işini bitirdiğinde masaüstünüzde webcrawler aramalarını gösteren şeridini-ze kavuşuyorsunuz. Java Applet'lerinin çalıştıkları sürece sistem kaynaklarını azalttığını unutmayın. Şimdilik bu kadar. İşte sonunda siz de kendi kanalınızı kuracak ve öncülük yapacak kadar bilgilendiniz. Cdf dosyanızı Frontpage ile publish edebilir ya da herhangi bir FTP programıyla sunucuya upload edebilirsiniz. Hayırlı uğurlu olsun. ☐

Michael Lang'dan derleyen
Hasan Yalçınkaya

Homepage My Sweet Homepage

Geçenlerde Silikon Vadisinde yeni bir yer aldım. Hem de hiçbir ücret ödemeden. Nasıl mı? Hangi Silikon Vadisi mi? Tabi ki Geocities'de olan. Yolunuz düşerse uğrayın, beklerim. Java desteği de var. Bir kahvemi içersiniz artık!

Su sıralar bilgisayar kullanıcıları, özellikle de Internet kullanıcıları arasında sıkça konuşulan konular arasında Internet'te yer edinmek başı çekmeye başladı. Herkes bu yeni medyada geç kalmadan bir şekilde yerini almak kendini ya da firmasını tanıtabilmek istiyor. Buengin sanal ortamda bir nokta da olsa bir şekilde var olabilmek, arama makinelerinde kendi ile ilgili anahtar kelimeler verildiği zaman ismini görebilmenin hazzını tatmak istiyor. Tabii ki bunun bir bedeli olmak zorunda. Sayfanızı taşıyacak servis sağlayıcının belirlediğiniz süre için istediğiniz disk alanına göre isteyeceği ücret hiç de az olmayacaktır. İş amaçlı düşünüyorsanız neyse de, eğer kişisel sayfa planları yapıyorsanız bu para size çok gelecektir. Hemen üzülmeysin bunun da kolayı var. Şu an için bile Internet üzerinde kişisel sayfa açmak isteyenlere bedavaya Web Hosting hizmeti ve hiç de küçümsenmeyecek disk alanları sağlayan bir sürü ISS var. Sizin de bu fırsatı kaçırmamanız için bu ay bu tür sayfaları incelemeye aldık. Seçim sizin, istediğiniz sanal şehirde belki de hiç göremeyeceğiniz insanlarla komşu olabilirsiniz. Yeni eviniz hayırlı olsun.

<http://www.tripod.com>

Planet Tripod, web sayfanız için 200 kilobyte'lık disk alanı sağlıyor. Web sayfanızı Ftp yada Web tabanlı bir editör ile gönderebiliyorsunuz. Aynı zamanda sayfa için resim de kullanılabiliyor. Tek ihtiyacınız olan bir e-mail adresine sahip olmak. Sayfa açmakla sanal bir gazeteye de bedava üye oluyorsunuz.

<http://www.cybercity.hko.net>

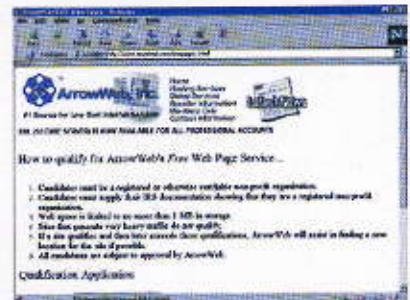
CyberCity, 5 megabyte'a kadar disk alanı sağlıyor. Yalnız gerekli olan sayfanızın kişisel içerikli olması.

Para talep etmedikleri için firmanın ana sayfasına bir link de diğer konması gereken ögeler içinde yer alıyor.

<http://bip.concept.se/user/>

Bip, hiç de kötü bir teklif sunmuyor ve başvurularınız bir iki dakika içinde devreye giriyor. Kendi Web HTML editörleri ve Web dosya göndericisi de bulunuyor. Sitedeki alanınız 3 megabyte'lık disk alanı ile sınırlı.

<http://www.arrowweb.com/>

ArrowWeb de ilginç teklifler sunan sitelerden biri. Firma, diğer profesyonel firmalara veya kendini Internet'te tanıtmak isteyen ufak firmalar için bedava sayfa hizmeti sunuyor. Sayfanın içinde bir bant reklama izin veren her firmanın sayfasını bedava yayınlayan site çok trafik çekmeyen yeni Web sitelerini bile barındırıyor. Yalnız yüksek trafige sahip bir siteniz

varsa, sanal Domain ismine ve diğer servislere de bedava ulaşma hakkınız oluyor.

<http://www.cybertown.nitehawk.com/>

CyberTown size 200 kilobyte'lık disk alanı veriyor. Başvurular normalde 24 saat içinde çalışmaya başlıyor.

Kısa süre içinde alacağınız e-mail'de geleceğin şehrindeki evinizin URL'si hakkında ve sayfanızı nasıl göndereceğiniz konusunda kullanım için gerekli bilgileri bulabiliyorsunuz.

<http://www.geocities.com>

GeoCities, 1 megabyte'lık bir disk alanı sağlıyor. En popüler sitelerden biri olan sitede 24 farklı temadaki konuları içeren birlikten biri seçilebiliyor. Web sayfanızın yaratılması ve düzenlenmesi sırasında yine sitenin Web tabanlı editörü kullanılabiliyor. Kendinizin hazırladığı sayfalar ise ya Ftp yada EZ File Upload Utility ile gönderilebiliyor.

Site ile birlikte yine bedava bir e-mail adresi de sağlanıyor. Yalnız bu adres için bir tane e-mail adresinizin olması gerekiyor. Her farklı e-mail adresi için fazladan bir e-mail adresi daha alabiliyorsunuz.

<http://www.bayside.net/>

Bayside Computer Systems size 10mb'lık bedava alan sağlıyor.

<http://www.yi.com/home/Europe@Home>

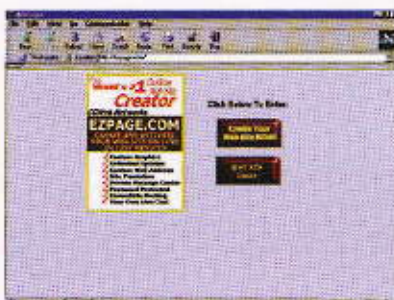
<http://www.trailerpark.com/>

Phrantic's Trailerpark'ın da sağladığı alan 3mb ile sınırlı.

<http://www.angelfire.com>

Angelfire Communications firması, kişisel ve iş alanında kullanım için sınırsız bedava sayfa sağlayarak oldukça ilgi çekiyor. Sanal bir ev almadan önce mutlaka gezilip görülmesi gereken bir yer.

<http://ezpage.com/>

EZ-PAGE de kişisel kullanımlar ve iş için bedava sayfalar sunuyor.

<http://www.naples.net/>

Naples FreeNet, ise 2mb'lık bir disk alanı veriyor.

<http://www.nether.net/>

NetherWeb Central'ın size sağladığı

gı imkan 3mb'lık bir disk alanı.

<http://freenet.buffalo.edu/>

Buffalo Freenet bedava sayfaları sadece yerel yerleşimler için sunuyor.

<http://tool-box.com>

Tool-Box'ın bedava Web sayfaları hem kişisel hem de kâr amaçlı kullanıma açık.

<http://ccweb.com/creator/cgi/kidspage.cgi>

KID UNIVERSE E-Z PAGE'in sağladığı bedava sayfalar çocuklara yönelik. Sadece 6 basit adımda kolayca bir sayfa hazırlanabiliyor.

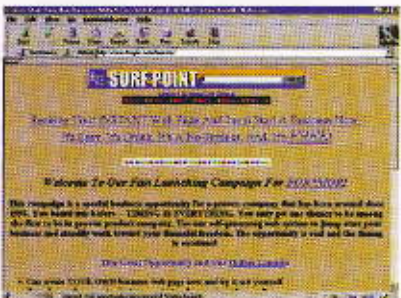
<http://personel.jumplink.com/>

Internet'te ilk On-Line GUI kullanımı ile Web sayfası hazırlama imkanı sunan site. Tamamen kişisel kullanıma dönük.

<http://www.suresite.com/psp.htm>

Birçok arama makinesi ve çok çeşitli imkanlar sunan bu site size sadece kuru disk alanından daha da fazlasını sunuyor.

<http://www.tonylin.com/foremor/>

Size anında Web sayfası sunuyor. Sayfanızı hazırlar hazırlamaz hemen açabiliyorsunuz.

<http://www.carnet.com/webpage.htm>

Eğer otomobillerle ilgili bir iş ile uğraşıyorsanız Carnet, size bedava bir sayfa imkanı tanıyor. Bu sayfa Internet arama makinelerine ve haber gruplarına postalamayı da içeriyor.

<http://www.nitehawk.com>

Nitehawk'da düşük web alanı sağlayan sitelerden. 200k ile sınırlıdır.

<http://www.mainquad.com>

İncelenen siteler arasında en düşük disk alanı veren site. Tanıdığı alan sadece 150kb.

<http://dyanadecet.mkn.co.uk/HELP/USERS/FREEPAGE>

MarketNet, tamamen iş amaçlı bedava sayfalar sağlıyor.

<http://www.pagelist.com>

Pagelist bedava kişisel sayfaları.

<http://www.ncf.carleton.ca>

National Capital FreeNet, Canada'da yer alan yine bedava sayfa sağlayan bir şirket.

<http://www.ultranet.com/~lynliiss/landlord.html>

Lynliiss' Boarding House'daki bedava sayfalar da Geocities'de olduğu gibi belirli birlikler altında yer alıyor.

<http://www.howdyneighbor.com>

Evim diyebileceğiniz bir yer arıyorsanız buralara bir göz atın. Eee ne demişler ev alma komşu al.

<http://207.49.108.51>

Phranties Public Housing Project, 500k bedava disk alanı imkanı kişisel ve kara yönelik olmayan sayfalar için sunuyor. Çok hoş bir ana giriş sayfasına sahip.

Sayfanızı hazırlarken kullanmak isteyebileceğiniz ilginç ruşlar, çizimler, hareketli resimler ve çeşitli grafik araçlarını ise yine ücretsiz olarak aşağıdaki adreslerden temin edebilirsiniz.

<http://webworld.cedar.net/web-graphics>

<http://the-tech.mit.edu:80/KPT/>

<http://www.geocities.com/SiliconValley/Heights/1272/index.html>

<http://www.barrysclipart.com/>

<http://www.worldwidemart.com/scripts/>

Çeşitli Java Kodları için,

<http://www.coolnerds.com/jscript/jsindex.htm>

<http://www.javaworld.com>

<http://acwww.bloomu.edu/~mpscho/jsarchive/>

<http://java.sun.com/>

<http://www->

<a.gamelan.com/index.shtml>

Çeşitli bedava sayfa sayıcılar için,

<http://www.pagecount.com/Pagecount>

<http://www.dux.ru/counter/welcome.en.html>

<http://204.192.121.202/tracker/>

<http://www.digitmania.holowww.com/>

<http://www.dux.ru/counter/welcome.en.html>

Sayfanızın bedava reklamını yaptırmak için ise şu adresten yararlanabilirsiniz.

<http://www.linkexchange.com/>

<http://www.vive.com/connect>

Vive Web Connections, okullar, kâr amacı gütmeyen organizasyona ve birliklere hizmet veriyor ve bedava sayfa sağlıyor.

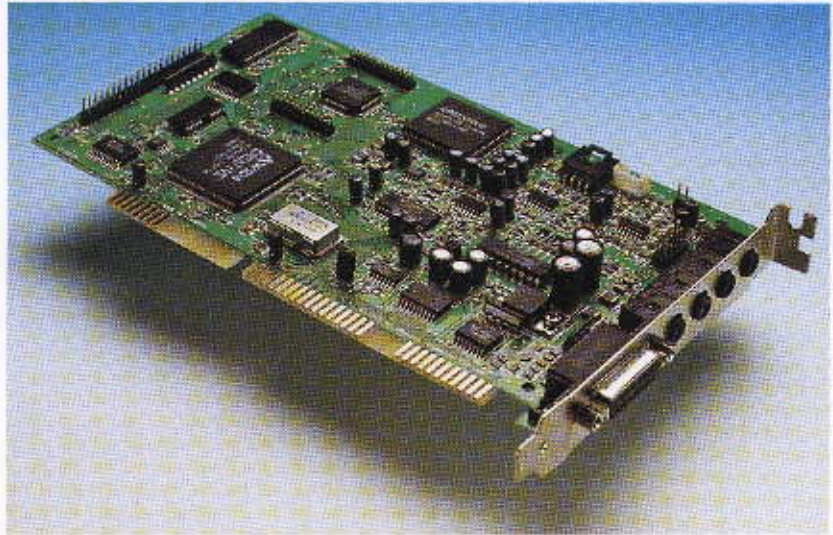
<http://icorp.net/cybertown/aptapp.html>

Cybertown'ın kişisel kullanımlar için sağladığı Web alanı biraz kısıtlı, 200kb. □

Mahmut Karshoğlu

Ses Kartları Nasıl Çalışır?

Ses kartsız bir PC artık satılmıyor. Müzik ve seslerden sorumlu bu kartlar işitsel zevklere hitap ediyorlar. Eskiden ISA veriyolunu kullanan kartlar artık PCI kullanıyorlar ve tırmanıştalar.

Ses kartları da grafik kartlarının yaşadığı jenerasyon değişimini yaşıyorlar. Yakında ISA veriyolunu destekleyen kartlar bulmak imkansızlaşacak. Windows ve ona bağlı DirectX gibi standartlar doğrultusunda değişen bir trend bu.

Bugüne kadar ses kartları sadece ISA veriyolu için tasarlanıyordu. Ama modern PC'nin temelinde PCI var ve yaşanan ISA veriyolu sadece uyumluluk sorunu yüzünden anakartlar üzerine entegre ediliyor. Bu yüzden üretilen kartlar artık PCI kart olarak piyasaya sürülmek zorunda. Kısacası, çok yakında ses kartları da PCI kartlar olarak üretilmeye başlayacak.

PCI-Veriyolu: Yüksek Veri Transfer Hacmi

Birçok üretici başlarda uzunca bir süre gelişmelerden korktular. Çünkü PCI söz konusu olduğunda PC'nin içindeki BIOS sistemin her açılışında

sistem kaynaklarını yeniden atıyor ve bunun sonucu olarak da eski programlar (örneğin Dos tabanlı oyunlar) tamamen çalışamaz hale geliyor. Dos altında çalışan oyunların üretimi azalınca, kart üreticileri de ses kartlarını PCI'ya uyarlamak üzere cesaret kazandılar.

Yeni PCI-ses kartlarının eski ISA veriyolunu kullanan kartlara göre önemli bir avantajı var: Örnekleme sırasında işlemcinin ISA veriyolu için performansının %25'ini ayırması gerekiyor ve bu da tınıda bozulmalara yol açabiliyor. PCI veriyolu ise yüksek hacimli veri transferleri için yaratıldığından bu tip problemler yaratmıyor.

Yazılım Windows Sürücülerine Erişiyor

ISA veriyolunun ikinci büyük sorunu ise sistem kaynaklarının her seferinde baştan dağıtılması. Gerçi ses kartlarının büyük bir çoğunluğu ISA

Bugüne Kadar "Nasıl Çalışır" Dizimizde Yayınlananlar:

▶ RAMDAC	11/96
▶ Mür. Püskürtmeli yazıcılar	1/97
▶ Joystick	2/97
▶ Modem	3/97
▶ Sabit Disk	4/97
▶ Aküler	5/97
▶ GIF	6/97
▶ MPEG	7/97
▶ DVD ve MPEG-2	8/97
▶ TCP/IP	9/97
▶ DIRECT-X	10/97
▶ MMX	11/97
▶ Arama Makinaları	12/97
▶ CD-ROM Sürücü	1/98

tak ve çalıştır prensibine göre çalışıyor, ancak her zaman sorunsuz çalıştıklarını söylemek zor. Gelecekte bütün oyunlar Dos altında değil, Windows ve DirectX altında çalışa-

cak. Yani yazılım doğrudan Windows sürücülerine erişecek. Bu da ses kartlarının artık eski standartlarla uyumlu olmaları gerekliliğini ortadan kaldıracak.

Ucuz isimsiz modeller için ise henüz gelecekteki modeller için güncel sürücüler geliştirilip geliştirilmeyeceği konusu açıklığa kavuşmuş değil. Bu durumda bir uyum yaratmaktan başka bir olasılık kalmıyor. Yine de kart yazılacak ortak sürücü ile kendi özel sürücülerini verebileceği performansın çok altında kalıyor. Jenerasyon değişimi insan yaşantısındaki gibi burada da sorunsuz olmuyor maalesef.

Ses kartları (PCI veya ISA da olsalar) iki farklı metod ile çalışırlar. Birincide kart elektronik tınları üretiyor. Buna frekans modülasyonu (FM) adı veriliyor. (Gerçek seslerin simülasyonu) Bu tınları çeşitli dalga jeneratörlerinin, modulatörlerin ve filtrelerin programlanması ile oluşuyor. Bu çalışma yöntemi müzik "synthesizer"lerinin çalışma prensibi ile aynı.

Temel Bilgiler

Önemli Kavramlar

Dolby Surround Pro Logic: Üç boyutlu ses sistemi. Dört kanal ve beş hoparlör ile elde ediliyor.

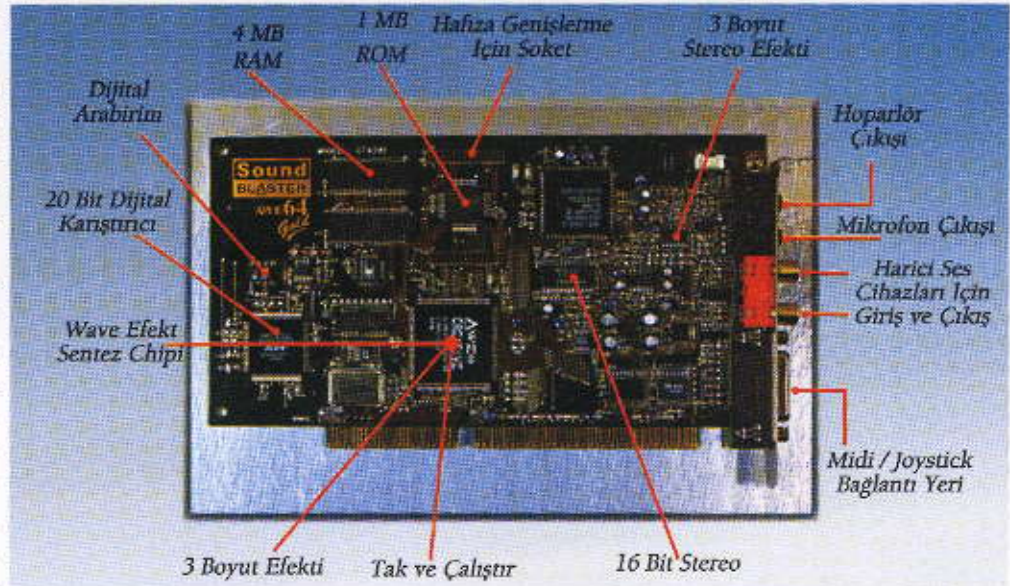
FM-Sentezi: Elektronik olarak yaratılan dalgalar ile yapay tınları oluşturulması.

Sampling: Örnekleme. Analog ses sinyallerinin dijitalize edilmesi (sayısallaştırılması).

Full duplex: Aynı anda ses kaydı yapabilmek ve dışarıya ses verebilmek özelliği.

Wave: Örneklenmiş seslerin Windows altındaki formatı.

Wavetable: FM Sentezinin alternatifi. Örneklenmiş gerçek seslerden aynı enstrümanın diğer seslerinin üretimi.

Bir ses kartını oluşturan bileşenler: Creative'den AWE64.

İkinci metod ise bir kasetçaların çalışma prensibine benziyor. Ses bir stüdyoda dijitalize edilip PC'ye kaydediliyor. Bu olayın adı "örnekleme" (sampling). Ses kartının görevi sayısallaştırılmış sesleri tekrar duyulabilecek hale çevirmek.

Yaklaşık on yıl kadar önce ilk ses kartı olan AdLib çıkışında sadece sentetik sesler üretebiliyordu. Arkasından Creative'in çıkardığı SoundBlaster 1.0 her iki metodu da bir kart üzerinde birleştirdi. Böylece oyunlar önceden hazırlanmış müzikleri çalarak sesler de çıkarılabilir hale geldiler.

İnsan kulağının sesleri algılayabilmesi için dijital sinyallerin öncelikle analog dalgalara çevrilmesi gerekiyor. Bu görevi yerine getiren bir dijital/analog çeviricisinin yanı sıra, kartın üzerinde ses kayıtları sırasında kullanılan bir de analog/dijital çevirici bulunuyor.

Örnekleme: Hi-Fi Kalitesinde Dinleme
Örnekleme kelimesi kısa ses parçalarının dijitalleştirilmesi için kullanılan bir kelime. Daha uzun parçalar için "harddisk kaydı" (Harddisk recording) terimi kullanılıyor. Kalitede karar verici özellik kartın kaydı hangi çözünürlük ile yaptığı. Eski kartlar sesi örneklerken 8 bit kullanıyorlardı ve bu da 256 farklı durum anlamına geliyor.

Bu kaliteli bir ses kaydı için çok az. Modern kartlar 16 bitlik bir derinlikte çalışıyorlar ve bu da stereo kayıtlarda örnek başına 4 bayt demek oluyor. Oluşan 65 536 kademe arasındaki sıçramalar duyulamayacak kadar zararsız oluyor. Hi-Fi kalitesindeki tını böylece elde ediliyor.

Bir bu kadar önemli olan da örnekleme sıklığı, yani frekans. Orjinal ses ne kadar sık örnekleniyorsa, o kadar yüksek kalite elde edilir. 8 kilohertzlik bir örnekleme frekansı telefon kalitesinde bir kayıt sağlar. 44 kilohertz ise CD kalitesidir. Stereo kayıtlarda veri hacmi iki katına çıkıyor. Böylece bir dakikalık sıkıştırılmamış ses kaydı 10 megabaytı buluyor. (44 000 x 4 bayt/saniye) İki örneğin karıştırılması ile rakam daha da artıyor.

Bazı oyunların ayarlarına girerek birçok sesi aynı anda seçmek mümkün. Örneğin beş rakibin sesi aynı anda duyulabiliyor. İşlemci beş ayrı sesi karıştırarak aynı anda çalıştırıyor. Bu işlemi yapan işlemci olduğu için yüksek sayıdaki ses karışımları için çok hızlı işlemciler gerekiyor.

Synthesizer: Matematiksel Formüllerle Müzik

Ses kartları sadece daha önceden kaydedilmiş sesleri çalmıyorlar. Kendileri de ses üretebiliyorlar. Bu işleme frekans modülasyonu sentezi adı veriliyor. İlk FM sentezli ses chipi Yamaha'nın ürettiği OPL2 idi. Ancak bu chip bilgisayarlar için üretilmemişti. OPL1 gibi ev organları için üretilmişti ve OPL2'nin başarısından sonra Yamaha bilgisayarlar için özel olarak OPL3'ü üretti.

OPL2 ve OPL3'ün tekeli 1995'e kadar sürdü. O günden beri de piyasaya birçok FM-sentezi yapan chip çıktı. Ancak birçoğu OPL3 ve dolayısıyla SoundBlaster uyumlu. Tüm FM chipleri belli bir prensip doğrultusunda çalışıyor. Basit matematiksel formüller ile oluşturulan dalgalar gerçekteki müzik aletlerinin ürettiği dalga şekillerinin sadece benzerleri. Ancak yine de MIDI dosyalarını çalmak mümkün. MIDI dosyaları gerçek müziğin kağıda döktülmüş hali gibi sadece seslerin değil, enstrüman veya efektlerin de karşılıklarını içeren işaretler içeriyor.

MIDI (Musical Instruments Digital Interface) kelime anlamı olarak elektronik enstrümanların iletişimi için kullanılan bir kelime (standart). Başta sadece bağlantı noktası için getirilen standart daha sonraları Roland tarafından General MIDI standardı olarak geliştirildi. 128 enstrüman ve 46 vurmali çalgı da eklendi. Bu standarttan önce bir MIDI dosyasının farklı enstrümanlar ile aynı çalınacağı kesin olamıyordu. Daha sonraları GM-standardı GS (General Synthesizer) ve XG (eXtended general midi) ile daha da geliştirildi.

Wavetable: Basit Prensip, Gerçek Tını

Yapay tınısı sebebiyle FM sentezi profesyonel kullanım için hiç de ilgi çekici değil. Bu sebeple üreticiler Wavetable-Sentezi adını verdikleri bir sistem geliştirdiler. Bu sistemi bilenler sık sık "Pulse Code Modulasi-

on" (PCM) ve "Advanced Wave Memory" (AWM) terimleri ile karşılaşılıyorlardır. Her ikisi de aynı anlamı taşıyor.

Prensip aslında çok basit: Gitar sesi duyulması gerekiyorsa ses chipi sesi yapay olarak üretmiyor, onun yerine stüdyoda kaydedilmiş gerçek bir gitarın ses kaydını çalıyor.

Teorik olarak mümkün olan bu sistem tüm enstrümanların (128) çıkarabildikleri tüm sesleri düşününce pratik olarak imkansızlaşıyor. Ses chipi kaydedilmiş tek bir sestene yola çıkarak diğer tüm sesleri hesaplıyor. Bunu farklı ses kartları farklı kalitede yapıyorlar. Bazıları yaylıları iyi üretebilirken bazıları üflemlilerde daha iyi. Gerçekten iyi bir tını isteyenler profesyonel kartlara oldukça yüksek fiyatlarla sahip olabilirler.

Özel bir kart çeşidi de Wave opsiyonlu FM kartları. Creative burada da bir standarda imzasını atmış.

İletişim: En Az Üç Bağlantı Noktası Gerekli

Ses kartı ile multimedya çağı adı verilen yeni bir devir başladı. Bu yüzden üreticiler ürünlerini genişletme yuvaları olarak görüyorlar. Bu sebepten her ses kartının üzerinde maliyet yüzünden midi çıkışı ile aynı olan bir joystick çıkışı bulunuyor. Bir adaptör ile bir klavyeye veya tam teçhizatlı bir synthesizer'a bağlamak mümkün. Hatta bazı ses kartları üzerinde CD-ROM sürücünün bağlanabileceği bir bağlantı yuvası bile bulmak mümkün.

Her ses kartının PC ile haberleşmek için üç tane iletişim noktasına ihtiyacı var. Giriş/Çıkış adresi, Kesme ve bir DMA kanalı. Giriş/Çıkış adresi ile PC ses kartına komut gönderiyor. Kesme (IRQ) ile de ses kartı PC'nin dikkatini kendi üzerine çekiyor.

ISA kartların işlemciyi meşgul etmeden doğrudan ana belleğe ulaşması da DMA (Direct Memory Access - Direk Bellek Erişimi) olarak adlandırılıyor.

Uzmanlar İçin

Wavetable Sentezi

Bütün wavetable kartlarının örneklenmiş sesleri saklayan ROM'u dışında müziğin işlendiği bir de RAM'i var. 128 kilobayttan 4 megabayta kadar olabilen bu çalışma belleği PS/2 SIMM'ler ile arttırılabilir. ROM'da saklanan her örneğin belli bir yapısı var. İlk 94 bit örneğin adresini belirliyor. Çalma hızı, vibrato ve tremolo değerleri ile dalganın işlenmesi ile ilgili bilgiler de aynı bitlerin içinde.

Ana dalganın işlenmesi için dört değer bulunuyor: Attack, Decay, Sustain, Release. Bunlar dalganın şeklini belirleyen matematiksel değerler. (ADSR olarak da adlandırılan özel bir fonksiyon)

Örneğin gitar sesi çalınacaksa ses kartı ROM içindeki verileri RAM'e aktarıyor ve orada OPL4 chipi istenen notayı hesaplıyor. Efektleri ekliyor ve ADSR jeneratörü de dalganın çıkışını hesaplıyor.

En iyi tını için enstrümanın tüm çıkarabildiği sesleri kaydetmek en iyisi olurdu. Ancak maliyetin çok yüksek olması yüzünden belli sınırlar konulmuş. Keman ve arp için dört ayrı örnek saklanırken, ısıklık veya el çırpması için birer tane örnek konmuş.

Toplam sekiz adet DMA kanalı var ve ses kartları bir veya iki tanesini kullanıyorlar. İdeal durumda, yani ses kartı, PC ve Windows birbirleriyle iyi anlaşkılarında, kullanıcı hiçbir şeyin farkına varmıyor. ■

Gerald Pienkowski'den çeviren
Güçlü Aydoğan

Önemli Ses Kartı Üreticileri

Creative Labs <http://www.creaf.com>

Aztech <http://www.aztech.com>

Yamaha <http://www.yamaha.com>

Not Defteri ile sistem dosyalarının okunması

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve açılan menüden PROGRAMLAR/DONATILAR/NOT DEFTERİ programını çalıştırın.
2. DOSYA/AÇ komutunu aktif hale getirin.
3. BAKILACAK YER kutusundan C: sürücüsünü seçin ve WINDOWS klasörüne çift tıklayın.
4. DOSYA ADI bölümüne aşağıdaki ismi girin:
system.ini
5. AÇ düğmesine tıklayın. Yön okları ile tüm dosyayı gözden geçirin ve ARA/BUL komutuyla açılan pencereye aşağıdaki ismi girin:
Boot
6. [boot.description] satırı işaretleninceye kadar arama işlemini devam ettirin ve işlemi İPTAL düğmesine tıklayarak sona erdirin.
7. System.ini dosyası ile işlemlerinizi sona erdiğinde DOSYA/ÇIKIŞ komutunu çalıştırarak dosyadan çıkın.

Not Defteri

Not Defterindeki Bul fonksiyonu

Modem sürücüsünün yüklenmesi

1. Aşağıdaki işlemleri modem sürücünüz halen yüklü değilse uygulayın.
2. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve açılan menüden AYARLAR/DENETİM MASASI fonksiyonunu çalıştırın.
3. Farenin sağ düğmesi ile MODEM simgesi üzerine tıklayın ve açılan menüden AÇ komutunu çalıştırın.
4. Bigileri okuyun ve MODEMI ALGILAMA (LISTEDEN SEÇECEĞİM) komutunu seçili hale getirin ve İLERİ düğmesine tıklayın.
5. Üretici listesinden modeminizi veya kaydını seçin (Standart modem tipleri).
6. MODEL listesinden de PC'nize bağlı olan modemin modelini seçin ve İLERİ düğmesine tıklayın.

Modem

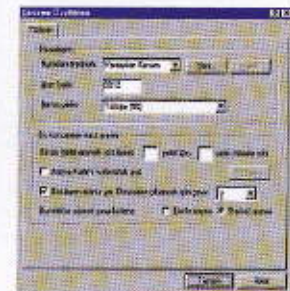
Modem eklenmesi

Modem ayarları

1. Modem bağlantınız tamamlandığı zamanı tekrar İLERİ düğmesine tıklayın.
2. VARSAYILAN KONUMUN KOD NUMARASI kutusuna bulunduğunuz yerin kodunu girin.
3. Eğer Windows girdiğiniz kodu tanımazsa BU KONUMDAN NASIL ARARIM düğmesine tıklayın.
4. İki defa İLERİ düğmesine tıklayın.
5. ÖZELLİKLER düğmesine tıklayın ve çevirme özelliklerini kontrol edin. Önerilen değerlere dikkat edin.
6. Pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın ve modem ayarlarını KAPAT düğmesine tıklayarak bitirin.
7. DENETİM MASASI'Nı KAPAT ☒ düğmesine tıklayarak kapatın.

Port seçimi

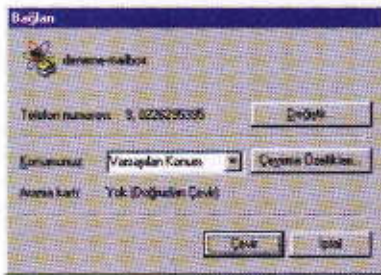
Hypertrm

Deneme-Mailbox simgesi

Gelen kutusu ayarları

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve PROGRAMLAR/DONATILAR/HYPERTERMINAL programını çalıştırın.
2. Farenin sağ düğmesiyle Hyperterm.Exe dosyasına tıklayın ve AÇ komutunu çalıştırın.
3. SIMGE listesinden son sıradaki sembolü seçin ve aşağıdaki isimleri girin:
Deneme-mailbox
4. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın ve TELEFON NUMARASI kutusuna aşağıdaki numarayı girin:
05 26 29 53 95
5. TAMAM düğmesine tıklayın.

Gelen Kutusuna bağlanmak

1. Çevrim işlemini ÇEVİR düğmesine tıklayarak başlatın. İşlem gerçekleşmediği takdirde, araç çubuğundan BAĞLAN düğmesine tıklayın veya ARA/BAĞLAN komutunu çalıştırın ve ÇEVİR düğmesine tıklayın.
2. Eğer bağlantı gerçekleşirse, ekran ile ilgili soruyu "Y" (evet) tuşuna basarak cevaplayın. Tabii ki siyah-beyaz ekran kullanıyorsanız "N" (hayır) tuşuna basarak cevaplayın.
3. "GUEST" kelimesini girin ve tuşuna basın. Ekrana gelen bilgileri okuduktan sonra "1" değerini girin ve ilk dosyayı okumak için tekrar tuşuna basın.
4. tuşuna basarak diğer sayfalara geçin. Tüm metni okuduktan sonra "HELP" görünümüne kadar tuşuna basın.
5. Güle güle anlamına gelen "G" harfini girin ve tuşuna basın.
6. Gelen Kutusundan ayrılma işlemini "Y" + tuş kombinasyonu ile onaylayın ve kaydetmek için de EVET düğmesine tıklayın.

Bir bağlantının seçilmesi

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve PROGRAMLAR/DONATILAR/HYPERTERMINAL programını çalıştırın.
2. Farenin sağ düğmesiyle DENEME simgesine tıklayın ve AÇ komutunu çalıştırın.
3. ÇEVİR düğmesine tıklayın. Bağlantı gerçekleştikten ve ekran ile ilgili soru cevaplandıktan sonra isim olarak aşağıdaki kelimeyi girin:
New (yeni)
4. Kendinizi ziyaretçi olarak tanıtmak için "R" harfini girin ve kişisel bilgilerinizle ilgili soruları cevaplandırın. Diğer sayfaya geçmek içinse tuşuna basın.
5. Şifrenizi girin ve tuşuna basın. "3" sayısını girin ve iki kere tuşuna basın.

deneme-m...

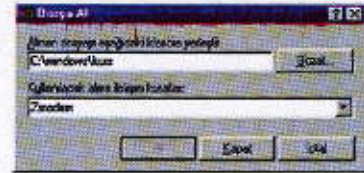
Çift tıklama sonucu bağlantı

Bir dosya alma çalışması

1. Diğer soruları da cevaplandırdıktan sonra "HELP" görünene kadar tuşuna basın ve aşağıdaki bilgileri girin:
 F
 J
 Mailbox
 F
 Y
 T
2. Posta kodunuz ile ilgili harfleri girin ve tuşuna basın ve aşağıdaki işlemleri yapın:
 X
 4
 d
 y
3. Otomatik kesme komutunu "Y" ile onaylayın.

*Dosya ve protokol seçimi***Bir dosya almak**

1. Eger İLETİŞİM KURALLARI olarak ZMODEM seçtiyseniz veri çevirimi otomatik olarak gerçekleşecektir. Başka bir kural seçerseniz veri çevirimini elle yapma durumunda kalırsınız.
2. AKTARIM/DOSYA AL komutunu çalıştırın.
3. Alacağınız dosyayı istediğiniz bir klasöre yüklemek için ALINAN DOSYAYI AŞAĞIDAKİ KLASÖRE YERLEŞTİR kutusundaki hedefi değiştirmeniz gerekir.
4. KULLANILACAK ALMA İLETİŞİM KURALLARI olarak ZMODEM seçin.
5. AL düğmesine tıklayın.
6. Alma işlemini sona erdirmek için ARA/BAGLANTIYI KES komutunu çalıştırın ve DOSYA/ÇIKIŞ komutuyla dosyadan çıkın.

*Dosya alma***Dosya göndermek**

1. Aşağıdaki işlemleri Deneme-mailbox ile uygulayamazsınız.
2. Mailbox/deneme1 için gereken isim, simge ve numara işlemlerini daha önce anlatıldığı gibi kullanarak yeni bir dosya açın ve ayarlarını yapın.
3. Seçtiğiniz sembolden HyperTerminal programını çalıştırın ve ÇEVİR düğmesine tıklayın.
4. Bağlantı gerçekleşikten sonra AKTARIM/DOSYA GÖNDER komutunu çalıştırın.
5. GÖZAT düğmesine tıklayın ve göndermek istediğiniz dosyanın bulunduğu klasörü açın ve göndermek istediğiniz dosyayı işaretleyin.
6. AÇ komutunu aktif hale getirin ve istediğiniz bir iletişim kuralını seçin ve işlemi başlatmak için GÖNDER düğmesine tıklayın.

Dosya gönderme

Metin dosyası yakalama

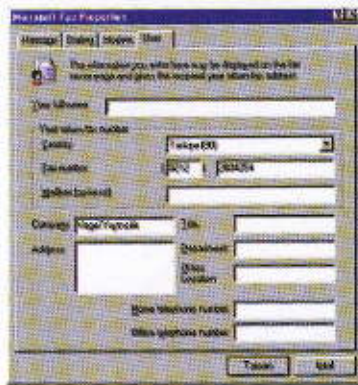
Metin dosyası gönderilmesi

Metin dosyaları göndermek

1. Aşağıdaki işlemleri Deneme-mailbox ile uygulayamazsınız.
2. Mailbox/deneme1 simgesine çift tıklayın.
3. ÇEVİR düğmesine tıklayın. Bağlantı gerçekleştikten sonra AKTARIM/METİN YAKALA komutunu dosya almak için çalıştırın. Saklamak istediğiniz klasörü ve iletişim kurallarını seçtikten sonra BAŞLA düğmesine tıklayın. Metin dosyası göndermek için ise AKTARIM/METİN SAYFASI GÖNDER komutunu çalıştırın. Göndermek istediğiniz dosyayı seçin ve AÇ düğmesine tıklayın.
4. İşlemleri sona erdirmek için ARA/BAĞLANTIYI KES komutunu çalıştırın. HyperTerminal programını da DOSYA/ÇIKIŞ komutuyla kapatın.

Denetim Masası

Ayarların girilmesi

Microsoft Faks Kurulumu

1. Eğer Microsoft Faks bilgisayarınıza kurulu değil ise BAŞLAT düğmesine tıklayın ve AYARLAR satırını aktif hale getirin.
2. DENETİM MASASI'ni çalıştırın ve PROGRAM EKLE/KALDIR simgesine çift tıklayın ve Windows-Kur kartını aktif hale getirin.
3. Microsoft Faks ve Microsoft Exchange seçeneklerini işaretleyin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
4. Açılan pencereyi okuyun ve diğer adıma geçmek için ILERİ düğmesine tıklayın.
5. Diğer adıma geçtiğinizde isminizi ve telefon numaranızı girin ve tekrar ILERİ düğmesine tıklayın.
6. Tekrar ILERİ düğmesine tıklayın ve işlemi KAPAT düğmesine tıklayarak bitirin.

Metin kartı

Faks kapağı editörü

Standart faks kağıtlarının incelenmesi

1. Masaüstünde bulunan Gelen Kutusu simgesine çift tıklayın.
2. ARAÇLAR/MICROSOFT FAKS ARAÇLARI/SEÇENEKLER komutunu çalıştırın.
3. METİN kartını aktif hale getirin.
4. VARSAYILAN SAYFA seçeneklerinden BİLGİ İÇİN satırını seçin ve AÇ düğmesine tıklayın.
5. Günün ipucunu TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.
6. DOSYA/YAZDIR komutunu çalıştırın ve yazdırma işlemini TAMAM düğmesine tıklayarak başlatın.
7. Standart sayfa ile yapabileceğiniz işlemleri kontrol edin.

Yeni Faks kağıtları tasarlamak

1. DOSYA/AÇ komutunu çalıştırın ve daha sonra GÖRÜNÜM/KILAVUZ ÇIZGILAR komutunu aktif hale getirin.
2. Sırasıyla EKLE/GÖNDEREN/ADRES, EKLE/GÖNDEREN/İŞYERİ TELEFON NUMARASI, EKLE/ALICI/ADRES ve EKLE/ALICI/İŞYERİ KONUMU komutlarını çalıştırın.
3. Eklenen boş kutuları farenin sol düğmesini kullanarak sayfa üzerine yerleştirin.
4. Tüm kutuları düzenli bir şekilde yerleştirmek için **CTRL** düğmesine basılı tutarken tüm kutuların üzerine tıklayın.
5. Daha sonra SOLA HIZALAMA düğmesine basılı tutarken tüm kutuları işaretleyin ve dikey çizgiye kadar taşıyın.
6. KAYDET düğmesine tıklayın. DOSYA İSMİ olarak "kişisel" verin ve KAYDET düğmesine tıklayın. Sayfa editörünü DOSYA/ÇIKIŞ komutunu kullanarak kapatın.

Boşluk eklenmesi ve düzenlenmesi

Sola hizalamak ve kaydetmek

Kişisel adres defterine yeni adres eklemek

1. Exchange penceresinden ARAÇLAR/ADRES DEFTERİ komutunu çalıştırın ve DOSYA/YENİ GİRDİ penceresini çalıştırın.
2. Girdi olarak FAKS seçin ve BURAYA(KİŞİSEL ADRES DEFTERİ) seçeneğini aktif hale getirin.
3. TAMAM düğmesine tıklayın ve alıcı ismini KAPAK SAYFASINDA GÖRÜNECEK AD kutusuna girin.
4. Daha sonra listeden ülke kodu, isim vs. gibi alıcı ile ilgili bilgileri seçin.
5. Tüm bilgileri kontrol edin ve son olarak alıcının faks numarasını girin.

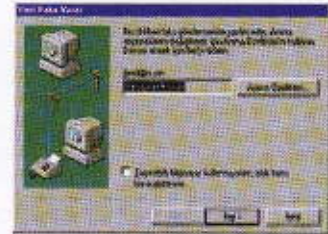
Adres defterine yeni bir Faks adresi eklemek

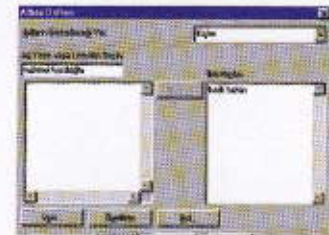
Adres bilgilerinin girilmesi

Faks göndermek

1. Alıcının adresini ve alıcı ile ilgili gereken tüm verileri girdikten sonra TAMAM düğmesine tıklayın.
2. Adres Defterini DOSYA/ÇIKIŞ komutunu kullanarak kapatın. OLUŞTUR/YENİ FAKS komutunu aktif hale getirdikten sonra İLERİ düğmesine tıklayın ve ADRES DEFTERİ düğmesine tıklayarak Adres Defterini çalıştırın.
3. Soldaki listeden alıcının ismini işaretleyin ve KİME düğmesine tıklayın. Daha sonra işlemi devam ettirmek amacı ile sırasıyla TAMAM ve İLERİ düğmelerine tıklayın.
4. Bir kapak dosyası seçtikten sonra İLERİ düğmesine tıklayın.
5. KONU ve METİNİ de ekledikten sonra İLERİ düğmesine tıklayın.
6. Eğer alıcıya bir dosya göndermek isterseniz DOSYA EKLE düğmesine tıklayın ve bu dosyanın bulunduğu klasörü açın. Dosyayı işaretleyin ve AÇ düğmesine tıklayın.
7. Faksı göndermek için ardarda iki kere İLERİ düğmesine tıklayın.

Faks sihirbazı

Adres seçilmesi

Microsoft Exchange

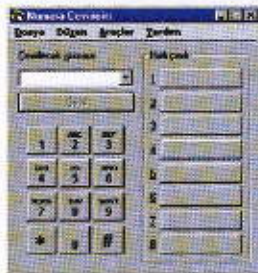
Klasör Listesini Göster/Gizle

Gelen Kutusu ve Adres Defteri

Exchange ile posta kullanılması

1. Eğer Exchange penceresinde klasör listesi görüntülenmiyorsa GÖRÜNÜM/KLASÖRLER komutunu veya KLASÖR LİSTESİNİ GÖSTER/GİZLE düğmesini kullanın.
2. Gelen postaları görmek içinse GELEN KUTUSU klasörüne veya GELEN KUTUSU düğmesine tıklayın.
3. Bekleyen faksları görmek içinse GÖNDERİLEN FAKSLAR düğmesine tıklayın.
4. İşlemleri sıralamak içinse sıralamak istediğiniz işlemin sütun başlığına tıklayın.
5. Faksla ilgili diğer işlemleri görmek için ise GÖRÜNÜM/SÜTUNLAR komutunu çalıştırın ve sütun isimlerini işaretleyin. Son olarak da EKLE düğmesine tıklayın.
6. Adres Defterini çalıştırmak için de ARAÇLAR/ADRES DEFTERİ komutunu çalıştırın ve ADRES DEFTERİ düğmesine tıklayın.
7. Temel durumu görmek için de ARAÇLAR/SEÇENEKLER komutunu çalıştırın.
8. Değişikliklerden sonra DOSYA/ÇIKIŞ komutunu aktif hale getirin.
9. Exchange araç çubuğu düğmeleri :
 - => Bir Düzey Yukarı. Klasör listesinden bir seviye yukarı çıkmak için
 - => Yeni İleti. İleti oluşturmak üzere bir pencere açar.
 - => Yazdır. Exchange nesnelerini yazdırmak üzere kullanılır.
 - => Öğe Taşı. Nesneleri taşımak için yeni bir pencere açar.
 - => Kapat. Dosyayı kapatmak için kullanılır.
 - => Göndereni Yanıtla. Gönderilen iletileri yanıtlamak için kullanılır.
 - => Tümünü Yanıtla. Bir iletiyi birden fazla kişiye göndermek.
 - => İlet. Aynı iletiyi tekrar göndermek.

Numara Çeviricisi

Düğmeye tıklandığında otomatik olarak aranır

Telefon listesinin düzenlenmesi ve otomatik arama

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve açılan listeden PROGRAMLAR/DONATILAR/NUMARA ÇEVİRİCİSİ programını çalıştırın.
2. Pencerenin sağ tarafında bulunan HIZLI ÇEVİR penceresinin altında bulunan düğmeye tıklayın.
3. İstedığınız kişinin adını ve telefon numarasını girin.
4. KAYDET düğmesine tıklayın.
5. Numara çevirmek içinse istediğiniz kişinin isminin yazılı olduğu düğme üzerine tıklayın.
6. Numara Çeviricisi'ni DOSYA/KAPAT komutunu kullanarak kapatın.

Sütun genişliği ve satır aralığı

1. Tablodaki ilk sütunu fareyi kullanarak seçili hale getirin. TABLO menüsünden ve farenin sağ düğmesiyle açılan nesne menüsünden HÜCRE YÜKSEKLİĞİ VE GENİŞLİĞİ komutunu çalıştırın.
2. Birinci sütunun genişliğini 2,8 cm olarak ayarlayın ve SONRAKİ SÜTUN düğmesine tıklayın. Aynı işlem için OTOMATİK SİĞDIR düğmesine de tıklayabilirsiniz.
3. Dialog penceresini kapatın ve genişliği fareyi kullanarak ayarlayın. Genişliği hücreler arasındaki sınırdaki imleç iki uçlu ok halini alınca hareket ettirerek ayarlayabilirsiniz.
4. Uygun olan genişliği hücrenin sağ sınırına çift tıklayarak ayarlayabilirsiniz.
5. Sol boşluğa tıkladığı zaman o satır seçili hale gelecektir. Nesne menüsünden yüksekliği 24 punto olarak ayarlayın. BİÇİM/PARAGRAF komutundan ön ve arka boşlukları 6 puntoya ayarlayarak yazıyı hücrede ortalayabilirsiniz.

Hücre Yüksekliği ve Genişliği

Hıtap	Soyad
Bay	Özgür
Bay	Bağ
Bayan	Akman
Bay	Amancı

*Direkt tablodan***Hücreleri birleştirmek**

1. Tablonun ilk satırını seçili hale getirin.
2. Yeni bir satır eklemek için tablo düğmesine tıklayın. Eklenen satır da seçili hale gelecektir.
3. TABLO/HÜCRELERİ BİRLEŞTİR komutu çalıştırıldığı zaman satırda bulunan tüm hücreler birleşir. Şimdi hücreye Adres Kartı yazabilir ve ORTALA düğmesine tıklayarak metnin hücre içerisinde ortalanmasını sağlayabilirsiniz.
4. İlk satırı soldaki boşluğa tıklayarak seçili hale getirin.
5. TABLO/HÜCRELERİ BÖL komutunu çalıştırın. SÜTUN SAYISI olarak "6" girin. Satır tekrar altı sütuna bölünecektir.
6. Bu satırı TABLO/HÜCRE SİL komutuyla silebilirsiniz. TÜM SATIRI SİL seçeneğini işaretleyin ve TAMAM düğmesine tıklayın.

*Ortala**Hücreleri Böl***Tablo sıralamak**

1. Fareyi kullanarak istediğiniz satır veya sütunu seçili hale getirebilirsiniz.
2. TABLO/SIRALA komutunu çalıştırın.
3. 1. Anahtar bölümüne İSİM ve TÜR bölümüne de METİN kelimelerini girin ve ARTAN seçeneğini işaretleyin.
4. LISTEDE bölümünde bulunan BAŞLIK SATIRI VAR seçeneğinin işaretli olduğundan emin olun. TAMAM düğmesine tıklayarak sıralama işlemini başlatın.
5. İki yeni adres daha girin.
Bay Metin Özgür Fevzi Paşa Cad. 36/5 81243 Kadıköy
Bayan Fatma Özgür Mahmutbey Sok. 25/8 81761 Pendik
6. Bir kere daha isme göre düzenledikten sonra bu sefer adrese göre düzenleyin.

Tabloyu sırala

Tablo çerçevesinde paragraf sınırları

Hücre İçeriğini Biçimlendirmek

1. Adres kartını kaydettikten sonra kapatın.
2. Yeni bir döküman oluşturun (Altı sütunluk bir tablo). Bu durumda sekme noktalarına ihtiyacınız olacaktır. Bunu da **Ctrl** + **↵** tuş kombinasyonunu kullanarak yapabilirsiniz.
3. Seçili olan metni 24 punto, kalın ve ortala komutlarını kullanarak düzenleyin. TABLO/BASLIK komutunu kullanarak başlık ayarlayın.
4. İkinci satırdaki tüm sütunları seçin ve tüm veriler tam olarak görünene kadar genişliği ayarlayın.
5. Birinci sütunda bulunan haftanın günlerini kalın harfle yazın ve dosyayı "gün" adı altında kaydedin.

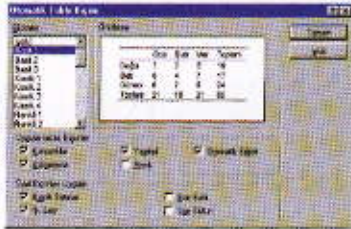

Kılavuz çizgi seçenekleri

Çerçeve ve gölgeleme

1. Tablo menüsünü kullanarak KILAVUZ ÇIZGILERINI kaldırın.
2. Başlığın bulunduğu ilk satırı seçin ve BİÇİM/KENARLIKLAR VE GÖLGELEME komutunu çalıştırın.
3. Tablonun geri kalanını seçin ve kılavuz çizgiler komutunu çalıştırın. Tablonun iç ve dış çizgilerinin kalınlıklarını farklı şekilde ayarlayın.
4. DOSYA/BASKI ÖNİZLEME komutunu sayfanın son halini görmek için kontrol edin ve YAZDIR düğmesine tıklayın.

Otomatik tablo biçimi

Tablo Otomatik Biçim Penceresi

1. Fare imlecini kullanarak tüm tabloyu seçili hale getirin.
2. TABLO/OTOMATİK BİÇİM komutunu çalıştırın.
3. BİÇİMLER listesinden istediğiniz biçimi seçin.
4. UYGULANACAK BİÇİMLER fonksiyonlarından istediklerinizi seçin ve değişikliği ÖNİZLEME penceresinden takip edin. Örnek olarak kenarlıkları kullanmak zorunda değilsiniz, bunun için KENARLIKLAR seçeneğini iptal etmeniz yeterli olacaktır.
5. İşlemi sona erdirmek için TAMAM düğmesine tıklayın.

Metni tabloya dönüştürmek

1. Daha önce sekme noktaları örneğinde kullandığımız HESAP dosyasını açın.
2. Birinci gruptaki başlığı seçin.
3. TABLO/METNİ TABLOYA DÖNÜŞTÜR komutunu çalıştırın.
4. Tablo hakkındaki aşağıdaki bilgileri girin:
Sütun sayısı : 7
Satır sayısı : 4 (Deaktif halde)
Sütun genişliği : Otomatik
Metin Ayırıcı : Sekme Noktaları
5. Sütun genişliğini manuel olarak çift tıklama suretiyle kendiniz ayarlayın.
6. Son sütunlarda toplam hesapları yapılmış olmalı. Eğer yapılmadıysa TABLO/FORMÜL komutunu kullanın.

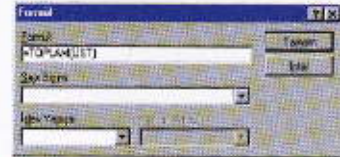
Metni Tabloya Dönüştür

Toplama formülü ile hesap yapmak

1. Tabloda bulunan son hücreyi seçin ve yeni bir hücre eklemek için tuşuna basın.
2. Eklenen son hücreyi seçin. TABLO/FORMÜL komutunu çalıştırın. Açılan pencerede aşağıdaki formül yazılıdır :
Toplam(üst)
3. Pencerede yazılı olan formülü onaylamak üzere TAMAM düğmesine tıklayın.
4. İkinci grubu da tabloya dönüştürün ve toplama işlemini gerçekleştirin.

Toplam	
DM	3
DM	60
DM	480
	543

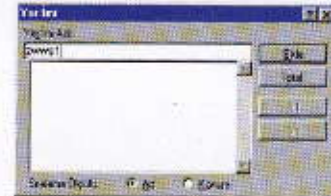
miktar	Ölçü Birimi	Cins	Birim Ücreti	Toplam
1	Litre	Altın Suyu	DM 3,00	3
12	Metre	Tahta Kalas	DM 5,00	60
120	Kilo	Çimento	DM 4,00	480

Toplama Formülü

Yer imi ile hesap yapmak

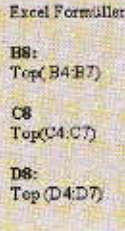
1. Birinci grubun ara toplam değerini işaretleyin.
2. DÜZEN/YER İMİ komutunu çalıştırın ve AD bölümüne zws1 girin ve daha sonra LISTEYE EKLE düğmesine tıklayın. Aynı işlemleri ikinci grup için de uygulayın, fakat bu sefer isim olarak "zws2" verin.
3. İkinci grupta tuşunu kullanarak boş bir satır ve yine tuşunu kullanarak boş bir satır daha ekleyin. Satır yeterli genişliğe sahip olduğu zaman "aratoplama" yazın ve imleci son sütuna taşıyın.
4. TABLO/FORMÜL komutunu çalıştırın ve aşağıdaki formülü girin:
=toplam(zws1;zws2)
5. Bir sonraki satırda ana toplam işlemini gerçekleştirin.

Düzen/Yer İmi

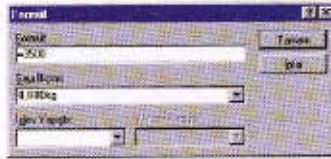
Düzen/Yer İmiYer imleri toplamı

Excel' den tablo taşımak

1. Farenin sağ düğmesinin tıklanması sonucu açılan menüden yeni bir döküman dosyası açın. Excel programını çalıştırın.
2. AKTIVITE.XLS dosyasını açın ve yan taraftaki formülleri kullanın.
3. Tabloda bulunan A1:D7 arasındaki hücreleri seçin ve DÜZEN/KOPYALA komutunu çalıştırın.
4. Word programına geçin ve kopyaladığınız tabloyu imlecin bulunduğu pozisyona yapıştırmak için EKLE/YAPIŞTIR komutunu veya nesne menüsünü kullanın.

Sayı biçimlerini tanımlamak

B sütunu için "kg" değerleri toplamı

1. B sütununda bulunan ilk değeri seçin ve bu değeri silin. TABLO/FORMÜL komutunu çalıştırın ve formül değeri olarak aşağıdaki formülü girin:
=3500
2. Sayı biçimi menüsünden aşağıdaki biçimi seçin:
#,##0
3. İmleci sayı biçiminin sonuna getirin ve kısa bir metin girin :
#,##0 kg
4. TAMAM düğmesine tıklayın. B sütunundaki diğer değerleri de bu biçimde ayarlayın. D sütununu ise aşağıdaki biçimde ayarlayın.
#,##0,00 DM; (#,##0,00 DM)

Excel tablosunu DDE vasıtası ile birleştirmek

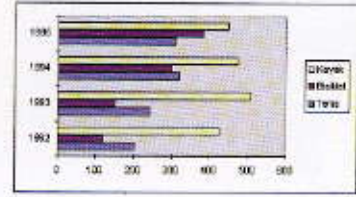

Düzen/Özel Yapıştır

1. Tabloyu metin dosyasından silin ve Excel programına geçin.
2. Seçili tablo için tekrar KOPYALA komutunu çalıştırın ve Word programına geri dönün.
3. Bu sefer DÜZEN/ÖZEL YAPIŞTIR komutunu kullanın ve açılan pencereden BAĞ YAPIŞTIR seçeneğini işaretleyin.
4. Microsoft Excel- Tablo Bilgisi ve Biçimlendirilmiş Metin (RTF) seçeneklerinin her ikisini de test edin.
5. Excel penceresinden tabloda değişiklik yaptığınız zaman Word dökümanında da aynı değişikliklerin olduğuna dikkat edin.
6. ARAÇLAR/SEÇENEKLER komutuyla açılan pencereden GÖRÜNÜM kartını aktif hale getirin ve alan fonksiyonlarını kaldırın.

Belirli bir grafik düzenlenmesi

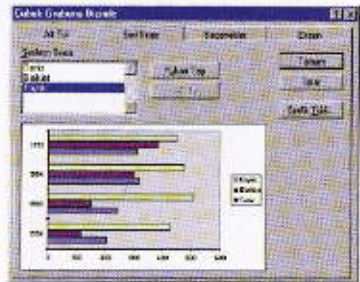
1. Çift tıklayarak 2B-Sütun grafiği aktif hale getirin. Bu durumda grafik gölgeli bir çerçeve içine alınıp.
2. BİÇİM/OTOMATİK BİÇİM komutunu çalıştırın. Açılan listeden GRAFIK TÜRÜ komutunu çalıştırın ve grafik için ÇUBUK biçimini seçin. BİÇİM komutunu çalıştırın ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. YATAY KILAVUZ ÇİZGİLERİ düğmesine tıklayarak kılavuz çizgilerini aktif ve deaktif hale getirin.
4. düğmesine de tıklayarak GÖSTERGE seçeneğini aktif ve deaktif hale getirin.
5. GÖSTERGE'yi seçim noktalarına tıklayıp hareket ettirerek büyütün.

Grafik elemanlarının biçimlenmesi

1. Grafiği seçili hale getirmek için üzerine tıklayın. GRAFIK ALANINI BİÇİMLE penceresini çalıştırmak için çerçeve üzerine çift tıklayın.
2. DESENLER kartını aktif hale getirin ve SINIR seçeneklerinden gölgeyi aktif hale getirin. YAZI kartundan da belli olabilecek bir yazı büyüklüğü ve rengi seçtikten sonra TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.
3. Çubuklardan birini mesela Kayak çubuğunu çift tıklayarak seçin ve rengini değiştirdikten sonra TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.
4. Açılan dialog penceresinden diğer elemanları da biçimlendirin.
5. BİÇİM/GRAFIK TÜRÜ komutunu çalıştırın ve açılan pencereden SERİ SIRASI kartını aktif hale getirin. SERİLERİN SIRASI listesinden Bisiklet'i seçin ve AŞAĞI TAŞI düğmesine tıklayın. TAMAM düğmesine tıklayın.

Grafik Alanını Biçimle

Çubuk Gruplarını Biçimle

Eksenler

1. Grafik türünü BİÇİM/OTOMATİK BİÇİM komutuyla açılan pencereden SÜTUN/BİÇİM komutunu çalıştırarak sütun haline getirin ve TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
2. Tıklayarak Dikey Eksen (Y) seçin. Durum çubuğunda Eksen 1 yazılı olacaktır.
3. BİÇİM/SEÇİLİ EKSEN komutunu çalıştırın ve ÖLÇEK kartını aktif hale getirin. Cetvele en büyük değer olarak 550 ve Y kategori eksen kesişme yeri değeri olarak da 100 verin ve TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
4. X eksen üzerine tıklanması sonucu isim alanında Eksen 2 yazılı olacaktır. DESENLER kartında İM ETİKETLERİ seçeneklerinden YUKARI'yı işaretleyin böylece sene değerleri grafiğin üst sınırına yazılacaktır.
5. TAMAM düğmesine tıklayın ve grafik harici bir yere tıklayın.

Eksen Biçimle

Çizim elemanları eklemek

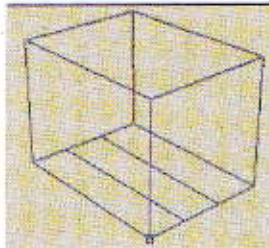
1. Çizim çubuğunu çalıştırmak için araç çubuğu üzerinde bulunan ÇİZİM düğmesine ve oradan da METİN KUTUSU düğmelerine tıklayın. Metin alanını grafik üzerine tıklayın ve aşağıdaki değerleri verin:
30.1.90:
Bisiklet Spor Değerleri
2. Metin kutusunun kenarına tıklayın ve büyüklüğünü siyah noktalara tıklayıp hareket ettirerek ayarlayın. Çerçeve kenarına tıklayarak NESNE penceresini açın. Metin kutusuna istediğiniz büyüklük değerlerini verin ve ORTALA komutunu çalıştırın. Metin kutusunu kenarından tutarak grafiğin sol üst köşesine taşıyın.
3. OK düğmesine tıklayın ve metin kutusundan Bisiklet/1992 çubuğuna bir ok taşıyın. Ok üzerine çift tıklayın ve DESEN penceresinden ÇİZGİ KALINLIĞI ve RENK değerlerini değiştirin. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi sona erdirin.

Çerçeve çizgi türleri

1. ÇİZİM çubuğunu ÇİZİM düğmesine tekrar tıklayarak kapatın.
2. Grafik üzerine çift tıklayın ve EKLE/KILAVUZ ÇİZGİLERİ komutunu çalıştırın. X ve Y eksenleri için BİRİNCİL KILAVUZ ÇİZGİLERİ seçeneklerini işaretleyin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. Yatay kılavuz çizgisine tıklayın ve açılan dialog penceresinden çizgilerin biçimini değiştirin:
Biçim : Listeden 3. sıradaki
Renk : Siyah
Kalınlık : Listeden 1. Sıradaki
4. TAMAM düğmesine tıklayın. Dikey kılavuz çizgisine tıklayın ve aşağıdaki gibi değiştirdikten sonra TAMAM düğmesine tıklayın:
Biçim : Listeden 1. sıradaki
Renk : Siyah
Kalınlık : Listeden 3. Sıradaki

3D Grafik ile çalışmak

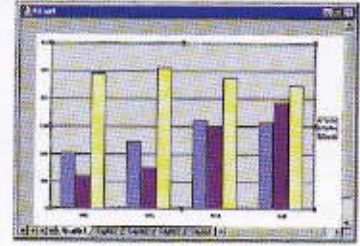
3B Profil

1. F1:I9 arasındaki üç boyutlu çubuk diyagram üzerine tıklayın.
2. Grafiğin bir köşesine tıklayın. Fare imleci değişecek ve seçim noktaları görünecektir.
3. Grafiği seçim noktalarının birinden tutarak taşıyın. Böylece grafiğin oda içerisindeki profil görüntüsü değişecektir.
4. Bu işlemleri BİÇİM/3B-GÖRÜNTÜ komutundan PERSPEKTİF ve BAKIŞ AÇISI değerlerini değiştirerek veya değer oklarına tıklayarak değiştirebilirsiniz. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın ve grafik üzerindeki değişikliği inceleyin.
5. BİÇİM/3B-GÖRÜNTÜ/VARSAYILAN komutunu kullanarak grafiğin eski değerlerini geri alabilirsiniz.

Grafik kağıdı oluşturmak

1. A3:D7 arasındaki hücreleri seçin ve EKLE/GRAFIK/YENİ SAYFA OLARAK komutunu çalıştırın.
2. Grafik-1 adında bir sayfa oluşacak ve Grafik Sihirbazı çalışacaktır.
3. Grafiği daha önce yaptığımız gibi biçimlendirin. Verileri grafik sihirbazını kullanarak düzenleyin.
4. Grafik sayfasını ve diğer grafiği saklamak için kitabı AKTIVITE.XLS olarak kaydedin.

Grafik Sayfası

Yeni dosya eklemek ve silmek

1. Tabloya grafiğe eklenmek üzere aşağıdaki değerleri girin:
E3 : Yürüyüş
E4 : 275
E5 : 320
E6 : 430
E7 : 450
2. Grafik üzerine tıklayarak seçili hale getirin ve EKLE/YENİ VERİ komutunu çalıştırın.
3. Sayfa 1'i aktif hale getirin ve E3:E7 arasındaki hücreleri seçin. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi sona erdirin.
4. Sayfa 1 üzerinde E3:E7 arasındaki hücreleri seçin ve içlerindeki verileri silmek için DELETE tuşuna basın.

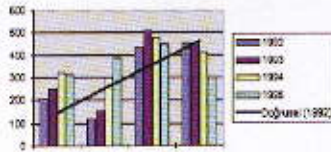
Veri Ekle

Özel grafik otomatik biçimi oluşturmak

1. Grafik 1 sayfasını çalıştırın ve BİÇİM/GRAFIK TÜRÜ komutunu çalıştırın ve SEÇENEKLER kartını aktif hale getirin. Grafik derinliğini "200" olarak ayarlayın ve TAMAM düğmesine tıklayın.
2. EKLE/KILAVUZ ÇİZGİSİ komutunu çalıştırın ve X eksen için YARDIMCI KILAVUZ ÇİZGİLERİ seçeneğini işaretleyin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
3. BİÇİM/OTOMATİK BİÇİM komutunu çalıştırın ve KULLANICI TANIMLI seçeneğini işaretleyin.
4. EKLE düğmesine tıklayın. İsim ve tanım değerleri olarak da aşağıdaki bilgileri girin.
İsim : Eklenen sütun
Tanım : Grafik derinliği 200, Yardımcı eksen X
5. TAMAM ve KAPAT komutlarını çalıştırın ve dosyayı kaydedin.
6. İleride oluşturacağınız grafikler için BİÇİM/OTOMATİK BİÇİM komutunu çalıştırın ve KULLANICI TANIMLI seçeneğini işaretleyin. Listedeki ismi seçtikten sonra TAMAM düğmesine tıklayın.

Kullanıcı Tanımlı Otomatik Biçim

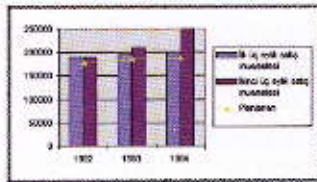
Grafik Üzerindeki Eğim Çizgisi

Gelişim çizgisi eklemek

1. Çalışma sayfasını aktif hale getirin ve A3:D7 arasındaki hücreleri seçin.
2. A3:D7 arasındaki verilerden iki boyutlu bir grafik sayfası oluşturun.
3. Seçmek üzere Bisiklet çubuğu üzerine tıklayın. EKLE/EĞİM ÇİZGİSİ komutunu çalıştırın ve SEÇENEKLER kartını aktif hale getirin. ÖZEL seçeneğini işaretleyin ve aşağıdaki değerleri verin:
Eğim(Bisiklet)
4. TAMAM düğmesine tıklayın.
5. Grafik sayfası üzerine çift tıklayın ve EĞİM adımı verin.
6. Değişiklikleri AKTİVİTE.XLS adı altında kaydedin.

Çizgi Düğmesi

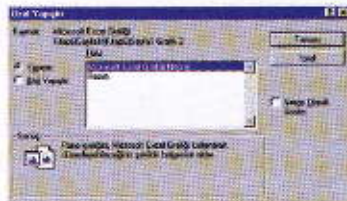
Planlanan satış eğimi

Tedahül eklemek

1. Yeni bir çalışma kitabı açın ve aşağıdaki küçük tabloyu oluşturun :
A2 : İlk üç aylık satış muamelesi
A3 : ikinci üç aylık satış muamelesi
A4 : Planlanan
C1 : 1992, D1 : 1993, E1 : 1994
C2 : 190000, D2 : 195000, E2 : 200000
C3 : 190000, D3 : 210000, E3 : 250000
C4 : 180000, D4 : 187000, E4 : 190000
2. A1:E4 arasındaki hücreleri seçin ve burada bulunan verilerden iki boyutlu bir çubuk grafik oluşturun. Grafik üzerinde planlanan çubuğuna tıklayın ve BİÇİM/GRAFIK TÜRÜ komutunu çalıştırın.
3. Seçili seri komutunu çalıştırın ve ÇİZGİ düğmesine ve TAMAM düğmesine tıklayın. Veriler üzerine çift tıklayarak SEÇENEKLER penceresini çalıştırın ve istediğinize bağlı olarak eğim çizgisi ekleyin.
4. Kitabı SATIŞ adı altında kaydedin ve kapatın.

Grafiği bir Word uygulamasına kopyalamak

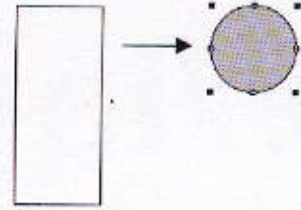
1. AKTİVİTE.XLS dosyasından EĞİM sayfasını çalıştırın ve grafiği seçmek için üzerine tıklayın.
2. Araç çubuğu üzerinde KOPYALA düğmesine tıklayın.
3. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve PROGRAMLAR/MICROSOFT WORD programını çalıştırın.
4. İsteddiğiniz bir Word dökümanını çalıştırın.
5. DÜZEN/YAPIŞTIR komutunu kopyaladığınız tabloyu imlecin bulunduğu noktaya yapıştırmak için kullanın. Aynı menüden bu sefer ÖZEL YAPIŞTIR komutunu kullanarak da ekleyebilirsiniz.
6. Word programında grafik üzerinde çalışmak için grafiğe çift tıklayın ve Excel' de istediğiniz değişiklikleri yaptıktan sonra Word dosyasını DOSYA/KAPAT komutunu kullanarak kapatın. AKTİVİTE.XLS dosyasını da aynı şekilde kapatın.

Word' de içerik ekleme

Çizim çubuğu ile çalışmak

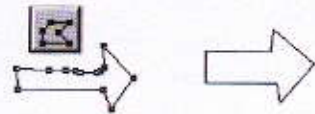
1. Yeni bir çalışma kitabı açın ve ÇİZİM.XLS adı altında kaydedin. Çizim düğmesine tıklayarak çizim çubuğunu aktif hale getirin.
2. ELİPS düğmesine tıklayın. Fare imlecini tablo üzerinde bir noktaya tıklayıp hareket ettirerek bir elips çizin. Farenin düğmesini bırakmadan önce tuşuna basarsanız çember çizebilirsiniz.
3. Çizdiğiniz çemberin sınırına tıklayın ve hareket ettirerek istediğiniz bir yere taşıyın. Eğer seçme noktalarına tıklayıp, fareyi hareket ettirseniz çemberin boyutunu ayarlayabilirsiniz. Eğer çemberin boyutunda bir değişiklik yapmak isterseniz bu işlem sırasında da tuşuna basmanız gereklidir.
4. Bir DİKDÖRTGEN çizin ve OK düğmesine tıklayıp düğmesine basılı tutarak bir ok çizin. DESEN düğmesiyle açılan menüden de seçili olan nesneyi renklendirebilirsiniz.

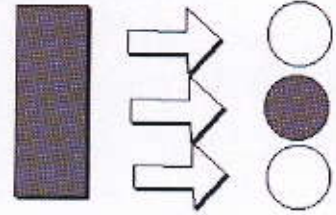
Çizilen Nesneler

Nesneler ile çalışmak

1. Çizmiş olduğunuz oku seçin ve tuşuna basarak silin.
2. Kendiniz SERBEST FORM düğmesine tıklayarak bir ok çizin. YENİDEN ŞEKİLLENDİR düğmesine tıklayın ve çizdiğiniz ok üzerinde düzeltmeler yapın.
3. Çizdiğiniz okun kopyasını çıkarmak için düğmesine basılı tutarak şekli taşıyın.
4. Birden fazla nesne seçmek için ÇİZİM SEÇİMİ düğmesine tıklayın ve seçmek istenilen nesneleri seçmek için bir dörtgen çizin.
5. NESNE GRUPLA düğmesine tıklayarak seçtiğiniz nesneleri gruplayabilir veya NESNE GRUBUNU ÇÖZ düğmesine tıklayarak seçili olan grubu çözebilirsiniz.
6. Renklendirilmiş olan nesneleri ve düğmelerini kullanarak ön ve arka plana alabilirsiniz.
7. Diğer bir işlevsel düğme ise GÖLGE DÜŞÜR düğmesidir.

Düzeltilme

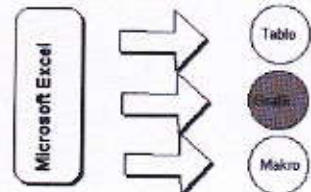
Dikdörtgen, Ok, Çember

Metin alanı

1. Çizim çubuğunda bulunan düğmesine tıklayın ve bir sınır belirleyin.
2. Metin olarak "Microsoft Excel Tablo Programı" girin. Çizim alanı dışında bir noktaya tıkladığında yazma işlemi onaylanmış olur.
3. Seçili olan nesne üzerine tıklayın. YAZITIPİ kartından 12 punto/kalın yazıtipini seçin ve DESENLER kartını aktif hale getirin. Buradan GÖLGE ve KÖŞELERİ YUVARLA seçeneklerini işaretleyin.
4. HIZALAMA kartından YATAY ORTAYA ve DIKEY ALTA seçeneklerini işaretleyin. Metni dikey hale getirmek için de HIZALAMA kartında bulunan metin pencerelerinden DIKEY pencereyi işaretleyin. Son olarak OTOMATİK BOYUT seçeneğini de işaretledikten sonra TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
5. Metni iptal etmek için metin kutusu haricinde bir noktaya tıklayın.
6. Çalışma kitabını kaydedin ve kapatın.

80 Derece Sola Döndürüldü

Çizim Üzerindeki Metinler

Windows 95 için Excel Bölüm 4

Excel veri tabanı fonksiyonlarını sunan bir hesap programıdır. Fakat bu Excel'in bir veri tabanı programı olduğunu göstermez. Bu bölümde Excel programının veriler ile ilgili fonksiyonlarını göreceksiniz.

İlk olarak verileri listeler halinde tanımlamayı ve daha sonra bunları form haline dönüştürmeyi göreceksiniz. Buna bağlı olarak " veri tabanınızda " arama yapacak ve belirli kriterlere uyan kayıtları kopyalamayı öğreneceksiniz.

Otomatik sırala fonksiyonlarını kullanarak verileri sıralayacaksınız. Son olarak da Excel verilerini Word-seri baskısı için veri kaynağı olarak atamayı göreceksiniz.

☐ Örnek metin oluşturma	☐ Gelişmiş süzme ile aramak
☐ Verileri form haline dönüştürmek	☐ Listeleri sıralamak
☐ Veri otomatik ve listeden ekle komutlarını kullanmak	☐ Verileri silmek
☐ Veri formu ile çalışmak	☐ Listelerden otomatik hesap yapmak
☐ Otomatik süz komutunu kullanmak	☐ Listeleri istatistik olarak değerlendirmek
☐ Ölçütler kullanarak arama yapmak	☐ Word-seri baskısı için veri kaynağı olarak atama

PC 98 Geliyor... Yoksa Gelmiyor mu?

1998 yılının PC'si nasıl olmalı? Pazarın liderleri Microsoft ve Intel, bilgisayar kuruluşlarına kendi fikirlerini ilettiler. CHIP, bu önerilere nerelerde uyulmasının doğru olacağını araştırdı.

Bugün hiç hayal kurdunuz mu? Yazılım üreticilerinin, PC'lerimizde en iyi biçimde çalışan programlar hazırlayıp pazara sunmaları ne kadar güzel olurdu. Tabii aslında işin gerçek yüzü çok farklı: Yazılımlar, PC donanımlarının düzenli olarak geliştirilmelerini gerektiriyorlar. Ancak donanımlar da standartlara bağlı olarak geliştirilmiyor. Herkes kendi yolunu çiziyor, "standartları ben belirlerim" havasındalar. Elbette birileri bu işten para kazanacak. Ancak doğrusunu isterseniz bu parayı pek de hak etmiyorlar. Yenilik adına önümüze sunulanlar aslında çok fazla yenilik getirmiyorlar. Önemsiz ayrıntılar olarak kalıyorlar. Çoğu kimsenin daha fazla hıza mutlaka ihtiyacı yok.

Bu şeytani oyun, Microsoft ve Intel'in talepleri ile ateşleniyor. Windows 98'in ve Windows NT 5.0'in düzgün bir şekilde çalışabilmesi için PC'nizin de bir şeyler sunabilmesi gerekiyor. PC'nizin tam olarak hangi

bileşenlerden oluşması gerektiği "PC 98" başlığı altında listelenmiştir. Aslında tüm bu özellikler alıcıya, yeni PC'leri ile gelişmelerin dışında kalmama güvencesi vermemi.

En baştan itibaren Windows 98 ile çalışmak isteyen biri (tabii pazara çıktıktan sonra) bu önerileri dinlemelidir. Windows 95 belki de Windows 3.11 veya Microsoft alternatifleri olarak Linux veya OS/2 ile çalışan ve işleyen sistemlerini düşlerinde dahi değiştirmeyi düşünmeyenler ise rahatça gülmüş geçebilirler.

Peki Windows 98 terfi etmeye geçecek neler sunuyor? Internet Explorer'a göre uyarlanmış yeni bir kullanıcı arabiriminin yanı sıra multimedya hayranları için de bir şeyler sunuyor. Windows 98, PC üzerinden televizyon izlemeyi mümkün kılıyor. Örneğin TV-Tuner kartları işletim sistemi tarafından destekleniyor. Aynı CD üzerinde filmlerin oynatılabildiği DVD Decoder için de geçerli. Sistemin kullandığı geliştirilmiş arabirimler ise video filmlerinin yüzünü güldürecek benziyor.

Çok fazla grafik hızı gerektiren kullanımlar için işlemcinin en az 200 MHz olması gerektiği belirlenmiş durumda. Bir karşılaştırma yapmak isteyenler için söyleyelim: Bu rakam 1997 yılı için 120 MHz idi.

Tükenen model Pentium 166 MMX

Tüm veriler, bu konfigürasyonun 1998 yılının ikinci çeyreğinde tutacağını gösteriyor: Günümüzde geçerli standart olarak görülen Pentium 166 artık egemenliğini yitirmeye başladı. Artık Pentium 200 MMX'in bilgisayar dünyasıyla yeni tanışanların satın alacağı bir model olmasına kesin gözüyle bakılıyor. Ancak bilgisayarların Microsoft ve Intel'in mantıklı bulduğu ve PC 98 ile kesinleştirdiği 32 MB RAM'i bulundurup bulundurmayacağı soru işareti.

Müşteriler düşük fiyatları tercih ettikleri sürece 16 MB her zaman için öncelikle tercih edilecektir. Ancak bu da bir soruna neden olacaktır, çünkü PC 97'nin konfigürasyonu içinde bulunan 16 MB'lık RAM bile zar zor yetiyordu.

Görülen şu ki, verimli bir hızda çalışabilmek için şu sıralar güncel olan Office 97 de 16 MB yerine 32 MB'a ihtiyaç duyuyor. Microsoft açısından hoş olmayan bir durum: Yönlendirici bir rol oynadığı halde kendi belirlediği verilere kendi de uymuyor.

PC 98'in bileşenleri daha başka neler getirecek- ve her şeyden önce: Bilgisayar üreticileri bu duruma ne diyorlar? Talepler cache üzerinde yoğunlaşıyor: 256 KB anakart üzerinde bulunmak zorunda. Grafik kartı ise 16 Bit renk derinliğinde 800 x 600 resim noktası çözünürlüğünü rahat rahat kaldırabilmeli. Ve asgari standart tartışması ile bu bileşenlere eklenen birkaç merkezi teknik kısaltmayı eklememiz gerekli: USB, AGP, IEEE 1394.

Universal Serial Bus (USB), PC üzerinde bulunacak çevre arabirim aygıtlarının standart fişlere sahip olmasını sağlıyor: Örneğin klavye, yazıcı, fare, tarayıcı, modem, joystick,

monitör her kullanıcı tarafından başka standartlar ve ek kartlara ihtiyaç duyulmaksızın kolayca takılabilir. PC 98'de bulunan bu özellikler aslında geçen yıl içinde gerçekleştirilmeye başlandı. Ve PC üreticileri de USB arabirimlerini monte ettiler. Ancak bu son kullanıcıyı pek ilgilendirmede, çünkü USB için çok uzun zamandır çevre birim aygıtları zaten yoktu. Yeni yapılan tahminlere göre 1998 yılı içinde USB gerçekten ciddiye alınacak.

Intel ve Microsoft'un Önerileri/Talepleri

- ▶ 200 MHz işlemci
- ▶ 32 MB Ram
- ▶ 256 KB Cache
- ▶ Grafik 800x600 resim noktası, 65536 renkte
- ▶ 3D hızlandırıcı
- ▶ AGP (Accelerated Graphics Port)
- ▶ TV Output, Video Input
- ▶ TV- Tuner
- ▶ asgari 17" Monitör
- ▶ Universal Serial Bus(USB) (asgari 1 port)
- ▶ Firewire tavsiye edilir
- ▶ Digital Versatile Disc(DVD) tavsiye edilir
- ▶ Device Bay tavsiye edilir

Çevre birim aygıtları için başka bir arabirim ise IEEE 1394(Firewire). Geniş kapsamlı multimedya verilerinde daha hızlı veri transferi sözü veriliyor, örneğin bağlı bir video kamradan. AGP(Accelerated Graphics Port) PC'de yeni bir veriyolu standardıdır ve grafik yeteneklerini artırır.

Microsoft Test Laboratuvarı Onay Damgası

1998 yılının PC'si için yapılan tavsiyelerin amacı şu: Öncelikle bilgisayarın bir süre için güncel kalması ve

yeni bir yazılım çıktığında gereklerini yerine getirebileceği kesin olmalıdır. Diğer yandan da gelecekte PC'lerin daha kolay kullanılabilme olanağı doğacak. Bunu yazılım ve donanım birlikte sağlıyor: Çevre birim aygıtları otomatik olarak tanınıyor ve ortak sürücüler kesintisiz işlemlerden sorumlu tutuluyorlar.

Donanım üreticilerinin ve Microsoft'un birlikte yaptıkları çalışmalar sonucunda PC için bir onay damgası geliştirildi. Microsoft bununla, Windows için gerekli bileşenlerin yeterliliğini onaylıyor. Bunun arkasında pek çok teknik ayrıntı saklı, tamamını ancak tekniklerin anlayabileceği bir çeşit düzenlemeler karmaşası.

PC 98'in Zaman Planlaması Erken Sendeledi

Acaba Microsoft tarafından PC 98 için sunulan zaman planı gerçekçi mi? Sonuçta Microsoft'un kendisi dahi yazılımı pazara sürmek için yaptığı zaman planını neredeyse takip edemiyor. Tüm bileşenleri hazır Win 98'in kesin olarak pazara ne zaman sürüleceği hala bir soru işareti.

Müşteri sonunda PC'de ne bulacağını kendi belirliyor.Acaba müşterilerin talepleri, aylardır soru işareti olan bu öneriler yönünde mi olacak?

Branş uzmanlarının temkinli tahminlerine göre ancak PC'lerin %30'u prospektüslerde görüldüğü gibi sunuluyor. Müşterilerin büyük bir çoğunluğu sohbet sırasında, kendi uygulaması için daha fazla bir şeye ihtiyacı olduğunu fark ediyor ve sistemini buna göre yeniden konfigüre ediyor. İlk önce düşünülmesi gereken RAM'in artırılması olmalı. 4 Gigabyte kapasiteli bir sabit disk de sabit bir büyüklük olarak kabul edilebilir.

Microsoft'a göre önemli olmayan nokta ise CD-Rom hızının 24x'den daha da ileri götürülmesi. Çünkü PC üzerindeki uygulama için hiçbir rol oynamıyor. Bu durumda DVD'nin ne zaman doğru düzgün bir PC'ye ait olacağı sorusu merak uyandırıyor. Ancak bu sorunun cevabını vermeye

Temel Bilgiler

1998'de Bu Kavramları Bilmelisiniz

ACPI: Advanced Configuration and Power Interface. Anakart üzerinde elektrik temini düzenleme fonksiyonunu PC'den bağımsız yapan yeni bir arabirim. Böylece PC hiçbir zaman tamamiyle kapanmıyor, "uyku durumunda" kalıyor.

AGP: Accelerated Graphics Port. Gelişmiş PCI-Bus sistemi. Grafik chipi ile sistem hafızası arasında 500 MB/saniyeye kadar bant genişliği içerir.

Device Bay: PC'nin ön tarafında bulunan ve sabit disk, CD-Rom veya DVD sürücüler gibi çevre birim aygıtları için genişletme yuvası.

DVD: Digital Versatile Disc. Optik kayıt aracı, CD'ye karşılık gelir. 8.5 Gigabyte'a kadar çıkar.

Firewire IEEE 1394: IEEE 1394, Firewire olarak da adlandırılır. Bir arabirimi ifade eder. Özellikle optik kayıt gibi çevre birim aygıtları için düşünülmüş, multimedyanın yüksek veri oranları için.

SIPC: Simply Interactive PC. Kolayca kullanılabilen bu bilgisayar, yeni kullanıcı yüzeylerin de yardımıyla PC ile başa çıkmayı kolaylaştıracak.

USB: Universal Serial Bus. Klavye, fare, joystick gibi çevre gereçleri için arabirim. Birleşmiş, kolay ulaşılır bir fiş ile bu gereçlerin kurulumunu kolaylaştırıyor.

resim oluşumu da oldukça hızlanacak. Pentium II chipi, üreticilerin tahminlerine göre şimdilik pazarın öncüsü olmayacak. Burada klon üreticilerine gün doğabilir: AGP anakartları üzerinde Pentium soketiyle (Soket 7), grafik performansını arttırmak için AMD ve Cyrix'ten chipler de takılabilir.

Bu Yıl Olmazsa, Gelecek Yıl Yeniden...

1997 yılında PC 97 bileşenleriyle yeni USB'li arabirimlerinin yönetimi gerçekleştirilmek istendi. Şimdi 1998'de bu tekrar denenecek. Buradaki çıkış noktası PC kullanımını kolaylaştırmak. Şimdiye kadar pratik arabirimleri için PC üreticilerinin kendi gereçleriyle USB için hazır olmalarına rağmen pazarda neredeyse hiç çevre birim aygıtları yoktu. Artık PC'nin USB portuna bağlanan ve başka çevre birim aygıtlarının da bağlanabileceği hub oluşturan monitörler geliyor. Birinci aşamada doğrudan monitöre bağlanan klavyeler düşünülmüş. Yine klavye üzerinde kısa bir kablo ile fare bağlantısı mümkün. USB için ilk klavyeler, joystickler, tarayıcılar ve modemler pazara çıkmış durumda.

Ancak özellikle modemler zorluk çıkarıyorlar. Pazarın lideri konumundaki üreticiler önümüzdeki CEBIT fuarına kadar bir iki USB modemi sunacaklar. Ancak kapsamlı bir arz en erken 1998'in sonuna doğru mümkün, belki daha bile geç.

Sorun, işletim sistemi Windows 98'in piyasaya sürülmesi. Modem üreticisi Elsa'dan bir yetkili şunları söylüyor: "Windows 95 altında USB modemlerini destekleyebilmek oldukça güç." Diğer bir sorun ise arabirim: Günümüzde fiş fiyatları oldukça yüksek, ki bu da modem fiyatlarını doğrudan etkileyecektir.

Yeni bir çehre ise Device Bay tarafından PC 98'e kazandırılabilir. Ancak bu konuda bir takım gecikmeler de söz konusu: Device Bay ancak 98/99 kışı gibi gündeme gelebi-

li. "Device Bay" kavramı ardında pratik bir imkan gizli: CD-Rom veya DVD sürücüler gibi bileşenleri PC'nin metal şasisi içine vidalamak yerine gelecekte bilgisayar üzerinde boş soketler olmalı.

O zaman hiç kimse bugün olduğu gibi bilgisayarın arkasına girip birtakım fişleri çekmek ve kasayı vidalamak zorunda kalmayacak. Sürücüler, önden kasaya sokulacak. PC, kendi kendine, içinde bir şeylerin değiştiğini farkedecek.

Yüksek performanslı olarak tasarlanan PC 98 önerileri/talepleri, büyük oranda tartışma konusu olarak 1998 yılında sona erecek gibi görünmüyor. Daha önceki konfigürasyonlarda da zaman planı doğru işlemedi ki; bunun nedeni özelliklerin tanımlamaları yüzünden değildi. Çünkü teknik detaylarda zaten bir birlik yok. Ve üreticiler için özellikle yılbaşı dönemi gelir hesaplamalarıyla geçtiği için bu durum 1998 baharına kadar böyle kalacak.

Bugünden PC 98 bileşenlerini oluşturmak isteyenler, yaklaşık 2000 \$'ı yeni bir PC için ödeyecekler demektir. Ancak gerçekten geleceğin PC'sine yatırım yaptığınıza dair güvenceyi kimse garanti edemez. En azından Microsoft üzerine kurabilirsiniz, yani yazılımlarının PC'lerden ne istediği ancak son kesin uygulamaları ile meydana çıkacak. Tecrübelerimize dayanarak ancak şunu söyleyebiliriz ki, çıta her zaman olduğu gibi çok daha yukarıda olacak. ■

Harald Fette'den derleyen

Alis Sırmacıyan

Aşağıdaki sitelerden daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

PC 98:

<http://www.microsoft.com/hwdev/devdes>

<http://developer.com/design>

USB:

<http://www.usb.org>

Device Bay:

<http://www.device-bay.org>

kimse cesaret edemiyor. DVD sürücüsü tavsiye ediliyor, ancak olmazsa olmaz bir unsur olarak görülüyor.

3D Hızlandırıcısı ve AGP Kendini Kabul Ettirmeli

PC'lerin grafik kabiliyeti daha çok gelişmeli. 3D Hızlandırıcılar 1998'de de geliştirilmeliler. Ve Pentium II işlemcileri ile 233 MHz'den itibaren, AGP de gerçekleşmiş olacak. Böylece

SID MEIER'S GETTYSBURG!

Amerikan tarihinin en önemli olaylarından biri kuşkusuz Amerikan iç savaşı. Bu ay tanıtacağımız oyun strateji türünde ve birçok filme de konu olmuş Kuzey-Güney savaşı üzerine kurulmuş..

Hani şu eski Amerikan başkanlarından Abraham Lincoln'un ülkesinde seçimleri kazanmasının ardından ortaya çıkan büyük savaş: Amerikan İç Savaşı. Sanırım hepiniz, şimdiye kadar pek çok kez gerek film, gerek de oyun endüstrisi için büyük bir kaynak oluşturan bu olayın hakkında az veya çok bilgi sahibisiniz. Yine de bilmeyenler için konuyu kısaca hatırlatalım.

Lincoln kölelik sistemini destekleyen Güneylilerin tüm engellemelerine rağmen, Kuzeylilerin oyları sayesinde ülkesinin başına geçmiştir. Köleciliği kuzeyde yasaklaması, doğacak tehlikeleri önceden sezen güney eyaletlerinin birlikten ayrılmasına sebep olur. Bölgesel sınırlar oluşmasına yol açan bu parçalanmanın etkileriyle Kuzeyliler ve Güneyliler arasında büyük bir iç savaşın ortaya çıkması kaçınılmaz hale gelir.

Sadece iki sihirli sözcük: Sid Meier. Daha önceden de kullanılmış bir konuyu işliyor olmasına rağmen, oyunun bu kadar çok strateji oyunu karşısında, hayran kitlesi elde etme şansına sahip olduğunu kolayca söyleyebilmemizin en büyük sebebi oyunun is-

minin başındaki bu sözcükler. Amerikan İç Savaşı'nın en önemli noktalarından birinde Union (Kuzey) ve Confederate (Güney) ordularının yönetimlerini size bırakacak Sid Meier's Gettysburg epey kaliteli, yalnız şunu da hemen belirtelim, firma bu oyunla Civilization serisi kadar büyük bir başarı da beklemiyor.

Sid Meier farkı

Oyuna başladığımızda o yıllara ait savaş hazırlıklarının canlandırıldığı hoş bir demonun ardından 6 seçeneğin yer aldığı bir menü ile karşılaşırız. Bu menüde yer alanlardan en önemlileri:

Play a scenario: Oyunda 25'in üzerinde görev bulunuyor. Burada bulunan ve uyduruk savaşlar hazırlamaya yarayan seçenek sınırsız bir rezerv sunuyor.

Fight the battle: Savaşı bir bütün halinde oynamanızı sağlıyor.

Try a tutorial: Ben bu tür oyunlara kolay alışamam diyenler için iyi bir seçenek. Burada size sunulan 4 bölüm eşliğinde ünitelerin yönetimi hakkında uygulamalı bir ders görüyorsunuz.

Multiplayer Gettysburg: Bu seçenek oyunu seri kablo, network ve modem bağlantısı dışında 8 oyuncunun internet üzerinden oynanabilmesi için eklenmiş.

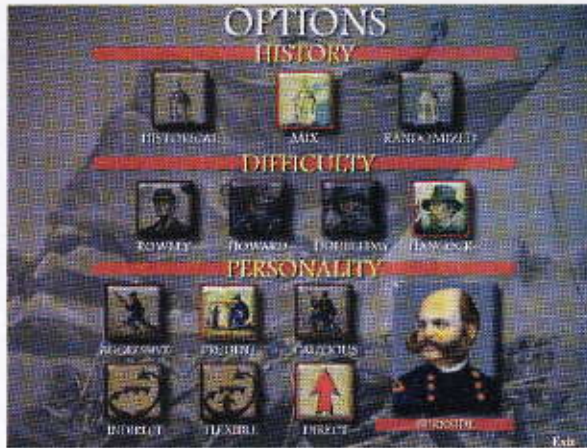
Gelelim oyunun oynanışına. Her bölüm öncesinde komutanlar tarafından konu, birliklerin güçleri, özellikleri ve bu çarpışmanın stratejik öneminin anlatıldığı briefingden sonra savaş ekranıyla baş başa kalıyoruz. Oyunda her bölümde yapılması gere-

kenler farklı. Ama genelde amacınız o yıllarda yapılan çoğu savaşta olduğu gibi tepeleri ve geçitleri ele geçirmek veya onları düşman saldırılarına karşısında savunabilmek. Bu noktada kuzeylilerin stratejik önem taşıyan çoğu noktayı başlangıçta elde bulundurmaları nedeniyle daha büyük bir şansa sahip olduklarını aklınızdan çıkarmayın.

Savaş ekranına geçtiğinizde karşınıza birçok ufak düşmenin yer aldığı bir ekran çıkacaktır. Sanırım oyuna daha çabuk ısınmanızı sağlayabilmeniz için bunları kısaca açıklamakta fayda var. Ekranın aşağısındaki çubukun en sonunda bulunan yuvarlak düğme aktif halde ise üzerine tıkladığınızda haritanın başka bir yerinde meydana gelen çatışmayı görmenizi sağlar. Yine solda, bu düşmenin hemen yanında yer alan 5 kutucuk ünitelerinizin moral durumunu gösterir. Bunlar birliklerinizin ayakta kalıp savaşa devam edebilmesi bakımından kritik bir önem taşırlar. Peki ne yap-sak da bunları doldursak? Bir birliğin moral durumu öncelikle tecrübesine bağlıdır. Bunun dışındaki etkenler arasında bir tugay komutanının yakınında yer almaları (yaralı olmaması şartıyla), doğal koruma sağlayan yüzey şekillerinde bulunmaları onlara birer kutucuk kazandıracak, yakınındaki ünitelerin kaçması ise birer moral puanı kaybettirecektir. Oyunda moral dışında stres de düşman ateşi nedeniyle, çatışmalar sırasında hareket halinde olmanız halinde ortaya çıkar ve o birliğinizin savaş alanını terk etmesine yol açar.

Oyun Kuzeyliler ile Güneyliler arasındaki Amerikan İç Savaşı'nı konu alıyor.

Oyuna ilgili tüm ayarların yapılabildiği Options menüsü oldukça ayrıntılı bir biçimde hazırlanmış.

Yine ekranın altındaki çubuğun ortasındaki yazılarla anlatılmak istenen o anda seçili bulunan birliğin adı, kaç askerden oluştuğu ve tecrübesidir. En sağda yer alan saatin üzerine tıkladığınızda ise karşınıza savaşın o ana kadar geride kalan kısmı ile ilgili puan ve kayıp durumları sunulacaktır. Bu çubuğun daha üstünde yer alan diğer tuşlarla da harita görüntüsünü büyültüp küçültmeniz ve bakış açısını değiştirmeniz sağlanmıştır.

A house divided against itself....

Oyunda yönetebileceğiniz birliklerin en küçüğünü ufak bayraklarıyla boy gösteren askerlerden kurulu alaylar oluşturuyor. Bunların hepsini bir arada yönetebilmeniz ancak onları bir komutanın emirleri altına sokmanız ile gerçekleşiyor. Beyaz atlarıyla diğer askerlerden ayırt edebileceğiniz bu komutanlar birliklerinin morallerini arttırmaları ve stres etkisiyle savaş alanını terk etmiş birliklere tekrar savaşma cesareti vermeleri bakımından önem taşıyorlar. Oyunda savaşlar sırasında sadece görüş alanınızdaki düşmanlar hakkında bilgi edinmeniz mümkün. İşte bu noktada geniş görüş

Minimum Sistem Gereksinimleri

Windows 95, Pentium 60,
16 MB RAM,
70 MB HDD,
2X CD-ROM Sürücü

alanı ile komutanlar ve de topçu birlikleri ön plana çıkıyor.

Tüm birliklerinizi bir araya toplayıp bir tugay halinde hareket ettirmeniz onları attach emri sayesinde yönetimi altına almış olan komutanı seçip onu yönlendirmenizle gerçekleşiyor. Savaşlar sırasında askerleriniz düşman sizin mevzilerinize girdiğinde oto-

matik olarak göreve başlayacaklardır. Bu yüzden de sizin için önem taşıyan tugay komutanının seçilmesi ile ekranın alt kısmında ortaya çıkan emirleri en iyi şekilde kullanabilmek. Bunlar:

Road: Tüm tugayın tek bir sıra olarak dizilmesini ve bu sayede de hızlı gitmesini sağlar.

Wheel: Hareket halindeki tugayınızın hedef bölgeye ulaştıktan sonra ne yöne doğru cephe alacağını belirlemeye yarar.

Halt: Hareket halindeki komutanın ve birliklerinizin durmasını sağlar.

Advance: Askerler belirlenen mesafe boyunca yüzlerinin dönük olduğu yöne doğru ilerler.

Maneuver: Bu komut tugaydaki her alayın savaş safları oluşturup ard arda ilerlemesini sağlar.

Skirmish: Maksimum ateş gücü ve hızlı hareket sağlamaya yöneliktir. Bu dizilişte askerler mümkün olduğunca az aralıkla ama en yaygın şekilde dizilirler. Top saldırılarından az etkilense de diğer saldırılar karşısında çabucak dağılırlar.

Double: Yine savaş safları oluşturulur. Birlikler ikili düzenler kurarlar.

Bir birliği komutanından bağımsız olarak yönetebilmeniz için gereken onu seçince ekranın aşağısında beliren alay emirlerini kullanmaktır. Bunlardan yeni olanları:

Retreat: Birliklerinizin durumu tehlikeye girdiğinde onun daha fazla zarar görmemesi için en yakın güvenli nok-

taya ulaşmasını sağlar.

Fall Back: Bu emir geri çekilme sırasında oluşacak kayıpları azaltmak için ateş ederek geri çekilmeye yarar. Tabii ki biraz daha yavaştır.

Hold: Komutanın da zor durumda kalınan cephede bulunması halinde bu noktanın can pahasına korumasını sağlar.

Double Quick: Bu ilerleyiş hızınızı artırır. Ancak yorulan askerleriniz moral kaybederler.

Charge: Bu emir de moral bozucudur. Sıngü hücumu olarak adlandırabileceğiniz bu emrin verilebilmesi için komutanın da bu birliklerin yakınında bulunması gereklidir.

Column: Bu seçenek de hızlı hareket etmeye yöneliktir ve bu yüzden de ateş gücünüzün azalmasına neden olacaktır.

Line: Bu dizilişle omuz omuza iki saf oluşturularak savaş düzeni oluşturulur ve bu kez büyük bir ateş gücü sağlar.

...shall not stand

Bu arada oyunda askerlerinizin üzerlerinde savaşıkları zemin de çok önemli bir rol oynar. Örneğin buğday veya mısır tarlaları hareket ettirmedığınız ünitelerinizi düşmandan saklar. Bunun dışında ormanlar, meyve bahçeleri ve kayalıklar askerleriniz için koruma sağlayacaktır. Ancak buralar tıpkı bataklıklarda olduğu gibi yavaşlatıcı bir etkiye sahiptir. Bütün bu arazi şekillerinden en önemlisi daha önce de belirtildiği gibi savaşın gidişatını büyük ölçüde etkileyen tepelerdir.

Oyunun grafikleri hakkında söyleyebileceğimiz epey detaylı oldukları, ancak haritanın kaydırılması sırasında kaba çizgilere dönüşmesi de rahatsız edici. Asker gürültüleri, çatışma sesleri ve emirlerle oyun kalitesini müzik yönünden de ortaya koyuyor.

İyi ayarlanmış 4 zorluk seviyesiyle şöyle birkaç haftayı beraber geçirmeye de değer. ■

Ozan Ali Dönmez
ATA COMPUTER
Tel: (212) 543 59 19

Sahibinden 486, Vesa ana-kart + Ix 33 işlemci + 8 Mb Ram + 1 Mb Vlb Cirrus Logic ekran kartı + 60 adet bilgisayar dergisi + kasa 299\$.
Tel: (312) 346 32 31
Özgür Öner

Diş muayenesindeki tüm cihaz ve malzemeler devren satılıktır.
Tel: (462) 229 99 12
Osman Bayrak

Sahibinden 10 adet Cd 30\$, Grolier Multimedia ansiklopedi 30\$.
Tel: (312) 346 32 31

IBM Aptiva Dx2-66 Mhz, 12 Mb Ram, 613 Mb Hdd, 12x Cd-Rom, 16 Bit Ses K., Zow çift hoparlör, mikrofon + Mouse + klavye, W95, Word, Orijinal ve Cd'ler (akşamı) 760\$.
Tel: (262) 452 63 06
Yavuz Doğulu

Yüzlerce Basic + Pascal + Assembly kaynak kod + ansiklopedik Utility 5 Hd disket + kargo masrafi dahil 10\$.
Tel: (322) 458 67 23-Akşam 7'den sonra
Recep Çağatay Çınar

Satılık 486 DX4 100, 8 Ram, 340 Hdd, 2x Cd, renkli 1 Mb ekran kartı, 16 Bit ses kartı, M Tower kasa, 2 Floppy, 2 kolon, Mouse, Türkçe klavye ve programlar ile birlikte.
Tel: (284) 235 20 52
Yıldırım İlicak

486 DX4-100, 8 Mb Ram, 14" ekran, 540 Mb Hdd, Mini Tower kasa, 1 Mb ekran kartı (VGA), ekran filtresi, Mouse + Pad, bilgisayar örtüsü ve disket kutusu 400\$.
Tel: (212) 575 67 86
Erhan Alkan

Sahibinden Apc Bk1000 VA'lık, Cpu kontrollü Ups 80.000.000-TL. Sıfır ve ikinci el Oem'ler, Web tasarımı ve tüm bilgisayar uygulamaları için.
Tel: (212) 256 77 93
Onur Ergüven

486 DX2-66, 8 Mb Ram, 420 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 16 Bit ses kartı, 14" renkli ekran, Joystick, Mouse, Speakers fiyatı: 380 USD (Saat

18'den sonra arayın.)
Tel: (312) 435 91 29
Özer Özyüncü

Sahibinden satılık Packard Bell. 17" Packard Bell monitör, Pentium 100, 16 MB RAM, 1.2 MB Sabit disk, Packard Bell 28.800 modem ve ses kartı, monitöre bağlı hoparlörler, 4x CD-ROM sürücüsü, 1 MB Cirrus Logic ekran kartı, radyo kartı, orijinal Win95, analog Joystick, 1400\$.
Tel: (212) 283 42 44
Gökhan Sungurtekin

Intel P 100, 24 Mb Ram, 1 Gb Hd, 10x Cd, 16 Bit ses kartı, renkli el tarayıcı, Star Nx 2415 yazıcı. Fiyatı: 1000\$. Hafta içi 19'den sonra arayınız.
Tel: (264) 275 22 33
Mustafa Alp

486 DX4/100, 8 Mb Ram, 850 Mb Hdd, Win 95 işletim sistemi, 1 Mb ekran kartı (Trident Süper Vga 256 Color), Soundblaster Awe 32 ses kartı, Creative 12X Cd Rom (komandalı), 2 hoparlör, markası Olivetti, çok temiz. Fiyatı: 800\$.
Tel: (412) 222 27 00
Sezal Kaya

IBM Notebook-Think Pad 365ed, 5x86-100 Processor, 24 Mb Ram, 540 Mb Hdd, Trackpoint III Pointing Device, 4 hızlı Cd, External 3.5" Fdd, 16 Bit ses kartı, Irda Interface, 10.4" 640x480 renkli Vga Lcd Screen 1500\$.
Tel: (312) 425 31 68
E-mail: selcukob@sim.net.tr
Selçuk Özbayraktar

Intel Pentium 100 Mhz Cpu ve Intel Board, 32 Mb Edo Ram, 20x Cd-Rom sürücüsü, 1 Gb Hdd, 2 Mb S3 Trio 64 Bit V+Pci ekran kartı, 14" Nlr renkli 0.28 monitör, 16 Bit 48 Khz General Midi (256 gerçek enstrüman sesli), Tempo 32 Professional ses kartı, masaüstü mikrofon, Mustek 800 Dpi ve 16 milyon renkli Scanner, Canon Bjc-4100 renkli 20 Dpi yazıcı (Tişörite baskı yapan), 1.44 Floppy, Click And Play orijinal Cd oyunu ve birçok 3 boyutlu oyun hedyeli

sistem 1200\$.
Tel: (212) 674 06 85/577 18 41
Armağan Ünal

Midi dosyaları! En son parçaların Midi dosyaları. Meraklisine takas yapılır. Cumhuriyet Cad. Rejiler Kat:1 No:55 Develi/Kayseri
Tel: (352) 621 61 81
Ümit Basri Bülbül

Süper Cd! Mod, Midi, Wav ve daha birçok ses dosyaları, çalıcılar, editörler, programcılar için kaynak kodlar. Full dolu. Kargo dahil 15\$.
Tel: (322) 458 67 23
Recep Çağatay Çınar

Escort Pentium 100, 14" Digital monitör, P100 Cpu (Intel), 32 Mb Edo Ram (Texas Ins.), 1.7 Mb Seagate S1 Harddisk, 2 Mb S3 Virge ekran kartı, 12x Octek Cd-Rom, Yamaha Sound Blaster + Speaker + Mikrofon, 3 adet oyun Cd'si. Fiyatı: 1000\$.
Tel: (322) 435 54 61
Mehmet Tecer

Quickshot Joystick; yapılabilen, kalite dolu, kullanılmamış, Win 95, Win, Dos destekler, disket ile, 3 Ax 154 Button, sadece ilk arayana 49.99\$. İnanılmaz!
Tel: (312) 223 64 51
Ali Tokmen

486 Dx/100, 8 Mb Ram, 850 Mb Hdd, 4x Cd-Rom, 33600 Fax Modem, 16 Bit Sound Blaster ses kartı, 14" monitör, Windows 3.1/95, Office 97, Ms Works/Corel Office, Klavye, Mouse 800\$.
Tel: (312) 437 94 19
Özgür Abacı

Sahibinden Vestel Asteo Pentium 100, 16 Mb Ram, 1 Mb S3 64v ekran, Sound Blaster ses kartı, Creative hoparlör, Türkçe Win 95, mikrofon. Pazarlık yapılır (Saat 17'den sonra). Fiyatı: 950\$.
Tel: (212) 588 60 42
Sercan Yapıcı

Sahibinden P200 Mmx, 14" Casper monitör, 32 Edo, Board, 1.9 Gb Maxtor, 4 Mb S3 Virge, Mini Tower, 24x 16 Bit ses kartı, Creative hoparlör + Mic., Ergonomik Win Mouse, Lexmark Color 1020, Hp

5P Scanner, Mitsumi 2x6 33600 Genius Fax-Modem, ayrıca içinde Windows, Office 95/97 vardır.
Tel: (542) 534 31 45
Mutlu Benmutlu

486 Dx4 120 Mhz, 12 Mb Ram, 540 Mb Hdd, 4 hızlı Cd-Rom, 14400 Modem, Aztech Waverider Pro 3D Wavetable ses kartı, 10 Watt anfil, Ekolayzırlı, adaptörlü hoparlör, 1024x768 Svga Nı Lr renkli ekran, Mouse ve onlarca program. Hepsini sadece 600\$.
Tel: (212) 212 30 49/(216) 395 36 60
Hakan Özbek

386 Dx, renkli monitör, klavye, Mouse, Dos 6.22, Windows 3.1 ve diğer programlar. Ayrıca isteyen Digital Diary veya Citizen Data Bank hediye edilecek. Fiyatı: 380\$.
Tel: (326) 344 28 63
Ferhat Kiyagan

Amiga-500 TV Modül-tör, 1 Mb Ram, oyun disketleri, hepsi orijinal kutusunda. Bunların hepsi sadece 80\$.
Tel: (212) 544 28 79
Muharrem Kıskaç

Gif, Tiff, Bmp, Pcx, Jpg vs. 18 yaşından büyüklere fotoğraflar, 1 Hd disket, fiyatı 5\$+2\$ posta ücreti. Harddisk güvenlik programı, Harddisk'inizi şifreler, fiyatı 10\$+2\$ posta ücreti.
Tel: (412) 611 77 21 (Saat 09.00-22.00)
Süleyman Günel

Intel P 133-S, 1.3 Gb Hdd Seagate, 14" Svga ekran, S3 Trio 775 ekran kartı, Ess 1868 16 Bit ses kartı + mikrofon + hoparlör, 33600 Fax Modem Zoltrix, 4x Cd Rom, Lc 20 Printer, Quick Shot Joystick, 3 tane oyun ve program Cd'si fiyatı 775\$.
Tel: (262) 321 02 49
Yaşar Eser

Sayısal Loto programı! Piyasadaki benzerlerinden daha üstün. Disket + posta ücreti 5\$. Daha fazla bilgi için (216) 443 64 94
M. Hakan Korkmaz

IBM-Lexmark Printer satılık! Postscript kartı, 1 Mb Ram, seri Network bağlantılı

IBM-Lexmark Optra-R. Fiyatı: 500\$.
Tel: (276) 215 98 62
Hakan Er

Satılık 80 386 Mono monitör, 2 Mb Ram, 40 Mb Harddisk, fiyatı 220\$.
Tel: (282) 853 44 29
Mutlu Güre

Satılık Star Lc 9 Pin yazıcı, 136 kolon, 180 cps.
Tel: (212) 272 11 98/(532) 367 99 10
Timuçin Gülerşen

Satılık 486 Dx4 100, 8 Ram, 340 Hdd, 2x Cd, renkli 1 Mb ekran ve kartı, 16 Bit ses kartı, M Tower kasa, 2 Floppy, 2 kolon, Mouse, Türkçe klavye ve programlar ile birlikte.
Tel: (284) 235 20 52
Yıldırım İlicak

486 Dx, 8 Mb Ram, 512 Kb ekran kartında çalışabilecek eski Cd oyunları arıyorum. Elinde bu tip oyunları olan arkadaşlar beni arayın. Ayrıca Escort 486 Dx 400, az kullanılmış, 600\$'a satılır.
Tel: (212) 843 48 68
Serhat Bey

P 100 performansında 486 Dx4 75, 16 Mb Edo Ram, 850 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, Creative 4x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, FM radyo kartı, 4 W 2 tane Speakers, 14" Mpr renkli, klavye 600\$.
Tel: (212) 568 34 54
Akin Şeker

Sahibinden satılık 486 Dx2 66, 420 Mb Hdd, 1 Mb Svga ekran kartı, 8 Mb Ram, 14" ekran, klavye, Mouse (3 tuşlu), Mouse Pad fiyatı 550\$.
Tel: (216) 360 13 81/411 17 04
Serkan Sanoglu

Pentium 100, Intel Triton Chipsetli Mainboard, 16 Mb Ram, 2 Mb ekran kartı, 1.6 Gb, 14" monitör, Win 95, Office 97 kurulu, Epson Stylus 200 renkli Printer 800\$.
Tel: (216) 321 97 68
Muammer Kiper

Escort 486 Dx 400, 12x Cd Rom, 16 Sb Proses kartı, parçalar kaliteli olup garantilidir. Az, temiz kullanılmıştır.

200\$'lık program bedava verilecek. Ayrıca paket programında kampanya 10\$.
Tel: (212) 643 48 68
Serhat Öztürk

Sahibinden satılık 286, 2 Mb Ram, 80 Mb Hdd, 14" renkli ekran, 1.44 Floppy Ethernet kartı, Q Türkçe klavye, ekran filtresi, Windows 3.1, Dos 6.22 ve birçok oyun, Basic programı 200\$. Mono ekranlı 286, 1.44 Floppy, 40 Mb Hdd, 1 Mb Ram, Q klavye 150\$. Pazarlık yapılır.
Tel: (414) 247 00 13
Mustum Kırmıç

Satılık Lexmark 2050 Inkjet yazıcı. Lazer yazıcı (HP) ile takas yapılır. Fiyatı: 220\$.
Tel: (224) 223 62 89/242 55 69
Ulaş Biçer

Süper temiz 486 DX2-66 subaydan, 8 Mb Ram, 540 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 14" Lr ekran, Mt kasa, Mouse, Pad, örtü, Dos 6.22, Win 3.1, Win 95. Fiyat: 500\$. P-166 Mmx ile takas edebilirim, düşünmeyin arayın!
Tel: (472) 215 96 15
Çınar Çulcuoğlu

Orijinal Pc Gold P100, 16 Ram, 2 Mb Edo Turbo S3, 1600 Western, 14" Emc Lowrad, 12x Philips Cd, 16 Bit Creative, klavye, Mouse, oyun Cd'leri, ve herşey kutulu 850 \$.
Tel: (216) 388 64 98
Gökhan Salsalar

Satılık 16 Bit radyolu ses kartı + oyunlar + programlar + anten + Joystick hepsi sadece 60\$. Kaçırmayın! 18-22 arasında arayınız.
Tel: (372) 556 23 85
Serbay Özalp

Serifdraw 30 grafik programı, Coreldraw ayanında fiyatı 30\$. Across motor-siklet oyunu, diskette kurulum 10\$.
Tel: (224) 544 12 70
Yavuz Gerçekçi

P 133, 16 Mb Edo Ram, 1.2 Gb Hdd, 1 Mb Mpeg ekran kartı, 16 Bit ses kartı, 12x Cd-Rom, 14" monitör, 1.44 Fdd, Türkçe Win 95, Q klavye, Joy-

pad, Mouse, Cd'ler, 6 ay garantili. Fiyatı: 1000\$.
Tel: (216) 337 09 81
Mehmet Murat Bozkır

Satılık 486, 2 Mb Ram, 40 Mb Hdd, Monochrome monitör, klavye, mouse, Floppy 320\$. Pazarlık yapılır.
Tel: (282) 653 44 29

Satılık Pentium 100, 8 Ram, 540 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 0.28 renkli monitör, Q klavye, Mouse. Ayrıca 40 Mb Hdd, 386 Board, Cpu, 2 Ram ve ekran kartıyla birlikte bir Mono monitör hediye eder. Fiyatı: 700\$, pazarlık yapılır.
Tel: (282) 653 44 29
Uğur Bora Güre

Sahibinden 486 Dx4 100, 8 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 14" Svga Color monitör, Win 95, Q Tr klavye, Mouse, Pad, oyun ve programlar 400\$.
Tel: (212) 230 51 24 (9-18 arası)
A. Murat Yıldız

Full set-486 Dx2 66, 8 Mb Ram, 270 Mb Hdd, 16 Bit ses kartı, 10x Toshiba Cd Rom, 14 400 Modem, 14" 28 ekran, Hp Dj 500c Printer. Fiyatı: 800\$.
Tel: (532) 287 26 99
Tulug Ok

Sahibinden temiz Commodore 64, Type, oyun kasedi, ışıklı kalem ve programı. Ayrıca program kitabı 50\$.
Tel: (276) 224 51 89/09
Erinc Soyer

Hiç kullanılmamış Brother Laptop bilgisayar. Gazete kampanyasından 240\$ katkı payı ödenerek alınmıştır. Hdd'i yoktur, disketlerle genişletilir. Kendi yerleşik özel programlarıyla yeni başlayanlar için ideal. Pazarlıksız 100\$.
Tel: (212) 266 27 76
Ahmet Sarıkey

Sahibinden çok temiz Amiga 500 + ek Drive ünitesi, 1 Mb Ram kartı, 1 Modülör, Mouse ve Pad'i, en yeni 110'dan fazla oyun disketi, müzik ve çeşitli programlar, Doktor Amiga ve kopyalama üniteleri ve sürücü temizleme disketi ve yepyeni Apachi Joystick. Amiga oyun listesi

beraberindedir. Fiyatı: 30.000.000.-TL.
Tel: (424) 236 80 64/218 95 88
Taner Dağtekin

Sahibinden 256 K Vx Board 65S, 12x Wearnes Cd Rom 65S, 2 adet 8 Mb Edo Ram 35\$, 1 Mb S3 Trio ekran kartı 25\$, Aglier 6 Buton Joypad 15\$, tamamı 200\$ pazarlık yapılır.
Tel: (216) 337 09 81
Mehmet Murat Bozkır

Synthesizer Roland Jx-1, Performance Synth, Touch Sensivity, Mid, In, Out, Thru Pitch Bender, Modulation. Fiyat: 350\$ İbarez Wohl-Fuzz Pedal, fiyatı 90\$.
Tel: (216) 417 85 46
Serkan Ketenci

Sega Master System II, hafızasında Alex Kid adlı muhteşem bir macera oyunu. Özel Joystick, fiyatı: 5.000.000.-TL.
Tel: (424) 236 80 64/218 95 88
Taner Dağtekin

P 200 Mmx Escort, 64 Mb Sd Ram, 512 Kb 3.8 Gb Hdd, 17" 0.28 dpi Mpr II, üç boyutlu Mpeg, 2 Mb S3 Virge, 33600 Kb Ps Voice, U.K.T.V.T.T.E Dya Kasa W95, Ofis 95, Cd'leri 20 ay garantili. Fiyatı: 2.300\$.
Tel: (452) 233 28 74
Selami Çaylak

Satılık P 166 Mmx, 16 Mb Edo, 512 Vx Board, 2.1 Gb Hdd, 2. Mb S3 Trio 64, Bit ses kartı, kapaklı mini Tower kasa, oyun + program 1050\$.
Tel: (224) 327 06 71
Cengiz Gülaçtı

Satılık P 120, 16 Mb Edo, 1.2 Hdd, Vx Board, 1 Mb S3 Trio, 24x Infra Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 14 028 monitör, Digital, mini Tower kasa, 1.44 Fd, oyun + program fiyatı: 925\$.
Tel: (224) 328 63 07
Elshan Şenergün

Türkiye'nin ilk Voice BBS'i hizmete girdi, arayın bilgi alın. Her ay yeni bilgiler, yeni konular, siz de sisteme üye olun!
Tel: (216) 449 05 11 PBX
Tevfik Atabey

Copyright by CHIP, VOGEL INTERNATIONAL
VERLAGSGES. mbH, Würzburg, DEUTSCHLAND

ISSN: 1300-9419

Yazı İşleri: Garo Antikacıoğlu, Gökhan Sungurtekin, Ufuk Yamankılıçoğlu,
Mahmut Karsıoğlu, Güçlü Aydoğan, Ali Kemal Akcam, Tolga Sonalp,
Hasan Yalçinkaya, Kadir Tuztaş, Yeliz Aygül (sekreteryası)

Katkıda Bulunanlar: Alis Sırmacıyan, Ozan Dönmez, Young Multimedia

Görsel Yönetmen: Hayri Sinoğlu **Grafik/Bilgisayar:** Gökhan Koç

CHIP Reklam Müdürü: Gönül Morgül

CHIP Reklam Servisi: Şebnem Karabıyık, Yeliz Koyun, Esra Güçlüer

Abone: Asu Bozyayla, Nur Geçili, Funda Cevli **Dağıtım:** Nebi Danacı

Üretim: Turgay Tekatan **Genel Koordinatör:** Melih Şahin **VOGEL Yayıncılık**

Ltd. Şti. Adına Sahibi ve Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Şakir Batumlu

Renk Ayrımı-Film Çıkışı: GAMA Tel: (212) 282-5322-23 **Baskı:** Uniprint

A.S. Tel: (212) 283-8371 **Dağıtım:** BİRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620

VOGEL Ankara Subesi: Dilek Özgen Batumlu Hafta Sokak, 12/5 G.O.P.

Ankara 06700 Tel: (312) 447-2772 Faks: (312) 447-1569

CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)

CHIP Fax: (212) 269-5021

Abone Fax: (212) 281-3908

Yazı İşleri Fax: (212) 283-4254

Yazı İşleri e-mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

Internet: http://www.chip.com.tr

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermektedir.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Hindistan, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermektedir. Türkiye'de yayın dünyasına Subat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi simdiçlik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermektedir.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'da yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermektedir. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hattı da bulunmaktadır.

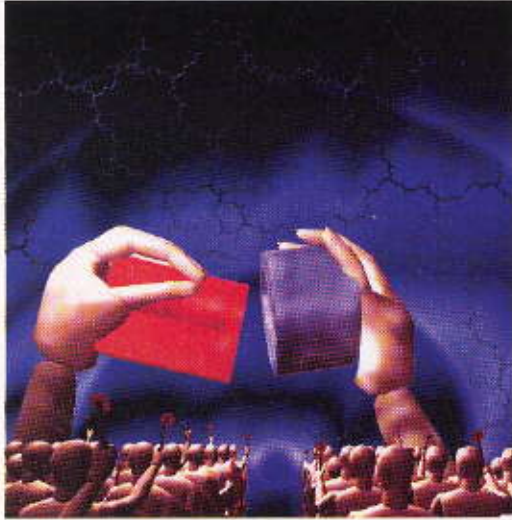
MAKİNA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermektedir. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

WINNERS' CLUB MAGAZİN: Vogel'in bilgisayar dünyasına yönelik bir diğer yayını olan dergi, firmalarla bayiler arasında sektörel bilgi iletim görevini üstleniyor.

REKLAM İNDEKSİ

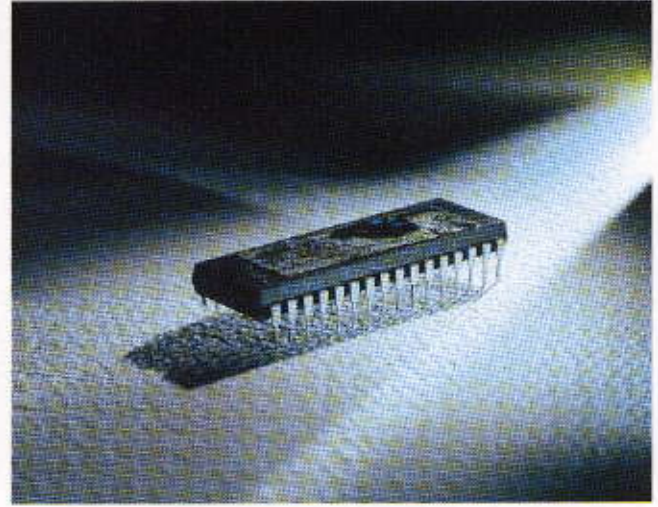
MICROSOFT	O.K.I-3-211
3M	19
ADA	99
ALP BİLİSİM	79
ARMONİ	63
ASELSAN	189
ASKOM	163
AVS	77
BAŞARI	75
BIG BANG	185
BILDEN	127
BİLGİ ELEKTRONİK	113
BILKOM	5
BILSA	87
BİLSAG	107
BİLTUR	39
BİMEKS	65-171
BOYUT	9
BSA	221
CEMRE	215
COMPEL	91
COMPUSOFT	187
DOS	81
EMEK	71
EMPA	22-23
ESODOT ENERJİ	49
ESTRON	35-119
GENC MULTİMEDYA	55
GENPAZ	21
HANEL	37
HARMONY	41
HESMAK	125
IHLAS-ACER	97
INSELBERG	181
INTCOM	109
KARMA	A.K.-179
KOMPUSAN	103
LİKOM	117
LOGO	67-68
LOGOMOTİF	A.K.I
MARKOM	123
MEDYA BİLGİSAYAR	145
MEGAVİZYON	12-13-14
MELSOFT	73
MEPA	193
METROPOL	131
MIKROYAZILIMEVİ	191
MIRON	51
NCR	15
NET ONE	53
ORACLE	17
PANCOM	213
PC DANIŞMAN	111
PC GOLD	31-33
PERA	85
PROTEK	121
PUSULA	10-11-183
RAKS	25-27
RÖNESANS	175-177
SEÇKİN	165
SENTİM	KULAKLI KAPAK
SETA	169
SİR TERÖME	147 TEL 2585403
SÜRAT BİLGİSAYAR	43
TALIA	173
TEKNOBİL	83
TELEKOM	45-159
TELLİOĞLU	89
TET	47
TULIP	101
TURCOM	29
UFOTEK	105-115-217
VERISOFT	129
XEROX	57-58-61
YILDIZ	181

MART SAYISINDA NELER VAR?

Beyne Yolculuk

- Yaşamın sırlarında sanal gezinti

BIOS Nasıl Çalışır?

Registry Serisi

- Son bölüm: Windows NT 4.0'da Registry

Internet

- Java
Microsoft'a
Karşı...

Doktor PC:

- Monitörlerle yaşadığımız
problemler çözülüyor

NT Serisi:

- User, Kernel, GDI

Test:

- Yedekleme Üniteleri